شەهید
بەتەنیا پیاسە دەکات

دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی

زنجیرەی ڕۆشنبیری

*

خاوەنی ئیمتیاز: شەوکەت شێخ یەزدین

سەرنووسەر: بەدران ئەحمەد حەبیب

* * *

ناوونیشان:

دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس، شەقامی گوڵان، هەولێر

قوبادی جەلی زادە

شەهید
بەتەنیا پیاسە دەکات

پێشکەشە بە:

ژن

ئەو بەهەشتەی هەمیشە تیایدا، دەسووتێم!

کتێب: شەهید بەتەنیا پیاسە دەکات
نووسینی: قوبادی جەلی زادە
بڵاوکراوەی ئاراس- ژمارە: ٥٢٨
دەرهێنانی هونەریی ناوەوە و بەرگ: ئاراس ئەکرەم
هەڵەگری: شێرزاد فەقێ ئیسماعیل
سەرپەرشتیی چاپ: ئاوڕەحمانی حاجی مەحموود
چاپی دووەم، هەولێر- ٢٠٠٧
لە کتێبخانەی گشتیی هەولێر ژمارە (٦٢)ی ساڵی ٢٠٠٧ی دراوەتێ

"پاكانە بۆ هەموو شۆڕشێک ئەمەیە:

ئینسان هەوڵ بدات وەکو ئینسان بژی،

وەک ئینسان ڕەفتار بکات،

وەک ئینسانیش بمرێ".

محەمەد موكری

ڕۆمانی ئەژدیها

جوانیی پەیڤ
نەخشاندنی وێناو
تێکۆشانی مانا

ئەکرەمی میهرداد

«شیعر» لەبەر ئەوەی دەتوانێ شۆڕشێک لە هەستیاریمان بەرپا بکات، یان هۆیەک بێت بۆ شکاندنی شێوە باوەکانی زانین و بەهادان، کە هەمیشە لە ڕەوشی سازبووندان، هەر بەو پێیەش دەتوانێ ژیان یان بەشێک لە بوونمان سەرلەنوێ پەیدا بکاتەوە. **ژن**
«شیعر» بەشێنەیی یان بەپڕتاو دەتوانێ دیسان لە هەستی قووڵمان ئاگادار بکاتەوە، ئەو هەستە بێ ناوانەی کە گەوهەری بوونی ئێمە پێک دەهێنن، گەوهەرێک کە بەدەگمەن دەتوانین بریندار بکەین یان ڕەخنەی لێ بگرین، چونکە ژیانی ئێمە لە ناچاریی پەیوەست بوون یان پابەندبوون بەجیهانی بەڵگەدار و بینراو ڕزگار دەکات.

«ت. س. ئەلیوت»

قوبادی جەلی زادە، بەزمانی ڕووت و سادە و خاوەن وێنای ئاشکرا و هونەرمەندانە لە هەستە شاعیرییەکانی خۆیەوە دەمانباتە نێو مانای جوان، نوێ و خەباتکارانەی شیعر و بەرەو جیهانی جەستە و سروشت و تێکۆشان لەگەڵمان دێت بۆ نەخشاندنی تابلۆ جوانەکانی پەیڤ پاشان بەهەستی شیعری و کارامەیی وێنا جوانەکانی ئاشنامان دەکات و لەو ستایشەدا ڕەهەندەکانی دۆزینەوە و خەیاڵدان بەدی دەکات و ڕاستییەکی باڵاتر لە واقیع و لۆجیک لە ئێستا و ئێرەدا بەیان دەکات. شیعری قوباد لە ستایشی جەستە و سروشت و تێکۆشاندا هونەرێکی هەڵقوڵاوە لە دەروونی پڕ ئەزموونی شاعیرانە و بەوتەی «ویلیام وردزۆرس» شاعیری ڕۆمانسی ئینگلیزی: شیعر جۆشاندنی بێ دەسەڵاتی هەستە بەهێزەکانە، هونەر دەبێت جیلوەی غەریزیی ئەفرێنەری مرۆڤ بۆ ئەوەی ئەو کەماسییەی کە لەم جیهانەدا هەستی پێ دەکات پڕی بکاتەوە و سەر ئەنجام سروشت یان بوون لەلای شیعر یان هونەر، نەک تەنها تابلۆ و پەیڤی هەیە، بەڵکو خاوەن گیانێکی زیندووشە. بەم

شێوەیە قوباد لە ستایش و وێناو مانای شیعردا دەمانکاتە خاوەن گیانێکی پڕ لە تابلۆ و پەیڤ و خەبات.

بۆ ئەوەی بتوانم باشتر شیعری قوباد بناسێنم، سەرەتا دەبێت خودی وتە جوانەکەی «ت. س. ئەلیوت» باشتر بەیان بکەم و خوێنەر ئاگادار بکەم لەم پەیڤە ستایشییانەی خۆم بۆ شیعری قوباد. من لەپێشدا باسی بەرپاکردنی شۆڕشێک لە هەستیاریم کرد بۆ شکاندنی شێوە باوەکانی زانین و بەهادان کە هەموو ڕۆژێک پێیان ئاشنا دەبین. هەڵبژاردنی بابەتی شیعری لەلای قوباد دەبێتە سەرەتایەکی زۆر باش بۆ سەلماندنی بەرپاکردنی گۆڕان لە هەستیاریمان. ناونیشانی شیعرەکانی قوباد هەر لە یەکەم ساتەوە پێمان دەڵێ ئێمە دەتوانین بەسادەیی خۆمان، ژنان دەتوانین بەجوانییەکانی جەستە و دەروون، سروشت بەتابلۆ ڕەنگینەکانی، شاعیر و هونەرمەندان بەوێناو ماناکانیان و کوردستان بەخەبات و تێکۆشانی ببینە خاوەنی جوانترین جەنگەکانی شیعر و هونەر. قوباد بەپەیڤ وێناو شێوە تایبەتییەکانی خۆی لە سرووداندنی شیعردا پێمان دەڵێ کە دەتوانین بە شتە زۆر سادەکان جەنگی شیرین و ڕەوا بەرپا بکەین، تەنانەت کە هۆکارەکانی جەنگ خودی سروشت یان جەستە یان هەستە سادەکانی ژیانیش بێت پاشان هەر لە ڕوانگەی سادەیی ژیان و هەستی ناخ و چالاکی جەستەوە پەلمان دەگرێ بۆ ناو دنیای مانا جوان و سادە و گشتییەکانی خەبات و بەرخۆدان. ئەو هەر لەسەرەتاوە لە هەستەکانی خۆمان بێدارمان دەکاتەوە و هەر بەهۆی ئەوانیشەوە یان لەگەڵ ئەواندا دەمانباتە لووتکەی هونەر و شیعر، لەوێدا دەمانکاتە خاوەن ئەفراندنی خۆمان و ژیان و سادەیی دەکەینە مەیدانەکانی جەنگی شیرین و چیدیکە چاوەڕوانی بەهرەی پەیدا نەبووی قارەمانە درۆزنەکانی دنیای خەبات و شیعر و ژیان نابین.

ئەوکاتەی شاعیرێک، هونەرمەندێک یان بیریارێک دەیەوێ کە ڕەنگ و ڕووی ئەفراندن بەسادەیی و سروشتی ژیان ببەخشێت و خەڵکانی لاواز و پەراوێزیش، کە خۆیان بەشێکن لە سادەیی و سروشتیی بوون، دەکەنە خاوەن هەستی داهێنەر و لە هەڵوێستی خەبات و گشتیدا هونەروەریان دەکەن. پاشان هەر ئەو شاعیر و هونەرمەندانە پێمان دەڵێن: ئەگەر دەسەڵاتداران، قارەمانەکان و سەپێنراوەکان هەموو شتیان زەوت کردبێ، بەڵام خۆ ناتوانن سادەییمان داگیر بکەن «ئەگەرچی زۆرجار ناهێڵن لەو سادەییە بەهرەمەند بین و هەستی ساکاری مرۆڤانەمان بریندار دەکەن» و دەروونمان کۆنترۆڵ بکەن، ئێمەش هەر تەنها ئەو سەنگەرانەمان، بەیارمەتی ئەو داهێنەرانە دەچینە هەڵوێستی ئەفرێنەر و دەبینە خاوەن

هەلومەرجێکی باشتر و ڕەنگ و ڕوویەکی سەروو واقیعی سەپێنراو و لۆجیکی دەسەڵاتدار دەدەینە ژیانی خۆمان.

داهێنەرانی لە نموونەی قوباد، وێڕای ئەوەی لە شتە سادەکان دنیایەک جوانی و خەبات دەنەخشێنن، سەرەڕای ئەوەی لاواز و پەراوێزەکان دەکەنە خاوەن دید و هۆکاری ڕەخنەیی و جوانکاری، هەر لەگەڵ ئەوەشدا جۆرێک لە تایبەتمەندی بۆ خۆیان دەپارێزن و بەرائەتێکی شیعریی یان جوانکاری بۆ ئێمەش بەیان دەکەن. قوباد دەیەوێ جۆرێک لە باوەڕ، جوانکاری و ڕەخنەی خۆی ئاشکرا بکات و بانگەوازی ئەوەش ناکات کە بەشێوەیەکی باو و هۆکارێکی کۆمەڵایەتی و سیاسی گشتی دەسازێنێ، بەڵکو پێمان دەڵێ «دیارە بەزمانی شیعری و ئیستاتێکی» من بەم جۆرە خەبات دەکەم و بەو شێوەیەش ڕەخنە دەگرم و خۆم دوور خستۆتەوە لە شێوە باوەکانی نەریتی سیاسی و کۆمەڵایەتی و تەنانەت لە ڕەوشتە باوەکانی ئەدەب و هونەری کوردیش دوورە سەرئەنجام ئەو دەبێتە خاوەنی جۆرێکی تایبەتی لە وتار.

بەکارهێنانی زمان لەلای قوباد

بەبڕوای من دوو تایبەتمەندی دیار و ئاشکرا لە زمانی شیعریی قوبادا بەرچاو دەکەون و ئێستا ئەو بەهۆی ئەو دوو هۆکارەی زمانی شیعرییەوە، دەکرێت بڵێین لەناو شاعیرانی هاوچەرخی کورددا شێوەیەکی تایبەتی لە پەیڤینی زماندا پەیدا کردووە، ئەو دوو تایبەتمەندییە ئەمانەن: یەکەم بەکارهێنانی زمانێکی کورت و پەیڤی سادە و ڕاستەوخۆ، یان بە وتەی پاولۆکۆیلۆ: هیچ شتێ لەوە سەختتر نییە کە ڕەنگ و ڕوو بەسادەیی ببەخشین.

قوباد زۆر هونەرمەندانە ڕەنگ و ڕوو وێناو مانایەکی زۆر تایبەتی و شاعیری و ڕەخنەیی پێشەنگ بەو زمانە سادەیە و بەو پەیڤە کورتانە بەخشیوە. دووەم، قوباد هەروەکو چۆن هەموو بەرگەکانی فەرهەنگ، نەریت، سیاسەت، دین و تەنانەت شیعر و هونەریش لەبەری ئافرەت دائەکەنێ و لە شیعردا ڕووتی ئەکاتەوە و لەو جەستە ڕووت و جوانە جیهانێک لە پەیڤ وێناو جوانی شیعری ئافەرین دەکات و خودی ئەو جەستە ڕووتە دەبێتە کانگای سروش و فەزای تێکست، هەر بەو جۆرەش زمانیش دادەماڵێ لە مانا پێش وەختەکانی جاران و مانا فەرهەنگییەکانی، مانا نەریتی و دینی و کۆمەڵایەتییەکان و تەنانەت مانا ئەدەبی و هونەرییەکانی پێش خۆی بەجێ دەهێڵێ و دێتە سەر زمان و

وشە پەتییەکان، ئەمجارە خۆی مانای شیعری و ڕەخنەگرانە دەدات بەزمان و دەقێکی شیعری تایبەتی دروست دەکات و تەنانەت سۆزی بەرهەم هێنراوی ناو شیعری خۆی دەکاتە زەمینەیەک بۆ سۆزی خوێنەر.

نووسەر و شاعیری داهێنەر لەوەدا دەرئەکەوێ کە بتوانێ لە زەمینە پێش وەختەکانی وێنا، مانا و زمان دوورکەوێتەوە و بتوانێ لە عەقڵ و تێگەیشتنە کۆنەکان دەرباز بێت و ئەگەرچی ئەو پەیڤ وێناو مانا و تێگەیشتنانە لەلای ئەدەب و هونەری پێش خۆشی بەرهەم هێنرابن. شیعری قوباد پێمان دەڵێ لە زەمینەی کۆمەڵایەتی و نەریتی و ئەدەبی هەتا ئێستا دوور دەکەومەوە و بەشێوەی تایبەتی خۆی زمانی کورت خایان و دابڕان لە مانا پێش وەختەکان.

لە خەیاڵەوە بۆ وێنا

تائێستا زۆربەی شاعیران و نووسەرانی کورد باسی خەیاڵ دەکەن لە شیعردا و زۆرجاریش سنووری نێوان خەیاڵ «Imagination» و وێنا «Fancy» نازانن، بەڵام یەکێ لە تایبەتمەندییە گرنگ و کاریگەرەکانی ئەدەبی ڕۆمانسی خەیاڵە، لەکاتێکدا ئەدەب و شیعری مۆدێرن پشت بەوێنای تایبەتی نووسەر و شاعیر دەبەستێ بۆ بەدەستهێنانی مانای نوێ و دروستکراو. واتە ڕۆمانسیزم لە مانا دوور ئەکەوێتەوە و پەنا دەباتە بەر خەیاڵ، بەڵام مۆدێرنیزم بەوێنای تایبەتی مانای نوێ دروست دەکات. مۆدێرنیزم نایەوێ دیاردەکان، زەمینەکان لە مانا پێش وەختەکانی مرۆڤایەتیدا باس بکات، بەڵکو دەیەوێ لەو دیاردە، زەمینە و مانایانە ڕێگا و کەناڵی تازە پەیدا بکات و لە ڕەخنە و وێنای تایبەتی مانای دروستکراوی نوێ بەرهەم دەهێنێ.

شیعری قوباد لە مانا پێش وەخت و نەریتییەکانی ئەدەب، جەستە، ئەڤین و کوردایەتی و خەبات و شەهیدبوون دەربازمان دەکات و دەمانبات بۆ مانا نوێ و دروستکراوەکانی شیعر و هونەر و ڕەخنە و بەمەش قوباد دەبێتە یەکێک لە شاعیرە مۆدێرنە دیار و ناسراوەکانی کورد. ڕەخنەی شیعری قوباد دەگاتە ڕادەیەک کە هەموو لایەنەکانی ژیانی کۆمەڵایەتی، سیاسی، دینی و فەرهەنگی دەئانگێوێ و لە مانای نەریتی و ڕابردوو دایان دەماڵێ، بەڵام ڕاستەوخۆ ئەمەمان پێ ناڵێ، بەڵکو لە کەشی شیعری و دەلالەتێک لە وێنای ئەو بۆ بابەتەکانی شیعری دەیاننەخشێنێ.

دیاریکردنی جێگای تایبەتی پەیڤی ئەدەبی وەکو بەڵگەیەک بۆ هێما جیاوازەکانی هۆشمەندی لەناو ژانر یان دەقە جیاوازەکاندا بەرهەمێکی شاعیرانەیە لە تەوەری هەستیاریی زانستی مرۆڤایەتی هاوچەرخ، کە لەیەکانگیربوونی زمان لەگەڵ کەشی شیعردا «کەشێک کە لە دەلالەتی ئەودا و لە ڕێگای کۆمەڵێک لە جیاوازییەکان خۆی بەیان دەکات» پەیدا دەبێت. (جولیاکریستیفا)

فەزای شیعری قوباد، فەزایەکی بێ لایەن و، سپی و پاک و بێ گەردە و لەوێدا زنجیرەیەک لە جیاوازییەکان، لە تابلۆمان و لە وێناو ماناکانی خەباتی شیعری خۆیان بەیان دەکەن. بەبڕوای من قوباد «لەدوای ڕووتکردنەوەی جەستە و پەیڤ لە دەلالەتەکانی ڕابردوو» زۆر چاک دەکات کە کەشی بێ لایەن «Neutral» لە شیعردا هەڵدەبژێرێ، تا لەوێدا بەهۆی زمانی ڕووت و سادەوە کە زمانێکی لایەنگر و بارگەکراو نییە بەمانا پێش وەختەکان، ئەندێشەی خۆی بەیان دەکات و ئەو هەموو وێنا جوانانەش لە مانای شیعردا نەخشین بکات. بۆ چاکتر ڕۆشنکردنەوەی فەزای شیعری، وەکو بەشێک لە وێناکردن بۆ بەدەست هێنانی مانای نوێ، سەرەتا دەبێ ئاستەکانی کەشی دەق بناسین کە کۆمەڵێک مانا و ڕەهەندی شاعیرانە لەو کەشەدا ڕۆڵی خۆیان دەبینن، کە ئەوانیش: نووسەر «یان بکەر» ، خوێنەر و زەمینەی شیعرییە. کە ئەمانەش یان بەشێوەی ئاسایی کاریگەری خۆیان دەبێ «واتە پەیڤی شیعری ناو تێکست هەم لەگەڵ نووسەردا یان لەگەڵ خوێنەردا ئاوێزان دەبێ» و یان بەشێوەی ستوونی پێناسە دەکرێ کە پەیڤ لەناو دەقدا دەیەوێ شێوەیەک لە ڕوخساری ئەدەبی یان زمانی شیعری ئاراستە بکات.

لە دەقی شیعری ئەفرێنەردا تێکست دەبێ بەنێوانکاری چەند دەقێک، چەند هۆش و ئەزموونێک و زمانی شاعیرانەش بەلایەنی کەمەوە خوێندنەوەیەکی فرە و زیاتر باس دەکات. پەیڤی ئەدەبی لە ڕێگای هەرسێ ئاستی «نووسەر، خوێنەر، زەمینە» دەبێتە کۆمەڵێک پێکهاتەی پەیڤ و مانایی یان وەکو کۆمەڵێک لە فرەیی خۆی دەنوێنێ و سەرئەنجام زمانی شاعیرانە لە فەزای دەروونی دەق یان نێوان تێکستەکاندا دەبێتە زمانێکی فرەڕەهەند و فرەلایەن.

قوباد هەر لەسەرەتای دەسپێکی شیعرییەوە ئەم شتانەمان پێ دەڵێ و فەزای شیعری وەکو ڕەمزێک بەکاردەهێنێ بۆ بێ لایەنی، بێ ڕەنگی و ڕەنگدانەوەی هەموو ڕەنگەکان تیایدا. بەکارهێنانی زمانی شیعری ڕووت و سادە، دەربڕینی ئەندێشەی زۆر ڕۆشن بەڵام

شاعیرانە و ڕەخنەگرانە، نەخشاندنی تێکست و تابلۆی جیاواز و تەنانەت ناکۆک لەگەڵ یەک بۆ گەیاندنی ماناکانی دیکەی پەیامی ئەدەبی و سەرەنجام گواستنەوەی پەیڤ و وێنای شیعری بۆ نێوانکاری تێکستەکان و بەکارهێنانی زمانی شیعری فرەڕەهەند و فرەلایەن.

جولیاکریستیفا لە کتێبی «پەیڤ ئاخاوتن، ڕۆمان» زاراوەی «نێوان تێکستی» یان «پەیڤی خاوەن چەند بیرو ئاوەز» لە کتێبی «پەیڤ ئاخاوتن، ڕۆمان» زاراوەی «نێوان تێکستی» یان «پەیڤی خاوەن چەند بیرو ئاوەز» باس دەکات و دەڵێ: میکاییل باختین، نووسەر و لێکۆڵیاری فۆرمالیستی ڕووس، هەر لەسەرەتای کارییەوە لەجیاتی جێگیرکردنی بەشەکانی تێکست «یان سەپاندنی دەقێکی دیاریکراو بەسەر ئەوانی دیکەدا» نموونەیەک دەخاتە ڕوو کە لەوێدا پێکهاتەی ئەدەبی لە خودی خۆیدا «بوونی نییە» بەڵکو بەپەیوەندی و پشتیوانی لەگەڵ پێکهاتەکانی دیکەدا ڕوودەدات. ئەوەی کە ڕەهەندی جووڵاو یان گۆڕاو بەتێکست دەبەخشێ.

لەم وتەیەی باختیندا چاکتر بەیان دەکرێ کە دەڵێ: بەرهەمی ئەدەبی وەکو یەکانگیربوونی ئاستەکانی تێکست، نەک یەک ڕوانگە یان یەک مانای جێگیر، بەڵکو وەکو گفتوگۆی نێوان فرەیی ئاستەکانی نووسەر، خوێنەر و زەمینەکانی ئێستا و پێشینە.

باختین بەناساندنی ڕۆڵی تێکست «قوبادیش بەنووسینی ئەزموونێکی شیعری نوێ» وەکو بەشێکی کەمینە لەپێکهاتەی کۆمەڵایەتی، تێکست دەخاتە ناو چوارچێوەی کۆمەڵ و مێژوو. کۆمەڵ و مێژوویەک کە لەم ڕووەوە خۆشیان دەبنە چەند دەقێک کە لەلایەن نووسەرەوە دەخوێنرێتەوە و نووسەر سەرلەنوێ نووسینەوەی ئەم تێکستانە «کۆمەڵ و مێژوو» نەخشی خۆی دەبینێ. لەلای نووسەر یان شاعیر بونیادێک دەبێتە چەند بونیاد و کات دەبێتە فرەکات و لەم ئاڵوگۆڕەدا لە مێژووی نەریتی یان تاک ڕەهەند یان مێژووی دابڕاو فرەتر دەڕۆین و دەربازبوون لەم تاک ڕەهەندی و تاک مانایەی کۆمەڵ و مێژوو بەهۆی نووسینەوە یان شیعرەوە ڕوودەدات.

بەم شێوەیە پەیڤی شاعیرانە دەبێتە پەیڤی چەند ئاواز و چەند لایەن و چەند توانا و پشت بەلۆجیکێ دەبەستێ کە لە مەنتیقی گفتوگۆی هێماگەری و فراوانتر دەبێ و لە بەرامبەر فەرهەنگی ڕەسمی و باودا بوونی خۆی دەسەلمێنێ. بۆ چاکتر ناسینی ئەم مەنتیقە فرەئاواز و فرەڕەهەندە جارێکی دیکە دەچینە لای میکاییل باختین و ئەو یەکەم کەس بوو ئەمەی ناسی و لە بونیادی کۆمەڵایەتیدا ناوی دەنێ «کەرنەڤاڵ» و وتاری کەرنەڤاڵی لە

یاساکانی ڕێزمان و ماناناسی و نەریتی کۆن فراوانتر دەڕوا و لەهەمان کاتدا نارەزایی کۆمەڵایەتی و سیاسیش ئافەرین دەکات. گرینگترین تایبەتمەندی کەرنەڤاڵ «خەندە»یە، بەڵام خەندەی کەرنەڤاڵ خەندەیەکی چەند لایەن و چەند ئاواز و چەند کەسایەتی و هەلومەرجە. لەلای باختین مەنتقی کەرنەڤاڵی خەندەوار لۆجیێکی درۆ و ڕاستی نییە «واتە مەنتقی چەندایەتی و چۆنایەتی زانست و فەرهەنگی باو» بەڵکو دیدگایەکی چۆنایەتی وەهایە کە لەوێدا یاریزان تەماشاکەریشە، وێرانکاری بەسازبوونەوە ئەنجامی دەبێ و مەرگ یەکسان دەبێ بەسەرلەنوێ لەدایکبوونەوە. کەسانی ناو کەرنەڤاڵ هەم یاریزان و هەم تەماشاوانن، ئەم کەسانە هەم «بکەر» و هەم «بەرکار»ن، هەربۆیە خەندەی کەرنەڤاڵ یەکێکە لەشێوە سەرەکییەکانی ڕاستەقینەی جیهان.

بەم جۆرە یەکێ: لە مەبەستە سەرەکییەکانی من بۆ ناساندنی شیعری قوباد «کە بەلای منەوە زۆر جوان و والایە» خەندەی کەرنەڤاڵیی شیعری ئەوە، قوباد «هەروەکو من دەیناسم و خۆیشی لە شیعردا بەوجۆرە خۆی دەناسێنێ لەبەر ئەوەی زۆر پابەندی **ژن** و ژیانە، کە سەرچاوەی زۆربەی خۆشییەکانن» چۆن هەمیشە لێو بەخەندەیە، هەر بەوجۆرە خۆی لە شیعردا نیشان دەدات و دەیەوێت بەردەوام خەندەوارمان بکات. ئەگەرچی شیعری ئەو هەندێک جار باسی مەرگەسات و لایەنە ناخۆشییەکانی ژیانمان بۆ دەکات، بەڵام لەبەر ئەوەی کە سەر بەژیان و سادەیی ژیان و خەندەکانی ژیانە بۆیە دەبێ خەندەی شیعری لە لێوی ئەو نەبڕێت و خەندەی قوبادیش خەندەیەکی ئارامی ڕەخنەگرە.

مانا و سۆزی شیعری قوباد

سەرەڕای بەکارهێنانی زمانی ڕووت و سادە، نیازێک بۆ سەپاندنی سۆز بەسەر دەقا نییە، لەبەر ئەوەی کە خودی دەق لە فۆڕمی گۆڕان یان بەزاراوەیەکی دیکە لە وتاردا سۆزێکی تایبەتی فەراهەم دەکات. ئەلیوت ئەم سۆزە ناودەنێ «سۆزی دروستکراو» و دەڵێ ئەم سۆزانە لە خودی دەقەوە دروست دەبن. مەبەستی ئەلیوت ئەوەیە کە لەگەڵ خوێندنی شیعردا بەهۆی یەک لەدوای یەکبوونی وێنەی وێناکانی شیعر، هەستی تایبەتی تیا پەیدا دەبێ. هەرکەسێک ئاگای لە ئەزموونی شیعری قوباد هەبێ، دروست ئەم چەند دێڕەی لەلا دەمێنێتەوە و باشتر لەو تێدەگات. من دەزانم قوباد لەم جۆرە لێکۆڵینەوە شیعری و ئەدەبییانە ناخوێنێتەوە، بەڵام وێناو ئەزموونی شیعری و خوێندنەوەی ئەو لە ڕێگای تایبەتی و جیاوازەوە هاوتەریب دەبێ لەگەڵ دیدی ئەلیوت و سەرئەنجام لێکۆڵیاریش یان

پەراوێزنووسێکی وەکو منیش بەهێڵێکی تەریب هاوڕێی قوباد دەبێ لە بەدەستهێنانی ئەو مانا و سۆزە دروستکراوانەدا.

ئەگەرچی قوباد لە درێژکراوەی زەمینەی فەرهەنگی و ئەدەبی تائێستا مانا و سۆزی شیعری خۆی دروست دەکات، بەڵام ئەم وێنایانە دەگۆڕێ بەمانای نوێ و ئەو لە هەست و سۆزی خۆیەوە جۆرێکی تازە لە شیعر ئەسروودێنێ. ئەزموونی ئەو تاقیکردنەوەیەکی شیعرییە لە پێکهات و بونیادی دەقەوە پەیدا دەبێ و لێرە بەدواوە قوباد دەبێتە شێوەیەک لە وتار یان ڕەهەندێکی تایبەتی مانابەخشین. بەم جۆرە قوباد دەبێتە خاوەنی سێ تایبەتمەند و ڕەهەندی شیعری:

یەکەم: زمانی کورت و سادە و مانادار یان زمانی دابڕاو لە مانای پێش وەخت.

دووەم: وێنای تایبەتی و ڕەخنەئامێز و دوورکەوتنەوە لە خەیاڵ و نەخشاندنی کەسایەتییەکی تایبەتی ناو وێنای شیعری.

سێیەم: خاوەنی وتاری تایبەتی و مانا و سۆزی نوێی «دروستکراوی» خۆی.

شووشەیەک عەتر

بەقوبادەوە پێنج جگەرگۆشەم هەن، بەڵام قوباد نۆبەرەیە. هەموو منداڵەکانی دیکەم گەورەبوون، کەچی ئەو نەیتوانی باخچەکانی منداڵیەتی بەجێ بهێڵێ! قوباد تا هەنووکەش هەر لەوێدا گەمەی جوان و شێتانەی خۆی دەکات. قوباد جاروبار وەک منداڵێکی لاساری ئێسک سووک تووڕە دەبێ و دڵێک یان شووشەی پەنجەرەیەک دەشکێنێ. سەر لەدووی پەپوولەیەکی ناسک دەنێ... تا لەپڕ بەسەر بنکە گوڵێکدا دەکەوێ و چەند گەڵایەک دەژاکێنێ... هەردوو ناولەپی پڕ دەبن لە چزووی دڕک و چاوەکانیشی پڕ لە فرمێسک.

قوباد لەژێر تاڤگە بەخوڕەکانی چاووی **ژن** و لەنێو ڕووبارە سپییەکانی نیشتمان بەڕووتی سەما دەکات. هیچ ترسێکی لە کامێرای شاراوە نییە. زەمەن بەو هەموو ساختەکارییەوە، نەیتوانی قوباد بخاتە نێو تەونی جاڵجاڵۆکەی درۆکانییەوە. بۆیە هەمیشە لەگەڵ **ژن** و پیاوە دەمامکدارەکان لە شەڕدایە. قوبادی سەر کاغەز و قوبادی سەر شەقامەکان هەر یەک قوبادن.

دەمێکە هەستم بەوە کردووە کە لە ڕۆحی قوبادی هاوسەرمدا ژنێیەکی ئەفسانەیی هەیە کە لە ڕۆحی پیاوانی دیکەدا زۆر دەگمەنە... ژنێیەک بەهەناسەی باڵی پەپوولان ڕادەچەنێ.

هەژدە ساڵە بەحەزەرەوە مامەڵە لەگەڵ ئەو ژنییە ئەفسووناوییە دەکەم و نەمهێشتووە بپچڕێ.

تکا لەو ژنانە دەکەم کە مێردەکانیان شاعیرن، ئاگایان لەوە بێت کە شاعیران لە قوڕێکی دیکەن، جیا لەو تۆپەڵە قوڕەی حەوا و ئادەمی لێوە خوڵقاندوون، قوڕێک لە کەناری دەریاکانی بەهەشتەوە پەڕیوەتە سەر زەمین.

هاوسەرت

نازدار

سلێمانی ١-٦-١٩٩٧

پەرداخێک ژەهر

* من هەم و تۆش هەی
بەڵام بوونمان بوونێکی لێکدی جودایە
* من لەپشتی باوکێکەوە ڕژاومەتە ڕەحمی دایکێک،
کە دایک و باوکی تۆ نین
* من بەچەپکێ گوڵەوە لەدایک بووم،
تۆش بەئینجانەیەک نەخۆشی دەروونییەوە!!
«یان پێچەوانە»
* تۆ لە باخچەیەکی ساوایاندا، مێشکت بەبۆنی
گوڵە سوورەکانی، مارکس و لینین، چەکەرەی کرد
منیش لە حوجرەی مزگەوتێکدا نەشونمام کرد،
کە تا هەنووکەش، «هل من مزید»ی دۆزەخ و
شڵپە شڵپی ڕووبارەکانی شیرو شەتاوەکانی شەراب،
لە گوێمدا دەزرینگێنەوە!!
«یان پێچەوانە»
تۆ منداڵێکی هاروهاج من منداڵێکی کڕو هێمن
«یان پێچەوانە»
* تۆ سەرت بچێ نوێژت ناچێ.
من سەرم بچێ عیشقم ناچێ، شەرابم ناچێ
«یان پێچەوانە»
* ئەودەمانەی من گوڵم دەناشت، تۆ دەستت لە پەپوولە
دەوەشاند!
«یان پێچەوانە»
* من پتر فرمێسکی سوورم بۆ عومەری خاوەرو
جگەرگۆشەکەی داباراند
کەچی تۆ گەرمەشینت، تەنیا، بۆ «محمد الدرە» گێڕا!

«یان پێچەوانە»
* من حەزم لە خوێندنەوەی کتێبە پیرۆزەکانی ژنە
تۆش فەلسەفەت خۆش دەوێ
«یان پێچەوانە»
* من و تۆ تەنیا ، لەیەک خاڵدا هاوبەشین
– کە خاڵێکی جەوهەری نییە –
ئەویش:
من مرۆڤ و تۆش مرۆڤ!!
* ڕەنگە جیاوازی نێوان دوو گوێدرێژی هاوڵاتی،
یان دوو چۆلەکەی هاودارستان، – لە هەموو ڕوویێکەوە –
زۆر کەم بێت
کەچی جیاوازی نێوان دوو ئادەمیی، نێوان دوو هۆشلەبەر،
نێوان من و تۆ – هەمدیس لە هەموو ڕوویێکەوە –
ئاسمان و ڕێسمانە!!
بەتایبەت لەو بوارانەدا کە سەرلەبەری گیانلەبەران، لێی
بێ بەشن
کەواتە من و تۆ،
ئاسمان و ڕێسمانەکەین!!
* دەکرێ کۆترە باریکەیەک، بەنێرە کەوێک بڵێ؛
دەنگی من لە دەنگی تۆ سازترە
بەڵام ئەوپەڕی بێ زەوقییە ، کەنارییەک بەقومرییەک بڵێ؛
تۆ دەبێ وەک من بخوێنیت، وەک من و بەس!!
دەکرێ لە سەردانی باخچەیەکدا ، گوڵێکی ئاڵت لە هەموو
گوڵەکانی دیکەی ئەو باخچەیە ، پێ جوانتر بێت
بەڵام گەمژەییە ، – تەنیا بەگوناهی ئاڵ نەبوون –
سەری هەموو گوڵەکانی تر بپەڕێنیت!!

* نەمبیستووە، ڕەشە ڕەیحانێک بەشەنگەبییەکی
گوتبێت؛
چونکە بۆنت وەک بۆنی پرچە ڕەشەکەی من خۆش نییە ،
ئیدی ئەم باخە ، جێی زەبەللاحێکی وەک تۆی تیا نابێتەوە!
* نەمبیستووە، دەمەشێرێک بەگوڵە مینایەکی گوتبێ؛
حوکمە دەبێ کراسەکەی بەرت لەبەرخۆ دادڕی و
ئەم دەستە جلکەی من بپۆشیت!!
* لە بیرەوەری هیچ باڵندەیەکدا ، نەمخوێندۆتەوە
ڕەنگاڵەیەک سووکایەتی بە ڕیشۆڵەیەک کردبێت و
گوتبێتی:
ئەم ئاسمانە تەنیا ،
بەهەڵفڕینی باڵە ڕەنگینەکانی من، ئاسوودەیە!!
من تا هەنووکە لە هیچ مووزیکاناسێکم نەبیستووە
کەمانێک، گرووپێکی مووزیکای جێهێشتبێت،
لە ڕقی ئەوەی، باڵەبانێک بەتەنیشتییەوە
دەناڵێنێت!
شێتییە پێم بڵێی:
بۆ ڕەنگت لە ڕەنگی سوهراب ناچێت!؟
گەمژەییە پێت بڵێم:
بۆ بەژێیەکانی قورگی قوباد ، گۆرانی ناچڕیت!؟؟
من هەم و تۆش هەی
بەڵام نهێنیی جەمالیەتی من و تۆ لەوە دایە
کە ،
نە من تۆم
و
نە تۆش من

قەڵەمێکی ڕدێن سپی

١٩٨٨

داستان

له دایکم فێره گریان بووم
له باوکیشم سەفەری دوور
که فرمێسک و چاوەڕوانی ئاوێته بوون
بوون به شیعر
ئێستا سیمرخێکی شیعر هەڵیگرتووم
بەدوای زامێکا دەگەڕێم
داستانێکم پێ بنووسێ!!

ڕەنج

لەوەتەی هەم
بەدەستێ گۆڕ لێدەدەم و
دەستێکیشم،
بۆ تەوقەسەری ئاسمان
هەڵبڕیوە.
وا دەیەمین گۆڕیش تەواو
ئاخ.. ئەمشەویش ئەستێرەیێ
کەزی بۆ شۆڕنەکردمەوە،
هەڵم کێشێ!!

مەمک

ئێستە مەمکت..
دوو پشیلەی خڕیماڵین.
هەتا زێتر،
دەستیان بەسەر سەرا بێنم
پتر چاوی حەز لێک دەنێن.
کەچی دوێنێ،
دوو باڕە کەوی کێوی بوون
هەتا شاباڵیم هەڵکێشان
سەد دەنووکیان دا لەدەستم!!

عیشق

ئای چەند گەوجن..
لە سووتانی عیشق ناگەن.
بۆ قومێ ئاو نووزاینەوە
لە دەریایێ خنکانیانین!
ئای چەند گەوجن..
لە هاواری عیشق ناگەن
بۆ وڵاتێ زریکانمان
بەمشتێ خۆڵ
گەروویان کوێر کردینەوە!؟

گەڕانەوە

دابڕام و خۆم کوتایە دارستانێ..
سێبەرێکم تێ نەئاڵا.
کلۆرایی پیرەدارێ قوتی نەدام.
دەوەنێ بۆنی نەکردم!
کە حیلەی خوێنم دەنگی دام
گەڕامەوە بۆ بەردەستی ئەو چەقۆیە
هاوڕێکانی کەوڵ کردم..؟!

مانگ گیران

شەوێک (بێ کەس)
لە حەوت تەبەقی ئاسمانا
لە یەکێ لە باڕەکانا..
مانگی ناسی و
لەسەر مێزێکا دانیشتن
بەدەم تاسەو هەنیسکی پێک هەڵدانەوە،
هێندەی برین..
کردە قردێلەی تریفەی
هێندە فرمێسکی بۆ هەڵڕشت
تا مانگی خشت
بە دووکەڵی ئەو وڵاتە سەمەندەرە
سەروپرچی شانەکرد و
دوو چاوی ڕشت!!

ماچ

لەسەر مێزی کافتریاکە
بەدزییەوە ماچم کردی
لە پڕێکا..
(بۆی)ێک کردی بەلامانا
سەرمان داخست.
چاومان چوقاند، لەشەرمانا!
هەرکە سەرمان، وەک وەنەوشە
پاش بارانی شەونمی ناز
هەڵبڕیەوە:
پای مێزەکە
بووبوو بە چوار بنکە گوڵ و
(بۆی) بەدارکاژ
هەردوو فنجانی قاوەکەش
بەدوو چۆلەکەی خۆش ئاواز!!

زبڵ

زبڵ.. زبڵ
دەستەکانم ترسنۆکن.
هەردوو دەستی خۆی بڕییەوەو
نایە هەگبەی زبڵ ڕێژێک!!

دەریا

دوو دووند لە چیایێ زیز بوون
پەنایان بردە بەر سینگت..
دوو زەردەپەڕ
لە هەنگاوی خۆر دابڕان.
بەقژتا خۆیان هەڵواسی!
دوو دەریاش کفت و شەکەت بوون..
لە ئارامگەی چاوەکانتا
بوون بەماسی!!!

ئۆقیانووس

قژت ڕەشتر بوو لە چاوت
لە نێوانی، خواحافیزی و
هاتنەوەدا.
لرفەی بەفر پڕووشاندی و
عومرت بوو بەماش و برنج.
دەگری و
دەگری..!
دڵت توورەکەی بزمارە و
بەکوڵ دەگری.
کانیش بوایە وشکی دەکرد
هەوریش بوایە هەڵدەوەری
ئەی سەرچاوەی،
بناری کێوی سەرسپی..
ڕەگی چاوت
دەچێتەوە کام ئۆقیانوس؟!!!

نهێنی

لەسەر دێڕێ..
هۆنراوەیەکیان سووتانم.
لەسەر شیعرێ..
کتێبێکیان لێ خنکانم!
هۆ پەری خان..
ئەگەر ڕۆژێ خۆشت ویستم
لەلای خۆشت نەی درکێنی
با لەسەر من
مەمکت نەکەن بەقاورمە.
با لەسەر تۆ
چاوم نەکەن بەئاگردان..!!

دەستاڕ

دەستاڕێکی مات و کپە..
دەسکی، قەدی دار بەڕووەو
هەر لینگەی سینگی شاخێکە
دەستاڕێکە گەروومەی پڕ لە ئەژدەها و
مۆتۆکەو کۆت و بەکرۆکە.
بەکەزی شۆڕان ناگەڕێ.
دەستاڕێکی مات و کپە.. وڵاتی من
هۆ کوڕینە..
کێ ئەو دەستاڕە مەزنەی بۆ دەگەڕێ؟!

گۆرانییەکی سپی

شیعرێ.. سپی
لەسەر لێوی منداڵێکی دیدە ڕەشا
هەڵنیشتبوو.
چەکێ دیتی و تێی ڕاخوڕی!
شیعرە فڕی..
فڕی..
فڕی..
تا لە سەنگەری پەراسووی شاعیرێکا
گیرسایەوە!
نیوەشەوێک.
دەستڕێژێک و ئێوە خۆش
پۆلێ وشە
لە درزی سینگی شەقارا
تێیان تەقاند،
کە ڕۆژ ئەنگوت..
هەرچی منداڵی دنیا بوو
گۆرانییەکی سپییان دەگوت!!!

دوو مۆم

١

لە ئاودەستێ فڕێیاندام..
هەتا خوێنیان،
لەسەر مێزێکێ نەبینیم
نەیانزانی کێ کوشتمی!؟

٢

ڕەنگە بەو کێوە سەرکەون..
بەڵام کاتێ،
تۆف گلۆریان دەکاتەوە..
دارێ پەلیان بۆ ناهاوێ
بەردێ نایانگرێتەوە..!

ژانە شیعر

لە ژوورەکەی تەنیشتمەوە
ژنێ دەزێ و
لێرەش سرووشی شاعیرێ.
چریکەمان، لە دوندو قۆپی ئاسمانا
ئاوێزانی یەکدی دەبن.
مەگەر هەر شاعیر بزانێ
زامی کاممان قورسترە!
(لە کۆشکی ئارامی ئەودیو
گریەی کۆرپەیێ دەبیستم)
شەویش پیر بوو..
ئای لەم ژانە توولانییە
سینگم تادێ تەنگتر دەبێ.
زۆر دەترسم
بەسەر ئەم شیعرەوە بچم؟!!

ئەستێرە

زەمانی زوو
داپیرە فاتم دەیفەرموو:
نیوە شەوێک،
چاوی ئەستێرەیێ ڕژا
بۆ بەیانی، بەژنی (شنۆ)
خنکا لەنێو
گێژەڵووکەی خوێنی سمکۆ!
لەو شەوانە..
ئەستێرەیەکی سوور کشا
بۆ سبەینێ و
لەبەردەمی خەڵکی شارا
شاعیرێک و
شا شیعرێکی (جوامێر)یان
کرد بەدار!!!

سیروان

شۆفارەکان،
بۆ سەرچاوەی دەریا گەڕان.
لە چاوی گەشی سیروانا
گیرسانەوە!
بەدوای ڕەگ و شادەماری سیروانیشا
سەریان هەڵگرت.
لەژێر ڕەنووی پیرە بەفرا
ون بوون و نەگەڕانەوە!!!

شۆڕش

سەگوەڕێ سەری لە دوونام
خۆم کوتایە شەوی چاوت
نووستم
نووستی!
کات، کۆرپە بوو لەبەینمانا
خەوی لێ کەوت.
کە فریادی کەڵەشێرێ،
لەخەوی ڕاست کردینەوە.
سەگەکان بووبوون بە بەرد و
(شا) بە پێڵاو!
گیانە بۆ زوو پێت نەگوتم
چاوت ئەشکەوتی شۆڕشە؟!

کۆتر

پەردەکانمان، بە ڕووی ئەستێرەی بزۆزا
دادایەوە.
گلۆپەکانی ژوورەکەش لە شەرمانا
سەریان داخست.
یەکەم برووسکەی رامووسان
وەکو دوو مۆم دایگیرساندین.
هێندە یەکدیمان هەڵمژی
بووین بە دوو جۆگەی هەنگوین و
لە داوێنی باخچەیەکدا، پێککگەیشتین
بەرەبەیان کە پەندەی خۆر
درزی کردە پەردەکەوە.
جووتێ کۆتر
لەسەر بنە هەرمێییەکەی
بەر پەنجەرەکە نووستبوون.
وادیار بوو.. کە بەدرێژیی ئەوشەوە
ئێشکیان لە ئێمە گرتبوو!!

ئاژاوە

لە شارێکی مات و کڕا
ئاسمان شەق بوو
سێ نوورانی
بە سێ گوریسی ئاگردا
هاتنە خوارێ!
سێ سروودی سووریان چڕی
شار بوو بەسێ.
سێ گەڕەکی چەقۆ هەڵگر..
لەوساوە هاواری هەلاج
ئەسپێکی بێ سەرو شوێنە.
لەوساتەوە نەک هەر گورگ
مەلیش دندووکی بەخوێنە!!

بەهار

که هاوین هات..
بووم بەدڵۆپێ ئارەقە و
باوەشێنێ هەڵی مژیم.
که پایز هات..
بووم بەپەنچەی گوڵەباخێ و
بەکزەبایێ هەڵوەریم.
که زستان هات..
بووم بە گڵۆتێ سەهۆڵ و
تیخی گەرمووکێ خوێنمی ڕشت
که بەهاریش سەری لێ دام
بووم بە ڕووبارێکی سەوز و
هاژەم سەدان
خەڵفی نان و گوڵی هاویشت.

جانتایەکی سوور

ڕایان گرتم..
چیم پێ بوو پێیان داگرتم
وردە وردە
هەموو شتێکیان پشکنی.
تابەڵەد بوون..
ڕێیان نەبرد بەو جانتایەی
که لە کلۆرایی سینگمدا،
بەزەنگیانەی ترپە ترپ
تۆم تیا چنی!!

کۆتەڵ

(کۆیە) لەو شەوە تووشەدا
نوقمی بەفر بوو بەجارێ.
کۆتەڵەکە، بوو بەحاجی ڕاستەقینەو هاتە خوارێ
شەقام.. شەقام، کۆڵان کۆڵان
وەک پڵینگێکی بریندار
ڕایدەکردو دەیچریکان.
هەرچی وێنەی (کەر نەبی) بوو،
بەنێو چاوانی شارەوە
بەتف دایگرتە خوارەوە.
هەتا سەوادی دا بەیان
هەر چرا بوو دایدەگیرسان.
هەر بەرۆکی دەرگای سڕبوو
لە بێخەوە ڕای ئەتەکان

کێو

بۆیە مەمکی تۆم خۆش دەوێ
لە کێو دەچێ
کانی و..
بنار و..
هەوراز و..
دوندی هەیە!
هۆ کچی جوان..
ئەگەر کێوێ بتۆرێنێ
مەمکت دەکەم بە دەسگیران؟؟!

درووونه

(هەدرووونە.. درووونە.. رووونە
دەسکی داسێم بە ڕووونە)
برسیمانە و
لە نانی ئەم کێڵگە ناخۆین،
خەرمانانی هەموو ساڵێک..
سەپانەکان،
بەداسوکە و قەیناغەوە
لە تخووبی مەزرای گوڵەگەنمی شەنگا
دادەمێنن.
دەستیان ناگاتە گەردنی سواڵەیێ و
قاچی خۆیان دەبڕنەوە!
(هەدرووونە درووونە درووونە
دەمی داسێم بە خوونە..)
دەمرین..
جەنجەڕێ ناگەڕێ
(هەدرووونە.. درووونە.. درووونە
خەرمان، بێ سەروو شوونە)

دڵ

ئەم دڵەی من، وڵاتێکی بچکۆلەیە
نە ئاڵای هەیە
نە سنوور
نە پاسەوان
کەچی: نە هیتلەر بۆی داگیرکرا
نە شەوەزەنگ و
نە خەزان.
ئەم دڵەی من لەوساتەوە
چاوەکانی پشکووتووە.
بەبێ تەقە، بێ خوێنڕشتن
عیشقێک داگیری کردووە!!

مەرگ

ئەمشەو ئاسمان چی بیستووە..
بۆ وا بەخوڕ دادەبارێ!
بلێی لەودیو هەوری ڕەشا
ئەستێرەیێ سەربڕابێ؟
ئەمشەو شیعر چی بیستووە..
بۆ وەک پایز
گەڵای قژی دەڕنێتەوە
بلێی زریان
شاعیرێکی، بەزنجەوە ڕانەدابێ؟؟

یەکبوون

من چاڵە بەفر دەمبەستێ و
تۆش پشکۆی لم داغت دەکا.
ئەمن لافاو دەمخنکێنێ و
تۆش تینوێتی!
وەرە برا!
باباوەش کەین بەیەکترا
تا تۆ فێنک ببیتەوەو
منیش گەرم!!

پرد

نە من دەتوانم بێمە لات..
نە تۆش دەشێ
لەو ماشێنە بێیتە خوارێ.
سەفەر دەکەین..
هەریەک جانتای خەونەکانمان
دەخەینە باوەشی شارێ
ئەی کیژۆڵەی بێ ناونیشان..
لە نێوانی من و تۆدا
تیشکی چاوە ڕەشەکانت
پردێکی ڕایەڵ کردووە..
من پەڕیمەوە چاوی تۆ
تۆش پەڕیتەوە چاوی من.
ئاخ.. گەراجی قەت نەخەوتوو..
من تێ ناگەم،

تۆ جێژوانی
یا دووڕیانی دابڕانی؟!
هەر ئێستا و.. دەمێکی کەیە
هەرەس دێنێ پردی خوایی.
لێک دادەبڕێن،
کچە شۆخێکی ئەسمەر و
کوڕە شاعیرێکی چیایی
ئەوساکە من..
وەک درەختێکی بێ هەواڵ
لە پێدەشتی چاوی تۆدا
جێ دەمێنم.
ئەوساکە تۆش
وەک کارمامزێکی هەڵوەدا
لە ڕەوەزی چاوی منا
عاسی دەبی!!

بێ کەس

زۆر لووتکە شاخ
کەڵەمێری ئەڤینداریان
لێ هەڵدێرا.
بەڵام هیچیان
وەکو بەژنی شەنگی (سیپان)
نەبوون بە لاوک و بە ستران!
گەلێ کەحێل
کۆڕژنی شەدەی بەخوێنیان..
هەڵێنایەوە، بەر بارەگاو دیوەخانێ
بەڵام هیچیان وەک کەحێلەکەی (سیاوی)

بەسەر چل کەزی کابانێ
دایان نەکردە بارانێ!!
زۆر شاعیریش..
هەتا پەنجەیان هەڵوەری
لە گۆڕەپانی شیعردا
کەللەسەری داگیرکەریان،
دەقۆزتەوە!
بەڵام هیچیان
وەکوو کوڵی ڕقی (بێ کەس)
پەنجەی جورئەتیان نەختە
هەردوو چاوی (ئەدمۆنز)ەوە!!

له دایک بوون

جاران زەوی
وەک دڵی من داکوترابوو.
بەڵام شەوێک ژانی هاتێ و
لە تاوانا
لەبن و بێخەوە هەڵکەنا!
گەڕا.. گەڕا
هەر داگەڕاو سووڕایەوە
هاواری بردە بەر خۆر و
لە مانگ و ڕەوە ئەستێرە
پاڕایەوە.
نۆ مانگ
گەڕا..
نۆ ساڵی گەڕا..
نۆ هەزار ساڵ.
خودا نەبوو بەمامانی.

شەیتان نەبوو بەمامانی
فریشتەیێ زاتی نەکرد
ئارەقەی بۆ بسڕێتەوە.
ئەو دەگەڕاو
منیش لە ناو، ئاگردانی هەناوی دا
گەورە دەبووم.
بەیانییەک.. منداڵدانی دایکم تەقی و
نۆبەرەکەی کەوتە خوارێ!
ڕەشەبایێ، بوو بەپەلی خدری زیندوو
گرتمیەوە!
مەشخەڵێ هات ناوکی بڕیم
چەند کۆرپەیەکی سەیر بوو..
یەکەم هاوارم زریان بوو..
یەکەم دایانم چیا بوو
یەکەم پووشینەم بەفر بوو.
مرۆڤێکی چەندە سەیرم..
بەسەقەتیش لەدایک بووم
بەسەقەتی هەنگاو دەنێم
بەسەقەتیش دەبێ بمرم!!!

کچ و.. چیا

بۆ چیایێ شیعرم نووسی
کچێک سینگی ڕووت کردەوە.
هەڵپەی ماچی دەمێکم بوو
زنەیەک لێوی تەزانم!
دوو کۆترن..
لە ناو هەموو خانەیەکی لەشی مندا
هێلانەیان چێ کردووەو
هەڵنافڕن!
کە بەئاگام.. چاوم لێیە
وەک خڕۆکەی سوور و سپی

بەبنج و ڕیشەی دەمارا
دێن و دەچن.
هەر کە خەویش،
بەلاپاڵی چاوەکانما هەڵدەشاخێ..
کچێ سەردەکا بە قۆڵماو.
منیش سەردەکەم بەشاخا!!

غەزەب

چاوم ڕەشکەوپێشکە دەکا..
یا خەڵک سەراوسەر دەڕۆن.
چەند بچووک و کورتە باڵان
کە هەتاویشیان لێ دەدا
سێبەر ناکەن!
چ غەزەبێ یەخەی ئەم شارەی گرتووە؟
کەس پێ ناکەنێ.
کەس ناگری.
کەسێک دەستی هەڵنابڕێ!
سارداوەکان، هێندە قەوغان
هەواکەی بۆگەن کردووە.

مزگەوتەکان..
دەرگا لە دەنگی قورئانیش ناکەنەوە!
چ غەزەبێ یەخەی ئەم شارەی گرتووە!!
تادێ، چراکان کز دەبن!
تادێ، خانووەکان ڕۆ دەچن!
فریشتەکان زوو پیانەگەن،
گۆڕێکی گەورەی لێ ئەدرێ..؟!

بۆ..!

- چیاکانتان بۆ سەر سپین
+ شەوێک ئاسمان فریشتەیەکی هەڵدێرا..
چیا نەبێ، کەس باوەشی
بۆ هەناسەی نەگرتەوە!
- سەرچاوەکانتان بۆ لێڵن؟
+ ڕۆژێ لە ڕۆژان (خۆر) گیرا
ئەوەی عیشقی ئەم خاکە بوو
بە گوڵ گریا
- بۆ هێندە هەناسە سوارن..؟
+ جارێ ڕووبارێ پشووی دا
بۆگەنی کرد
- بۆ ڕەنگ زەردو لێو بەبارن؟
+ ساڵێک تنۆکێ نەباری..
کە منداڵێ هاواری کرد:
(برسیمانە)
پێمان لەزەوی چەقاند و
بووین بە کێڵگەی گوڵەگەنم!!

جگەرە

وەک تاشە بەردێکی زلی..
سەر سنووری دوو دەوڵەتین.
دوو لەتی خەتێکی سوورین.
وەک دوو جەمسەری مەگناتیس
بەیێکەوەین و لێکدوورین!
من گەواڵەم.. سوور دەزانی
بەسەر لەشی بیابانتا
ئەگەر داکەم
سینگت دەکەم بەبیتوێن و دەشتی شلێر.
کەچی ڕۆژێ
خۆت نادەیتە بەر بارانم.
تۆش جگەرەی.. سوور دەزانم
ئەگەر چیدی هەڵتمژم
دڵم دەکەی بەخەڵووز و
سییەکانم بەخۆڵەمێش
کەچی ساتێ
لێوت لەسەر هەڵناگرم!!

ڕووخان

چوار دیوار و منی تەنیا..
چەقۆیەکیان لێ هەڵکێشام
داڕووخام و.. دانم پیانا!!
یەک.. چوار
حەوت..دە.
دە هاوڕێیان تووڕدایە ژوور.
هەرچی تفی دەدا لە ڕووم!
ئەوەی بەسەرما ڕەت دەبوو
پێڵاوەکەی تێ هەڵدەسووم!
کە مردیشین.. ئەوانم دی
لە زامی هەریەکێکیانا
گوڵ دەپشکوت!
خۆشم بینی کەلاکێک بووم.
ڕەوە سەگێ
سەری برسیان تێ کردبووم!!؟

کۆچ

دەترسێم بمرم..
دەترسێم بمرم و
مەرگم نەبێ بەهۆنراوە!
سەیری خۆت کرد
تارمایی خەمێکی ڕەش بووی
ئاوێنەکەت، لە ناو پەنجە زبرەکانتا
وردوخاش کرد
بڕیارت دا.
خۆت لە شەتاوێ هەڵکێشیت!

کۆچت کرد و زەویش بەترپەی نەزانیت!
بۆ کوێ دەڕۆی.. ؟
ئەم کیشوەرە، تاتە شۆڕێکی بەرینە
گۆڕهەڵکەنێ
لە بناری ئەو کێوەدا چاوەڕێتە.
کەتۆ دەستێکت قابیلەو
یەکێ هابیل
بۆ کوێ دەڕۆی!
ئەمشەوەت لێ ئاوا نابێ و
بەدەستی خۆت شەهید دەبیت؟!!

بۆ لەتیف هەڵمەت

وڵاتی تۆ.. هۆنراوەیە
خاکی هۆنراوەش، دایکتە.
هەر کە دایکت داگیرکرا
تۆش ئاوارەو هەڵەتە بووی
دەمێ، هەناسە سوارێکی
چەندی دەکەی،
ڕێت ناچێتەوە ڕەشماڵی
پرچی کچێکی گەرمەسێر!!
دەمێک کەڵەکێوی ئاسا..
دڵت دەدەی،

بەپیرە بەفری سەد ساڵە و
بەنێو قەدی،
دارەبەنێکی قەندیلێ
گەلێ جاریش
لە گۆڕستانی (کفری)دا
ساوایەکی بێ باوەشی و
لە بێشکەی فرمێسک و خەما
کێڵی گۆڕێ ڕاتدەژەنێ!
من تێ ماوم
ئا لەم دڵە بچکۆلەی تۆ
چۆن بەیێکەوە هەڵدەکەن،
گەرمەسێر و
بەفر و
گڵکۆ!!؟

ملوانکە

ئەو ئێوارەی جێتهێشتم..
تەنیاتر بووم.. لە تەنیایی.
تینووتر بووم لە میحرابی
مزگەوتی گوندێکی چیایی!
ئەو ئێوارەیەی جێتهێشتم..
گەواڵەیێ باوەشی کرد
بەفرمێسکی غوربەتیما
وەکو سیروان
بەسەر شانی منا گریا

وەکو ئاسمان
بەسەر قژی ئەوا گریام
هێشتا مابووی،
کازیوە چاو بکاتەوە..
ئەو باوەشی گوڵی سووری
کردە کۆشی دەشتێکەوە.
منیش گیانە
لە فرمێسکی سوور و سپی
ملوانکەیەکم هۆنییەوە
بێنە بیکەم بەگەردنتا..!!

کاکە سوار[١]

وەک کاکە سوار
ئەم گەواڵەیە سەرخۆشە و
بەلادادێ.
بڵێی ئەمیش، پشکۆی لە جەرگی دا بژی؟
ئەها.. شانی لەو کێوەدا و
بەسەر یاڵ و ڕەوەزاندا
کەوتە سەر پشت!
جەمانەکەی، بەلکی دار بەڕوانەوە..
بوو بە ئاڵا.
ئەوە بارانە دەبارێ
یا دوو چاوی کوفارەیە
ئەوە هەورە دەگرمێنێ
یا هاواری سوارەیە؟!

(١) پیاوێکی بەساڵاچووی گەڕەکی خۆمانە لە کۆیە و دۆستێکی گیانی بەگیانی و هەمیشەیی (مەی)ە.

شەوی سێیەم

شەوی یەکەم، کاکە مەم هات..
گوڵێکی دا لە بەرۆکت.
تا ڕۆژ بۆوە
لەنێو ڕەزی مەمکەکانتا
هەزار هێشووە خەونی ڕنی.
شەوی دووەم، برایمۆک هات..
جووتێ گوارەی
کردە نەرمەی گوێیەکانت
تا ڕۆژ ئەنگوت
لە ئاگردانی دەمت دا

چەپکێ پشکۆی سووری چنی.
شەوی سێیەم، شاعیرێ هات..
تریفەی زیوی شیعرێکی
بەعیشقی بێ گەردت بڕی
هەتا پۆل پۆل
چاوی ئەستێرە هەڵڕژا
وەک خاڵە سێوە بۆ گوڵێ
گۆرانی بۆ بەژنت چڕی!!

قەڵەمێکی ڕدێن سپی

(بۆ سامی عەوداڵی زیندوو)

سیامەند.. هەر جارێ هەڵدێرا تۆ دەیان جار.
فەرهاد.. بێستوونێکی کون کرد
تۆ هەزاران!
عەوداڵی بوویت و
عەوداڵی خۆر و لووتکەی بووی
بەهەورازی کولەمەرگی هەڵگژایت و
نانێ گەرم
پەنجەکانی داغ نەکردی،
لێم دیاری..

قەڵەمێکی ڕدێن سپی و
بەسەر بەرماڵی ئاسمانا
ڕاکشاوی
سەرت کردۆتە سەر ڕانی
شۆخە شیعرێکی عاشق و
دواسەرنجت
پەرتی ئەستێرە بارانە!
بنووە لەو دوندانە بنوو
بنو عەوداڵی بەفر و خۆر
تۆش بگلێی
شیعر ئەسپێکی ڕەسەنەو
یاڵی نەمریت هەڵدەگرێ
ڕوەو لووتکەی سەر بەتەما هەنگاو دەنێ و

سەفەرەکەت تەواو دەکا
دڵنیابە..
تا کۆڕژنی باوەش نەکا بە پڕووشە
چاولێک نانێ
ئەوەتانێ
گیانی لەبەفر دەگرێت و
ڕۆحی لە چەپکە تیشکی خۆر
بنوە لەو دوندانە بنوو..
هەموو شتێ، جوانە لەوێ
هەموو شتێ، سپییە وەکو
ڕیشی بەفرت!

خەزان

سەرت کردۆتە سەر کۆشم و
بە چاومدا بریقەت دێ.
بەم پەنجە زبر و شاشانەم
لێرەواری چڕی قژت شانە دەکەم!
لەژێر ڕێژنەی پەنجەکانما
بەرە.. بەرە
پرچت درێژ دەبێتەوەو
تۆش هەڵدەچی!
گۆرانییەکت بۆ دەبێژم
لەسەر شلکەی ڕانم دەنووی
دەنووی.. دەنووی
خەوێکی بیست ساڵە دەکەی!
بەخەبەردێی..

ئەمجارە من.
سەرم کردۆتە سەر ڕانت
بەو پێنج پەنجە وردیلانەت
سەرێکی شاش دادەهێنی.
لەژێر کزەبای پەنجەتا
وردە..
وردە..
پایز ڕەگی دادەکوتێ و
گەڵای سپی
بەهەنگاوی دەستەوە دێن.
گۆرانی ناڵێیت و دەگری.
تۆ دەگریت و
منی (کلۆ)ش
لە گۆڕی مشتێ فرمێسکا
چاو لێکدەنێم!
دەنووم..
دەنووم..
لەسەر شلکەی ڕانت دەنووم
دەنووم خەوی یەکجارەکی!!!

ئێوارەیەک لە کۆڕنیش دا

زەردە.. ناوت نازڕێنێ
بەس سەر داخە.
سینگیان بوخچەی نهێنییە
کۆترەکانی ئەم قەراخە!
شەرم مەکە لەو چنارە..
زۆری دیوە..
بەبارتەقای گەڵا و پۆپی،
ماچ بەباڵای شۆخ و شەنگی
هەڵزنیوە..!

چۆن نازانی..
لەم کۆڕنیشە بێ کەسەرە.
ماچ.. بلیتی هاتنە ژوورە
ماچ.. بلیتی چوونە دەرە..؟!
دوورمەکەوە..
خۆنەمگوتووە
بەماچێکم بەسەرکەوە!
خۆنەمگوتووە
بەپەنگری کوانووی سینگت
پەنجەکانم گەرمکەوە!!!
نا گیانەکەم..
توورەمەبە،
لێوەکانت مەخە سەریەک
با بەس دیجلە پێمان بڵێ
ئەم دوو دڵە ناگەن بەیەک!!

دڵگیر مەبە

(بۆ هاوڕێی شاعیرم فەرەیدون عەبدول بەرزنجی)[٢]

باسی خەمی خۆت بۆ کردم..
لە چاوانتا
جەنگەڵی خەمێکی سەوز و
دوو ڕووباری سوورم بینی.
باسی زامی خۆت بۆ کردم..
لە سینەما
کەلاوەی قەڵای (دم دم)و
تەرمی لەپزێڕینم بینی!
خۆزگە شاعیر نەبوومایە!!

(٢) تێکڕای دێڕ و کۆپلە شیعری نێو کەوانەکان هی کاک فەرەیدونی شاعیرن.

وەلیّ، گەر هەر شوان بووایە
بەمردنی، بەتەنیا هەر
شمشالێک و
یەک دوو بژوێن و، هەتیو دەبوون
نالی، گەر هەر مەلا بوایە..
لە کۆچیّ دا،
هەر حەبیبەو یەک دوو فەقیّ
لەنێو مینبەری دڵیانا..
وێنەیان نەخش دەکرد.
(خۆزگە شاعیر نەبوومایە..)
ئەگەر شاعیر نەبوویتایە
گریان چاوە زەردەکانتی
نەدەناسی.
ئەگەر شاعیر نەبوویتایە
بەبەرۆکی وشەکانتا
خەفەت خۆی هەڵنەدەواسی!
دڵگیر مەبە..!
(شاعیر شەوانە گڕ نەگریّ)
گورگیّ ناچێتە کونەوە.
ئاگردانیّ پشکۆ ناکا
شاعیر شەوانە گڕ نەگریّ
پەزیّ نازیّ
بەژنی شۆڕەبی حەیرانیّ
چرۆ ناکا.
دڵگیر مەبە..!
چ شاعیریّ لە گەردوونی هۆنراوەدا

سنووری بۆ نەکێشراوە
چ شاعیریّ، بەسەر تەرمی
شیعرێکی جوانەمەرگی دا
نەگریاوە..؟!
دڵگیر مەبە..
تا قەتماغەی برینم هەڵنەدەیتەوە
لەخەم ناگەی.
تا نەیەیتە خاکی سەرە جەنجاڵەکەم
لە کێوی سەر بە تەم ناگەی!
من دەزانم یەکەم چیا
چ شەویّ هەستایە سەر پیّ
یەکەم بەفر کەینیّ باری!
من دەزانم چەند سیامەند
لە ترۆپکی ئاواتەوە تل بوونەوە.
من دەزانم،
چەند چەپکە شیلان و نێرگز
کوێر کراون!
چەند هێلانە
لە چۆلەکە و پەڕەسێلکە
تێک دراون؟!
دڵگیر مەبە..
(کیّ دەڵیّ من کۆچەری نیم)
منیش وەک تۆ
باڵندەیەکی شەکەت نیم
زڕەی زەنگی کاروانێکی
لەت و پەت نیم!؟

کێ دەڵێ من کۆچەری نیم..
منیش وەک تۆ،
نامەی خەمێکی یاساغ نیم.
تەتەرێکی،
بێ کاروانسەرا و قۆناغ نیم!
کە زەنگە سوورەی دڕکەزیم تێ دەئاڵێ
جۆگە خوێنم لەبەر دەڕوا.
کە-با- و بۆرانی دەشکێنم
(کەکۆن)و گردی سەیوانێ
جێ دەهێڵم!!
تا قەتماغەی برینم هەڵنەدەیتەوە
لە خەم ناگەی.
تا نەیەیتە خاکی سەرە جەنجاڵەکەم
لە کێوی سەر بە تەم ناگەی.
زۆر کەڕەت.. هورە بردوومی.
زۆر جار بەفر
وەک شۆڕەبی دەم شەتاوان
تەزاندوومی.
مارێ نییە نەیگەزتبم
گورگێ نییە
تیر تیری لێ نەخواردبم!
برینێکی بێ بن نییە
ڕوحم تێدا نەشۆردبێ
مەرگە شاخی عاسێ نییە
ترۆپکیم ماچ نەکردبێ!
چیاکەی وا بڵند دەبوو

گەر ڕەوەز و
کەپکە زامی من نەبوایە
ڕووبار کەی وێ بەخوڕ دەبوو
گەر لە چاوما
فرمێسکی هەڵ نەهێنجایە!؟
دڵگیر مەبە..
چ شاعیرێ، لە گەردوونی هۆنراوەدا
سنووری بۆ نەکێشراوە
چ شاعیرێ بەسەر تەرمی
شیعرێکی جوانە مەرگی دا
نەگریاوە.
دڵگیر مەبە..
دەبێ بڕۆین
دەبێ خەمی پەڕینەوەی
دەیان زریانی وا بخۆین
دەبێ بڕۆین
دەبێ خەمی پەڕینەوەی
سەدان دۆزەخی وا بخۆین
(دەڕۆین هەگبەی

کۆچێکی دوورمان لەپشتە
وێڵێن بەدوای ڕێبوارێکا
کلیلی کردنەوەی دەرگای
هیوای ئەم گەلەی لە مشتە)

من و.. تۆ

شیعرم.. لە پرچی تۆ دەچی..
دەیبڕنەوە.
لەودیو دروێنەی مقەستا
وەک خەمی شاعیر هەڵدەچێ!
شیعرم.. لە پرچی تۆ دەچێ..

لێوت.. لە شیعری من دەکا..
کە دایدەخەی،
گشت ڕووبارەکان لاڵ دەبن

دەیکەیتەوە،
تاوە سمفۆنییێ دادەکا..!
لێوت.. لە شیعری من دەکا..

چاوت.. لە شیعری من دەچێ..
دەینووقێنی،
تۆپی زەوی شەوکوێر دەبێ.
هەڵیاندێنێ،
لە سێبەری برژانگتا
ڕۆژ دەگیرێ!!

گیانە من و.. تۆش لێک دەچین
لە ئۆقیانووسی فرمێسکا
تۆ ماسی نیت و ناخێکی
لە مەشخەڵانی ئاگرا
سەمەندەر نیم و ناسووتێم!؟

بەرخەکانم

بۆ (بیزا) و (کەما)ی جگەرگۆشەم

چەند تاریکن ئەو ماڵانەی
دایک لانکێیان لێ ناژەنێ
چەند دڵ توندن ئەو مەمکانەی
ساوا دەمیان تێ ناژەنێ..!

لەگەڵ شرقەی دەرگای حەوشە
دوو کاریلە ڕادەپەڕن
دوو خونچە گوڵ دەکرێنەوە
دوو شووشە بۆنی وەنەوشە

کام گۆرانی وەک ئاوازی
بابە.. بابەتان بەجۆشە
کام سمفۆنیا
وەک تریقەی هەناسەتان
باوەشێک نۆتەی لەکۆشە!؟

قەت ناڵێم نەء، پێم دانووسێنن
دەمی لیکاویم تێ هەڵسوون
ملم داگرن بەجنجڕۆک
بۆ ئارەزووی بەهەشتیتان
(وەک سوراحی بۆ پیاڵە)
-قیروسیا-
دێمە سەر چۆک!

پێم هەڵگەڕێن. بمپشکنن..
گیانم پڕە لە تام و بۆ
گیرفانێکم شیعری تیایە
ئەوی تریان نوقڵی مینۆ

بۆ سۆراخی خەونەکانتان..

پشتم بکەن بەساکە گۆڕ،
بەئەسپەکەی شاری یاری
خەیاڵ ئەکەن
دەریایەکم شێلو نابم
بەبلووکە بەردی بێ عاری!

واق.. واق.. واق.. واق، بووکە شووشەم
لە باوەشتانێ وێ خەوتم
گڕ.. گڕ.. گڕ.. گڕ، بووم بەماشێن
خۆتان بگرن
بۆ سەر مێزی نانخواردنێ
بەڕێکەوتم!
بەئەسپایی ماچتان دەکەم..
منداڵانە ماچم بکەن
ماچی خوایی:
شیرین.. وەکو شیلەی شەکر
گەرم.. وەکو گڕی ئاگر
سپی.. وەکو کوولوی بەفر!

بەرخەکانم..
من و مینۆ هەموو ڕۆژێ
لەیەک ساتا دەتوێینەوە
ئەو.. لە گەرمایی دەمتانا
منیش لەنێو گڕوگاڵی،
دنیای پاک و وەنەوشەیی
بێ خەمتانا!

سەجادی.. لە ئامێزی فرمێسک و ئاگردا

هەتا دوێنێ.. لە کەناری بێ دەنگیدا
شاعیرێ بووم
بەتەوژمی گردە شەپۆلی سەرشێتی
هیچ دەریایێ
هەڵنەقەنام
کەچی ئەمشەو هۆرەی عیشقت
بوو بەقەتاری قورینگی شەونخوونی و
بۆ سەر گڵکۆی دوورە دەستت
هەڵی پێچام!

ئەو گەوهەری نێو حەشارگەو
کەڵەکە بەرد
ئەمشەو لەباوەشتا نرکەی
شاعیرێکی بریندارم
هاتووم لە دەورت گەڕێم و
گەرمە شینت بۆ بگێڕم
بگریم وەک ئەو دەروێشانەی
لەسەر مەزاری حوسێندا
بەلادادێن لە حەشمەتا
هاتووم ئارامگەی غەریبیت
گوڵ باران کەم
بنووشتێمەوە بەسەرتا وەکو گومەز
باسکەکانم بکەم بە کێل
ئاوی یەکەم
کەڵە سەربازی نەمری لێ هەڵکەنم
بەزمان.. بەلێو.. بەدووباڵم
گەردی خەفەت
لەسەر سینگی جەوهەردارت ڕامماڵم!
دەستێکم قامکە نێرگزە و
دەستێکم گڕ
هاتووم لە چووزەرەی شیعرا
ئالآی سەوزت بۆ هەڵبکەم
ئەمشەو لەنێو گڕو کڵپەی
(مەشخەلآنی) کۆی دەروونتا
بەتاسوخی نەورۆز بکەم
جێت ناهێڵم

تا خاک و خۆڵی گۆڕەکەت
وەک وەکاشە، ئەبابەیلێ
بۆنەوەی نوێی نەزر گرتوو
پیرۆز نەکەم

هۆ سەجادی..
هۆ ڕێبوارە هێمنەکەی
کاروانی ڕێی شەو و هەتاو
سەرهەڵبڕە
ئەمشەو ژوانی لووتکە و گڕە
سەرهەڵبڕە
ئەم شۆڕە سوارە تروسکەی زەردەپەڕا
بەهەورازی گردی یارە هەڵدەگەڕێ
ئەوە حەزرەتی نالییە
لە ژوور سەرتا بە کوڵ دەگری
ئەوە دوو باڵی حاجییە
لە گەردنت نابێتەوە
ئەوە خانی دڵ بەخەمە
بەدیارتەوە کڵپە دەکاو
لە فرمێسک و تیشکی ئاگر
داستانێکی نوێ دەنووسێ
سەر هەڵبڕە..
ئەمشەو هەور بەهمەنییەو
بەفر سوورە
ئەمشەو دەروونی شاعیران
بابەگوڕگوڕی عیشقێکی بێ سنوورە

بۆ هێند ماندووی..
پەنجەی شیعرێکی مەولەوی
شاقەلی کەواکەی گرتووی
یا پەیکی شارەزای نالی
بۆ ڕێی شارەزووری بردووی!؟
بۆ هێند ماندووی..
تاوێ قەڵەمەکەت دانێ و
گوێم لێ گرە:
(ڕەزا) دەڵێ: گەر بێیتەوە
لەسەر دەستی موبارەکت
ئیدی جنێو نافرۆشم
هۆش و گۆشم لە (زیکر)ێکا
دەتوێنمەوەو
لە ڕاست شێخێکی وەکو تۆ
بەرگی دەروێشی دەپۆشم!!
حاجی دەڵێ:
لە گەرماکەی حەیدەرخانە مەپوونگێوە
گەر بێیتەوە،
کە لە حوجرە هاتیتەدەر
بەهاری یەکەم بەسەرتەوە
دەکەم بەچەترێکی سەنبەر!
نالی دەڵێ:
گەر بێیتەوە، شەرت بێ دیاریم
سەری براوی حەبیبە بێ
ژێر پێت مێرگی

دڵ و دیدەی قەسیدە بێ!!؟

هۆ سەجادی..
ئەمشەو شیعر
جوانە ماینێکی حدودی چاو بەخارەو
لە بژی خۆی دەڕەوتەوە
بۆم ناگیرێ!
کۆرژێ، هەورە تریشقەی ژانگرتووەو
خەوی ئەمشەوە چاو ڕەشە دەڕزێنێ!
دەڵێی قرمەی جامبێزاران،
شۆڕەسواری ئەنگاوتووە
مەرگەساتەو بۆم ناگیرێ
کوانێ.. لە کوێی
یەک یەک پێچی مەندیلەکەت بکەیتەوە
بەشکەم بۆنی چڕی شەوبۆی
هەناسە ساردەکەی (مێژوو)
سەری گەرمی پێ تەسلیم کا[٣]
کارەساتە..
ئەمشەو شاعیر
(ڕشتەی مرواری) فرمێسکەو
بەگەردنی گڵکۆتەوە
خەونامەیەکی نامۆیە
ئەمشەو نەورۆز
بێ بۆنی کەواو سەڵتەکەت
ئازارێکی نابەڵەدە و

(٣) سوودم لە بەسەرهاتی (حەبیب ئاغای سیاوی) وەرگرتووە، بەدەنگی حەسەن سیسساوەیی.

کزەی جەرگێکی بۆسۆیە
بۆتە گریەم..
سوور بزانم گیانم ناوکی
هەوەڵ فرمێسکی چزاوە
بەسەر شمشێری پشکۆدا
بۆت دەگریەم
ئەگەر شیعر بۆ تۆ نەگری
بۆ کێ قژی بڕنێتەوە
وشە بۆ تۆ ڕەش نەپۆشێ
بۆ کێ ڕدێن بەرداتەوە!؟
تا سەرنەکەیتەوە خاکی شیعر و چیا
بۆت دەگریەم

ئەمشەو بێ تۆ
شیعر.. دەگری
ئاگر.. دەگری..
نەورۆز.. دەگری!

کۆچێکی سوور

بۆ هاوڕێی جوانەمەرگ نەریمانی وەستا عەبدەی ئاسنگەر کە
لە هەڕەتی گەنجیدا، بەنەخۆشی (سەحایا) سەری نایەوە!

ئەو ساتەی من..
لە خاکی خەم و غوربەتا
بەدیار زامێکی بەسوێوە
دەتلامەوە
تۆ لە بناری باواجیدا
چەپکێ گوڵی نێرگز بوویت و
بەدەم شنەی شەماڵەوە

دەشنایەوە!
ئەو ساتەی من..
لە ژوورێکی تەنگەبەرا
خەفەت یەخەی دەگرتم و
چنگی خەزان،
پەڕو باڵی هیواکانمی.. هەڵدەبڕی
تۆ کەوێکی ئازاد بوویت و
بەدەم قاسپەی بەجۆشەوە
ئەم شاخ ئەو شاخ هەڵدەفڕی..

تەنیا بووم و
لەبەردەمما، هێدی هێدی
گەڵای عومرێک هەڵدەوەری
تەنیا بووم و
گەردەلوولی شێرپەنجەیەک
ئازیزێکی ڕادەماڵیم
بۆ خەرەندی کارەسات و
دەردەسەری!
چاوەڕێت بووم
لە پڕێکا بێیتە ژوور و
ژانم لە دڵ هەڵکڕێنی..
چاوەڕێت بووم..
لەپڕێکا بێیتە ژوور و
بەئاسمانی بێ ئۆقرەییم
پۆلە پەپوولەی ئارام و
فەرامۆشی هەڵفڕینی!

هەر نەهاتی..

تۆ نەهاتی و
چاوی منیش بوو بەدیجلە
هێندەی ئازار تیا تەقیەوە،
سوورە ماسی خەمەکانم
سەراو کەوتن.
لەوێ نەبووی،
خەمم لەگەڵ بگریتەوە.
لەوێ نەبووی یەک دوو دڵۆپ
ئەو فرمێسکە درشتانەم بسڕیتەوە!
دڵگیر بووم لێت، دەمگوت ئاخۆ
بۆچی چرپەی هەواڵێکت
ناگاتە گوێی دڵەی وشتم
دەمگوت ئاخۆ
بۆ تاکە جارێ سەرنادەی
لە هەواری ئەو برینەی
ئەشکی سووری پێ دەڕشتم
بەڵێ گیانە
تا (حەمامۆک)م نەبینی
وەک چاوم سوور داگەڕابوو
تا سوورە چنارم نەبینی
قژی خاوی
دەسکەنەی دەست ڕەشەبا بوو..
نەمدەزانی
تۆش ئازارێکی کت و پڕ

داغی کردووی
نەمدەزانی،
تۆش سنووری زامێکی سوور
لە ئێمە یاساغی کردووی!!
بەڵێ گیانە..
هەتا (هاموون)[٤]م نەبینی
تا (هوما)[٥] خانم نەبینی
سەرنجی پڕ لە پرسیار بوو
نەمدەزانی،
بەژنی بەلادا هێناوی،
ئێش و ئازاری ژانەسەر
نەمدەزانی،
گیانی بێ گەردت تێکناوەو
ڕێی سەفەری یەکجارەکیت
گرتۆتەبەر!
چەند کەم شەرم و بێ وەفا بووی..
بۆ نەوەستای تا دێمەوەو
لە ژوور سەری ئاگردانتا
چاوی گریەم هەڵگلۆفم
بۆ ئەوەندە پەلەت کردو
نەتهێشت کەمێ، بەسەر گیانتا ببارێنم
گەواڵەی ئازار و ئۆفم
دەتوخوا بۆ.. بۆ نەوەستای
دەبوایە هەر بوەستایە

(٤) هاموون خوارزای نەریمانی جوانە مەرگە.
(٥) هوما خوارزای نەریمانی جوانە مەرگە.

تا لە چاوە ڕەشەکانتا
دوا سەرنجی ماڵئاواییم
هەڵێنجایە!
بەبیرت دێ پێت دەگوتم:
(لە تۆ فێربووم
هۆنراوەی بەژن بڵند و
وشەی چاو ڕەشم خۆش بوێ
لەتۆ فێر بووم، زستانە شەو
لە جەنگەڵی داستانێکی چڕوپڕا
چاوەکانم داگیرسێنم)
من فێری کۆچم نەکردی..
چ شەپۆلێ بۆ ناو گەرووی
نەهەنگێکی دڕی بردی!
من فێری کۆچم نەکردی..
چ قەرەجێ لە پرێسکەی
گۆرانییەکی کۆچەریدا
هەڵی گرتی..!؟
لەو ڕۆژەوە
پەڵە هەوری چاوەکانت
ئاسمانی دڵی جێهێشتووم
لێوم کیشوەرێکی وشکە و
لە جێی مەزرای گوڵەگەنمی زەردەخەنە
هەنیسک کەروێشکە دەکا!
کێ دەیزانی ڕۆژێ دادێ
لە چوار چێوەی وشەی سوور و
کێ دەیزانی ڕۆژێ دادێ

لەگەڵ یاد و بیرەوەری سەوز و سوورا
ڕۆژێ سەد جار دەژێمەوەو
سەدیش دەمرم
بەڵام چی بکەم.. چیم بۆ دەکرێ
خۆ عیسا نیم، لە ژوورسەرتا
عەسایەکەم هەڵبڕم و
گیانێکت بکەم بە بەرا
خۆ من حەزرەتی ئەیووب نیم
لەنێو گڕا بسووتێم و
کەچی تاجی دڵنیایی
بکەم بەسەر تەوقی سەرا
چیم بۆ دەکرێ!
هەموو ڕۆژێ وەکو شێتێ
بەشەقامی ئەم شارەدا
دێم و دەچم و دادەگەڕێم
هەر گریانم بۆ زین دەکرێ و
لە گەڵ کۆڕژنی فرمێسکا
بەهەورازی خەمەکانما
هەڵدەگەڕێم!
لە کوێندەرێ بەدیت ناکەم..؟!
کە پەپوولەیێ هەڵدەفڕێ
تۆ باڵە بێ گەردەکانیی.
کە ئەستێران دەجریوێنن،
تۆ لە چاوی هەموویانا
شەپۆلێکی سەرگەردانی
لە کوێندەرێ بەدیت ناکەم!

زستانە شەو
لەگەڵ کلۆ کلۆی بەفرا دێتە خوارێ و
دەستت ناگاتە گەردەنی ژوورەکەم و
دەتوێیتەوە!
لە کوێندەرێ بەدیت ناکەم
هەرکە سێوە دەناڵێنێ
تۆ سوارە جوکەلانەی و
بەدوای سەرابی مامزێکا
دەڕۆیت و
ناگەڕێیتەوە!!

ئێستێ لەسەر گۆڕەکەتم..
تۆ نامبینی
بەڵام لەو زەیتوونە پرسە
چۆن وشە دەنووزێتەوەو
چۆن هۆنراوە
لە داخا یەخە دادەدڕێ
تۆ نامبیستی
بەڵام لەو چۆلەکە پرسە
چۆن وەک هەور دەناڵێنم و
چۆن فرمێسک دلۆپ دلۆپ
شوێن پێی کۆچەکەت هەڵدەگرێ!

ئەی (عەرەبیان)ی ئاشنا
بەبرین و کۆستی مەزن
لە باوەشی نازی بگرە

هاوڕێێ گیانی بە گیانی من.
لێی گەڕێ باتێر بخەوێ
لێرە خەوێکی ئاسوودەی نەکردووە
لێی گەڕێ بتێر بسرەوێ
لێرە تامی سرەوتنی نەچێشتووە
لێی مەپرسە: کام ترۆپکی
لەنێو دڵە گەورەکەی دا.. هەڵگرتووە
لێی گەڕێ با تێر بسرەوێ..
ئەمە زامێکی تازەیەو
چرۆی گەشی
ئاواتێکی سەوز و شینە
لێی گەڕێ با تێر بخەوێ
ئەمە عیشقێکی ناکام و
کۆمەڵێک زام و برینە
لێی گەڕێ با تێر بخەوێ
لێی گەڕێ با تێر بسرەوێ!!

چەپکێ زامی ماڵئاواییم

یەکەم کەس نیت..
دڵم دەخەیتە ژێر سمی
گەلە ئەسپی ماڵئاوایی
یەکەم کەس نیت..
ڕەنگ و
هاوارم ون دەکەی
لە گەرد و تۆزی تەنیایی

هەر تۆ شەهیدت نەکردووم.
من دەمێکە
کەڵە کێوی پێ کراوم و
خوێنم پەرتە بەسەر بەردان
من دەمێکە

بینی هیواو حەزم ناوە
بەکانیاوی دەست لێکبەردان

هەر تۆ شەهیدت نەکردووم..
هەر کۆچی تۆ
پشتی نەداوم لە عەردی
زۆر ڕێبواری
ڕێگەی یەک هیواو چارەنووس
دەستەو خەنجەر دارساون و
خوێنیان ڕشتووم بە نامەردی!!

کێ هەتا سەر
توندی گرتووم لە باوەشا
کێ بەڕووما
دەرگای دڵی گاڵ نەداوە
لە شەوگاری تووش و ڕەشا..؟!

من ڕاهاتووم هەموو شەوێ..
لەبەر بارانی فرمێسکا
لێک نێم پێڵووی چاوەڕوانی
من ڕاهاتووم..
لەگەڵ هەموو سپێدەیێ
بەدەم زامێکی تازەوە
بخزێمە گۆشی بەیانی!

سبەی دەڕۆی..

لە دەرگاوە
شاعیرێ داوێنت دەگرێ
بلێی دەستێ
بەپرچی شیعرێکا بێنی
بلێی دڵت
کەمێ بەزەیی تێ کەوێ و
تۆزێ لە
گەڵ منا بگری!؟

سبەی دەڕۆی..
خۆڵی بێ باریت دادەکا،
بەسەر هەرێ و گفتی دوێنێ.
سبەی دەڕۆی..
دڵت بەوێنەی جانتایێ
دەخەیتە پشتی ماشێنێ!

سبەی دەڕۆی..
(لە ئەلبوومی یادگارا)،
وێنەم وەک بنە نێرگزێ
لە ڕیشەوە هەڵدەکێشی..!
دەربەست نایەی،
لە هەڕەتی بەهاریدا
زامی سەختی گەڵاڕێزان
چۆنە ئێشی!!
بەجێم دێڵی
دەمدەیتە دەست شا (نەهەنگ)ی

شەپۆلێکی بێ سەروشوێن
کووکەیەکی چەند گەورەیە،
خوڕەی برینی شاعیرێ
ئۆقیانووسێ بخنکێنێ
لە گاێژەنی فرمێسک و خوێن!!
سبەی دەڕۆی..
چۆلەکەکان
بەسەر سەرمەوە هەڵدەفڕن
باران.. وەک کەوێکی دەست باز
دەنووک دەدا لە برینم
شەنگەبییەکان دێنە سەر ڕێم!
گەر هەواڵی تۆیان پرسی..
گەر کۆچی تۆیان لەڕوودام..
دە فێرم کە..
چییان پێ بڵێم؟!

بێترمە

هاتم بۆلات لەوێ نەبووی
خۆزگە دەتزانی ئەو ڕۆژە
چ خەمێکی بێ وێنە بووی!

هاتم بۆلات..
وەک منداڵێ دەرگا بگرێ
بۆ قەسپ و نوقڵی شەوبەرات

هاتم بۆلات..
لە دڵە بچکۆلەکەمدا

گەردوونێکم خۆشەویستی
حەشاردابوو
هەزار ئاسکی حەز و تاسە
بۆ بژوێنی قژی خاوت
لە باز و مەغاردا بوو

پەنجەکانتم کەوتەوە بیر
دەتگوت تیپێکی دیسکۆیە
ڕووت بۆتەوە و سەما دەکا
پێڵووی چاوە ڕەشەکانتم هاتەوە یاد
دەتگوت جووتێ پەپوولەیە
بەسەر گوڵزاری وشەوە
باڵ لێک دەدەن!
دێم بۆ شارە قژ سەوزەکەت
پنچک.. پنچک
پەلک.. پەلک، بۆت دەگەڕێم
بەشابەژنی
ئەسپیندارێکی قەشەنگا.. هەڵدەگەڕێم
لە پۆپەوە پڕ بەگەرووم
دەزریکێنم و بانگت دەکەم:
ئازیزەکەم..
ئازیزەکەم..
ئازیزەکەم..

ئەگەر هاتی دەستم بگرەو
یەکەیەکە

ئەو باخچەیەم پێ بگەڕێ
لەبن هەر دارە ماچێکم پێ ببەخشەو
منیش شیعرێ
بەڵام گیانە..
گەر دەرگەیان لێ داخستی و
پەنجەرەیان،
لە سەرنجی بزێوتدا کوێرکردەوە
دەڕۆم لەگەڵ بێترمەدا
بەکوڵ دەگریم
ئەو بەچاوێ من بەدووان
ئەو بەتەنێ
ئەمن لە گەلێ شیعری ڕەوان
سا کچی شۆخ، گەر دوو جۆبار
بەنێو ڕەزی مەمکەکانتا
شۆڕبوونەوە،
سازگارەکە بێترمەیە و
سوێرەکەشیان،
فرمێسکی چاوی شاعیر و
ڕێژنە بارانی بەخوڕی
هۆنراوەیە

هاتم بۆلات لەوێ نەبووی
خۆزگە دەتزانی ئەو ڕۆژە
چ زامێکی بێ وێنە بووی!!

سێ شۆڕەسوار

من و.. مانگ و.. خۆر
هەرکە پێمان گرت.
بەشوێن بەهەشتی دیداری تۆوە
گۆی سەرمان هەڵگرت.
چونکە شنەبای تۆمان بەرنەکەوت،
من کووڕبوومەوەو
مانگ سیس هەڵگەڕاو
خۆر گڕی تێ کەوت!
کەی ئەو ڕۆژە دێ..

لەسەر کانیلەی چاوی قرژاڵت
ڕێمان پێ بگری
جلەوی ماندووی چەند هەزار ساڵەی
ئەو هەرسێ شۆڕە.. سوارە وەربگری.
هەتا دووبارە لە گۆشەی دڵا
بنجی داکوتێ تەوژمی لاوی و
مانگ بشنێتەوە.
خۆریش ڕۆژ بەڕۆژ
لەژێر سێبەری ساباتی قژتا
فێنک بێتەوە!!

نامەیەک بۆ شارەکەم

کە جووت دەبم،
لەگەڵ بەژنی چیای خەمت
خوڕەی خوێنی برینێکت هەڵمدەگرێ و
شۆڕم دەکاتەوە قوڕگی
(شیوی ڕەزان)
سەردەکەمە بن هەر دارێ
حاجی قادر دانیشتووەو
بەچاوی ڕێژنەبارانی
پەڕە سیخاری خەمێکی تەڕ دەکات و
بەژیلەمۆی شیعرەکانی

ئازارێک دادەگیرسێنێ!
کە سەردەکەمە سەر کۆشی
پڕ لە پشکۆت
دووکەڵێکی سپی سپی
گومبەت گومبەتم پێ دەکاو
بۆ دواجاریش
لەبەردەمی مزگەوتێکی بێ مەلادا
فڕێم دەدا
کە شان دەدەمە دەروازەی مۆرکراوی
ترس و سامی مەلای گەورەم لێ دەنیشێ
لەسەر حوجرەیێ دەچمە ژوور
دڵم لە بۆنی کەلاکی
موستەعید و سوختەکاندا
ساتمە دەکا!

شەو درەنگان،
کە بەداوی ژێی مەقامێکی باڵکراوتا
دڵ دەکوتم
کزەبای (وەیلێ زالم)ێ پەلم دەگرێ و
لە هەمێزی، لکە زەیتوونێکی ساوای
دەوروبەری (هەرمۆتە)دا
ڕامدەژەنێ!
کە دەگەمە کەناری هەر جۆگەیەکیش
خاڵە سێوەم بەداوێنێ دێ دەنووسێ و
دوا هەواڵی ئایشەگوڵم
لێ دەپرسێ!!

کۆیەی قشت و خنجیلانە
کۆیەی مەزن
لەنێو منداڵدانی گڕ لەدایک بووی
ئازار گۆرانی بۆ گوتووی
مەمکی خەفەت گۆشی کردووی
تۆ ئەو بووکەی، لە باوەشی
کەژاوەی فرمێسک و خوێنا
هەنگاو دەنێی
کەزی سەدان شەوی یەڵدا دەهۆنیەوەو
هەر بەڕێوەی
تۆ ئەو ڕێبوارە زامارەی
تینووی شڵپەی، ماچی تاڤگەی ژیلەمۆیت و
بۆی بەپێوەی
بۆ پێشەوە..
تا باواجی پاسەوانی ژوور سەرت بێ
خەزنەیەکی بەخەبەری و
جارێکی دی (حەمەدی ڕەش)
فیکەت بۆ هەڵناگرێتەوە!
قەڵایەکی نرکەی ڕقی هیچ زریانێ
چنگی ناگاتە بناری مەمکەکانت!
بۆ پێشەوە..
تا (حەمامۆک) بەکوڵ گۆرانیت بۆ بلێ
شەنگەبی دەم ڕووبارەکان..
وەکو بەژنی لاسە شۆڕی زامەکانت
ڕووەو هەتاو هەڵدەچن و
قژی سەوزیان دادەهێنن

کۆیەی چیا و
گوڵاڵە سوورە و ڕەشەبا
کە لەلاتم وەک سروودەکەی (دڵدار)م
چاوم لە هیچ برینێکت ناترووکێنم
بەڵام وەختێ
لە بەرۆکی باواجی تۆم دەترازێنن..
وەکو ئەستێرەیێ دەڕژێم
نە پێم دەگاتە هیچ عەردێ
نە هەورێکیش
گیانی نۆغرۆم دەگرێتە خۆی..!؟

پەرۆشی چیم بێ

دە ساڵ.. دە بەهار
دە مۆمی گەنجی
ئاخ، دەست خەڕۆیی
چەند تاڵە ڕەنجی

چیم بۆ نەکردی..
هێندەم کڕنووش برد بۆ بەژن و باڵات
تەمەن کلۆر بوو

وەک پیرەدارێ
دڵم ئەگەرچی کلۆی بەفر بوو
لەژێر پێخوستی ئازاری قورسا
ژەنگی هەڵهێناو
ڕزی بەجارێ!!

چیم بۆ نەکردی..
بەمەزرای سینگی وشک و تینووتا
ئاسمانێ خوێن و فرمێسکم هەڵڕشت
لە سۆنگەی تۆوە
خووم دایە تاوان!
دە ساڵی ڕەبەق بەبەر چاومەوە،
ڕووی خاکەلێوە.. سەوز داگەڕا
پەلکە زێڕینەش، بەبانەمەڕا کەوتە هەڵفڕین
کەچی نێرگز و گوڵاڵە سوورەم
نەدی بەچاوان!!

دەبا هەڵفڕم..
دە ساڵە بەدوای،
تەم و سەرابی ئاواتێ وێڵم
دەبا هەڵفڕم..
پەرۆشی چیم بێ
لەسەر سینەتا چی بەجێ دێڵم؟!

پەرۆشی چیم بێ..
لە پای عیشقی تۆ چیم دروێنە کرد.

چەند ئۆخەم چنی!
سەرم شەوێکی ئەنگوستە چاو بوو
لە ڕەزی پرچی سپێدەی خەمت
سپیاتیم ڕنی!!

پەرۆشی چیم بێ..
چی دەدۆڕێنم!
سینگت پارچەیێ زوقم و سەهۆڵە
مەگەر هەر کزەی تەزیوی پایز
لە گەڵای عومری خۆم بتۆرێنم!!

پەرۆشی چیم بی..
هەڵدەفڕم وەکو،
باڵندەیەکی بێ ئەنواو تەریو
قژێ هەر دەبێ گیانی شەکەتم
بگرێتە گونجی هێلانەو پەسیو!؟

دە ساڵ..
دە بەهار
دە مۆمی گەنجی.
ئاخ، دەست خەرۆیی
چەند تاڵە ڕەنجی!!؟

بەرۆچکەی خەم[٦]

نە ئاسمان چاوی لێکدەنێ و
نە وەنەوزێ
خۆی لە باوەشمی دەکوتێ!
هێندە تەنیام،
بگرە بەفریش
بۆ تەنیایی من دەسووتێ
بەفریش نەبووین!
خۆ هیچ نەبێ ئەوان ئەمشەو

(٦) ئەم شیعرە، لە هێندێ شوێنێ جێ پەنجەی (خۆزگەی شەوانی شوانی) لەتیف هەڵمەتی شاعیری پێوە دیارە.

بەئەسپایی دێنە خوار و
تا لە هەڵفڕین دەکەون
لە ناو دەمی یەکتریدا سەمادەکەن
کێ وەکو من
بەم شەوە کاکۆڵ سپییە
لە کاروانی خەونەکانی دابڕاوە
ئێستا دەیان جووتە کۆتر
لەژێر باڵی یەکا نوستوون
ئێستا دەیان جووتە کێوی
لە ئەشکەوتان تێک خزاون
ئەوەتانێ
ئەم دوو پشە زەرد و بۆرەش
لەبەر پشکۆی چاوی یەکا
هەڵکورماون،
بەم زریان و کڕێوەیە..
پەنجەکانم دە چلوورەن
بەسەر بەژنی تەنیاییدا
شۆڕبوونەوە.
لێوەکانم.. وەک پەڕەی گوڵی بەر باران
سەرمایانەو هەڵدەلەرزن.
وەرە مەمۆ
وەرە ئەمشەو زوقمی سینگم
بکە کوانووی، پشکۆی گەشی ماچەکانت
مەگەر تەنیا لە هالاوی هەناسەی تۆ
گۆی مەمکەکانم بپشکوون.
وەرە هەتا (بەکۆ) نوستوون

تەزووی حەزە سڕەکانمان، گرمۆڵەکەین
خۆت دەزانی نە من بێ تۆ
دەبم بە پارچەیێ گڕۆ
نە تۆش ئەمشەو
بێ من گەرم دەبیتەوە!
کە چلووران، بە گوێ سواندەی ماڵانەوە
ڕێچکەیان بەست
کە شەقامەکان پاڵ کەوتن
کە گڵۆپە چاو تیژەکان دامرکان و
لە بێ دەنگی شەوا خەوتن
لەگەڵ بەفرا.. لە گەڵ بادا
بەدەم شەپۆلی ڕادیۆوە
بەنێو خەتی تەلەفۆنا..
وەرە ژووریّ
وەرە مەمۆ
بە سەرخۆشی وەرە ژووریّ
نوێنەکەم لەگەڵ بەشکە
وەک دوو ماری عاشق و ماشق
با تێکئاڵێین
چۆن گیانەکەم
نێڵەی هەناسەی تۆ نەبێ
پشکۆ دڵم نادەنەوە!
شیعر و..
یاد و..
بەرۆچکەی خەم
لەشم گەرم ناکەنەوە!؟

سەفەر..

١

فاڵچی ناو لەپی خوێندمەوە
سەفەرێکت کەوتۆتە بەر
ئەسپێ سپی
ئەسپێکی سوور
ئەسپێکی ڕەش، چاوەڕێتن.
سواری پشتی سپییەکە بە و
بەڕێ کەوە!
نێو چاوانی خۆم خوێندەوە
سەفەرێکت کەوتۆتەبەر

ئەسپێ سپی
ئەسپێکی سوور
ئەسپێکی ڕەش، چاوەڕێتن
سواری پشتی هیچیان مەبەو
بە پێ بڕۆ!!

٢

گەر دووا جار ماچم کردی
بەلێوتەوە. لێوەکانم جێ دەهێڵم
گەر دووا جار،
ڕژامە ڕەزی سینگتەوە
بەمەمکتەوە، دەستەکانم دەبڕمەوە
من سەفەری شاری شۆخانم لەبەرە
بەگیانی تۆ
خۆم بێ ماچ و گوشین دەکەم
لەو سەفەرە

٣

گەلێک درەنگ بەڕێ کەوتم..
گوێم لە فیشکەی،
هەتا دوا قەتاریشم نەبوو
پشتەوەم، هەر بۆشاییە و
بەردەمیشم،
سەرابێکی بێ تخووبە.
عیشقێکی وام بەکۆڵەوە
مەگەر خاکی مەم و زینان
هێندەی شاخ و کێو پێوەبێ
دەبێ بەپێ، بۆ دیدەنی مانگ هەڵکێشم

خەتای خۆم بوو
گەلێک درەنگ بەڕێ کەوتم..
گوێم لە فیشکەی،
هەتا دووا قەتاریش نەبوو.

٤

مۆمێک؟؟
نانێک و
خەنجەرێک.
ڕۆیی بەنیازی سەفەرێک!!

شەپۆل..

١- شیعر

شیعر نە ماچم دەداتێ و
نە لەتێ نان.
من فرمێسک و شەونخوونی
پێ دەبەخشم
ئەو گەورەیی و سەر بڵندی!

٢- شەپۆل..

لەسەر ڕۆخی کەشتییەکەوە،
ماچێکمان کەوتە دەریاوە..

ماسی لەو ماچە کەوتەوە.
لە کەناری دەریاکەوە
بەدڵ توندی لێک دابڕان
شەپۆل لەو داخە کەوتەوە.

٣- مەحاڵ

ڕۆژگارێکە باوەش دەکەین بەیەکترا
کەچی وەکو ئاو و چەوری
تێکەڵ نابین
دەبێ بەشوێن موستەحیلێکا بگەڕێین،
یا من بکا بە چەوری
یا تۆ بکا بە ئاو!!

٤- گەسک

ڕەق بوومەوە!!
خۆ کچێکی سۆزانی نیت
کێ دەرگەکەت لێ دەکاتەوە؟
لەوە دەچێ بەیانی زوو
یەکەم گەسکی شارەوانی..
شێتێک..
شاعیرێک.. ڕابماڵێ!!

٥- چاو

هەتاکو تۆ
لە دوورترین هەرێما بیت
نزیکترین برادەرم دەرگا دەبێت
لە سۆراغتا خۆڵەمێشی،
لێڕەوارەکەم پشکنی
دوو کەلای سەوزم دیتەوە!!

٦- قەڵا

که مردن دەرگای پێ گرتم
هاوارم بردە بەر شیعرێ،
بە ژنی شیعرەوە: بوو بەقەڵا
من بووم بە میر
کەللەی وشە: بوو بە قوللە
پیت بوو: بە تیر

زیندەخەون..

مانگ.. چاوێکی لێ نووقانم
گوتی: قوباد، تەمەن کورتە
سەرهەڵگرەو وەرە ژوانم
منیش دڵم،
وەک چۆلەکەی لەش و لار سووک
بۆی کەوتە خوێندن بەدەنووک
زۆری نەمابوو وەک شەماڵ
بفڕێ، بدا لە شەققەی باڵ..
درەختێک هاتە سەر ڕێگام

پەنجەی قوت کراوی پەل و
زامی لقێکی نیشان دام.
بەبنارێکا ڕابردم..
دوا دڵۆپی کانیلەیێ
داوێنی ڕانگەکەی گرتم..
لە سۆراغی
شوان و مێگەلی دەپرسی..

ئەی مانگی شۆخ
چیدی چاوم لێ دامەگرە
تازە لەم کاولە خاکەوە
عیشقت بەپوولێ ناکڕم.
چیدی چاوم لێ دامەگرە
من بەم خەمە قورسانەوە
لە کوێ دەتوانم هەڵفڕم.

زنجیر

بەمن بوایە..
چاوەکانم، جووتێ کەلا شووشە دەبوون
تا منداڵی بێ لەیلووک و شاری یاری
گەمەی لەگەڵ بکردایە.
بەمن بوایە..
سەرم پەڵە هەورێ دەبوو،
بەسەر لێوی برینێکی وشک و تینوو
بەخوڕ ئەشکی بڕشتایە.
بەمن بوایە..
باسکەکانم. دوو ڕووباری هەنگوین دەبوون

هەتا هەرچی ژاڵە هەیە
گوڵی نوقڵی بگرتایە.
بەمن بوایە..
دڵم ئاگردانێ دەبوو، برایمۆکی ئەم دنیایە
لە ڕۆخیا گرمۆڵە بوایە.
بەڵام.. چاوم
بەڵام.. سەرم
دەسم، دڵم..
لەو ڕۆژەی پێوەم ڕسکاون
وەکو خۆم زنجیر کراون!!

کەلاوە

١

کێ بۆ کۆستی ئێمە دەگری..؟
وەرە با بەرلەوەی بمرین
کفنی شاخێ بپۆشین و
وەک دوو پەڵە هەوری پایز
بەسەر لاشەی یەکا بگرین
زۆر دەترسم
لە ڕۆژێکا لێکدابڕێین
هەور نەوێرێ نەوی بێ و
نەشێ سیروان بۆمان بگری!
وەرە با بەرلەوەی بمرین

له سێبەری دار بەڕووێ
گۆڕێ بۆخۆمان هەڵکەنین.
زۆر دەترسم
له چوار دیواری کۆشکێکا بەلادابێین
کۆتر بەسەر سەرمانەوە نەگمێنێ و
فەرهادێکیش قوڵینگمان بۆ نەوەشێنێ!
وەرە با بەرلەوەی بمرین
له باوەشی یەکا بمرین..

٢

ویستم شیعرت بۆ بنووسم..
نووزە نووزی
ئەو پشیلە هەڵوەدایەم کەوتەوە بیر
لەژێر تۆف و کرێوەدا
بێچووەکانی دەگواستەوە بۆ پەسێوێ
ویستم شیعرت بۆ بنووسم
جووکە جووکی
ئەو چۆلەکە باڵشکاوەم کەوتەوە بیر
لەودیو مینای تەماویدا
ڕێژنە دەنووکی دەوەشاند
ئاخ بۆ زەبری چلوە شەوێک
کوختی دڵم دەتەپێنن!
پشیلە نیم،
چاو لە پەسیوان بگێڕم.
چۆلەکە نیم..
لە هەر کوێیەک ترووسکەم دی
ڕێژە دەنووک بوەشێنم.

من عاشقێکی شێلگیرم
له کۆڵەگەی بەژنی دڵت خۆم دەپێچم
من داوێنی کەس ناگرم
من هەر مەرگی
نێو کەلاوەی باوەشی تۆ.. هەڵەبژێرم!!

مێخەک

تۆ خۆریت و.. قژت شەوی ئەنگۆستەچاو
دڵ لەژێر پێی هەردووکیانا
گۆی زەوییە،
نیوەی نسێ و نیوەی هەتاو!

تۆ ئاسمانی و.. زەردەخەنەت پەڵەی هەور
بمە چەپکە گوڵەگەنم،
یا گرشەگرشی ئەستێرەو
پێت هەڵزنم!؟
تۆ درەختی و.. بەرت ڕووبار

ببمە ماسی، یا دەنووکی پڕ لە هاوار

ئەتۆ (ڕەنگ)یت و
منیش (بۆن).
ببین بەیەک،
گەردوون دەبێتە پارچەیێ
گوڵەمێخەک!!

گەڕی خەنجەر

لە زەماوەندی سێویدا

بۆ هونەرمەند ئەحمەد سالار

لاوک بێژ:

دەلۆیلۆ
ئەو ئافرەتە سک پڕانە
دەبێ شەیتانە ئاوس بن
دەنا ئەوە چ بوو.. هەر نەزان
ئەو هەورانە.. دەبێ هەوری زەوی کوژە بن
دەنا ئەوە چ بوو.. هەر دانەبارین

ئەو جامانە دەبێ کون بن.. هەر پڕ نەبوون
دەلۆیلۆ..
لەم ولاتە ڕەشپۆشەدا
لەوەتەی مەم، دڵی داوە بە خاتوو زین
خەم دەبارێ.
کە (شەم)ێک لەدایک دەبێ
گۆڕێک لە ڕێگەی خێڵانا، هەڵدەکەنن
ژوان زامێکی قاچاغەو، مەگەر تەنیا
شەوەزەنگی ئەشکەوتەکان داڵدەی بدەن.
کێ دەوێرێ، لە پرسەی عاشقێ بگری
بۆ مەزاری دێوانەیێ چاو بنۆڕێ!؟
کێ دەوێرێ لاوکێ بڵێ
فرمێسکی چاوی سیپان و
خوێنی خەج و سیامەندی لێ بچۆڕێ.
دەلۆیلۆ..

حەمۆ:

لە شەوەزەنگی زیندانی
سیلێتیێ ئازار و غوربەتا
چەند خەنجەرێ لەسەر سینگم هەڵایساون و
بۆ ناسنامەی تۆ دەگەڕێن.

کۆرس:

بۆی مەگەڕێن..
تا تیغ زێتر دابچۆڕێ
ڕەگی عیشق قووڵتر دەبێ.
لە ئەشکەوتی خوێنی ئەوێ بۆی مەگەڕێن

سێوێ لە تیشکی ڕوح دایە
کێ دەتوانێ دەستنوێژی سەری بشکێنێ؟!

حەمۆ:
دۆتمامێ من.. مەمکەکانت،
دوو بەرخۆڵەی خڕوخۆڵن
لە کەوشەنێکی نەدیوا، لوورەی گورگ دایبڕیون
بارەباڕیان، شەستەی پەنگری هەورێکن
بەسەر مێرگی سەوز و سووری
زامی مندا داباریون.
تینوون.. تینوو
کوانووی سینگی کوڕە شوانەکەی پسمامن،
وەرە سێوێ
بەرلەوەی چاوی ئەو زامە کوێربێتەوە
وەرە تینوێتیت بشکێنە
وەرە مەمکی ڕەنگ پەڕیوت
لە گوڵاوی خوێنی گەشا.. بخنکێنە!

سێوێ:
پێم نەگوتی:
(سینگ و مەمکێ من.. پاوانی زورگ و ملانە
سینگ و مەمکێ من.. بەردی شەنگەبێریبیانە
سینگ و مەمکێ من.. چیلی ڕەزێ باغی گوڵانە)
پێم نەگوتی:
لە دیوەخانی غایەنان بچینە ژوور،
سینگم دۆزەخێ دادەخا
من و تۆشی تیادەسووتێ

با نەدەینەوە وڵاتێ
لاوکی تێدا نەگریابێ
با گورگێکی ئەم زورگانەمان لێ تێر بێ و
بەشاخێکا هەڵنەگژێین،
بەفرە ئەستوورەی ئەشقیا لێی نەدابێ.

دەنگی یەکەم:
پێم نەگوتن ئەو دەستانەی
بۆ هاواری سیامەندان درێژ دەکرێن
دەمی تیژی دارەبەنێکی ژەهراوین
پێم نەگوتن ئەو پردانەی
بۆ پەڕینەوەی برینە قورسەکانمان
ڕایەڵ ئەکرێن
پەڕە کاغەزی ژەنگاوین!
پێم نەگوتن: نا.. دوور مەڕۆن
ئەو هەڵەت و ڕەوەزانە بانگتان دەکەن
ئەو دارستانە چڕانە
ئەو ئەشکەوت و کەندڕانە
بۆ وەک دوو مەڕی بەستەزمان
سەرتان دەبەنە سەر سەکۆی قەسابخانە؟!

دەنگی دووەم:
ئەو حەلە ڕۆژ سەری ساڵ بوو
لەگەڵ پۆلێ منداڵی ڕووت و برسیا
هەڵزنایتە تۆقەڵەی گردی مرازان:
(بابانوئێل..
ئەی پەیامی ئەسپی سپی

کەینێ ڕووبارە هەنگوینی باسکەکانت
دەمی ساوا، لە گۆی مەمکی ژەهر و برین
دەکاتەوە
کەی فریشتەی هەوری ڕیشت
بەفری پەمۆ دەبارێنێ
بۆ گاگۆڵەی منداڵی ناو لەتە ئاسن؟!

حەمۆ:

مێرمنداڵ بووم، هەموو شەوێک
دەستی حەیرانم دەگرت و
بەگشت کووچەو کۆڵانێکی گوندەکەما
ڕەت دەبووم و.. بەهاوارم
دەرگای هەموو مەرگەوەڕێکم دەکوتا:
(گەلی عاشقان دەربەست نین..
کەینێ کانی
بە بۆران و ڕەنووە بەفر کوێربۆتەوە؟
گەلی عاشقان دەربەست نین..
کەینێ ڕووبار
لە ترسی گرمژنی هەوران
کەفوکوڵی نیشتۆتەوە؟!
نا.. نا.. مەکەن
(مەکەن مەنعی عاشقان، عەشق کاری دژوارە
هەرچی عەشقی لە دڵ بێ
(سوارێکی شۆڕەسوارە)

حوسێن ئاغا:

بیانکوژن.. ئاسەواریان ببڕێننەوە.

ئەوانە نەوەی فەرهاد و
کاکە مەم و سیامەندن
ئەوانە بەهەر چل کەزی، خەزاڵی
مەلا نەبییانەوە، بەندن
بیانکوژن.. ئاسەواریان ببڕێننەوە
دەستیان بگاتە هەر دارێ
پاییزیش بێ، عیشقی تێدا چرۆ دەکا
لە سەرچاوەی هەر کانییەک بخۆنەوە
خوڕەی لە هۆڕە ناکەوێ
سەر بەهەر تاشەبەردێ کەن
بەند و بەیتی تیا دەڕسکێ
بیانکوژن.. ئاسەواریان ببڕێننەوە!!

ڕەشۆ:

بووین بەکێردی خودا نەناس
عیشق لە کوێ کەروێشکە کات
ئێمە لەوێ دەبین بە داس
من و مەڕەکانی و بەکرۆک
بۆ هەموو کیسەو جانتایەک
بۆ فەرمانی
هەموو سوڵتان و پاشایەک
دێینە سەر چۆک!!

حەمۆ:

هەر ڕۆژە گۆڕێ لە لەشما لێبدەن و
زوو مەمکوژن
لێمەگەڕێن با عومرێکی کەش

له هەتاوی چاوی ئەوا هەڵپڕووکێم
کێ دەڵێ گەر شەهید کرام
پەرییەکانی دەرگای بەهەشت
بۆ سۆراغی سەری سێوێ
هەگبەی مۆخم ناپشکنن
کێ دەڵێ جارێکی دیکەش
چۆغەم کەلێن کەلێن ناکەن
خەنجەری دەستی ڕەشۆیان.
زوو مەمکوژن
هەر ڕۆژەی گۆڕێ لە دڵما لێبدەن و
زوو مەمکوژن.

سێوێ:
بێ بمکوژن..
ئێستە مەرگم پێ خۆشترە نەک بەیانی
خۆ هیچ نەبێ
کێشکەیێ کەمتر دەبینم
ببتە پشکۆی بەرباران و
سواندەیەکی دەست نەکەوێ
شاعیرێ کەمتر دەبینم
بۆ کچی شا، شیعر بکا بەدیلانێ.

حەمۆ:
نا.. سبەی مردن ئازیزترە
نەک هەنووکە.
خۆ هیچ نەبا، زیندانی زێتر دەبینم
ببێ بەمشتێ قەرەبووت

ڕووبارێ زێتر دەبینم
بەستە بڵێ، بۆ تیشکی بەفری هەڵەمووت
وەستایێ پتر دەبینم
مەرگی سوڵتان، تەختی پێ بکا بەتابووت.

لاوک بێژ:
دەلۆیلۆ.. دەلۆیلۆ..
تا سیپان نێری پێوەبن
خوێنی عاشق
هاژە دەکا لە خەرەندان
هەتا بەرۆک بەپێوەبن
خەج و سێوێ،
دەستیان ناگاتە خەنجەری
بەرپشتی بەژن بڵندان
دامەمێنن..
هەڕوون گۆڕی چاک و پیران هەڵدەنەوە
جەماعەتێ بە (شێخ) تێک دەن
ڕاوی حەوت شەو و حەوت ڕۆژە
بە (سمکۆی شکاک) بەتاڵ کەن
هەڕوون (نەهری) لە شیرین خەو ڕاست کەنەوە
دەلۆیلۆ.. دەلۆیلۆ..

کۆرس:
هۆ کوڕ گەلی وڵاتی بەفر و ڕەشەبا
هۆ.. هۆ..
دڵگیر مەبن!
کە خەرمانی ڕەنجی مەمۆ

دەکەن بەگومبەتێ مشکی..
(تالۆر) دەستی خاتوو (خەزاڵ) دەگرێتەوەو
خاکی ماردین دەکاتەوە بەجێژوانی
کە کاریتەی هیوای فەرهاد دەنرکێنێ
(خانۆی زێڕین) قەڵا بنیات دەنێتەوەو
خەنجەر دەسوێ لە مەحموودی مەڕەکانی
کە کانیلەی عیشقی سێوێش کزر دەکەن
(شێخ) دەچێتەوە پشت بەردەقارەمان و
(وەستا ڕەجەب)
دەست دەخاتەوە سەر شانی تۆپەکانی!!

تەمتومان

١٩٩٠

کەرت بوون

ڕەشەبا دوولەتی کردم
نیوەم بەفر سپی کردو
نیوەم برژا لەبەر خۆرا
هەردوو نیوەم لێدەگەڕێن..
زۆر جار تووشی یەکتر دەبن
بەڵام یەکدی ناناسنەوە!!

ئەمانەت

دەمم لاتان جێدەهێڵم..
هەتا دێمەوە دای مەخەن
با گۆرانیتان بۆ بچڕێ.
دڵم لاتان جێدەهێڵم..
تا دێمەوە مەیکەنەوە
با عیشقتان هەڵنەفڕێ
خۆمتان لەکن بەجێدێڵم
هەتا دێمەوە مەمکوژن
با لە قوللەی قەڵاتتانا
قەل نەقڕێ!!

مەم

١

بەرە.. بەرە..
بەشاخێکدا سەردەکەوتن
دڵی چیرۆکێکی (مەم)یان
مەتارە بوو.
ئەنگوتکە شیعرێکی (من)یان
توێشەبەرە!

٢

ئەو شەوانەی کڵۆی بەفر
جنۆکە ئاسا دێنەخوار..
دوعا دەکەم.
دیوانەکەم ببتە کوانووی
منداڵێکی سەرمابردووی
دەوار نشینی بێ دەوار!

چاوەڕوانی

بەتەمای من مەبە..
بێم دەرگا پشتەوشکێن کەم
بێم پەراسووی پەنجەرەکان
ڕیشەکێش کەم/ تۆش هیچ نەبێ
لە کونی دەرگاکانەوە
لەودیوی پەنجەرەکانەوە
گۆرانییەکی غەمگین بڵێ
هەر هیچ نەبێ مەگری
هیچ نەبێ
مەنوو!!

مۆم

لە ئەشکەوتێکی تاریکدا..
مۆمێکی مەزن دەسووتێ
سایەی: گۆڕە.
ئەشکی: سەرە
تروسکەی پۆلە کۆترە!!

پرچ

شەوان بەخۆمی دادەم..
نیوەڕۆیان،
شیعری لە سایە دەنووسم
سەری سالآن،
بخوورە و دایدەگیرسێنم..
کەمەندە و
پێی بەقەڵایان هەڵدەگەڕێنم.
ئەو دەمەیش گەمارۆ دەدرێم،
پەتەو خۆی پێ دەخنکێنم!!

گۆڕ

زۆر دڵی گۆڕیان بۆ هەڵکەندم..
منیش دڵم،
بۆ زۆر شەنگ و شۆخ کرد بەگۆڕ.
دەستم ناگاتە گۆڕی خۆم،
بەناچاری
لەسەر گۆڕی خەڵکی دەگریم

ڕوانگە

جووتێ پڵینگ
چنگیان ناوەتە بینی یەک
دوو **ژن** خۆیان دەڕننەوە
دوو منداڵیش
بەیێکەوە یاری دەکەن.

تەمەن

دەڵێن شیعریش وەک راموسان
وەکو شەڕاب
وەک خۆشەویستی نیشتمان
چرۆی تەمەن دەداتە بەر تۆفی خەزان
ئاخ کوڕینە
چ شاعیرێکی کەم عەمرم
کە من عیشقی هەر چوار ژەهرم!

وریابن

تەرزەیەکی ڕەش دەبارێ
گوڵێ دەکوتێ
گوڵی سپی..
گوڵی زەرد
گوڵی سوور..
تەرزەیەکی ڕەش دەبارێ!

دەنکە گەنم

خۆ نیرۆن نیم ڕۆماکانتان بسووتێنم
ڕەهێڵە نیم،
مەزراکانتان بماشمەوە.
لەو گەردوونەی مل بەگەردانەی هەزاران
مانگ و هەتاو و کاکێشان
من عاشقی دەنکە گەنمێکی بچکۆلەم
دە لێمگەڕێن با لەباوەش
ئەو دەنکە گەنمەدا
بژیم!!

شیوەن

تۆ بووی بە چی
هەر شۆڕەسوارێ دەگلێ
تۆ شیعرێکی بۆ دەنووسی؟!
بڕیارم دا.. ئەگەر شاخیش بەلادبێ
ڕووی حەسرەتی لێ وەرگێڕم
گەرمەشینی بۆ نەگێڕم
بەڵام چی بکەم بەخۆم نییە
کە منداڵێ بەکوڵ دەگری
وشە دێ دەخیلم دەبێ
شیعر دێ داوێنم دەگری

موو

چیمەنی هیچ..
نسێ و یالێ و کەندولەندێک
کەروێشکەی هیچ
بیزاو قەرسیل و گیابەندێک
بەقەد ڕەشەمووی بن باڵی
هەسپە ژنی نەرم و نیان
خوێنم لێ ناکەن بەنەوت و
دڵم ناکەن بەئاگردان!!

خەون

که هاوسەرەکەم کپ دەبێ
لەسەر لاشانی دەفتەرێ.
بەشیعرێکی باڵدارەوە.
خەودەبینێ
نەک جامخانەی زێڕینگەرێ!!

هێلین

له هێلانەی سینگی تۆدا
مەمکەکانت
دوو چۆلەکەی ساوای برسین
هەرکە فڕەی پەنجەکانی من دەبیستن
جووک،
جووک..
دەنووک دەکەنەوە!

چای حەلیب

جۆگەی شیرە لەشی سپیت..
لەشی ڕەشم،
جۆگەی چایە.
با لێگەڕێین ئاوێتە بن
خوڕەی ئەو هەردوو جۆگایە.

پردی دەلال

بەبێ ئەوەی
بچنە باوەشی هیچ مەردێک
مریەم ئاوس بوو بە عیسا
دەلال ئاوس بوو بە پردێک!

کەوتن

شەکەت بووم و
پێڵاوەکەم کردە سەرین
لەخەونێمدا لەشم بوو بوو
بەئۆردووگای
مێش
م
برین.

دیل

بەیانییەک
چۆڕێ ئاوی کانیلەیەکی ئازادم
خستە زیندانێ گۆزەیێ
کە نیوەڕۆ ویستم بینی پێوە بنێم،
ئاوەم بینی..
تەنافێکی لەتیشکی هەتاو چنیوە
گیانێکی پێوە هەڵواسیوە!

پشیله

که لە ئاوەکە پەڕیەوە چوومە سەر ڕێی:
بۆخۆت داوەتە شەتە ئاو؟!
چاوی بڕییە پەڵەهەورێکی چڵکن و
بەدەم هەناسەی سوارەوە..)
میاو.. میاو
میاو.. میاو

(-)

هەموو دەمێ،
گەردێکی خەمی تۆ هەڵەفڕێ و
لەسەر چڵی مندا هەڵدەنیشێ..
بۆبە تادێ
من زەرد هەڵدەگەڕێم و
تۆش سوور!
هەموو دەمێ،
گەردێکی بەژنی من هەڵدەکەنێ و
دەچێتە سەر بەژنی تۆ
بۆیە تادێ
من لە کورتی دەدەم و
تۆش بڵند دەبیت!!

سێو

كرمی برسییەتی لەسەر سک
بەنێو دڕکا ڕایدەکێشام
دەسم لە قەدی دار سێوێک وەرێنا
هەر سێوی من دەسم بۆ برد
جێگە دانی باب ئادەم و
خوێنی پدووی داک حەوا بوو
دڵی تۆم شکاندو خواردم
تۆش لە جێگەی من بوویتایە
دەت خواردو
دڵت دەشکاندم

ون بوون

دوو سێ دیناری چڵکنی
خستە سەر مێزی باڕەکە
نەک -با- ی پانکەکە بیانبات
سەری پێکردن و
ڕۆیشت!
(لە بڵندگۆی نزیکترین مزگەوتەوە):
کێ سەری خۆی ون کردووە
با ناونیشانی تەواوی هەڵبدات و
بیباتەوە..!!!؟

(گیا)

تۆ نەبوویتایە نەمری
چ کۆستێکی مەزن دەبوو
بێنە با راتمووسم
چۆکم لەبەر بەژنت دادەم
لە کێلی مردووان
لە کێلی زیندووان، بەتیشک ناوت بنووسم
تۆ نەبوویتایە دەبوو من، لە سۆراغ گیای مردنێ
خۆم لە دەریایان نقووم کەم
بێنە با راتمووسم
ئەی مارە پیرۆزەکە
بێنە با..

(گومان)

دایکم لەسەر (بەرماڵ)ێ مرد
پیرە بابیش،
لەبەر قاپی مەیخانەیێ
من لەنێوان
منارە
و
قاپی ئارەقا
سواڵکەرێکی خافزم!!

مەتر و نیو

زەوی وەکو
ئاوات و خەونی منداڵی..
بەهەشتێکی بێ سنوورە..
من تیایا ،
هەر مەتر و نیوێک شک دەبەم.
لە ماڵەکەم نا..
لە گەڕەکەکەم نا..
لە شارەکەم نا..
لە داوێنی گۆڕستانێک!!

خەڵات

بانگەوازێک لە خانزادی سەردەمەوە:
(لە جامخانەی گەورەترین کۆگای شاردا
سبەی خۆم ڕووت دەکەمەوە.
ئەوەی توانی، لە ماوەی یەک دەقیقەدا
دەگگەی خەنجەری لەشکری،
جێ چڕنووکی مەرگەوەڕ و
جۆگەزامی مەڕەکانی
جوداکاتەوە لە جەستەم..
جووتێ مەمکی خڕوخۆڵی
سینگی خۆمی پێشکەش دەکەم!!

کێشە

ئەو دەمانەی
لە حەشارگەی ئاسمانێکی نهێنیدا
وەک دوو پەڵە هەوری تینوو
ئاوێزانی یەکتر دەبین،
(زۆربا) ئاسا ، تێهەڵدەکەم لە سترانەکی دۆزەخی
ئای خیانەت
چ بارانێکی شیرینی!!)
بەڵام وەختێ کە بەرەو ماڵ کێل دەبمەوە و

ژنە ڕەزا شیرینەکەم بەدەم خەندەی بێگەردەوە
دەروازەم لێ دەکاتەوە..
کە زارۆکە چووکەکانم وەک لاولاوە، تێم دەئاڵێن
ئەو دەمانە وا هەست دەکەم.
خوێنی ئاڵی کارمامزێکم ڕشتووە
دەستم ناوەتە خنۆکی پەپوولەیێ
مەندێلانێکم کوشتووە!!

دەرگا

لە فرمێسکا ، یەکەم دەرگام خووساندەوە.
بەهاوارم دووەم دەرگام لە ڕێسمە برد.
سێیەم دەرگام بەنەڕەی شان تێک و پێک دا
چوارەم دەرگام لە خڵتانی خوێنی گەوزاند.
دەرگا..!
دەرگا..!
دەرگا..!
فاڵچی دەڵێ:
یەکەم ژوان و دوا ژوانی تۆ دەرگایە

بەڵام نازانم چ وەختێک،
دەست دەنێیتە بینەقاقای دوایین دەرگا
ئەو دەرگایەی
دەرگای دیکەی بەدوا نایە!

منداڵەکەم..
لێم دەپرسێ..

١

بابە- با- بۆچی ڕادەکا و دەلوورێنێ؟
شایەک ویستی بۆخۆی بیکا بەشانەیێ و
بەتەنیا هەر
قژی شاژن دابهێنێ!

٢

ئەدی مانگ بۆ دانابەزێ؟
مانگ ئەو دەمەی

پارچەڵەیەک دڵی زەوی بوو
کارمامزێکی کەوی بوو
ڕۆژێکیان بۆ راموسانێ
چوونە ژێر ساباتی ژوانێ
مانگ کە دیتی زەوی.. دەمی
لە خلّتانی خوێن هەڵسووە..
پەنجەکانی
هێشووە گوناهیان گرتووە!
تاقە ماچێکی نەدایێ
فڕی و بۆی نەهاتە ڕایێ
جا داپیران دەگێڕنەوە:
لەو حەلەوە کە شەو دادێت
مانگ گۆرانییەک دەبێژێت و
ئەستێران بۆی دەگێڕنەوە:

(هۆ.. هۆ.. زەوی
زەوی.. زەوی
لە گەڵ تۆدا زۆر مەحاڵە
جارێکی دی پاک بوونەوە
تا گیانی خۆت نەدەیتە بەر
گڕی تاڤگەی چاک بوونەوە!

٣

ئەی ئەستێرە چۆن پەیدا بوو؟
خۆرێک هەبوو زۆر لەم خۆرە
گەورەتر و
ڕووناکتر و
گەرمتر بوو
دڵی دابوو بەپەنجەرەی
کوڕیژگەیەکی ڕەزا سووک
ئێوارەیەک منداڵەکە گوتی
ئەی خۆر.. ئەی باڵندەی
بێ باڵ
بێ لانە
بێ دەنووک
گەر ڕاستە منت خۆش دەوێ
بۆ لە تاریکیم جێدێڵی
بۆچی دەمکەی بەنێچیری خەونی شەوێ؟
خۆر سەری ڕەزای بۆ لەقاند
بۆ ماوەیەک قاچی چەقاند

بەڵام کە زانی ناکرێ
ڕێی ئاوابوون هەڵنەگرێ
لە حەشمەتا سەری خۆی دا
لە تۆقەڵەی چیایەکی
سپی.. سپی وەک تارای بووک
سا بە تاقی ئاسمانەوە
بوو بەهەزار..
هەزار.. هەزار
لەتە ئاوێنەی ڕۆشنی
گەورە و بچووک!!

ڕێژنە

ئەم سێ ڕێژنە ئێسک سووکن..

ڕێژنەی باران

ڕێژنەی ماچ و

ڕێژنەی گوللە..

ئەو دەمانەی؛

+ گوڵ دەڕوێنێ.

+ هیواو عیشق و خۆر دەچێنێ

+ چۆکی زۆرداری دەشکێنێ!!

ئەم سێ ڕێژنە ڕەزا قورسن

ڕێژنەی باران

ڕێژنەی ماچ و

ڕێژنەی گوللە

ئەو دەمانەی؛

پەپوولەی پێ هەڵدەوەرێ!

ژەهری لەدەم دێتە دەرێ!

دەچێ بەگژ تێکۆشەرێ!

(سێ بەرد)[1]

ئەمن سێ بەرد رادەمووسم..
بەردەڕەش.. و
قارەمان.. و
بەردی (کولێ)ی دڵ بەکەسەر.
بۆ سێ مرۆڤ کڕنووش دەبەم
پەیامبەر و..
تێکۆشەر و
هەستیارێکی دەربەدەر!

(١) لە ژمارە ((١١٣٥))ی هاوکاری / ١٩٨٩ بڵاوبۆتەوە.

پرسیار

ئەمن تەنیا..
بۆ ئازادی
بۆ ئافرەت و
بۆ سپێنەی ئارد دەنووسم
دەبێ خوایە ئەو کەسانەی
کۆتیان لە ژێر پێدا دەگوێ
لە لەپیاندا
داس و گوڵەگەنم دەڕوێ
شەو لە ژوانی مەمکی تورت و سینگی لووسن،
دەبێ شیعر
بۆ چ تەلەسمێ بنووسن؟!

دوو ئەستێرە

عەرد ئەوەندە
دەوران دەوری هەتاوی کرد
تا سەوز داگەڕێ قژی
من ئەوەندە، بەشوێن ترۆپکت هەڵکشام
تا سپی بۆوە کاکۆڵم

عەرد هەنگاوێک
لە هەتاو دوورکەوێتەوە
دەبێ بە تۆپەڵێ سەهۆڵ

من بستێک لێ بترازێم،
دەسووتێم و
دەبم بەمشتێ خاک و خۆڵ

من و.. زەوی
جووتێ ئەستێرەی ئەبەدین
بەڵام هەریەک لە مەدارێ
دێین و دەچین!!

ژمارەکان

١

.. چوار چرا
چوار چاوی پڕ لە نەوت
چوار ڕەشەبا.

٢

چوار ڕووبار
چوار هاواری سەربەرەو خوار
چوار بەستێن و چوار ڕیزە دیوار

چوار نەوڕەس
چوار ڕاوکەری نەشارەزا
چوار هەرەس

٤

چوار ڕێبوار
چوار ڕێگەی دژوار
هەر چوار کژە
چوار ئەستێرەی کاروانکوژە

٥

لە ئەحمەد موختار جافەوە
بۆ یەسەنین:
بۆن دێ
بۆنی بێگانان دێ
بۆن دێ بۆنی،
چەقۆو برین
بۆن دێ.. بۆنی،
گەڵا و چۆلەکە هەڵوەرین!

٦

لە (گۆران)ی سینگ شێر پەنجە نشینەوە
بۆ مایکۆفسکی ئاگرین:
بەسەر دێهاتی شیعری من
سێو دەبارێ
سێوی مردن!

٧

وێنەیەک بۆ:

لۆرکا
بایۆرن
نازم حیکمەت و.. و
ئەراگۆن.

٨

هاوپێچ:
لانکێکی خنکاو
زەڕنەقوتەی ڕۆحی پشیلەیەکی هەڵوەدا!!
کرتەی پەراسووی درەختێ!
ناسنامەی شیعرێکی کوژراو!!

بۆ ژنەکەم

کە هەنیسکی گریە شیعرێکم ڕادەژاند
تۆ وەک منداڵ
خۆرەتاوی جۆلانەی پەلکە زێڕینەت
هەڵەبڕی
دەترسای نەک گڕوگاڵی ئەم کۆرپەیە
بەباوەشت ئاشنا نەبێ!

دوودڵێ بووی لێم..
کە سەری پڕ لە ئەندێشەت

بەباسکی ئاسوودەم دەکرد
دڵت هەزار ڕێی نەدیوی دەگرتەبەر
حەزت دەکرد ببی بە دووان
نەوەک سەری شۆخێکی تر
قۆڵەکەی دیم بتەزێنێ!

دوودڵێ بووی لێم..
کە کۆچباری لەشی کفتی سەفەرێکم
لەژێر ساباتی هەواری قژتا دەخست
تاڵ.. تاڵی پرچت بۆن دەکردم
وەک، برسیەتی یەکەم شەوی مانگی هەنگوین
شانە.. شانە
هەموو گیانت هەڵدەمژیم
نەوەک گەرای راموسانی
لە چیمەنی سمێڵدا
شووشە عەتری جێ هێشتبێ

کە شەپۆلی دەریا لووشی خەوێکی قووڵ
منی لە باوەش بەلەمی چاوەکانتا ڕادەڕفاند
ژانی و ژواری نیگەرانی
هەزاران گەوزی پێ دەدای.
حەزت دەکرد ببی بە تاڵە تیشکێک و
لە شەوگاری پڕ نهێنی خەونەکانما
وەکو شمشێر تریسکەت بێ
دەترسای نەک پەریخانێ
پەلکێشم کات، بۆ ژێر دارەبەنی ژوان!

بۆت بکرایە..
دەبووی بە زیندە سێبەرێ
هەنگاوەکانت دەژماردم
بەنەرمە غار لەگەڵ نووکی پێنووسەکەم
ڕێگەت دەبڕی.
بۆت بلوایە، هەرچەند خشڵی دنیا هەیە
لە چاوێکما دەت تواندەوە
بەشکەم تیلەی دەستەمۆکەی بۆ سیخوڕێ!

شەوان دەبووی بە شەوگەرد و
بەدوای تارماییەک دەگەڕای
هەموو دنیای لێ تەنی بووی
یەک یەک قەدی کتێبەکان
گشت گیرفان و بەرباخەڵەکان.. دەگەڕای
حەزت دەکرد کەوڵم بکەی،
نەک وێنەی کچێکی نامۆ
نەک نامەیەکی نهێنیم
لە ژێر پێستا حەشاردابێ

شەوێ خەوتم
وەک پاسەوانی بەر قاپی زیندانییەک
شەوێ خەوتم..
ئەتۆش وەکو جەنگاوەرێک
کە ختووکەی سەرفرازی سەرکردەکەی
دەستەویەخەی دەرگای ئاسنی کردبێ

پڕت دامێ و
ڕیزە شیشی دەندەکانت لەبار بردم
پەنجەکانت وەکو تیخی ڕقێکی سوور
داچۆڕاندە دڵەی ئارام
کە ڕاچەنیم.. پەنجەم بینی
خوێنی من و تەونی وردی جاڵجاڵۆکەی
ئەڤینی تۆی هەڵگرتبوو.

مرۆڤی ئەفسانەیی

بۆ خۆخنکان خۆم نەدایە
دەریای بەفرە ئەستوورەوە
لمی سارا
گەرووی سەدای داغ کردبووم.
بۆ خۆسووتان خۆم نەختە
لرفەلرفی دۆزەخەوە
برایمۆک بووم حەزم دەکرد
شەختەی خوێنم بتوێتەوە
بۆ خۆکوشتن پێم نەنایە
عەرد و بەردی دیلمۆنەوە. حەزم دەکرد
ببم بەماری پیرۆز و

پێنج وەرزە کیفم بگۆڕم
بەکێ دەکرێ لەیەک ساتدا
پێی لە دەریای بەستەڵەکا بێ و
نەشتەزێ
دەستی لە بسک و ئەگریجەی
دۆزەخا بێت و نەشسووتێ
بەکێ دەکرێ ڕۆژێ سەد جاران
بمرێت و هەر سەد جارەش
لە چنگە خوری مردنی
کفنی هەستانەوەی بچنێ
بەکێ دەکرێ ڕۆژێ سەد جار
ساپیتەی هیوای دابڕمێ و
هەر سەد جارەش سەر لە نوێ
کاریتەی ئێسکی ڕایەڵ کا و
دیوار لە خوێن ڕاست کاتەوە
ئەی حەبیبەی پێ تەزیوی قژ ئاگرم
بەمن دەکرێ
هەموو تەمەنی ڕەبەنیم
لەگەڵا مەرگی هاوسەرمدا جووت کرێم.. و
هەر نەشمرم!!

(١٠٠٠) (٢)

ئەو مردووەی
گۆڕەکەی خۆی ون کردبوو
سەری هەڵگرتەوە بۆ شار
شاری گوڵاو
نان و
ڕووبار
پێی سەیر بوو
لەسەر دەرگای ماڵەکەیانا نووسرابوو:
(بەندیخانەی ژمارە هەزار).

(٢) لە دەزگای ڕەزامەندی دا، ئەم قەسیدەیە، بەداخەوە زیندانی کرابوو.

(نزای بوونەوەر)

(ئەنفال)

١- دار[٣]

دارێک.. بارەشێک
پەلی داوەتە بەر زەبری تەوری
دارێک ددانی مشاری کرمێک
کەڵبەی ناوەتە ڕیشاڵی عومری
ئەو دارە هەموو نیوەشەوانێک
دوو لقی نزا
وەک هەردوو دەستی حەزرەتی ئەیيوب
هەڵدەبڕێ بەرەو خوای داد و سزا:
(خوایە بۆ خاتری سی جزمەی قورعان

(٣) لە ژمارە (١٤٩)ی گۆڤاری بەیان ساڵی ١٩٨٨ بڵاوبۆتەوە.

تۆفێ بنوێنی
لوورە و نەعرەتەی ئەو بایە کڕکات
خوایە بۆ خاتری شێخی سندوڵان
حەزیای حەوت سەری وا بخولقێنی
ئۆردووی ئەو کرمە دەعبایە قڕکات

٢- مريشك

مريشكه ڕەش كه ئاوی دەخواردەوە
زۆر بەكڕی..
سەری بۆ ئاسمان هەڵبڕی:
(خوایه هەتا جووجەڵەكانم هەڵدێنم..
با- ژەهری كۆچ هەڵنەڕێژێ
باڵ و پێم شەتەک نەدەن و
نەمخەنه سەر،
تیرەقەی پشتی گوێدرێژێ!!)

٣- چۆلەكه

هەر كه داكانه و بابانه
زەڕنەقووتەی ڕووتیان جێهێشت له هێلانه؛
كڕنووشی بۆ (حي علي الصلاة) دەبرد
جیكه جیكی تێكەڵ دەنگی مەلێ دەكرد:
(خوایه بیكەی بەخاتر
ئەو كەبار و سلاواته
خودایه بیكەی بەخاتر
ئەو سپێدە كش و ماته؛
تا پەڕ و باڵ دادەپۆشن گۆشت و پێستم
مەرگی گوێسوانه نەبینم
نركەی كاریته نەبیستم)

٤- چێڵ

چێڵێکی قەش،
چاوی لە کابان بڕی بوو.. و
بەگریانەوە دەیبۆڕاند؛
(خوایە تا ڕۆژی مردنم..
دەست و پەنجەت لە گوانی من نەبێتەوە.
خوایە تا ڕۆژی مردنم،
قەسابەکان،
چەقۆی بەخوێنیان نەگاتە
نووشتە و حەمایلی گەردنم)

چارەنووس..

من نەمدیوە، وەلێ وەک گەڕیدان دەڵێن
خاکێک هەیە؛
پەڵە هەوری هێشووە ترییە
ڕێژنە بارانی شەڕابی حەوت ساڵەیە

من نەمدیوە، وەلێ وەک گەڕیدان دەڵێن
وارێک هەیە؛
دارەکانی مەمک دەگرن
لە ڕۆخی ڕۆخانەکانیا کچ سەوزەبن!

هەتا سەر هێسکان ماخولیای،
پێکی قورس و
سینگ و مەمکی قەرەجانەی شەڕ فرۆشم
مەراقم بێ باڵم لێک دەم
لە چرکەی چاوچووقانێکدا
لە خەسترین گۆمی بادەی
ئەو وڵاتە سیحراوییە مەلەدەکەم
هەتا ئەنگوستم شل دەبن
درەختی مەمکۆڵە دەڕنم
بەڵام من عومری نوحی خۆم
بەسەمای کەشتی سەرشێتی
ئەم نیشتمانە لاسار و فێرە لافاوە بەخشیوە
هەرچەند دەزانم تیایا،
مەی هەڵمژینی لێوی (خەج)
یاریکردنە بە دۆزەخ،
خوێن ڕشتنە
دەست بردن بۆ بەرۆکی (زین)
مل لە چەقۆ هەڵسوین و
خۆکوشتنە!!

هاوێر

بۆ کەس هێندەم
ئەشک لەچاو نەترەکیوە.
دەفەی سینگم نەکوتیوە
بۆ کەس هێندەم
گڕ هەڵنەبووە لە هەناوی
بۆ کەس هێندەم
خۆ نەدیوە بە سووتاوی
ئەو ڕۆژە هەرچی ڕۆندک بوو

بەعەرد و بەردا ڕژانم
ئەو ڕۆژە هەرچی ئاگر بوو
بەسەر جەستەما پرژانم؛
بۆ ئەو کاریلە قشتیلەی
دایکیان لەبەردەم کوشتەوە
بۆ ئەو دارەی بەکۆرپەیی
لە مەمکی کانییان کردەوە

ژمارە (٣)

١

بستێک، دوو بست، سێ بست.
تەرمێک،
دوو تەرم،
سێ تەرم؟
هەنگاوێک، دوو هەنگاو، سێ هەنگاو
گۆڕێک،
دوو گۆڕ،
سێ گۆڕ.
ملیۆنێک شەقاو لێم دووری
دەبێ هەتا بەتۆ دەگەم
سنووری چەند تەرم ببڕم
چەند گۆڕستان لەشیرین خەو ڕاستکەمەوە

٢

کوێرە کانییەک
دوو کوێرە کانی
سێ کوێرە کانی
مرۆڤێکی تینوو، مەلێکی تینوو، دارێکی تینوو.
پەڵە هەورێک
دوو پەڵە هەور
سێ پەڵە هەور
بروسکەیەک، گرمژنێک، ڕێژنەیەک

٣

دەرگایەک
دوو دەرگا
سێ دەرگا
دەزانم هەموو دەرگایەک
بۆ دۆزەخم دەباتەوە.
بەڵام چارەنووس پێی گوتم
دەبێ دەرگایەک بکوتم

(خەنجەری شێخ)[٤]

عەیامێکە هەموو دەمەو ئێوارەیەک
خەنجەرێکی تیژی دەبان
بەسەر شاری بەفر و شیعر و ڕەشەبادا
بەسەر دەربەندی بازیان و
بەسەر کوانووی برینی بەردەقارەمان
جەوهەری ئەشکی دەڕێژێ.
تاقم.. تاقم
خەڵکی بۆی دەچنە سەربانان

(٤) بۆنی قەسیدەیەکی برادەرێکی لێدێ.

چاویان لێیه،
گەڕەک گەڕەک و ماڵ بەماڵ
ڕەوەز، ڕەوەز
قەدپاڵ، قەدپاڵ.
تا ئاواش دەبێ لە شاخی
ئاورینگ دەدا
کۆڕژنی گڕکانی ناخی
گۆیژە دەڵێ:
ئەو خەنجەرە بێ خودانە
خەنجەری بەرپشتی شێخە
بۆ بەرپشتێنی دەگەڕێت
بۆن ئارەقەی شێخی لێبێت.

بیزا

کچم.. کچی
ئەم ڕۆژگارە سەخت و تووشە
هێشتا لەپشتی باوکت بووی
بێشکەیەکم لە دار بەڕووی کورتە چیرۆک
داتراشی و
دنیام چنی بە ملوانکە و بووکە شووشە
کچم.. کچی
ئەم ڕۆژگارە نێرەمووک و بێ دەمارە
هێشتا لە پشتی باوکت بووی
دوو پارچە شیعری زێڕینم
لە گلێنەی چاوەکانما توانەوە و

بۆم کردیتە جووتێ گوارە
زۆر لەمێژ بوو خەوم دەدی
بەکۆرپەیەکی خرپن و
ڕەشکێنەی وەک دەنکە ترێ
خەوم دەدی ڕۆژێ دابێ
باڵەفڕکەی گڕوگاڵێ
بۆ جیهانی وەنەوشەیی هەڵمگرێ
کچی بابی..
ئەمشەو قۆڵت بۆ زین دەکەم
بەیێکەوە بە ولاتی
گشت حەقایەتێ ڕەت دەبین
سەردەکەینە ماڵی هەموو داپیرەیێ و
لە قەراخی ئاگردانی پڕ لەشکۆدا
بۆ سەربردەی (گورگ و بزن)
گوێ هەڵدەخەین:
(تیتلە و بیبلەی دنیایێ
دەرکەی وەکەن لە دایێ
بۆم هێناون گیایێ)
ئەمشەو هەرچی بەسەرهاتی (پاپای) هەیە
بۆتی دەکەم
بەپوولەکەی سەوز و سوور و
بەسەر تاڤگەی قژی ڕەشتا
دەیپرژێنم
ئەمشەو دەفرین، دەبینین بەرێژنە بارانێ
تاوێ بەخوڕ دێنە خوار و
دەمێ نم نم.

دەنووک دەدەین لە پەنجەرە و مینابەندی
ژوورە پڕ لە مرواریییەکەی (مامە شەونم):
(بەبە، بەبە بچکۆلە
مەگری مەگری بەرخۆڵە
دایکم دەستی گیراوە
منی لای تۆ داناوە)
کچم نوستی؟
بنوە بەرخم، تەنیا ئەمشەو تیتلە و بیبلە
لە لاپاڵی خەونەکانتا دەباعێن
تەنیا ئەمشەو چاوەکانی پوورە فاتێ
وەک دوو ئەستێرەی کاکێشان
لە ئاسمانی گڕوگاڵێ دەجریوێن
سبەی دەڕۆم..
لە ئێستاوە ڕێبوارێکی بچکۆلانەی دووریانی
نازانی نە،
لەنێو تیشکی لێوی بابە چاوهەڵێنی
یان لەو کانیلە دەربووەی
دوو چاوی دایە بڕوانی
بنووە بەرخم
لە ناو جەرگی منا بنوو
لە باوەشما
لە هێلانەی نەرمی کۆشم
ئەمشەو ساردەو
بەلێفەی شیعرێکی گەرم
ئەو ئەندامە وردیلانەت دائەپۆشن

کچم..کچی
ئەم ڕۆژگارە نێرەمووک و بێ دەمارە
کە بەیانی لەخەو هەستای بیرت نەچێ
لەژێر سەرینە کوڵکەکەم
جانتایەکم جێهێشتووە
بەدەیان نوقڵە چیرۆک.. و
بەسەدان بووکۆکە شیعری
ڕەنگاوڕەنگی لەنێودایە
ئەوە دڵی بابی خۆتە
کە ڕووت کردە قوتابخانە
لەگەڵ خۆت هەڵیگرەو
جێی مەهێڵە

بۆ مامۆستا عزالدین فەیزی

ئەو ڕۆژگارە..
شار دەستەمۆی پایزێکی بەردەوام بوو
تیشکی سەوز،
کەوتە چاوی (سەیدان)و
بوو بەمێژوو
هاتی و گەردی بەیانییەک
دەروازەی شارت ڕاتەکان
ڕێژنەی خەمێک تەڕی کردی و
بەنەکێل و تاشەبەردا چوویتە خوارێ
خۆت (تۆو) بوویت و

خۆت باران و
خۆت باخچەوان!
(قەڵا) هێندە بڵند نەبوو
تۆ تەکانی شانی (هیوا)ت
دایە بەرێ
ئەو دەمانە..
(منارەی چۆلی) خامۆش بوو
تۆ ئەلف و بێی خەمەکانت تیا داگیرسان
ئەی مامۆستای دڵ ئەوەندەی
گەردوون مەزن..
بوونت بوونێکی مەزن بوو
هێندەت تیشک،
لەدەفتەری مناڵانی ئەم شارە چاند
تازە ڕابرد
سەد زریانی مەرگیش هەڵکات
(تۆ) لەم (وارە) ئاوا نابیت
گەل باوەشی
بۆ کاروانی کۆچی سپیت کردۆتەوە!
تازە ڕابرد
سەد ڕەشەبای زەردیش هەڵکات
(خۆر) لەم خاکە ئاوا نابێت
(ئێوە) ڕۆژتان،
بەنێوقەدی لووتکە چیاو
بەشاڕەگی داری بەڕوو.. بەستۆتەوە
ئەی مامۆستای دڵ ئەوەندەی
ئاسمان بەرین

مەرگت مەرگێکی مەزن بوو
ورشەی ئەستێرەیێ نەما
وێنەی شکۆت نەگرێتە خۆی تا بەیانی
چەمێ نەما..
دەمێ نەما..
ناوت نەکا بەگۆرانی.
ئەی مامۆستای ماندوو هێندەی شیعری یاخی
مەرگت تیرێکی سەوز بوو
ئێوارەیەک
لە پەراسووی شاعیرێکی دیوانەدا
چەقەلەی دا!!

کۆترە شینکەکانی زانکۆ

شیعرم..
کیژۆڵەیەکی پارچەلەی سواڵکەرەو
ڕۆژ تا ئێوارە
لە زارکی کۆلێژەکانا
لەنێو بازاڕی (سیروان)دا
یەخەی بەزەییتان دەگرێ
بەداوێنی تەنوورەی خۆڵەمێشییا
بەلیڤیسکا هەڵدەگەڕێ
تکای تۆبە پووشی دەم -با-
نووزەی هاشەیی ماشێن و
نازی سۆزەی زریان دەیبا

وەختێ زەردەش
قژی خاوی نیگرۆ دەکاو
پەچەی ڕەشی دەگرێتەوە
کە شەقام چاوی لێک دەنێ و
ڕەوە کتکە چاو برسییەکان
لەسەر سفرەی زبڵدانی سەر شۆستەکان
لێک دادەڕسێن،
کچی نامۆ بێ ئاوەڵەو
بزگوڕی خەمێکی قورسی
بەکۆڵی عومری داداوە
بەلەمێکە لە گێژەنی دەریایەکی بێ ئاراما
تووڕدراوە
وەک شوێن هەڵگر
شوێن پێی خەفەت هەڵدەگرێت و
سەردەکاتەوە ئۆردووگای
ئەنگوستە چاوی سینگمەوە
بەکوڵ دەگری
کۆرپەیەکی داغکراوەو بەکوڵ دەگری
گەواڵەیەکی هەڵوەدای دڵشکاوە و
بەکوڵ دەگری.
بۆ دەست دەنێن بەڕوویەوە
نوقڵێ نانێنە نێو دەمی
بۆ تۆقەیێ
بۆ گولاوێ، نادەن لە پرچ و پەرچەمی
چ خەزاڵێکی سەرکێشن
وەک بروسکە ڕێدەکەن و

تەنیا جارێک سەیر ناکەن
دڵی گەرمی چەند لاسە شۆڕ
بەدوای خۆتان ڕادەکێشن
لێم بوون بەو کۆترە شینکانەی
لە گەڵ خشپەی پێی ڕاوکەران
هەڵدەفڕن و
لە زنار و ڕەوەزە شاخی ئەوبەری
سێبەر دەکەن
نەهەناسەی ساردی ڕاوچی
نەگڕی گەرمی ساچمەیێ دەتانگاتێ
دەی بڕژێنە؟؟
شەقامی ڕەشکێنەی چاوم و
بەسەر لقە زەیتوونێکی برژانگمەوە
هەڵنشینەوە
ڕامەکەن لێم
ڕامەچەنن لە ترپەی پێم
خۆ چەکی من
دڵی سەوزی شاعیرێکی جوانپەرستەو
بەتەنیا هەر،
جێگەژوانی فریشتە و شیعر و خودایە
لەم شارە پڕ لە خۆزگەیە و بێ کچەدا
کێ شک دەبەم؟!
بۆ هەرلایێ سەر هەڵگرن
وەک چاکەتە شینەکانتان
حەزم لێتان نابێتەوە
لە دووتانم..

کە لەبەردەم کابینەی تەلەفۆنێکا
بۆ هەواڵی دەسگیرانی دوورە دەستان
ڕیز دەبەستن
کە بۆ کوشتنی لاوێکی
ژێر چەتری وەستانی پاسا
لە پەنجەرەی (بەشی ناوخۆ)ی دوو نهۆما
دەست لەمل یەک ڕادەوەستن
لە دووتانم
کە گوڵمە ڕانێکی سپی،
لە قەڵشی تەنوورەی تەسکا
وەکو پەمۆی نێو قۆزاغە
سەر دەردێنێ.
کە شۆخێکیان،
لە ڕاست تەشقەڵەی بێ تامی هەرزەکارێ
لچ هەڵدێنێ.
لە دووتانم..
کە لکی دار کالیبتۆزێ دادێتەوەو
دەست دێنێ بەقژی خاوتان
کە دڵ ڕەق و بێ ڕەحمانە
مەلی دڵی پیرەمێردێ دەکەن بە نێچیری ڕاوتان.
لەدووتانم..
لە هۆڵی دەرس خوێندنا
لە چاوە چاوی نێو کۆگاو
لە ئاسکە ڕەوتی سەر شۆستە و خیابانێ
لە سەیرانێ
لە گەڕی شایی و دیلانێ

خۆ من منارەی چۆلی نیم
بێ ترووسکەی مۆمی نازتان
هەڵکەم لە چۆڵ و عوریانێ
من ڕەبەنم.. و
لەشتان بۆنی ژوانی لێدێ؟

ڕامەکەن لێم..
ڕامەپەڕن لە ترپەی پێم
گیانم گڕی قوتیلەیەکە و
بەدەم سروەی هەناسەتان
تاوێ بەرز دەبێتەوەو
دەمێکیش کز کز دەسووتێ
منی شاعیر، شەو نییە وەک،
چراکانی دەوری قەڵا
بەدیار کۆشکی بڵندی ڕازەکانتا
دانەگیرسێم
شەو نییە وەک چۆلەکەیێ
باران سەری لەدوو نابێ
لەسەر شیشەی پەنجەرەی ژوورەکانتا
هەڵنەکورمێم)
ڕامەکەن لێم
ڕامەپەڕن لەترپەی پێم
خۆ چەکی من
دڵی سەوزی شاعیرێکی جوانپەرستەو
بەتەنیا هەر
خۆشەویستی و خەمی تیایە

جیهانی من،
باخچەیەکی بێ تانوکەو
بەتەنیا هەر جێگەژوانی
فریشتەو شیعر و خودایە
ڕامەکەن لێم
ڕامەپەڕن لە ترپەی پێم
من هەمووتانم خۆش دەوێ
نە ماچیش و
نە ژوانیشم لێتان دەوێ!!

دوو هێڵی تەریب

چەند لێک دوورین
تۆ بێستوونی شەختەبەند و
من چنگەڕنێی فەرهادم
تۆ زنجیرەی کێش و سەروا.. و
منیش شیعرێکی ئازادم.

ئەگەر من و تۆ پێک بگەین
شەڕی سێیەم دادەگیرسێ
جارێکی کەش هیرۆشیما
لەنێو دۆزەخی ئەتۆمدا
هەڵدەقرچێ

ئەگەر من و تۆ پێک بگەین
گوڵەگەنم قاتی دەبێ و

زەمین دەبێتە دەستشۆری ڕشانەوە
دایک کۆرپەی لەبار دەچێ و
شیر لە گوانان هەڵەبزرکێ!!

ئەگەر من و تۆ پێک بگەین
چیا دەبێتە خەرەند و
کوێستان بەفری تیا دەپیشێ
هەور دار عەسا هەڵەگرێ و
ئاو دەخنکێ

ئەگەر من و تۆ پێک بگەین
مەڕەکانیان
گەرووی قەڵاتان سوێر دەکەن.
شۆفارەکان،
دنیا دەکەن بەدرکەزێ و
مەم و زینیان هاوێر دەکەن.

ئەگەر من و تۆ پێک بگەین
ئەستێرەکان،
دەست دەنێنە تیتکی یەک و
هەتاو و مانگ لێک دادەڕسێن!
کەنگێ مەڕ دای لە لەشکری گەلەگورگ..
کەینێ لووتکە،
سەری نایە کۆشی بنار
کەنگێ شەو و ڕۆژ پێک گەیین
ئەوسا بەیێکەوە دەگرین
بەیێکەوە پێدەکەنین!!

توانەوە

بەرلەوەی لە جووتە کانیلەی هێمنی
چاوانت بخنکێنم..
خڕ هەموو خەڵکی دەزانن
لە دەریای بێ بن و زێباری وام داوە
کە ماسی و نەهەنگیش
لە لوول و گێژەنی شەپۆلیا خنکاوە!

بەرلەوەی بەرامەی عەتر و بۆی پرچی تۆ
خەوێکم لێ بخات.. حەوت شەو و حەوت ڕۆژە

خەڵکی خڕ دەزانن؛
شەو.. لەژێر ئاوازی پەنجەما کتک بوو
کتکێکی ڕەشی تۆخ
کە دەستم دەهێنا بەژێگەی لەشی دا
لەخۆشییان.. مات دەبوو
چاوانی لێک دەنا.
ڕۆژ.. لەنێو هێلینی ئەودیوی چیادا،
هەڵۆیێ سپی بوو..
هەرکە گوێی لە بانگی،
تۆقەڵەی برینی من بوو،
لە خەوێ ڕادەبوو
بۆ تاقی ئاسمانێ پڕشنگی تێک دەنا!

بەرلەوەی مەمکی تۆ ببێتە گابەردی
بزنەڕێی تاودانی ڕۆحی شێلگیرم..
خەڵکی خڕ دەزانن؛
هەزار جار بەچەپکی،
نێرگز و وەنەوشەی پەڕ و باڵ تەڕەوە
هاتوومەتەوە لە ڕێگەی نەهاتێ.
بەکۆڵێ گوناە و
بەپشتی ئەسپەشێی تووک و نەفرینەوە
پەڕیومەتەوە
لە دەمی گوێزان و لە پردی سیراتێ!

بەرلەوەی برووسکەی ڕوومەتت
شاباڵی هەڵۆیی فڕینم گڕ بدات،

خەڵکی خڕ دەزانن؛
دەمزانی ڕۆژێ چەند
تەلانی ڕەقین و گابەردی سەراسن
لە ترسی نەشتەری دەربوونی کانیلان
لەت دەبوون
قەتاری ئەو قاز و قوڵینگەی لەپڕتاو
بەجەرگەی ئاسمانێ وەردەبوون
دەمزانی بەنیازی
هێلینی درەختی.. چ لێڕ و بەندەنێ
شەوگاران.. ڕەت دەبوون!

بەرلەوەی کەزی تۆ ببێتە زنجیر و
سندمی هەنگاوم..
خەڵکی خڕ دەزانن؛
کازیوان باوەشم بەلمی سووتاوی سارایان دادەکرد
برووسکەم لە جەرگی خۆڵەمێش هەڵەساند
کازێڕان، نێری لەش شەلاڵی ترس و خوون
زەندەق چووی گرمژنی هەرەسی تاوێر و
چیا بەفری سەرنخوون.
دەخیلی بەرۆچکەی سەر سینگ و
پەنگری ئەشکەوتی هەناوی من دەبوون!

ئێستێکەش خەڵکی خڕ..
خڕ خەڵکی دەزانن..
کە شەو دێ..
شەوی دێو

دێوی ڕەش
دێوی گەڕ
بەئاه و هەناسەی دووکەڵی
کوێر دەکا بینایی فریشتەی زەردەپەڕ،
دەروازەی ماڵەکەم، دەستبەجێ، دادەخەم
فریزی سەر سینگم بۆ جووتێ مەمکۆڵەی
چوون بەرخ و کاریلەی سپی و سۆڵ ڕادەخەم
تا دەمی گزنگدان،
ڕۆحی خۆم دەدەمە دۆزەخی جووت بوون و
قەدەری راموسان
ئیدی ئەز نزانم،
لەودیوی دەروازە و دیواری کوێرەوە
گەردنی بێگەردی چەند (ستی)
چەند زینی کامەمێ
بەدەم و لیکاوی مرۆسەکان
پیس و گڕوێ دەبن!
چەند هەور و گەواڵەی سکپڕی
سەر قوللەی قەڵاتی دمدمێ
بەفیتی هەباسان-
دیلی دەست هەلایی و زیندانی خوێ دەبن!!!

حاجی قادر[٥]

گیانی حاجی ڕەوە کارمامزێکی سرکە و
هەموو شەوێ
لە ژێر لوولەی تفەنگی ڕاوچییەکاندا
دزە دەکا و
دەیان تخووب دەبەزێنێ
گیانی حاجی، کۆترە باریکەی شەکەت و لانەوازە
لەودیوی پەنجەرەکانەوە
باڵەفرکەیەتی و دەگمێنێ

(٥) لە ژمارە (٢)ی (هاوگەنگ)ی ساڵی ١٩٨٥ دا بڵاوبۆتەوە.

دەنووک دەدا لە ژێی دەنگی کڕبووتانا
بارانی خوێن،
بەسەر ویژدانی بێ هەست و سڕبووتانا
دەبارێنێ
گڕێ کوێرەی ڕاز و نیازی بەگوێیی وشتا
دەچرپێنێ:
(کوڕگەل.. کوڕگەل
ئەگەر هاتوو لە داوێنی گۆڕستانی غەریبانا
گۆڕێکتان دی، کێلەکانی
وەک دوو دار گوێزی هەڵکەنراو
پشتیان کۆمە
وەک هەتیوی تاک و تەریک
بێ هاوەڵی دار زەیتوون و
بێ تروسکەی چراو مۆمە
گۆڕێکتان دی وەک (گۆڕ قەرەج)
تەختی پێ خۆستی زۆرداره
بێ میوانه
بێ گومبەت و ناونیشانە؛
ئەوە منم
ئەوە گۆڕی شاعیرێکی دەربەدەرە
ئەوە مەشخەڵە شیعرێکی دەستبەسەرە!
هۆ شاعیره ئاوارەکە..
چڕە دووکەڵی کام گوفەگ
حوجرەی مزگەوتی لێ قانگ دای
کام کوندەبۆ
جووکەی مەلی شیعرەکانی هەترەکردی

له وڵاتی بەفر و خوێندا، دیسانەوە
گەرای (کەر نەبی ماویلی) ترەکیوە
دەروێشە دڵ چڵکنەکان
ڕێیان له شیعر تەنیوە
ئێستاش شاعیر بێ کوڕ و ماڵ و مەئوایە
بەهار وەک سۆزی غەریبیت هەڵوەدایە
خاک دەستەمۆی کارەساتە
(نه بگرەو بەردەی کابانە
نه ئوحە ئوحی گاوانە)
هەر قەتارە
قەتاریش کۆچی ناوەختی عێلە ساتە
ئێستەش عیشق شاربەدەرەو
باو هەر باوی داستانەکەی
سورمێ و قورشەی چاو بەخاوە:
(وای لەمنێ
ئەو هەسپی شینکی شیتارێ
ڕەبی خودێ ماری تۆ خرابکا
هەسپی توو لۆ نسکۆ برد
چاوی ڕەش و بەلەک بپژێ و
بکەوێتە خوارێ..)

ئەی کۆترە لانەوازەکە..
سەرما پەنجەرەکانی بردی
کەوییە بەفر وا خەریکە
پەڕ و باڵت دادەپۆشێ
لەودیوی پەنجەرەکانەوە

چیدی دەنووک مەوەشێنە
من نەنووستووم
دەرگا و پەنجەرەی دڵەکەم لەسەر پشتە
له شەوی (لەیلەتولقەدرا)
(شاعیر چۆن خەو دەیباتەوە)
وەژوور کەوە..
شار دڵدارەو مەگیرانیت پێوەدەکا
خەنجەرە ژەنگ گرتووەکان
شەیدای تیشکی دەمەزەردن
وەژوورکەوە..
جارێکی کەش قولەتێنی مزگەوتەکان بشڵەقێنە
بافەقێکان لەخەو ڕابن
ئەی میوانە ناوەختەکە
وەژوورکەوە!!

تەمتومان

ئەو دەمانەی لە قەد و زناری سینگم دا، برینت
شەوچرای دزان بوو
لە داری دووربینی قەڵای سەرنجمەوە
بەعاستەم دیاربوو
ئێستێکەش لە پووش و پەڵاشی گیانم دا
مەشخەڵانێکە،
لەنێوان هەناسەی ئاگر و هەڵاوەی دووکەڵیبیا
خڕنووکی وجوودم بەعاستەم دیارە!
ئەو دەمەی بەتەنیا قومێک ئاو
دوو تنۆک ئارەقەی تەوێڵان

زێدەبوون بۆ ئەوەی
تا ئەبەد کڵوکۆی دامرکێ
ئێستێکەش گەرداوی فرمێسک و
شاڵاوی شەونمی گەرداوی فرمێسک و
شاڵاوی شەونمی گوڵی خوێن
زۆر کەمن بۆ ئەوەی
کەروێشکەی شکارتەی تەنیا گڕێکی
لە سەمای شووتانی کاژێرێک بسرەوێ
لەکن من بوو بەخوو گشت گەردی بەیانی
خانووێک هەڵچنم نە بڵند نە نەوی
بوولێلان لەشکری بایەک بێ ڕەشتاڵە
بنمیچی گەسک دا و پشتی دا لەزەوی!
بای دێ.. چ بایەک
بای مەرگ و مردنان
ملوانکان دەپسێنێ
لە مل و گەردنان
بای دێ.. چ بایەک
دەشکێنێ برپڕەی کۆڵەکە و کاریتان
ئاگردانم مشت دەکا لە سەهۆڵ
هەڵدەگەڕێ سەربان و ساپیتان
بای دێ.. چ بایەک
مناران قوت دەکا
قەڵایان سەرنخوون
کانیاوان پڕ دەکا
لە ژەهری کێم و خوو
بای دێ.. چتۆ با

ڕێگایان ڕەش دەکاتەوە
لووتکە لە کاروانان بزر دەکا
مەزرایان بە کوللە دەڕشێنێ
زێ و ڕووباران کزر دەکا
بای دێ.. چتۆ با
شەعادان سوور دەکا
لە خوێنی زاوایان.
گۆی مەمکان داغ دەکا
لە دەمی ساوایان.
بای دێ.. چ بایەک
لە زارکی دەشتەوە
هەتا دێ هەڵەکشێ
خەرەندان تێر دەکا
لە تەرمی ئەسپەشێ
هەتاکو بڕبڕەم وەک کەمەی گۆچانێ
تەواوێک نەچەمێ..
نەمزانی یان دەبێ
بناغە و کەرستەی کۆلیتم
بگۆڕم
یان دەبێ،
شمشێری نەمری لە گیانی کالانی خوێنمدا
دەرێنم..
لەواری دێوانا خۆم بنێم لەبۆسەو
شاباڵی ئەو بایە بەدفەڕە بشکێنم.
لێمگەڕێن بابەدڵ
تا گەرووی بلوێری -تا- گرتووی هاوارم

شەق دەبات،
بۆ ڕەنگی ئەو خوێنەی لە چاوگەی ڕۆحمە و
جۆگەلەی بەستووە سەردولکان هەڵبلێم
(ئەرێ گورێ.. گور ئەسمەرێ
کەزی زەرێ چاو سەقەرێ
توخوا کەی سەر بێنە دەرێ
لەتاقان، لە پەنجەران،
لە شانشینان لە چار کناران،
بەکەرتت کردن جگەرێ
ئەمن هەرچەندی حەکیم و لوقمانم
هاتوونە سەرێ
دەرێن برینداره.. برینداری گورێیە و
پێی نابەین زەفەرێ
داد گورێ لە باغانم نەمای
خۆشی لەساران دەست لەمن بەرداری
دەزانم پێم مەڵێ گوڵوکی شۆڕانێ
دەبێ من بەشوێنتا شمشێرێک هەڵگرم
دە جاران قورستر لە بەردی سزیفێ
دە جاران بڵندتر لە بەژنی سیپانێ
دەترسێم گوڵسوورێ
نێرگزی چاوانم لەبەر پێم هەڵوەرێ و
نەتگەمێ..
بۆیە وا:
بەسەر ڕووی گابەردی نێوانمان
شێتانە دەگریەم
بەدەرزی ڕۆندکی نەوبیرێ لێدەدەم

قوولّتر بێ لە زامی ئەییوب و پاندوورێ
من تەمی ترسێکم لە میانەی خەونیدا نیشتووە
پێم وایە لە هیکرِا لافاوێک هەڵستێت
گژوگیای دەمارم لەبنرِا هەڵکەنی
چ گۆشت و گلێکی سەر گۆرِی سینگمە
قاوی دا و رِایماڵێ..
بۆیە وا:
تەلانی تەبارەی تەمەنم
چین چین هەڵناوە لە چیلەی برینێ
لە سایەی درەختی قورقوشمێ ئەوەندە
دیدەرِێی گۆدۆ بووم تاوەکو قرقرام
دەترسێم قەتماغەی ئەو عەرد و بەندەی
پێم لەسەر چەقیوە لە پرِتاو بقڵشێ و
قامەتم قوت بدات ئەژدەهای هەڵدێران..
لەبۆیە مەرەقمە،
قوللایی دەقامکی شمشادیم گیر بکەم
لە ماسی تریفە و مەرجانی ئەستێران
لە چیکەم دەپرسی..؟
وەک مەمی خاتووزین
ورەم دا بەوزەم بێمە دەر لەبیرێ
لە کونجی زیندانێ
ئایشیلە و فاتمانی نقێمی خەزێمێم
خەزانان گەیوەتێ،
بۆیە وەک حەمەدێ دەسێوێ
شانم دا لەشانی دەروازەی مەحکەم و
قەرەم دا لە قەرەی سندم و زنجیرێ

لە چیکەم دەپرسی
گۆرپەییم لە شوێنێک گاگۆڵەی کردووە..
بیبینی تێدەگەی.
دوو ئەژنۆی فەریکم زەمەندی چ درِک و
داڵێکیان کوتاوە.
دەخیلی تینوەتیم بۆ گۆمێک بردووە
تامی کەی تێدەگەی
(جوانوو)ی دوو لێوم
لە زەرووی چ ژەهر و زەلکاوێک ئاوداوە
هەر ژنێ نیقاب پۆش بەزیرِەی مەمکانی
غیرەتی سمی بم،
بەسواری سەر پشتی ئەسپەشی و حدوودان
دەرکەوتووم لە ماڵێ
هەر بەفر و زریانێک بەتیری چلووران
دوو باڵی مەلێکی کەسیرەی پێکابێ..
بەهورِەی هەناسەی هەڵاوی هەناوم،
لێم رِسکاندۆتەوە هەڵمی شاباڵی
گەلێ جار بەخۆشم بەقورِگی وشکەوە
چوومەتە سەر رِێگەی قەتاری گەواڵان
کەچی قەت قەترەیێ نەیداوە لە لقی
درەختی خوێ گرتووی رِۆژگاری نەخۆشم
چ شەوان ناوێرم.
چاوانم بخەمە ژێر کەپری خەوتنێ
لە خەونێک دەترسێم لێم بەرِاست بگەرِێ
من دەڵێم مام خدری زیندوویان کوشتووە
دەنا بۆ لەو رِۆژە سەبوون و تووشانە

له چۆلی قورفەدا بەفریام ناکەوێ.
مەنزڵم بەرێتە مەزاری شێخ فەرخ و
کانیلەی ئەستێ یێ دەشۆرێ
له چاوی خاتوونێ (حەداڵ)م ئاو بدەم
دوو پارچە پەڕۆیان لە ئاڵ دادڕم
بیخەمە سەر زارکی زریکەی ناسۆرێ

ڕەدوی کۆچی شیرین لەیلایێ دەکەوم
تۆپی هەوران دادەهێنم
نەخشی گابەردی تەوێڵم، دەدەمە بەر
نارنجۆکی ڕەشارەقەو پڕێیشکی گڕی کوڵێنگان
بەنێو پرچی ئەنگۆرەیەکی عازەبدا
لە تاقیبی تاڵەموویەکی چەرموودا
جلەوی پەنجە کوێرەکانم شل دەکەم
قەڵانگێک لە هێسک و بروسکی بەدەنیم دادەنێم
قەڵانگێک بوێرێ
لە سۆراغ کلاوی سەخرەجنی بابردوو
سەرهەڵگرێ.
قەڵانگێک بتوانی بەسەر سینگی شاخانەوە
جێ پێی هەڵۆو کوندەبۆیان هەڵاوێرێ
تێگەییووم گەفی گەرداو بەگمەگمی کۆتر و
بەنەرمە سەمای قەرەجان داناکاسێ
کوندەبەبۆم لەسەر شانیدا دەخوێنێ
پرمەی هەسپان پشتیان کردۆتە تۆقەڵان
هۆبە و دەواری سوور و سپیم
کەوتۆتە دەشتایی خوێنێ

تێگەییوم بەتاڵەمووان پێک نایێ
من ئەحمەدی حەقایەتی داپیرە نیم
تاڵەمووێک داگیرسێنم
چی فریشتەی خودێ هەیە
وەک کلۆی بەفران بێنەخوار.
دەبێ بسک و
چەپکە کەزیان بسووتێنم!

دەترسای نەتوێرا،
جۆگەلەت تێکەڵی خووڕەمی ڕووبار کەی
بۆیە وا عەزرەتت
پڕووشەی شەپۆلی فریشتەی دەریایە
دەترسای نەتوێرا،
باڵی خۆت لە باڵی هەڵۆیان گرێدەی
بۆیە وێ عەزرەتت
پەرپەڕەی عاسمان و تۆقەڵەی چیایە!
پێ دەچێ تۆ سەرت
لە هەراو گۆنگەری سەفەران دەرنەچێ.
دەنا چۆن، بەتەنیا و پێی پەتی،
بۆ لووتکەی دەڤەرێک مل دەنێی
تا لە گۆی ڕووبار و
لە مەمکی بەفریا ، ژیلەمۆ شێن دەبێ
پێ دەچێ لە ڕاز و نهێنی جەنگەڵان تێنەگەی
دەنا چۆن بێ تێشوو ، بەعەقڵی کاڵەوە
بۆ ڕاوی گراوت،
تاژی خوێن لە لێڕێ بەردەدەی

له قیژەی ئەژدەها و زریکەی پڵینگی
ئەرستۆ دین دەبێ!
هەنووکە تەمای چیت بەخۆتە
کەوێکی هۆردوو پێت لە تۆڕیان گیربووە
ڕاوکەرت لێ دیارن،
هێندێکیان چەقۆیان بە مستە موو دەکەن
هێندێکیان
بۆ گۆشتی نەرمکی سەر سینگت
ئاگرێک لە چیلکەی نەوسیان جۆش دەدەن،
سپرتۆی ڕۆحی تۆی بەسەردا ڕوودەکەن
تەمای چیت بەخۆتە..
چۆلەکەی لێرێکی غەریبی
لەترسی ماری ڕەش چ دەمان ناوێری
لە کونجی هێلینێ ئاسوودە بسەکنێی
چۆلەکەی خاکێکی غەریبی
لە ترسی باووشکەی دەنووک سوور
چ دەمان زات ناکەی
بۆ جەرگەی شینایی ئاسمانێ هەڵفڕیت.
من زگم بەخوێنت،
بەشەتەو تۆفانی ڕۆندکت دەسووتێ
فرمێسکت هەر لەنێو گەواڵەی چاوانت ترازا
وشکایی ڕوومەتی لماویت دەمژی
برینت هەردەمی بەخشینی کاتەوە
لەقەڵش و کەندڕی ڕێیەکی شەقاردا
خوێنەکەی ون دەبێ
خوێنی تۆ گەر بەسەر عەردێکی مەڕمەڕدا ڕژابا

تا دنیا بمایە،
کەفاوی شەپۆلی دەریاکان سوور دەبوون
فرمێسکت گەر بەسەر ڕوومەتی مینادا تکابا
تا دنیا بمایە،
باران و بنگرەو
تا بەفری تۆقەڵەی هیمالاو هەڵگوردیش
سوێر دەبوون.

دەزانم پێم مەڵێ..
لێرەوە گەر شوێن پێی
ئەو دڵۆپ فرمێسکە سوورانەم هەڵگریت
ژیلەمۆی زمانی ژاڵەییت دەبەیتە
سەراوی زمزمێ
لێرەوە جێ سمی،
ئەو پشکە خوێنانەم بەچاوان هەڵگریت
سەری خۆت دەبەیتە سێبەری ئەو دارەی
لەژێریا شەقی برد پەراسووی ئادەمێ.
ئەمن وا گاز دەکەم
گاز دەکەم بەتەنێ..
گەرایێ برینم مۆرانەی گەیوەتە،
مۆخی نێو پەراسوو.. و هێسکی بەردەنێ
بلێینە ئەو کیژەی کە ڕۆژێک
سەر دەنێ لە قوڕ و ڕۆژێکیان لە خەنێ؛
لە تکەتکی جەوهەری خەنجەری بەرپشتان
لە تۆزی ڕەختی کەوێتان
لە بریقە بریقی تەزبیحێ

لە ئارەقەی ناوپشتان،
لەبۆمن بگرتەوە قۆدیەکا مەرحەمێ
دەمهەوێ ئەم جارەش،
ئەو گوژمە نامانەی بەخوێنم نووسراون
بیخەمە بن باڵی تەواری شەماڵێک
ترسی وەم لێ نەبێت
ئەو پووشی هەواڵم بباتە بەر تینی
ئاتەشگەی دەبەنگان
دەمهەوێ ئەو کایەش،
یوسفی خەونانم لەبیری دەرێنم
بیدەمە دەماوی قۆنگرەی زێبارێک
ترسی وەم لێ نەبێت
ماسیلەی ئومێدم بخاتە نێو گەرووی
قرژاڵێ و نەهەنگان!
گەر سەدان جاری کەش بەسەردەم داکەوم
من بەلان ناکەوم
دەمهەوێ سەر لەنوو تەپڵی باز بکوتم
چەمبەران شکێنم
پۆرگی سەر بیناییم
بەنووکی نەشتەری کازێوان هەڵدڕم
لەگەڵ -با- و شەقژنی هەتاوێ
وەکو هەنگ سەری خۆم
بۆ گوڵی دەمێوان هەڵگرم.
بەڵام ئاخ کیژۆڵەی ڕۆح کۆتر
ئەم مامزەی لەوەتەی دوو لاقم خاراوە
بەدوویدا غاردەدەم

دەترسێم سەراب بێ
سەراب بێ
سەراب بێ
سەراب بێ و.. هیچی تر!!؟

(!!؟)
برای شوفێر..
(ببوورن!)
برای شاعیر..
هێواش هێواش ڕێکەوە
ڕێ تەمتومان و..
پردەکەش.. ڕماوە!!

هەڵگەڕانەوە

من دڵم، لە چاوم شکاوە!
من دڵم، لە دڵم شکاوە!
من، دڵم لە پەنجەم شکاوە!!
هەر دەڵێی شتاقیان،
بە میر و سەرکردەی خۆیانم نەزانن
وەک هەڵۆی ئازادی چیایی
یاوەتا هەڵنیشتووی تۆقەڵەن،
یانەخۆ شامەلی بێ هاوتای
پەرپەرەی ئاسمانن!!

من، چاوم گەلێک جار لە چنگم فڕیوە
بێ ئەوەی پرسێکم پێ بکا ،
یا دەسی تێکەڵی گەوالآن کردووە
یان بەشوێن نێرییەکی هەڵوەدای بریندار
لە تەمی هەناسەی ترۆپکان ون بووە.
من، دڵم سەدان جار زیندانی سینەمی بڕیوە
بێ ئەوەی بزانم،
حەیرانی چل چرای چاوانی کێ بووە.
مەنزڵی کوێندەرە!
ئەو دەمەیش لەناکاو دەخیلم بۆتەوە
گشت ئازای بەدەنێی
لەت لەت و کون بووە!

من پەنجەم زۆر شەوان بەهەلی زانیوە..
کە هەستی کردووە لە پرخەی خەوێدام
لە پەل و ئاژوانی دەستی من بۆتەوە
بێ ئەوەی وەئاگام بهێنێ؛
یا گوڵی خەوێکی خوێناوی
بۆ بەرگی سەرینم چنیوە،
یان وەکو مێگەلی کارمامزی نابەڵەد
ڕێ هەڵەی ڕەوەزی داخراوی
دوو مەمکی **ژن** بووە!

من دڵم.. لە چاوم شکاوە!
من دڵم.. لە دڵم شکاوە!
من دڵم.. لە پەنجەم شکاوە!

بەفری نوێ

نە خەزنەی قارِوونم لەبەر پێ رِژاوە..
نە بەڵقیس بەتارای سپییەوە،
بۆ کۆشکی زاواییم
کەحێلی تاوداوە!
بۆ رِەدووی کەروێشکی رِۆحی من دەکەوی،
پێ بەپێ
شوێن بەشوێن؟!
من تەنیا دوو شتان شک دەبەم
هەناسەی هۆنراوە و
قاپێ خوێن.

لە پەنا بەردێکی سنووری ئەم شارە
خوێنەکەم جێدێڵم
شیعریشم بە لووتکەی چیایێ دەبەخشم،
دەمێکە چاوەرِێی بەفرێکی تازەیە.

هەمیشە ڕوو لە خودا
هەمیشە مەست

٢٠٠١

تکایه

ئەم کۆمەڵە شیعرەی بەرچاوە گەشەکانت، هەمیشە ڕوو لە خودا هەمیشە مەست، سەرجەم شیعرەکانم نین هەڵبژاردەیەکە لە سێ کۆمەڵە شیعری لەمەوبەرم قەڵەمێکی ڕدێن سپی -١٩٨٨، تەمتومان ١٩٩٠، سێدارەکانی بەهەشت -١٩٨٨ وێڕای ژمارەیەک قەسیدەی نوێ کە لە سێ کۆمەڵەی پێشوومدا، نەبوون حەقم بەخۆم دا کە بە بەشێک لە قەسیدە بڵاوکراوەکانم دابچمەوە چ بەگۆڕینی ناونیشان چ بەلێک هەڵوەشانەوەیان، چ بەلابردنی کۆپلە و دێڕ چ بە خستنە سەری بڕێکی دی جا نازانم ئەم دەسکارییە چ زیان یا چ قازانجێکی پێ گەیاندوون شیعرەکان، چونکە موڵکی خۆمن و لە هیچ شاعیرێکم داگیر نەکردووە...

بۆیە - هونەرمەندی دەنگ خۆش ئەردەڵان - وتەنی:

هاوین کەپرێ دەکەینۆ، زستان تێکی دەدەینۆ

قوباد

٢٨-٥-٢٠٠١

بۆبۆلینا

کچێک
تکای لێ کردم
ڕووت ڕووتی نەکەمەوە،
کەچی کردم
خودایە
پاداشتی ئەم چاکە بچکۆلەیەم
بدەرەوە!!
بێوەژنێک
تکای لێ کردم
شەوێک لە پاڵیدا بخەوم

کەچی نەخەوتم.
خودایە
لەم گوناهە گەورەیەم
خۆشبە!!

ئینجانەی ژن

ئێوارەی گشت پێنج شەممەیەک، لە سووچێکی «ئەبوو سەنا»
من و
موکری و
مامە غەفوور
سێ ئینجانەین
سێ ئینجانەی سپی سپی.
ئینجانەیەک پڕ لە گوڵی ئایین.

ئینجانەیەک پڕ لە گوڵی سیاسەت.
ئینجانەیەک پڕ لە گوڵی **ژن**.
پێکی یەکەم پڕ دەکەین لە گوڵە سەهۆڵی ئایین
پێکی دووەم پڕ دەکەین لە گوڵە لیمۆی سیاسەت
پێکی سێیەم،
دەڕژێنینە ئینجانەی **ژن**!
کە هەڵدەستین لە ئامێزی هەر یەکێکمان، ئینجانەیەک.
موکری ئینجانەی **ژن**
غەفوور ئینجانەی **ژن**
بەڵام من
ئینجانەی **ژن**!

ڕۆمانێک
لە ژووری ئینعاشدا

ڕۆمانێک،
لەسەر گازەرەی پشت ڕاکشاوە.
ڕۆمانێک،
تیژتر لە تیشک و
باریکتر لە شمشێرو
درێژتر لە فورات
لە ژوور سەریەوە بە مەترێک،
پەڵە هەورێک
تک تک

تک
سەوزایی دەبەخشێتە خوێنێکی بریندارو
مندالّیی دەچۆڕێنتە دلّێکی ڕدێن سپی.
ڕۆمانێک
بەدوانزە کتێبی برینەوە،
لە شەڕ گەڕاوەتەوە.
شەڕێکی چارەنووس لەگەڵ شێرپەنجەی وشە و
شەڕێکی ئەزەلی لەگەڵ گۆی مەمک و
شەڕێکی ئەبەدی لەگەڵ فلتەری جگەرە
ڕۆمانێک،
تاسەر ئێسقان غەرقی دووکەڵ
تاسەر ئێسقان غەرقی شەراب
تاسەر ئێسقان غەرقی **ژن**.
سستەرێک گوتی:
«تکایە پ ە ر ت بن؟!»
لەودیو پەردە سەوزەکەوە
پۆلێک کۆتری شیعرو
پۆلێک چۆلەکەی چیرۆک و
پۆلێ پەپوولەی ڕەنگ،
پیت
پیت
ناولەپیان پڕ دەکەن،
لە وردە فرمێسکی عەتر.
ڕۆمانێک،
گوێ لە ئامۆژگارییەکانی دکتۆر «مەحوی» ناگرێ و
«لە پڕ دائەنیشێ»

«لە پڕ هەڵدەستێ»
«لە پڕ ڕێ دەکا»
لاسای تەیموری لەنگ دەکاتەوەو
بە دوو شمشێر
شمشێر
شەڕ دەکات
ڕۆمانێک،
لەسەر تەنیشت ڕاکشاوە
لەنێو شاشەیەکی ڕەشداو،
لە سەمایەکی هەمیشە شێتانەدا
گلۆپێکی زەرد،
گاڵتە دەکا بە پەیڤ و
گاڵتە دەکا بە عیشق
گاڵتە دەکا بە جوانی
لەنێو شاشەیەکی ڕەشدا، ڕێژنەیەک ژمارەی سوور
لە سفرەوە – بەنارێکی – تا سەرووی سەد
لە کەنارەکانی هەنگوینەوە بۆ کەنارەکانی ژەهر
لە حوجرەکانی شەوە زەنگەوە بۆ تاڤگەکانی نوور.
ڕۆمانێک،
چاوە ماندووەکانی خۆی بەستۆتەوەو
بەسەر داوە مووی نێوان
مانەوەو کۆچدا
ڕێ دەکات.
ڕۆمانێک،
گەڵەگەت وەک
موحەمەد موکری

تیز وەک
موحەمەد موکری
باریک وەک
موحەمەد موکری
لەنێوان،
ژمارە سوورەکانی ئینعاش و
پەیڤە سەوزەکانی «پەیڤین»دا،
ئاسمانێک خەون.

تا سەر ئێسقان

ژن

وەک ئێوە منیش
پیاوێکی ڕەش و سپی بووم
سپی وەک ڕەژوو
ڕەش وەک بەفر
ژنێک کە هەر دە پەنجەکانی ڕەنگ بوون،
هات ڕەنگی کردم.
پرچی قاوەیی و
چاوم کاڵ و
پێستم گەنمی و
چاوێلکەکەم فۆتۆ گرێ و
مل پێچەکەم فستقی و
پاڵتۆکەم حەلوایی.

ژنێک کە زەردەخەنەکەی دارستانێک ڕەنگ بوو
لێوی ڕەنگ کردم بە ماچ
ڕدێنی ڕەنگ کردم بە عەتر
سمێڵی ڕەنگ کردم بە گوێزان
منیش وەک ئێوە،
پیاوێکی ڕەش و سپی بووم...
ژنێک کە سەرتاپای ڕۆحی ڕەنگ بوو
قەڵەمەکەی ڕەنگ کردم بە
داهێنان.
وشەکانی ڕەنگ کردم بە
جورئەت.
قەسیدەکانی ڕەنگ کردم بە
ڕاستگۆیی.
قەسیدەیەکی ناونام:
«تاسەر ئێسقان **ژن**»
وەک ئێوە منیش،
سپیترین خەڵووزو ڕەشترین بەفر بووم
ژنێک کە پەنجەکانی دە ڕووباری ڕەنگ بوون،
پەنجەکانی شەلاڵی ڕەنگ کردم
ئێستە من تۆفانێک ڕەنگم
پیاوە ڕەش و سپێکان ڕەنگ دەکەم
ژنە ڕەش و سپێکان ڕەنگ دەکەم
نیشتمان ڕەنگ دەکەم
مێژوو ڕەنگ دەکەم
ڕەنگ، ڕەنگ دەکەم!!

ڕووخانی

چرا

تۆ لە من شەهیدترو
من لە تۆ شەهیدتر.
تۆ عیشقی نیشتمان دەتکوژێ
من عیشقی **ژن**.
بۆ تۆ، لە شا شەقامێکی شاردا
پەیکەرێک.
بۆ من، لە دڵی شاژنێکی شۆخ و شەنگدا، چرایەک
حزبێک پەیکەر دەڕووخێنێت

حزبێک تەقە لە دڵی **ژن** دەکات.
گەل، لە خاک شەهیدترو
خاک،
لە گەل شەهیدتر!!

بەرلەوەی گوڵ
بچێ بۆ شەڕ

چووم بۆ شەڕ
لە پەنا بەردێکی زلدا تەقەی دەکرد.
گەمارۆمان دا
دەستی هەڵبڕی و هاواری کرد:
تەسلیم
تەسلیم
تەسلیم
کەچی دەمان پڕکرد لە فیشەک.
من کلاشینکۆفەکەیم بەرکەوت.
ئەو پاکەت و چەرخەکەی.
ئەو تەزبیحەکەی.
ئەو جامانەکەی

ئەو...... ئەو
چووم بۆ شەڕ
لە سەنگەرێکی «دوژمن» دێ لاشەیەک، هێشتا گەرم.
ڕادیۆکەی بۆ من.
نارنجۆکەکەی بۆ ئەو
قەمسەڵەکەی بۆ ئەو.
چەکەکەی بۆ شۆڕش!
تەرمەکەی بۆ سەگ.
ژنەکەی بۆ... بۆ... بۆ
کچەکەی بۆ... بۆ... بۆ
چووم بۆ شەڕ
لە دووری حەوسەد مەترەوە بە فیشەک
کەللە سەرێکم هەڵگرت.
هاوڕێکانم یەک دەنگ:
براڤۆ
براڤۆ
براڤۆ
چووم بۆ شەڕ
تفەنگەکەم بە برینداری گەڕایەوەو
خۆم نا!
**
بەرلەوەی بچم بۆ شەڕ
بەئاستەم شانم دای لە شانی کوڕێک
دەست لەسەر سینگ پێم گوت:
براگیان بمبوورە.
بەرلەوەی بچم بۆ شەڕ

ژنەکەم پێی گوتم: تکایە ئەمشەو بەتەنێ بنوو
سبەینێ بەرۆژوو دەبم.
«قەیناکا ماڵەکەم»
بەرلەوەی بچم بۆ شەڕ
چوومە لای بارمەنێک و گوتم:
ئەزیەت نەبێ چنگێ زەیتوون و قاپێک شەراب.
بەرلەوەی بچم بۆ شەڕ
لەنێو ماشێنێکدا بەنەفەرەکەی تەنیشتم گوت:
برادەر رێم دەدەی جگەرەیەک بکێشم. ؟
بەژنێکم گوت کە لەبەر دەممەوە رێی دەکرد:
زنجیری تەنوورەکەت کراوەتەوە کچی باش.
بەرلەوەی بچم بۆ شەڕ
لەبن مەوقفێکی پاسدا بەزەلامێکی نەناسیاوم گوت:
بفەرمە ژێر چەترەکەم با باران تەڕت نەکات.
بەرلەوەی بچم بۆ شەڕ
چوومە بن گوێی ڕووبارێک و عەرزم کرد؛
گیانەکەم ماڵی گوڵ کامەتا ؟!
بەرلەوەی بچم بۆ شەڕ
دەنگم دا بەژن
سندووقەکانی هەڵبژاردنم لێوان لێو کرد
لە پێکەنینی **ژن**
بەرلەوەی بچم بۆ شەڕ
بە پەپوولەیەکی نەوبووکم گوت کە لە حەمام دەگەڕایەوە:
ئەرێ سەعات چەندە تازە **ژن**؟
لە شەرمان هەڵفڕینی سوور هەڵگەڕاو وتی:
دەقیقەیەکی دەوێ بۆ ئاشتی!

ئۆرگازمی مەرگ

ببوورە ناتوانم بەپیرتەوە بێم، خەبەری ماینێکی سەربڕاو
ئەژنۆی
ش کا ندووم،
لاقم................. لەدوو نایێ
لە دڕکستانی ڕۆمانێکی موکریدا کلیلی دەرگاکەم ون
کردووە،
ببوورە ناتوانم دەرگاکە والاکەم.
وەرە ژوور
ئەی مەرگی بەدەن سوور
نوری پاک

ئاڵتر لە گۆی مەمکی کەو
لەنێو گەڵی کتێب گەرمتر.
بەلەزەتتر لە لەحزەی ڕەعشەیەک ژوورەکەت **ژن** باران
کردبێ و،
بیرت چێ شوێنێک بۆ ڕاکشانی خۆت جێ بهێڵێت.
پاکتر لە هەموو ئەو ڕووبارە تەزیوانەی تیایاندا
غوسڵم
لە تریفەی شمشێرەکەم دەرکردبێ و فێی شەهوەت بەری نەدابم.
وەرە ژوور
ئەی مەرگی بەژن سوور.
بە نەشئەی گوڵێک، شووشەی پەنجەرەکانی لەشم
هـ ە لا هـ ە لا کە.
بە بڵێسەی ماچێک، پەردەی کچێنی ڕۆحم خڵتانی خوێن کە.
بە ئارامی وەرە ژوور
هارتر لەو لافاوە سەرشێتە، تەختی زۆرداریێک و لانکی
ساوایەک
بەیەکەوە ڕادەماڵێ!
شێتتر لەو کەڵە نێرییەی بۆنی تەڕاتی بزنێک، گوڵدانی حەزی
پرپڕ کردبێ لە دۆزەخ
بەئارامی دەستێکی شنە بەقژی پێکە ئاگرینەکەم دابهێنە،
با دڵی نەبێ بەکانیلەی پەنگر.
جاجمێک لە هەتاو لە قەسیدە مەلۆتکەکەم وەرپێچە
با سێبەری ترس نەیکات بە دارەمەیتی سەهۆڵ.
وەرە ژوور
ئەی مەرگی کفن سوور

خۆم... خۆم جغارەکەم بکوژێنمەوە یا خۆت لە چاومدا
خامۆشی دەکەی؟
بە قومێک پێکەکەم هەڵدەم یا بە شەقێک، پرچی مێزو
تووکی کاغەزە پەمەیییەکانم شەلاڵی مەی دەکەی؟
لەپاش مەرگم،
کێ لەسەر تەرمە تازە زاوەکەم دەخوێنێ
مەلایەک:
یا ایتها النفس المطمئنة أرجعي الي ربك راضية مرضية
یا کچێک؟:
ماڵئاوا شەوانی سەما
ماڵئاوا شەوانی شیعر
ماڵئاوا شەوانی شەراب
کێ قەسیدە قەدەغەکراوەکانم دەرباز دەکات لە تەناف،
ئەرخەوان
یا غادة السمان
کێ ئەلبوومی ژنە ڕووتەکانم دەسووتێنێ،
دین
یا دەوڵەت؟
لەپاش مەرگم، چ ژنێک لە بالکۆنی یادەکانیا، بەسەر
ڕستێکی ئاڵەوە

تیشێرتە ڕەنگینەکانی گوناهم
دەداتە بەر هەتاو

شەونم
یا
ڤارتۆ؟
وەرە ژوور
ئەی هەتا هەتایێ ڕووتبوونەوە
هەتا هەتایێ ئۆرگازم
ئەی تابووری پڕ لە خەڵات
ئەشرەفی عالەم محەمەد سەڵەوات!!

وەک قەتڵی پەپوولە

-١-

دوژمن وڵاتی لێ زەوت کردم و
عەشیرەتیش، **ژن**.
لەسەر گۆی مەمکی هەر شاخێک،
مینێک
لەسەر لووتکەی سینگی هەر ژنێک،
سەنگەرێک.
کوا دڵۆپێک خاک شێتانە هەڵیمژم.
کوا چیمەنێک **ژن** تیایدا، منداڵانە هەڵپەڕم؟

خودایە...
ئیدی دەم بۆچی؟
خودایە...
ئیدی قەدەم بۆچی؟
-٢-
کە لە دادگایی کردنی موجرمێک دەبمەوە،
تەنیاو تاک
نە گوللەبەندێکم پێیەو
نە سێبەری پاسەوانێک
کە لە ماچکردنی شیعرێکی مەمنووع دەبمەوە،
تەنیاو تاک
نە حیزبێکم لەگەڵدایە
نە کالیبتۆسی شەقامێک
دەمێ،
زیندانێک پڕ دەکەم لە لوورەی گورگ و
دەمێک،
پەراسووی قەفەسێک دەشکێنم،
بۆ هەڵفڕینی گوڵ
سروشت وای کرد،
سەمایەکی ترێ بەسەدان چریکەی کەناری
نەگۆڕینەوە
با لە قورگی داودیشەوە دەرچووبن.
«سانایە کوشتنم وەک قەتڵی پەپوولە کە لەسەر لقێکی عەتردا خەوتبێت.»
سروشت وای کرد،
سەدایەکی **ژن**، بەسەدان تریقەی کارمامزان
نەگۆڕینەوە،

با هەمیشە ڕووتیش بن.
«سانایە کوشتنم وەک قەتڵی کۆرپەیەک لەنێوان دوو
مەمکی نووستوودا بەخەبەر»
شەوانە مەستترم لەو ڕەزەی،
دەنک دەنک دەیکێشنەوە بۆ حوجرە.
بۆڵ بۆڵ گۆزەی خانەقای لێ پڕ دەکەن
لە شەراب.
شەوانە مەستترم لەو پێکە خومارەی،
وەک پەنجەم لەنێوان پەنجەما دەلەرزێ.
ئێواران پێش ئەوەی بگەینە سەرچنار،
حەزمان لێوان لێوە لە کەر
لێوان لێو لە کەناری.
پڕاوپڕ لە شرقەشرقی قفڵ.
ئێواران بەر لەوەی بگەینە سەرچنار
خوێنمان لێواولێوە لە ژنی ڕووت
لێواولێو لە حیجاب فرۆش.
پڕاوپڕ لە کتێبی پیرۆز
پڕاوپڕ لە ئایەتی شەیتانی.
ئێواران بەرلەوەی بگەینە سەرچنار
دڵمان لێوان لێوە لە خەبات
لێوان لێو لە خیانەت.
پڕاوپڕ لە چەپکە گوللە
پڕاوپڕ لە مەخزەنی گوڵ
ئێواران پێش ئەوەی بگەینە سەرچنار
ڕەشەبایەکین لە گورگ
بەلەمێکین پڕ لە قاچاغچی

جانتایەکین پڕ لە ناسنامەی مزەوەر
هەر مەیە دەمانکات بەڕێژنەیەک کۆتر
هەر مەیە دەمانکات بەشنەیەکی پەلکەزێڕینە
هەر مەیە دەمانکات بەباخچەیەک منداڵ
هەر مەیە، پاکمان دەکاتەوە لە گوناه
بسمیلمان دەکات بەشەستە بارانی گۆرانی
هەر مەیە شەوگارمان پڕ دەکات لە بەفری چرا
«سانایە کوشتنم کوشتنی سەرخۆشێک سانایە، چۆلەکە دەتوانێ
بەکڵاو بیگرێت. سانایە کوشتنی شاعیرێک، مێرووله دەتوانێ
چوار پەلی ببەستێت.»
خودایە...
لە ڕۆژی ئاگردا وەک یەکن،
ئەوانەی خوێنی خاک دەڕێژن
ئەوانەیش خوێنی ڕەز؟
خودایە
لە ڕۆژی ئاگردا وەک یەکن،
ئەوانەی خوێنی **ژن** دەڕێژن
ئەوانەیش لێوی **ژن** ماچ دەکەن
خودایە
وەک یەکن؟!!

پشکۆی سێی

بیرت دەکەم
بەفر بەفر
بەفر بەفر بەفر بەفر
بیری چاوە ڕەشەکانت
بیری دەست و پەنجە گەرمەکەت
بەفر
لە کام کەمپ بەدیار وەرگرتنی «خدوخت»ێکەوە زەلیلی
وشک بوو دڵی نیشتمان بەفر
بەگەنجی گڵۆپەکانمان بەقەدی دیوارەکانەوە ناشتوون
لە کوێندەر منداڵەکانمان فێرە مەلەکەین

لە چ ئینجانەیەک دێ ماسییەکان بڕوێنین؟
تا بەکافری نەمرین لە کام گۆم،
غوسڵ لەخۆمان و لە ژنە پاکیزەکانمان دەربکەین؟!
شەرم دەکەم لە کچە ڕەشپۆشەکانی باخ
بەفر شەرم
شەرم دەکەم لە گەرمەشینی پەپوولە
شەرم
بەفر بەفر بەفر
شارە ڕەشپۆشەکەم بکەرەوە بە بەلقیس و
منداڵە پرچ ڕەشەکانیش، بەپیرەمێرد
درۆم کرد لەگەڵ دوا فرمێسکی کانیلەیەکدا، درۆم کرد
«بەفر سلاوت لێ دەکات»
لە ژووری ترسناکی ئینعاشدا بەدوا گەڵای گوڵێکم گوت
«دان بە خۆتا بگرە بەفر بەڕێوەیە»
بە زاری تۆوە درۆم کرد، بەقەتێ تینووەکانی گەرمیانم گوت
«بارمەکەن بەفر
بەیانی ڕووبارێک بێرەدا ڕەت دەبێ»
بەفر دوژمنانە ببارە بەفر
دەرگای حەوشەکەمان نوقمی زوقم کە
با مانگێک بەکچە دراوسێکەمان نەڵێم؛
«کچی جوان ڕۆژباش»
با گوێم لە سەموون فرۆشەکەی سبحەینان نەبێ،
«گەرموو نەرمە سەموون»
با مانگێک کوڕە ژیکەڵەکەم نەچێتەوە مەکتەب،
تا نەخشەی نیشتمانی عەرەبی بیر دەچێتەوە!
بیرت دەکەم بەفر

بەفر بەفر
بەفر، تەڵخی تەڕی سەرجامی پەنجەرەکانی خەون، بەفر
بەفر، پشکۆی فریشتە سوتیان سپییەکانی ئاسمان، بەفر
دڕندانە ببارە بەفر
بەفر دامانبڕە لە دیداری ئازیزان
قەیناکا
دامانبڕە لە شایی و زەماوەندی عەشرەت
قەیناکا جادە نشێوەکانی چنارۆک لە شەختە بگرە
با نەزانم دایکە نەخۆشەکەم،
بەپێوە نوێژ دەکات، یا
ئێستاش – یەکێتی خۆشتر دەوێ، یا
با نەزانم کیژە خوشکەکانی زانکۆم، لەچک بەسەرن
یا وەک جاران سفوور!
گوێ لە وەعزەکانی مەلا بەشیر دەگرن،
یا لە سترانە بەجۆشەکانی عەدنان کەریم
«لە پەنجەرەی ژوورەکەم بە»
شێتانە بباریێ بەفر
با ساڵێک نەزانم ژنە دووگیانەکەی برام،
کوڕی بوو یا کچ
زەینەبی ناوناوە
یا مەزدە؟!
دامانبڕە لە سەردانی پێشمەرگە ئیفلیجەکانی «خەبات»
قەیناکا
دامانبڕە لە الفاتیحەی ئێوارانی
قەبرستانی ژنان و
گۆڕستانی غەریبان

بیرت دەکەم بەفر
بەفر
بەفر
لەبن هەنگڵی ئەسپە ژنەکانی نیشتمان گەرمتر، بەفر
داغتر لە هەڵمی هەڵفڕیوی ڕووباری خوێنی شەهیدان،
بەفر
لە کووپە شەرابی سەد ساڵەی کەنیسەکانی عیشق خەستر،
بەفر
تەتەریانە بباریّ بەفر
مەودای ڕاوکەرێک مەدە بگەڕێتەوە شار
زویر نابین؛
با ڕاوچییەکان و
تاژییەکان و
نێچیرەکان، بەیێکەوە بمرن
لە کۆمەستی نیوە شەوانی «ئەزمڕ» خۆش دەبین،
ئیدی لە ماڵێ دەخۆینەوە
لە نوێژی بەجەماعەتی گەڕەک خۆش دەبین،
مزگەوتەکان لێمان دەبوورن
قەندیلانە ببارە
با نەیێ هەواڵێک لە هاوڕێیانی هەولێرەوە نەیە
فەرهاد پیربالْ لەکوێ گۆرەوییەکانی دۆزییەوە
لەناو جانتای «تەرزە»، یا لەنێو لینگی «کچێک» ؟!
مستەفا زەنگنە چۆن،
ڕۆژانی حەفتە بەسەر دوو ژندا، دا
بەش دەکات.
بەش

با نەیێ خەبەرێک لە هەولێرەوە نەیێ
سمێڵی «نامیق عەلی» پەشمین ترە،
یا
یاڵی ئەسپە حدوودەکانی
م ح ە م ە د ع ا ر ف
مەحموود زامدار کامیانی هەڵبژارد،
سیاسەت
یا
حەداسەت
شێلگیرانە بباریّ بەفر
با دەستم نەگاتە نێو قەدی سپیندارێک و نەپرسم،
بەژنی کامیان بڵندترە؛
دیواری بەڕلین
یا
دیواری دێگەڵە
با لە کۆترە باریکەیەکی بریندار نەپرسم،
کوژراوەکانی ماڵی من شەهیدترن
یا
کوژراوەکانی ماڵی هاوسێکەم؟!
بیرت دەکەم بەفر
بەفر
بەفر
پێی منداڵە هەتیوەکانمان، بتەزێنە
دارتێلەکانمان بخەرە سەر گازەرەی پشت
کەپری مێوەکانمان داتەپێنە
چەترەکانمان وردو خاش دەکەین، بەفر

تەنەکەکانی خۆڵ پڕ دەکەین،
لە پەستەکی مەرەزو
لە گۆرەوی بەن، بەفر
بەفر ماڵەکانمان دەسووتێنین، بەفر
بێ عەقڵ بووین، مێزەرەکەی مەلای گەورەو
پێڵاوەکەی شاپلن و
پاڵتۆکەی گۆگۆلمان، لەبەر کرد
بەڕووتی بەنێو دارستانی گەلا سپیدا، ڕادەکەین
تا گوڵ دەکەینەوە
تا عەرەق دەکەینەوە
تا عیشق دەکەینەوە، ڕادەکەین
بەساقەت بم بباریێ
با نەزانم ژمارەی حزبەکان زۆرترن
یا ژمارەی
عەرەبانەکانی شێخەڵڵا!
با نەزانم ئەتاتورک،
چاوی چەند چرای منارەی چۆلی داخست و
مۆمی چەند مەکتەبی کوێری داگیرساند لە قەلا
بیرت دەکەم بەفر
بیری چاوە ڕەشەکانت
بیری دەست و پەنجە گەرمەکەت
لە کام کەمپ بەدیار وەرگرتنی خدووختێکەوە زەلیلی!
لەکوێندەر منداڵەکانمان فێرە مەلە کەین
بەفر
بەفر
بەفر

بەفر
لە چ ئینجانەیەکدا ماسییەکان بڕوێنین
تا بەکافری نەمرین لە کام گۆم
غوسڵ لەخۆمان و لە عەشیقە پاکیزەکانمان دەربکەین!؟
بەفر
بۆ لووتی پیرەمەگروون لووتەوانەیەکی زیوین و
بۆ گوێ بچکۆلەکانی باخی شار، جووتێ گوارەی سپی و
بۆ گەردنی حەسیب صاڵح

ملوانکەیەک ڕیشۆڵە
بەفر بەفر
بەفر
بیرت دەکەم بەفر بەفر
بێ تۆ خەریکە ڕەق دەبینەوە بەفر
بەفر
بەفر

جەنازە

دوو مەلائیکەتت دێنەسەرێ لێت دەپرسن:
ژن چی بوو؟
وەرامیان بدەرەوەو بڵێ:
پێش ئەوەی مەمک لەبەر چنگم ڕابکات،
من پەنجە گوناهبارەکانی خۆمم ه ڵ وه را ن د
بەتووڕەیییەوە پێت دەڵێن، **ژن** چی بوو؟!
بە کەلامێکی مەلیح
بە لیسانێکی فەصیح
وەرامیان بدەرەوەو بڵێ:
ژن کێڵگەیەک مین بوو بەکاشیفەی خۆشەویستی و
بە بەرائەتی بەفر،

بەناویدا تێپەڕیم
کەچی هەر چوار وەرزی پەڕاندم!
لێت دەپرسن شەراب چی بوو؟!
درۆ بکەو بڵێ:
بەرلەوەی – با – مێزەکەم سەرەو نخوون کات،
من کارگەکانی شەرابم قفڵ دا.
دەستێکت لێ دەوەشێنن و پێت دەڵێن:
شەراب چی بوو؟!
خودا دەست بەزمانتەوە بگرێ، وەرامیان بدەرەوەو بڵێ:
من خەیامانە شەرابم نۆشی، کەچی صۆفییە کوێرەکان
پۆلیسخانەی مزگەوتەکانیان لێ پڕکردم
لە شەکوا
شەکوا
شەکوا
خەتای تۆ بوو...
بەرلەوەی فاکسەکانی گوڵەگەنم بەخاک بگەن،
تۆ لەگەڵ مەفرەزە سەرەتاییەکانی کشتوکاڵ،
لەشەڕدا بووی.
خەتای تۆ بوو
تۆ تەزیوترین ئاگری
تۆ گەورە ترین شەیتانی
تۆ گورگترین پەپوولەی
تۆ ناسکترین مەیموونی
تۆ نوورانی ترین سوزانی
تۆ فریشتەترین پێڵاوی
خەتای تۆ بوو

کە گوڵ لەسەر تەختەی قوتابخانەکەماندا، هەڵکورما
نەتهێشت؛
لە ئینجانە غەریبەکانی نیشتمان، عەترێک بۆ پاشەڕۆژ بروێنین!
کە خۆر وەک وردەواڵە فرۆشێک بەبەر دەلاقەی تاریکییا ڕەت بوو،
«یاڵڵا فەریکە تیشک»
ڕێت نەدام پیاڵەیەک خوێن بە سوراحییەک ڕووناکی بگۆڕینەوە!
چ زوو شەراب ڕژایە نێو پەرداخە کریستاڵییەکانی ژەهر
چ زوو گۆچان بەپیر خەونەکانی مناڵیمەوە هات
بێزارم لە سەفەر ئەی درەخت؛
دەبا ڕەگ و ڕیشە ڕۆچووەکانت، بەترپەی لاقە سوارەکانم
ئاڵوگۆڕ بکەین.
بێزارم لە پێکەنین ئەی گریان،
دەبا سەبەتەیەک زەردەخەنە، بە دەستنووسێک فرمێسک
ئاڵوگۆڕ بکەین
لێم گەڕێن با گلەیی لە شەراب بکەم
لە پرسەی مەرگی هێشووە ترێیەکدا، فاتیحایەکی دانەدا
لێم گەڕێن با گلەیی لە سێدارە بکەم،
نەیتوانی گەردنی تێکۆشەرێک و گەردنی خائنێک،
ل ێ ک ج و دا
بکاتەوە
لێم گەڕێن با گلەیی لە مەمک بکەم،
نەیتوانی پەنجەی عاشقێک و پەنجەی بازرگانێک
ل ێ ک ج و دا
بکاتەوە!
لەعنەت لە چریکەی کەرو لە زەڕینی کەناری
لەعنەت لە کۆترەکانی شەڕو لە قەلەقاژەکانی ئاشتی

نەعنەت لە کورسی دایکم و لە ئایەتەلکورسی دادگا
نەعلەت لە پێڵاوی قاسم و لە کڵاوەکەی ئەحەی کڕنو
لەعنەت لە مەمکی پێشمەرگە لە نارنجۆکی **ژن**
لەعنەت لە لافیتەی زەوجی و لە خیانەتی شەهید!
لە قابیل دەپرسم، دوای مەرگی هابیل،
ژوانی قلیمە چ لەزەتێکی هەبوو!
لە کازانتزاکی دەپرسم،
کە پیرە زۆرباکان دڵی بێوەژنێک ماچ دەکەن،
بۆ ڕدێنیان سەوز دەبێت
لە «سیسیلیا» دەپرسم؛
حەقیقەت لە تابلۆ ڕووتەکانی بالیستاری دابوو
یا لە مووە چڕەکانی سەر سینگی «دینۆ» ؟
تکا لە درەختی مەعریفەت دەکەم پێم بڵێ،
سێوە حەڵاڵەکانی ئادەم سوورتر بوون، یا ڕوومەتی
سێوە حەرامەکانی بەرواری
لە سەرەمەرگی «باسترناک»دا، لە مێروولەیەکی ڕەنجدەرم نەپرسی
چ ئامۆژگارییەکت هەیە بۆ سمێڵە دڕکاوییەکانی «ستالین» ؟
بێزارم لە هەڵفڕین ئەی کەو
من شاباڵەکانت دەدەمێ، تۆش قاسپە یەخسیرەکانی قەفەس
بێزارم لە ئازادی ئەی زیندان،
من ئاسۆ سوورەکانی شیعرت دەدەمێ،
تۆش قفڵە ژەنگاوییەکانی تاریکی!
خەتای تۆ بوو
واشەیەک پۆلێ چۆلەکەی باڵ بەست و سەفەری کرد
نەهەنگێک، کۆمەڵە ماسییەکی لەتوپەت کردو
سەفەری کرد!

خەتای تۆ بوو
دڕکێک، چەپکێ گوڵی لە گەردنەوە چەپک کردو
سەفەری کرد
ڕەشەبایەک، ڕەوە درەختێکی لە ڕەگەوە هەڵکێشاو
سەفەری کرد
ئاسمان بێ جریوەی هەڵفڕین
دەریا بێ ڕەوەزە مەرجان
باخ بێ شووشە عەتر
نیشتمان بێ ئومێد!
بەر لە هەڵوەشانەوەی دەوڵەت، تکا لە مشک دەکەم
ڕاپۆرتێک لەمەڕ حکوومەتی یەکگرتووی
تەڵەو پشیلە
بنووسێت!
بەر لە ئاهەنگی نوێژە بارانە، لە گوڵەگەنم دەپرسم؛
چەند لاپەڕەت لە حەوت بەرگەکەی «راس المال»
خەتم کردووە ؟
دوای سەفەری بێ وادەی من، لە هەڵم بپرسن؛
چ دیارییەکت پێیە بۆ دەریاو
چ گلەییەکت هەیە لە خۆر؟
دوای سپاردنم بەبۆشایی، لە - با - بپرسن؛
کەی یاداشتە شێتەکانی سەفەرت چاپ دەکەی؟
پێش خۆرنشین بەچەکوش و داسێکم نەگوت،
بۆ خوێنی «ترۆتسکی» ڕژایە بەحری کاریبییەوە؟!
تکا لە شەڕ دەکەم،
شمشێرێکی خوێناویم پێ ببەخشێت،
گەردنی ژنێ نەماوە، لە گەردنی مریەم بچێ!

تکا لە قەرەج دەکەم،
جڵەوی ئەسپەکەیم بداتێ
بستێک لە خاک نەماوەتەوە، پێی بگوترێ نیشتمان!
تکا لە بەرد دەکەم،
پەنجەرەیەکم لێ بکاتەوە
ئیدی مانایەک نەما بۆ گۆرانی!
من بەردم خۆشدەوێ
بەرد ڕەدووی با نەکەوت، شووی بە خۆڵ کرد
بەرد هەر جارێک هاتۆتە شار،
کارتی سپی خستە سندووقی هەڵبژاردنەوەو گەڕایەوە شاخ!
بەرد دڵی لە ئاو تەڕترە،
لە وەرزی ئەڤینا سییەکانی پڕ دەبن لە گوڵاو
کە شەڕ هەڵایسا، بەرد بەیانێکی لە ڕۆژنامەی وەنەوشەدا
بڵاو کردەوەو بەفر دابەشی کرد.
«کەس لە پەنا
مەمکە توورتەکانی مندا
تەقە لە جوانی نەکات!
کەس پرچم پڕ نەکات لە ڕشکی باروودوو لە ڕەشە ئەسپێی فیشەک»
بەرد ڕوونکردنەوەیەکی لەسەر ئاو نووسی و گوڵ دابەشی کرد:
«من هیچ ئینتمایەکم نییە بۆ شەڕ» من بەردم خۆشدەوێ
لەنێو بەردا، چەرخ و فەلەک و خەستەخانەی منداڵ بوون هەیە
لەنێو بەردا، هۆڵی شایی و باخچەی کەمانچە
لەنێو بەردا، ساباتێک بۆ پەپوولەو ڕووبارێک بۆ سەرخۆشی
لەنێو بەردا، سندووقێکی پۆستە هەیە تایبەت بە ئەڤین!
نا نەتهێشت لە مانگ بپرسم،
کە شووت بەئاسمان کرد، مارەییەکەت چەند ملیۆن ئەستێرە بوو؟

لە مریشکێکم نەپرسی، کەی هەست بەژنایەتی خۆت
دەکەی کە هێلکەیەک دەکەی یان وەختێ کەڵەبابێک،
چەترت بۆ هەڵدەدات؟
تا هەنووکە لە پەپوولەیەکم نەپرسیوە،
ئەم کراسە ڕەنگینانەت لەلای کام خەیات چێ دەکەی!
بەر لە خوێندنەوەی هەڵوەرین، وەرامێکم لە گوڵ دەوێ
گەر خوێندنی باخچەت تەواو کرد حەز دەکەی ببی بە چی؟!
پێش کوژانەوەی پەلکەزێڕینە، بەباران دەڵێم:
زەحمەت نەبێ
ژمارەی تەلەفۆنەکەت چەندە؟!
خەتای تۆ بوو
چ زوو گوڵ داوای تەڵاقی لە باخچە کردو ڕەدووی کرێوە کەوت!
چ زوو چۆلەکەکانی ئومێد، بەتارای کفنەوە
لە گەشتی گوڵەگەنم گەڕانەوە!
خەتای تۆ بوو
هێشتا ڕەز هەر بەرسیلە بوو، کە شەراب دڵی شکاندم
هێشتا ژنێک بێنوێژ نەببوو کە مەمک خیانەتی لەگەڵ کردم
چ زوو گۆچان بەپیر خەونەکانی منالیمەوە هات!
چ زوو
چ زوو؟!

شمشێری ژن

شمشێری تەسلیم بوون

* شەڕێکی زۆرمان کرد بۆ نیشتمان، دەبا شۆڕشێکیش بۆ
ئازاد کردنی
* جەستە بگێڕین
* دەبا بکۆشین جەستە لە قوتبی سەهۆڵبەندانی مەنفاوە
بگێڕینەوە زێدی گەرم و گوڕی شەرعیەت
* با جەستە ئەم بتە نەفرەت لێکراوە بکەینەوە کتێبێکی
پیرۆز و هەموو ئایەتە ئاگرینەکانی لەبەر کەین
* با قفڵە ژەنگاوییەکانی لەش هەلاهەلا کەین و پەپوولە
مەحکووم کراوەکانی ماچ هەڵفڕێنین
* با خەبات کەین تا مومارەسەی خۆشەویستی لە کەنارەکانی
نوێژکردن نزیک کەینەوە
* با سێوە حەرامەکان حەڵاڵ کەینەوەو بەیاننامەیەک بۆ
بێگوناهی ئادەم و حەوا دەربکەین
* دەبا یاسایەکی نوێ بۆ پەیوەندی جەستە بە جەستەوە
دارێژین یاسایەک لە بەرژەوەندی گوڵە پەمەییەکانی لەش
بێت و لەگەڵ ئیقاعی پەپوولە ژیارخوازەکانی سەردەمدا
هاوڕێ بێت

-١-

من و نیشتمانە زەلیلەکەم لەیەک دەچین
ئەو هەر ڕۆژە پیاوێک داگیر دەکات و
منیش هەر ڕۆژە ژنێک!
ئەو شمشێری یاخی بوونی هەڵکێشاوەو
منیش شمشێری تەسلیم بوون!

-٢-

ژن،
نەیهێشت لە لیژنەی ئیغتیالاتی حزبێکی خەباتگێڕا
قارەمانێکی جەربەزە بم!
ژن،
نەیهێشت مامەڕیشەیەکی تر بم و لە گۆڕەپانی شارێکدا
کۆتەڵێک بۆ ئازایەتیم دابتاشم
ژن،
دەمی لەنێو دەمی خۆیدا زیندەبەماچ کرد، مەودای نەدام
لە خۆنیشاندانێکی خوێناویدا
وتافێک
بۆ پەڕەسێلکەکانی ئازادی بکێشم!
ژن،
لە ڕەوەزە داخراوەکانی مەمکیدا، دەستە بزێوەکانی زەوت کردم
مەودای نەدام،
پەنجەرە زبرەکانی فیداکردن، بۆ ئەڵقەیەکی سڕی
نارنجۆکێکی دڵگەرم درێژکەم!
ژن،
ئەوەندە بەکفنی سەوزو سوورەوە سەمای بۆ کردم،
تا مێرگە ڕەنگینەکانی وەتەن و

ڕەنگە گەرمەکانی بەیداخی
لەبیر بردمەوە!
ژن،
ئەوەندە سترانە ئاگرینەکانی جووتبوونی بۆ چڕیم،
ڕێی نەدام
پەردەی گوێ سووکەکانم، بۆ سروودە سوورەکانی نیشتمان هەڵبخەم!
ژن،
ئەوەندە بسک و کەزی لە گەردنێ ئالآندم، بەوە ڕانەگەییم،
لە بەردەم پەتی سێدارەیەکدا
تف ف لە بیچمی
جەللادە ڕەنگ پەڕیوەکەم، بکەم!
ژن،
بەسەر حەزەکانی ڕۆحمەوە بوو بەجاسووس، نەموێرا
دەمەو ئێوارەیەکی پەمەیی، قومێک ئاو لە کانیلەیەکی
عازەبدا
بخۆمەوە
و
لەگەڵ درەختێکی بێوەژندا، قەدەمێک لێ بدەم!
ژن،
نەیهێشت چلوە شەوێکی کانوون لەنێو لینگی گەرم و گوڕیا
بترازێم
و
سینگی شار بەگوڵە پۆستەری شەهید بنەخشێنم،
ژن،
لە زرێبارە قووڵەکانی چاویدا کردمی بە ماسی
ئیدی بۆم نەکرا،
لە هەنیەی گاشەبەردێکی چیادا، شیعرێک بۆ بەفرو

سەنگەرێک بۆ پێشمەرگە
هەڵکەنم
ژن،
دەستەمۆی کردم
ژن،
کاغەزی سپی پێ پڕکردمەوە
ژن،
هەموو چراکانی تری لێ خامۆش کردم
ژن،
لە خوێنمدا بوو بەخڕۆکەیەکی دکتاتۆر
ژن،
وای کرد شەرمەزاری ژوورە ئینفرادییەکانی
هەیئەی تەحقیقی کەرکووک بم!
ژن،
وای کرد، کە لە مەوقفێکی پاسدا شەهیدێک ببینم
تەریق ببمەوە
ژن،
لەسەری کردم کە دەبێ تەنیا چاوی ئەو قەدەرو نیشتمانم بێ
ژن،
بوو بەیاساو نەمتوانی سەرپێچی بکەم
ژن،
خستمیە سەر چۆک
ژن،
زەلیلی کردم
ژن،
ترسنۆکی کردم
ترسنۆک؟!

بەرزەخ

مەبوورە
مەمبوورە
لێم مەبوورە
ئەوەندەی دەستم لەسەر گومبەزی مەمکدا گرمۆڵە بووە،
نیو ئەوەندە پانم نەکردۆتەوە بۆ دووعا!!
مەبوورە
مەمبوورە
لێم مەبوورە
ئەوەندەی لەبەردەم سەمایەکی ڕووتا، کڕنووشم بردووە،
نیو ئەوەندە لەسەر سینگی بەرماڵێکدا

نەنوشتاومەتەوە!
مەبوورە
مەمبوورە
لێم مەبوورە
ئەوەندەی لە گۆمە گەرمەکانی لەشی ژندا مەلەم کردووە،
نیو ئەوەندە باسکم بۆ هەڵگرتنی دەستنوێژ
هەڵنەکردووە!
مەبوورە
مەمبوورە
لێم مەبوورە
کە سینگم پارچەیەک دەغڵ بێت لە پرچی ئەو ژنە شێتانەی،
تاوێک لەگەڵ مندا خەوتن و
تاڵێک لە قژیان بەجێما!
لێم مەبوورە
مەمبوورە
مەبوورە
ڕۆحم تەڕتەڕە لە عەورەتی **ژن**
دەستم بەدەنکە هەنارەکانی گوناه سوور
چاوێکم چلچرای مەمک و
چاوێکم ڕێژنە بارانی شەراب
دەمم،
باخچەیەک شیعری حەرام و
هەناسەم،
پۆلە پەپوولەیەکی فاحشە!
خودایە بە چ ڕووێکەوە، تکای چۆرێک سەلسەبیل و
شنەی گەڵایەکی طوباو

ژوانی مەمکی فریشتەیەکت لێ بکەم؛
کە من هێشتا
بۆنی غەسساقێکی عێنکاوەو
چرپەی گەڵایەکی تووی مەلیک و
گۆی مەمکی ئادەمییەک،
بەرینەدابم!
بەدەرگەوانەکانی بەردەرگەی «ڕەبیان» بڵێم چی،
کە من هێشتا منداڵێکی گەڕەکی سێو بم و
دڵم،
بەسەر کۆڵانەیەک ماچدا بڕوانێت!
مەبوورە
مەمبوورە
لێم مەبوورە
پەنجەکانم لە ڕنینی هێشووە ترێ و
لە چنگەڕنێی هەورازی مەمکدا
ه ە ڵ وە رێ ن
ئیدی پەنجەیەک نەمایەوە
بۆ شەهادەت!
یا ڕەحمان و یا ڕەحیم
یا مەننان و یا کەریم
وەک چۆن خوێنی کوێر پڕ دەکەیتەوە
لە پێکەنینی چرا.
وەک چۆن بەرد غەرق دەکەیتەوە
لە تۆفانی دڵ.
وەک چۆن کارمامزو گەڵا دەبەخشیتەوە
بە سەحرا؛

دووشێک لە ئاگرم بدەرێ
پەنجەرەیەکم بدەرێ لە هیدایەت
بمدەرێ پەنجەیەک لە نوور
خودایە لێم ببوورە
لێم ببوورە
لێم ببوورە!

جریوەی

شەهید

-١-

لە ژووری نووستنی نەخۆشێکدا،
ئەشیعەیەکی خەون و
شووشەیەک هەناسە

-٢-

لە ژووری نووستنی پیرەمێردێکدا،
گۆچانێکی لە ج ێ
چوو

و
تاقمێک چاو؟

-٣-

لە ژووری نووستنی منداڵێکدا،
جووتێ قەڵەمی هەڵفڕین و
دەستەیەک باڵی ڕەنگ

-٤-

لە ژووری نووستنی گۆرانیبێژێکدا،
ئینجانەیەک کامکارو
پەرداخێک سەنتوور

-٥-

لە ژووری نووستنی پیاوکوژێکدا،
تفەنگێکی سوارو
تەرمێکی پیادە

-٦-

لە ژووری نووستنی کۆرپەیەکدا،
دوو مەمکی خڕپن و
دوو ڕووباری شیر

-٧-

لە ژووری نووستنی بێوەژنێکدا،
پەیکەری پیاوێکی ڕووت و
کووپەیەک لیرەی ماچ

-٨-

لە ژووری نووستنی شەهیدێکدا،
پۆستەرێکی ڕەش و سپی و

ژنێکی ڕەنگاوڕەنگ

-٩-

لە ژووری نووستنی جوتیارێکدا،
جریوەی ئارەقەو
پرخەپرخی کێڵگە

-١٠-

لە ژووری ئینفرادی زیندانییەکدا،
قەنارەیەکی سوورو
نیشتمانێکی سەوز

-١١-

لە ژووری نووستنی سەرخۆشێکدا،
هەمیشە بتێک
هەمیشە خودایەک

-١٢-

لە ژووری نووستنی شاعیرێکیشدا،
شووشەیەکی شەراب
چەپکێک گەشە
ڕەنگاڵەیەکی منداڵی
گڵاصێک صۆڵۆ
یەدەگێک وشە
ڕووبارێک مەمک
پەنجەرەیەک ماچ
پۆستەرێک سواڵکەر
جریوەجریوی **ژن**
جگەرەیەکی ئازادی
هەمیشە خوابتێک!

هێڵنج

باژێرەکەم،
پیسترین باژێری ژێرپێی ئاسمان و
نێوگەڵی زەمینە!
منارە هەرزەکارەکانی، کە ئەندامی نێرینەن
لەبن گڕکانی خۆڵەمێشدا
خوونەمێشدا
خاتوونەمێشدا
خووناوەمێشدا،
کوژاونەتەوە
سیان سمێڵەشلەی بەر هەموو دڵێکە
منداڵە چڵمنەکان،
بەدەستی پڕ لە نانی قەیسی و

شەعرلبەنات و
کرێمستی ژاراوییەوە،
لەبەردەم بەڕێوەبەری شارەوانی،
بەڕێوەبەری تەندروستی
لەبەر فرمێسکە موعەللەبەکانی مافی مرۆڤ
فرمێسکە فەلەکانی مافی منداڵ
لە قەلاّیی داو بە جلکەوە غەسڵ لە خۆیان دەردەکەن
قومپانی قەلاّش قەلاّشی ئەو سواڵکەرە
ئەو سوئالکەرە،
لەدرزی گومبەزی مزگەتە چۆڵ و هۆڵەکان دەچن
دڵە چۆڵ و هۆڵەکان
ناو لەپە چۆڵ و هۆڵەکان!
باژێرەکەم، پیسترین باژێری ژێر پێی ئاسمان و
ناو گەڵی زەمینە!
گوفەک
گوفەک
گوفەک
پڕاوپڕ لە: وردە شووشەی عەرەقخۆرە دڵشکاوەکان
هێشووە جیقنەی مریشکە مرداربووەکان
پڕاوپڕ لە؛ پۆپیتەی گەنیوی کیژۆڵە سونەتکراوەکان
حورمەکان،
وەک درەختەکان، بێ هەورو بێ باخەوانن
مەمکەکان،
ئەو ملیۆن مەمکە سسپی و پەمەیی و گەنمییە
نە ساوایەک دەیان مژێ و نە جحێلێک!؟
بە بەژنی درەختەوە چرچ دەبن و ە ە ڵ دە

و ە ر ی
ن
شەقامەکان وەرەمدارێکی بێ ڕەنگن
چەند عەرەبانەیەکی زامداری مێشفرۆش،
لەسەر ئازارەکانی بەشەڕ دێن
هونەرمەندانی کۆخەڕەشە، بە بەڵغەمی ئاوی
بە بەڵغەمی وشک
بە بەڵغەمی زەیتی
لەسەر سەکۆی شەختەو دیوارە قوڕینەکان
بە فلّچەی زەکەری خەسێنراو
تابلۆی ساڵڕۆژی زیندوو نەبوونەوەی،
مردووە ئەبەدییەکان
ونبووە ئەبەدییەکان
لەدایکنەبووە هەمیشەییییەکان،
گلاّو دەکەن
شارەکەم مەیخانەو مزگەوت
شارەکەم منارەو سێدارە
خەونی من ئەو ڕۆژە بەسەر چوو،
کە شوێن پێی ئەسپی خوێ،
لمی دەم هەناسەی شەیتان و جنۆکە
دایپۆشێن
بەر لەوەی شەکرەسێو دابکات
شوانەکان ئاودیو بوون
سەگەکان ئاودیو بوون
خەونی من ئەو ڕۆژە بەسەر چوو،
مێگەلی ساواییییان، لە شوێنی ئەو مەمکە کارمامزەی

له کەرخی ڕەوەزی تاریکی و تۆفاندێ بزربوو؛
به شاخی دووکەڵا هەڵگەڕا
لەپاشی خۆیاندا گۆڕجاری نەفرەتیان بەجێهێشت
ئەو گۆڕە چووکانەی چووکتر بوون له بەژنی نێرگزێک
پێش ئەوەی باژێرە چۆڵەکەم کۆچ بکات،
دوو دەستی زەلیل و بێ دادی و بێ کەسی و بێزاری و
بێزاریم هەڵبڕی؛
پەنجەیەکم بوو بەکۆتر
پەنجەیەکم بوو بە پەپوولە
پەنجەیەکم بوو بە کۆرپە
پەنجەیەکم بوو بە کانی
پەنجەیەکم بوو بە درەخت
ئاسمانیان له خەوی ئامێزی فریشتە ڕووتەکان ڕاتەکاند:
چی دەکەی بە چەتری کۆچکردووی ئەم شارە قەرەجەم
چی دەکەی!؟
چی دەکەم؟
گەواڵەی قورقوشم و ڕەشەبای شیشۆق و دڕکەزی،
بە سەرتان وەردەکەم
پێش ئەوەی باژێرە شێتەکەم کۆچ بکات
دوو دەستی جنێوو گومان و گوناه و ئیلحادم هەڵبڕی:
پەنجەیەکم بوو بە زەردەشت
پەنجەیەکم بوو بە مووسا
پەنجەیەکم بوو بە عیسا
پەنجەیەکم بوو بە ئەییووب
پەنجەیەکم بوو بە قورئان
چارۆگەی کەشتییان له کەنار بەحرێکی حاڵگرتوو ڕاوەشاند:

چی دەکەی بە فەرشی بن لاقی ئەم شارە قەرەجەم
کەشتییەوان چی دەکەی؟
چی دەکەم؟
من ڕاوی گلێنە دەگمەن و مەرجانی ڕووح دەکەم!
لەوساوە من ئاسمان بە بازێک دەزانم،
عەودالّی زریکەی کەروێشکی کەللەمە
لەوساوە من زەوی بە گورگێک دەزانم،
عەودالّی مێگەلی سینگم و کەڵەشێری نێو لینگمە
شارەکەم مەیخانەو مزگەوت
شارەکەم منارەو سێدارە
لە کنەتوو وەک یەکە؛
عەرەق خۆر بە ڕێژنەی شەونمی ترێوە
بەرماڵی مزگەوتان بڕشێنی
نوێژکەر بە عەتری زولاڵی زمزمێ، لە مێزی مەیخانان
پەرداخی بێهۆشی دەروێشان، بڕوێنی
ناپرسم کەی دەمری،
لە چاوی مردنتا ڕشکێنەی زیندەگیت بەخەبەر
ناپرسم کەی دەژیت،
خوێنی مەرگ لە جۆگەی دەماری زیندەگیت، بەخەبەر
شەپۆلەکان درۆزن بوون
خواوەندەکان درۆزن بوون
لە قەپێلکە شقارتەیەک شەیتانیان زیندانی نەکرد!
پەیامبەران درۆزن بوون
بۆم نەبوونە بەردەبازی پشکۆی ساتە سەوزەکانم
درۆزن بوون
لە خاکی وشکایی و

بۆشایی و
تەنیایی و
بێهوودەیی
بەجێمام!
نە فێری باسکێک مەلە بووم نە گەزێک هەڵفڕین!
شەپۆلەکان
پەیامبەران
خواوەندەکان درۆزن بوون
ئەو قفڵەی بەستەڵەک لە عومری بەفرەوە لە دەمی دەریایدا،
تا ئێستا بە کوتکی دۆزەخ و دەستڕێژی خۆرەتاو
نە ش
کا وە
ئەو بەردە ڕشپۆشەی هەتاوی کردە زیخ،
تا ئێستا لە ڕەحمی ئاسماندا، هەر هێلکەی ئەستێرەو
تەزرەکەی ڕووناکی دەشکێنێ
شارەکەم مەیخانەو مزگەوت
شارەکەم منارەو سێدارە
سەگەکان دێنەوە
شوانەکان دێنەوە
کیژەکان، ژنەکان، بێوە کچەکان، بێوەژنەکان،
بەڕووتی بە پیریانەوە دەچن
ژێرە بێهۆشەکانی شارەکەم
داوە سپییەکانی سمێڵیان
داوە ئەستوورەکانی گەروویان،
داوە باریکەکانی ئابڕوویان
دەکەن بە ژێی تەمبووری کڕنووش و

لە ئاهەنگی فرۆشتنی ژنەکانیاندا، دەیژەنن
شوانەکان هاتنەوە
سەگەکان هاتنەوە
وریا بن ئەمجارە تەنیا نا تەنیا نا تەنیا نا
ژنەکانمان، خانمەکانمان، خانووەکانمان، کێڵگەکانمان،
کارگەکانمان، هەورەکانمان، زارۆکانمان، گۆڕەکانمان
لەکۆڵ دەکەن و
ئاودیو دەبنەوە!
برینەکان لە پانتایی لەش و
لە پانتایی گەردوون و
لە پانتایی ڕووح،
بەرینترن
کۆتەکان، لە ژمارەی مەچەک و
قۆرتەکان لە ژمارەی قەدەم و
سووژنەکان لە ژمارەی بینایی و
پەتەکان لە ژمارەی باڵندەو
مێروولە مێروولە مێروولە مێروولە مێروولە مێروولە
مێروولە مێروولە مێروولە مێروولە و
ئەستێرە ئەستێرە ئەستێرە ئەستێرە ئەستێرە
ئەستێرە ئەستێرە ئەستێرە و
درەختو درەختو
درەختو درەختو درەختو درەختو درەختو درەختو
درەخت و
لە ژمارەی گەردنیش زێترن!
هەر بەوەندە ڕادەگەم، پێک پێک لە دەریای سپی ڕۆحم
هەڵێنجم و

خەریکی کوژاندنەوەی درەختەکانی دۆزەخی لەشم بم
هەر بەوەندە ڕادەگەم، بکۆشم قۆڵم لەبن سەری
ئەو فریشتە کوێرانەی دەرێنم،
کە خەون بە سووتانی کتێب و بە کوشتنی پێغەمبەرانەوە
دەبینن!
شارەکەم مەیخانەو مزگەوت
شارەکەم منارەو سێدارە
هەتا پێمکرا،
لەبەر زریکەی ئەو سمۆرە عیفریتییانە
هەڵاتم،
کە سۆزی دڵیان بە کاکڵە گوێز دەزانیم
هەتا پێمکرا،
لە مەرقەدی ئەو چاک و پیرانە نزیک بوومەوە،
کە ئاڵاکانیم
بە کفنی حەسانەوەو دەسرۆکەی ئاسوودەیی، دەزانی
بەسامە جەنگەڵی ڕاکشان
بەسامە گۆڕستانی ڕابوون
کامەیە ئەو ڕێییەی لە یەکەم شەقاودا،
ئەژدەهای دوودڵیم لە بەژنێ نا ئاڵێ!
کامەیە ئەو ئەسپەی، برووسکەی کۆرژنی، کۆتری نهێنیم
ناخاتە بەر سێرەی ڕاوکەران
کامەیە ئەو کانییەی بوێرم، کەروێشکی زمان و
کارمامزی بیابانی هەنیەمی لێ ئاودەم!؟
کامەیە ئەو تێشووەی لە زارکی گەروومدا، نابێتە
نارنجۆک،
هارژنیی، هەناوم پڕ ناکات لە کرمی برسییەتی!

شارەکەم پاکترین باژێری گلێنەی ئاسمان و
نێو دڵی خاک و خۆڵ
لە نێوان تریفەی لەش و چڵکاوی ڕۆحتدا،
داوە موویێکی بێ دەنگ هەیە
نایبیستی
لە نێوان پێکەنینی ئاسمان و هەنیسکی زەمیندا
سروودێکی بێ دەنگ هەیە
نایبینی
لە نێوان نوێژی تیاترۆیان و سەمای فریشتان،
گوناهێکی لاڵ هەیە
بۆنی ناکەی
شارەکەم مزگەوت و سێدارە
شارەکەم مەیخانەو منارە

مەمکەکانی تفەنگ

پەرداخەکانمان مەست ببوون بە بۆنی چرا
حوجرەکانمان پڕاوپڕ بوون لە ڕووناکی شەراب
بە چەپکێ شمشێرەوە چاوەڕێی ژنە ڕووتەکان بووین
ئەو ژنە ڕووتانەی لە یەکەم شەڕدا،
چارشێوە ڕەنگینەکانیان سووتاندو لە دووەم شەڕیشدا،
مەمکدانەکانیان
ئێمە لە خەونێکی خۆش دابووین، کە شەڕ وەک
زەبەلاحێکی ڕووت، بەسەر شەقامەکانی ڕۆحماندا ڕمبازی دەکرد
ئێمە نا بەڵام منداڵە هەتیوەکان،
ئێمە نا بەڵام پیاوە کەم ئەندامەکان،
ئێمە نا بەڵام کچە بێوەژنەکان،
دایانە بەر
دەستڕێژی میزو نارنجۆکی تف و مۆلۆتۆفی پیسایی
پیرانەگەیی عەورەتە نەگریسەکانی داپۆشێ،

جانتا ڕەشەکەی هەڵگرت و بۆ سەر کەوشەنەکان
تێی تەقاندەوە
ئێمە نا بەڵام شۆڕە سوارە ترسنۆکەکان
دڵیان دایەوە
ئێمە نا بەڵام هەرزەکارە ڕدێن سپییەکان
حورمەتیان لێنا
ئێمە نا بەڵام فریشتە داوێن پیسەکان،
عەورەتە چڵکنەکانیان لێستەوەو
بۆنی گەرا ڕژاوەکانیان هەڵمژی و
بە چەپڵە ڕێزان، گێڕایانەوە
ئەمجارەیان جەنگ، هەموو پیاوەکانی لە پیاوەتی خست و
ڕەحمی هەموو ژنەکانی پووکاندەوە
ئەمجارەیان جەنگ،
مەمکی هەموو کیژەکانی دزی و نەیهێشت،
تاکە مێر منداڵێکمان باڵق بێت
ئێمە لە خەونێکی خۆش دابووین، کە باخچەکان
بەگژ یەکدا چوونەوە
تەیرەنئەبابیلە خیانەتیان کردو، لانەی پەپوولانیان
پڕکردەوە لە هێلکە شەیتانۆکە
ئێمە لە خەونێکی خۆش دابووین، کە گومبەزو منارە،
یەخەگیری یەکتر بوون و
نوێژکەران، بەسەر بەرماڵە سپییەکاندا، ڕ ش ا ن ە و ە
شمشێرمان لەو دیو پەردەکە جێهێشت و هەڵاتین
شەڕ پێشی ئێمە گەیشتبووە مەنزڵ
لەشکرە شکاوەکان بەسەر گەڕەکی شارەکاندا،
دابەش

بوون
زارۆکانیان لە نێو نوێن دەرپەڕاندو جەنگاوەرە
ماندووەکان،
لاقە تەزیوەکانی خۆیان تێ خزاند
ئەوان بە ئاوەڵکراسی ژنەکانمان برینەکانیان شەتەک دا!
لەشە زوورەکانیان لە گەرماوە لووسەکاندا، مشتومالّ کردەوە
مۆمە دایساوەکانی داوێنیان، بە ژنە ڕووتەکەی،
سەر قتووی شامپۆکان، دامرکاندەوە
گوتیان: فەرموو بۆ گەشتی شەڕگەکان وەگەڵمان کەوە
گوتم: ئاخر تفەنگم نییە تا بیکەمە شانم و ڕەدووتان کەوم
کولینگم نییە، تا لە مەیدانێکی شەڕدێ سەنگەرێک هەڵکەنم
دووربینم نییە، تا لە نهێنی سەنگەرەکانی ئەوبەری پێبگەم
کتێبەکانیان فرۆشتم و تفەنگێکیان کردە شانم
بووکەشووشەی ساواکانیان فرۆشتم و
کولینگێکیان لە مشت نام!
مۆم و چراکانیان هەڕاج کردم و دووربینێکیان بە گەردندا شۆڕکردمەوە
نەیان هێشت دووا قەصیدەم بۆ مەمکی دەسگیرانەکەم تەواو بکەم!
ئەنگوتکەکانی سەر خوانەیان لێ تووڕدام و نارنجۆکێکیان پێکریم
گوتم ئاخر بەرلەوەی کەمتیارەکانی شەڕ تەعاروفمان لەگەڵدا بکەن،
من دەستی چەپم بۆ گوڵەزەنبەقێک درێژ کرد
کەچی دەستم بە قەدییەوە، بوو بە گەڵایەکی سەوزو بەجێ ما
گوتم ئاخر پێش ئەوەی هەزارپێیەکانی شەڕ،
قاوەی بەیانیمان لەگەڵدا بخۆنەوە،
دەستی ڕاستم بۆ لەرەی سینگێکی نەرم درێژ کرد
کەچی پەنجەم لە نێوانی دوو مەمکدا، بوو بە ملوانەیەکی
زێڕین و

بەجێ ما
ئیدی پەنجەم کوا، تا لە پەلاپیتکەی تفەنگێکی گرێدەم!؟
ئیدی پەنجەم کوا، تا دڵی تەزیوی نارنجۆکێکی پێ گەرمکەمەوە؟
گوتیان ئاخر شەهیدە دەستبڵاوەکان، چەپکێ دەست و
چەپکێ پەنجەی یەدەگیان بۆ بەجێهێشتووی
بەکەللەسەر لەگەڵ منالّە هەلاجکراوەکاندا،
هەڵماتێنمان کردو دۆڕاندمان
لەگەڵ ئەو مەیتانە سەمامان کرد، کە مەمکی شەڕیان مژی بوو
لەگەڵ ئەو برینانە گۆرانیمان گوت، دەمیان لە نێو دەمی گوللە نابوو
جەنگ ئەمری کرد، لە هەموو ماڵێکدا گۆڕستانێک و
لە هەموو جەستەیەکدا، خەستەخانەیەک بکەینەوە
جەنگ ئەمری کرد،
کەپرەکانی مانگی هەنگوین، بە قەڵاکانی سەدەی ژەهر
بگۆڕینەوە
جەنگ ئەمری کرد، لەگەڵ ئەو کیژانە بخەوین
نێزە هەموو گیانی کونکون کردبوون، بەڵام هێشتا هەر کچ بوون
جەنگ ئەمری کرد، سکی ئەو ژنە کوژراوانە پڕ بکەین
کە هێشتان لێویان بۆنی شەهوەتی لێ هەڵدەستێ
هێقەی کێ بگرین، تا بووکەشووشەی کۆرپەکانمان پێبداتەوە؟
کە ئاگر هەموو پێخەکانی سووتاندبێ
دەستی کێ ماچ بکەین، تا تنۆکێک ئاسوودەیی
داچۆڕێتەوە قورگی وشکمانەوە،
کە تفەنگ هەموو دەستەکانی دەستگیر کردبێ؟
تفەنگ کوندەبەبۆی ڕاسپاردو پێی گوتم:
بە باڵندەکانتان بڵێن، نیر لە هەڵفڕین مەکەنەوە
قەفەز پزدان و لانک و قەبرتانە

به ژنەکانتان بڵێین، بیر لە ملوانکە مەکەنەوە، گەردنتان
بە ئەڵقەی پەتەوە زەردترو زراڤترە
بڵێینە کیژەکانتان بیر لە زڕەی بازن مەکەنەوە، مەچەکتان
بۆ کۆت و کەلەپچە لەبارترە
بڵێینە گەنجەکانتان بیر لە شەوی پەردە مەکەنەوە،
ڕژانی خوێنی سەر لە ڕژانی خوێنی داوێن ئاڵترو بەلەزەت ترە
مێژووت ئەی تفەنگ ڕەشترە لە گۆنای گاناه و ئایندەت
تاڵترە لە ژەکی ژەهر
تفەنگ، گەڵاکانی ئاشتی هەڵوەرین و تۆ هەر بەسەوزی مایتەوە
تفەنگ، جوانی چۆکی داداو تۆش هەر کەحێڵێکی خۆشڕەوی
تفەنگ، عیشق ددانەکانی کەوتن و تۆش هەر تولازێکی خوێن گەرمی
تفەنگ، چرا کوێرایی داهات و تۆش هەر چاوە شینەکانی یەمامەی
ئەی جەنگی جوان بەتەنیا لەم جەنگەڵی جوداییەدا جێمان مەهێڵە
هەڵمەیەن ڕەوە خەنجەرە ژەهراوییەکانی ترس،
با پەرەسێلکەو وەنەوشە لانە لەبەر پشتماندا چێ نەکەن
ئێمە کەسمان لەبۆنی شەونم و لە زمانی پەپوولەو لە سەمای گوڵ
تێناگەین
ئەی بازە چاوتیژەکانی ئاشووب، قەڵاو منارەکانمان چۆڵ مەکەن
ئێمە لەناو ڕەشبەڵەکی فیشەک و زەماوەندی دووکەڵدا
چاومان کردۆتەوە،
دەترسێین باڵندەکانی ئارامی چاوە سوورەکانمان بکۆڵن
ئەی شەڕی قەشەنگ، بە تەنیا لەم جەنگەڵی جوداییەدا
جێمان مەهێڵە
ڕاهاتووین لەگەڵ ژنە سۆزانییەکانی فیتنەدا ڕاکشێین
تازە پەریزادەکانی ئاشتیمان چۆن بۆ دەستەمۆ دەکرێ
لە باخچەی ساوایاندا کتێبە پیرۆزەکانی شەڕیان پێ خەتم کردین

تازە بە پیری چۆن لە سروودە تازەکانی کۆتر دەگەین؟
= =
من **ژن** بوومایە بە نەرمە سەمایەک، نەخشەی پیاوە شەڕخوازەکانم
ڕەش دەکردەوە
من **ژن** بوومایە مەتارەی جەنگاوەرەکانم، دەکرد بە گوڵدانی پەمەیی ترین ماچ
من **ژن** بوومایە لە عەردی حەرامدا ڕووت ڕووت دەبوومەوە،
تا تفەنگەکان لیکیان لە دەمی دەڕژێ
من **ژن** بوومایە بە مەمک سەنگەرەکانم داگیر دەکرد
تا لە باوەشمدا پێشمەرگەکان ساوا دەبوونەوە
= =
پەرداخە شکاوەکانمان پڕاوپڕن لە تاریکی خوێن
حوجرە ڕماوەکانمان سەرمەستن بە هەناسەی مردن
بەشمشێری شکاوەوە، چاوەڕێی ژنە مردووەکانین
ئەو ژنە مردووانەی لەیەکەم شەڕدا،
پەردە تەنکەکانیان سووتاندو لە دووەم شەڕدا مەمکەکانیان
و
لە سێهەم شەڕیشدا
خۆیان؟!!

هەمیشە ڕوو لە خودا
هەمیشە مەست

-١-

لە سەعات شەشی ئێوارەوە ـ بەکاتی سلێمانی-
سنەوبەرەکانی سەر چنار
سەر
خۆش ن
ئەوانە لقیان لە ڕووباری شەڕابدایە
لە سترانی ئەواندا ژێییەک نییە نێوی

سێ
حەرام　　　　کوچکەی
بێت

ئەوان لە ئەزەلەوە زەردەشتین
بەڕووتی لە دایک دەبن و

بەڕووتی سەما دەکەن و
بەڕووتی پیر دەبن و
بەڕووتیش دەم
ر ن
لە ڕێ ک
کەو
تنە
کەی، واشنتۆندا نە تەرەف بوون و
نە چاودێر
سوورە چنارەکانی سەر چنار
ڕەگیان لە کاکێشانی شەرابدایە
مەزەی ئەوان، دەشتێک زەردەخەنەو
ئاسمانێک سەماو
ڕووبارێک ئەڤین
مەزەی ئێمەش، قاپێک جاجیک و
بەلەمێک نۆک و
سەبەتەیەک ڕق
نێو قەدی هەر درەختێک ڕاتەکێنی،
پووشینەیەک شاتووی ماچ
خڕ دەکەیتەوە
کراسەکەی ڕۆحت خەڵتانی ڕەنگ دەبێ
ڕەنگی سوور
ڕەنگی مۆر
ڕەنگی عیشق
لە سەعات شەشی ئێوارەوە ـ بەکاتی خۆشەویستی -
کالیبتۆسەکانی سەرچنار، **ژن** ئەنۆشن

ئێمە هێشتا ،
شووشەی عەرەق و شووشەی نەوتمان
لێکج ی ا نەکردۆتەوە،
ئەوان دەستیان گەیشتۆتە گەردەنی
ژنە گەردەن شووشەکان
ئێمە هێشتا ،
پێکە سپییەکانمان زین نەکردووە بۆ سەفەر،
ئەوان سەریان لەسەر ڕانی، خاتووزینێکی خەوندا
ئاسوودە
«شەراب
ئەی شابالّی هەتاو
ئەی گوللە بەند»
توخودا درەختە خۆشەویستەکانی خودا
هەتیومان مەکەن
لە ژێر گەڵا ڕوومەت ئاڵەکانی خۆتانا ،
حەشارمان دەن
لقمان دەخەینە ناو دەستی لقێکتانەوەو
ڕەدووتان دەکەوین
بە بازگە ناشەرعییەکانتان بڵێن؛
ئەو پیاوە دڵتەزیوانە ئەولادی شەرعی ئێمەن
لە سەعات شەشی بەرەبەیاندێ ـ بە کاتی بەهەشت –
ئەوان بە پۆلێ گەڵای سەرخۆش و
خ ێ
چە وە
بەسەر پردێکدا
دەی ی ی ی

دەی ی ی ی
بەسەر پردێکی
ئاگردا
بەسەر پردێکی
لەزەتدا
دەپەڕینەوە
پردێک
لووسترین لە لووس
باریکترین لە موو
تیژترین لە مووس
«سوورە چنارەکانی سەرچنار
نەمزگەوتیان هەیەو نە مەیخانە
کەچی،
هەمیشە ڕوو لە خودا
هەمیشە مەست»

-٢-

ئەی مەحکووم بە مەمک، مەمکی دایک
ئەی مەحکووم بە مەمک، مەمکی یار
ئەی مەحکووم بە مەمک، مەمکی فیراق
پیاو،
ئەی دڕندەترین لێو
ئەی تەنیاترین مەخلوق:
خودایە
عەبدێکی زەلیلم
بێ ئەنواو دەلیلم
عومرێکە لە جەنگەڵستانی مەمکدا، ڕێ

هه

م

له

تۆ هاورِێ و کەسم بە

تۆ فریاد رِەسم بە

مەهێڵە پڵینگە سەرشێتەکانی مەمک،

پەنجە ئیماندارەکانم بقرتێنن

مەهێڵە هێشووە پشکۆکانی مەمک،

برِژێنە کاسە بەفرینەکانی

چاومەوە

خودایە

ژەهرێکی خەست بارێنە

تا هەرچی برین و درزێکی لەشی ژنە،

پێک بگرێتەوە

تا هەرچی لق و پۆپێکی مەمکۆڵەو گەردەنە،

هه ڵ

وەر ێ

خودایە هەڵمگرە بۆ دوورگەیەک،

نە عیشقی تیێ بێ

نە **ژن**

دوورگەیەک

لەو دیوی بوون

لەو سەری گەردوون

دوورگەیەک،

پرِاوپرِ لە چەقەڵ

پرِاوپرِ لە پیاو

پرِاوپرِ لە مەیموون

ژن

ئەی مەحکووم بە شمشێر، شمشێری باوک

ئەی مەحکووم بە شمشێر، شمشێری مێرد

ئەی مەحکووم بە شمشێر، شمشێری تەڵاق

ژن

ئەی توونێڵی هەنگوین

ئەی بێ دەسەڵاتترین گوڵ؛

تۆ لە ساڵی عیشق و

لە مانگی شەراب و

لە رِۆژی ماچا، لە دایک بووی

منیش لە ساڵی رِشانەوەو

لە مانگی فیتنەو

لە رِۆژی شمشێردا

((اهدنا الصراط المستقیم))

فیشەکی ڕەحمەت

له ترۆپکی خەرەندە حەپەساوەکانەوە کە پێی دەڵێن
نیشتمان،
دەڕوانمە داتەپینی ئاسمان و هەرەسهێنانی زەوی
کێ نیشتمانەکەمی لەبەر چاوی نەتەوەکەم
ڕەش کرد؟
کێ نەتەوەکەمی لەبەر چاوی نیشتمانەکەم
ڕەش کرد؟
نیشتمانەکەم زوو قژی ڕووتایەوە،
خەتای خۆمان بوو یا خەتای دوژمنەکانمان
نەتەوەکەم ددانەکانی زوو هەڵوەرین،
خەتای دوژمنەکانمان بوو یا خەتای خۆمان

ئاخ ئەوساکە چەند ڕەزاسووک بوو
نیشتمانەکەم بووکە شووشەیەکی چەند ڕەزاسووک بوو
چەند بێ گوناه بوو، ئاخ ئەوساکە نەتەوەکەم
کارمامزێکی چەند بێ گوناه بوو
لە دەستم داوە، من خۆشەویستی نیشتمانەکەمم لەدەستداوە
لە دەستم داوە، من خۆشەویستی گەلەکەمم لەدەست داوە
کێ گوڵە سوورەکانی فەساد کردو ئابڕووی پەپوولانی هەڵوەراند؟
کێ بووکی لەسەر زین دابەزاندو ئەسپە سپییەکانی
گەڕاندەوە
جەهەندەم؟
خودایە کارێک بکە وەک جاران،
داربەڕووم لە بەژنی **ژن** و
کانیلەم لە دەمی **ژن** و
ئەستێرەم لە دەمی **ژن** و
لووتکە چیام لە دەمی **ژن**،
خوشتر بوێ
خودایە وابکە بتوانم بە عیشقەوە،
تفەنگ و قەڵەم و مەرەکەب و مەتارە، هەڵبگرمەوە
عیشقێک وەک عیشقی موحەممەد بۆ تۆ
عیشقێک وەک عیشقی تۆ بۆ جوانی
درێغا نیشتمانە سەر لێشێواوەکەم درێغا
«تۆ ئەسپێکی شەکەتی سەر تا پێ گیانت شەلاڵی ئارەقەی برین و فرمێسکی
برسییەتییە، دەیان سوار بەڵەدو نابەڵەدت بەسەر پشتەوەن، لە
دووڕیانێکی
هەر چوار پەلت لە قوڕە خەستەکانی مێژوو چەقیوە، نازانیت نە لەگەڵ
کووڕژنی

ڕەحمەتدا ڕادەچەنیت، نە لەگەڵ فیشەکی ڕەحمەت دا؟»
لە کوێوە ئەو تۆفانی خوێیەیان ڕژاندە کانیلەو ڕووبارە شیرینەکانەوە
لە کوێوە دووندە سپییەکان درانە بەر شەستەبارانی ڕەژوو
؟
لە دەستم داوە من خۆشەویستی گەلەکەمم لەدەست داوە
لە دەستم داوە من خۆشەویستی نیشتمانەکەمم لەدەست داوە
قەسیدەکان خوداتان لەگەڵ
تابلۆکان خوداتان لەگەڵ
هەورەکان،
گۆرانییەکان خوداتان لەگەڵ
من لە هەموو قەسیدەکان و تابلۆکان و هەورەکان و گۆرانییەکانت،
بێزارم
تەنیا ،
لە هێڵی قەسیدەیەک و لە ئیقاعی تابلۆیەک و لە چەپکە
گریانی هەورێک و
لە شەونمی گۆرانییەکت نەبێت
کێ شاباڵی لە پەڕەسێلکان ستاندووەو بەسەر تفەنگانی دابەش کرد؟
کێ خۆری ڕووت کردەوە پێ تەزیوەکانی ئاگری پێ گەرم کردەوە؟
فەرموو لەم دەرگایەوە کە وەک حەزیا دەمی کردۆتەوە،
ئاوابە............
من لە هەموو زنجیرە چیاکان و ڕووبارەکان و مەزراکانت بێزارم
تەنیا ،
لە خەندەی ڕەوەزێک و لە کەروێشکەی کانیلەیەک و
لە خوڕەی گوڵە گەنمێکت نەبێت
فەرموو لەم دەرگایەوە، کە قفڵە سیلاکەکان و پاسەوانە کەڕەکانی
نووستوون،

ئاوابە
من لە هەموو ڕێگاکان و ڕۆژنامەکان و ڕەنگەکان و سەنگەرەکانت،
بێزارم
تەنیا ،
لە تووڵە ڕێگایەک و لە ستوونی ڕۆژنامەیەک و
لە خوێن گەرمی ڕەنگێک و لە گۆشەی سەنگەرێکت نەبێت
لە دەستم داوە من خۆشەویستی گەلەکەمم لەدەست داوە
لە دەستم داوە من خۆشەویستی نیشتمانەکەمم لەدەست داوە
خودایە هیدایەتم بدە
تا خەنجەرە چنگ بە خوێنەکانی نیشتمانەکەم بنێمەوە بەرپشتم
ئەو خەنجەرە کەڵلە ڕەقانەی، بە ساوایی
پەتی جۆڵلانەکانیان لێ هەڵبڕیم و بە گەورەییش،
کەزی دەسگیرانەکەم
خودایە بمکەرەوە بە دەروێشە ساویلکەکەی جاران،
تا پێیە کەسکەکانم لە گاشەبەردێکی نیشتمانەکەم خەتمکەمەوە
ئەو نیشتمانە بەدوومەی لەوەتەی هەیە،
تاتە شۆری خەونە پەمەییەکان و قەبرستانی ئازیزانە
کێ خۆری تالاّن کردو ئەژنۆ سڕەکانی شەیتانی پێ گەرمکردەوە
کێ بووکی لەسەر زین دابەزاندو ئەسپە سپییەکانی سپاردە
دۆزەخ؟
کێ گوڵە سوورەکانی فەساد کردو ئابڕووی پەپوولانی هەڵوەراند
کێ بە فیکەیەک منداڵە کوێرەکانی لە باژێڕەکانی گەمەوە،
ڕەتاندەوە مەزراکانی مین؟
ئەی هۆش ئەی باڵندەی کوشندە،
لەو بڵندایییەوە بە ساتەکانی نەفامی خۆم و هاوڕێ گێلەکانم دەخەنم
ئەو ساتە لە کیس چوانەی، شەیدای زیندانە بادارەکان و

عیشقی کورسییە سڕەکانی شەهید بوون بووین
لەو بڵندایییەوە، بۆ سەربردە ڕوو سوورەکانی خۆم و
برادەرە فێ گرتووەکانم دەگریەم،
ئەو برادەرانەی سەنگەر و ئاگردان و قەبریان، لە ڕۆحە
سپییەکان و لە ماسوولکە لاوازەکانی خۆیان،
هەڵدەکەند
درێغا نیشتمانە کوێرەکەم درێغا
پاکژتر بووم لە کازیوەی بەر لە هەڵهاتنی هەوەڵ شەڕو
لە شەونمی بەر لە دابارینی هەوەڵ ژەهر
پاگژتر بووم لە بێنوێژی فریشتەو لە داوێنی خواوەندو
لە ساوایەتی بەفر
«لە بن خیوەتە ڕەشتاڵەکانی سەحرا ڕوو زەردەکان ڕووت کراینەوەو
پاشانیش بەسەر باڵی کوندەبۆیەکی خوێناوییەوە هەموو شتێکیان
بۆ هەناردینەوە تەنیا،
حورمەت و
منداڵیەتی نەبێ!!!؟»
لە سەربڕینی یەکەم گوڵەوە، درەختەکان چەپڵەیان بۆ کوتام و
ڕووبارەکان سەمایان بۆ چریم
لە پانکردنەوەی یەکەم زەرنەقووتەوە، پەڕەسێلکان
پەڕوباڵیان بۆ کردم بە ڕەشماڵی حەسانەوەو
چۆلەکەکان، خوێنیان تۆو کردم بە وەنەوشەی جریوە
بێ ئاگا، زیندان و زەویمان هەڵبژاردوو ئاسمان و
هەڵفڕینمان
دا بە ئەستێرە
بێ ئاگا، مێش و برینمان هەڵبژاردو عیشق و گۆرانیمان
دا بە کەناری

بە شوێن ڕوندکی مۆمە مۆمیاکراوەکانی ئەشکەوتە ڕماوەکان وێڵ بووین و
گوڵ و پێکەنینمان بۆ گەمەکانی جەنگ فەرامۆش کرد!
زەمینمان بۆ مەدارە ئاوەدانەکانی تاریکی فەرامۆش کرد و
خۆریشمان، لە بیابانە چۆڵ و هۆڵەکانی جەردەییدا،
بە تەنیایی
بەجێهێشت!
کێ وای کرد، ڕەنگەکان هێند تێکەڵاو بن،
تا نرکەی بەزین و نووزەی سەرکەوتن
لێک ج ی ا نەکەینەوە؟
کێ وای کرد، ڕەنگەکان هێند تێکەڵاو بن
تا بچمی ڕێگرو سیمای پێشمەرگە،
لێک ج و د ا نەکەینەوە؟
کێ وای کرد،
برینی بەرخەکانمان لە ژیلەمۆ بگرینەوەو
دەستی گورگەکانیشمان، لە خەنە؟
کێ وای کرد،
چاوی زینەکانمان بەدەرزی بڕێژین و
لێوی مەرگەوەرکانیشمان، بەزەردەخەنە
لە خامۆشکردنی چراییکەوە بۆ، هەلا هەلا کردنی
سەرنجە مینابەندەکانی سپیدە
لە هەڵوەراندنی دڵی پەپوولەیەکەوە، بۆ ئاگرتێبەردانی
مەشتەڵەکانی برژانگ و باخچە هەڵواسراوەکانی دیدە
درێغا نیشتمانە گێلەکەم درێغا
تۆ هەنووکە،
نێرگز دەچێنیت و زریانیش
پێکەنین کەوی دەکەیت و گریانیش

پشکۆ لە باوەش دەگریت و بەفریش
نان دەبرژێنێت و ژەهریش
تۆ هەنووکە،
زیندان هەڵدەچنیت و منارەش
گەردەن بەخێو دەکەیت و سێدارەش
شەرمەزارتم ئەی گەردەن، لەبەر بریقەی شمشێردا
چاوت کردەوەو
لەنێو قەفی تەنافدا، ڕدێنت سپی بوو
شەرمەزارتم ئەی دیدە، هەر تاریکستانی زیندانەکان و
پەلکەزێڕینەی برین و کارگەکانی مردنم نیشان دای!
لێم ببوورن
پەنجە کوێرەکانم
زمانە داغکراوەکام
پەراسووە رزیوەکانم
لاقە سەقەتەکانم
شمشێرە خەسێنراوەکەم،
خەتای نەفامی خۆم و وەسیەتی باوکە کاژیکەکەم و
لایلایە بەجۆشەکانی دایکم بوو
بێ ئاگا، مێش و برینمان هەڵبژاردو عیشق و گۆرانیمان
دا بەکەناری
بێ ئاگا، زەوی و زیندانمان هەڵبژاردو ئاسمان و هەڵفڕینمان
دا بەئەستێرە!
کێ نیشتمانەکەمی لەبەر چاوی نەتەوەکەم ڕەش کرد؟
کێ نەتەوەکەمی لەبەر چاوی نیشتمانەکەم ڕەش کرد؟
من لە هەموو قەسیدەکان و تابلۆکان و هەورەکان و گۆرانییەکانت
من لە هەموو ڕێگاکان و ڕۆژنامەکان و ڕووبارەکانت

بێزارم
خودایە هیدایەتم بدە وەک جاران،
باخەڵ و بەرپشت و دەم و هەرتک چاوەکانم، پڕ بکەمەوە
لە
مێوژی خاک و
ڕەشە ڕەیحانی خاک و
نوقلی خاک و
سوورمەی خاک
خودایە کارێک بکە وەک جاران،
داربەڕووم لە بەژنی **ژن** و
کانیلەم لە دەمی **ژن** و
ئەستێرەم لەچاوی **ژن** و
لووتکە چیام لە مەمکی **ژن**،
خۆشتر بوێ
خودایە وابکە بتوانم بە عیشقەوە،
قەڵەم و تفەنگ و مەرەکەب و مەتارە هەڵبگرمەوە
عیشقێک وەک عیشقی موحەمەد بۆ تۆ
عیشقێک وەک عیشقی تۆ بۆ جوانی
خودایە هیدایەتم بدە
خودایە هیدایەت
هیدایەت

الفاتحە

فرکە فرکی باڵی شکاوی کۆترێک لەنێو چاڵێ
لە تەمی تارمایی گۆڕستانی جگەردا، تەرمی، هێشتا گەرمی
مناڵێ
هارژنی لە ڕێسمە بردنی کچێنی بێوەژنێ، لە وەختی
ناوەختێ
لە گۆڕستانی دارستانی بە پێوە مردووا، لە هیگرا
نەعرەتەی نغرۆ بوونی درەختێ
لە تەنیشت بەرمیلی زبڵخۆری خیابانێکی برسی،

کتێبێکی زەیستانی شەهید
لە جەرگەی ڕەوەزە شاخێکی چڕی پڕ مەرگ و مەترسی،
دوا حیلەیی خوێن ڕەنگی «بژ»ی
ئەسپێکی گلاراوی عەگید
بە سیکاردی بێنوێژەوە
بە لەشی نەفرەت لێکراوی خوێن ڕێژەوە
هەدییەتەن
مەتەواصیلەتەن
الفاتحە

شه هید

نـــــــــــــــــــۆ
پێشمەرگـــــــە بـــویـــن
لەدوورەوە تاتەشۆرێکی کزرمـــــان
لــــــەبەر قاپی مزگەوتێکا بەدی کـــرد
ولا تحســـــــبن الذين قتلوا في سبيل اللـــه
فاتحامـــــــان خوێند، خۆی بوو بەخێر هاتنی کردیـن
رحـــــــم الله لمن اعاد الفاتحه دڵنیام خـــــــــۆی بوو
بــــــاسکی زەردەخەنەی کردینە مـــــل و بــــە ڕێی خســـتین
لــــە دوورەوە ئاوڕمان لـــە مزگەوتەکە دایەوە تاتەشۆڕەکە نــەمـــابوو
هـــەر کــە خۆشمان یەکەیەکە ســــەرژمێر کـــرد بـــوو بـــووین بـــە دە!!

پشوو

ددانەکانم، هەندێکیان
پیری شەهیدی کردن
هێندێکیان، بەندیخانە
هێندێکیشیان براکوژی
خەنجەرو تاقمە دانەکەم دەخەمە ژێر، سەرینە سەر
نەدیوەکەم
لەبەر دەمی هەموو ئەستێرەکانی ئاسمان،
لەبەر چاوی هەموو درەختەکانی ئاوایی
لەگەڵ ژنە بسک سپییە ڕوو سوورەکەم،
جووت دەبم
یادی یەکەم شەو دەکەمەوە
یەکەم شەوی خوێن ڕشتن
یەکەم شەوی زاوایی!!

عەردی حەرام

لە کێوە تەزیوەکانەوە، چاو دەبڕمە چراخانی
شارە ئەنگوستە چاوەکەم
پیاوەتیم، وەکوو لوولەی تفەنگەکەم؛
ساتێ ساردو
دەمێ گەرم
لە باژێری بێ ترووسکەو بانێژەوە، ژنە قفڵدراوەکەم،
لە شاخە لووت بڵندەکان ڕادەمێنێ
ژنایەتی وەک ئاگردانی ژوورەکەی
کژێ پشکۆ
کژێ مشکی

لە نێوان
منی برسی و ژنە گوڵەگەنمەکەمدا
مین
لەنێوان
ئەوی تینوو و منی چۆڕاوگەدا
کەمین

ڤیاگرا

خودایە
لە پرچی بەزەیی خۆت،
تۆڕێکم بۆ بچنە
هەر ئەو ژنانە ماون بیانگرم،
دەنگییان لە تیشک و
ڕەنگیان لە سەرابە
شەیتان
لە پەنجە بەدفەڕەکانی خۆت،
تیرێکم بۆ چێکە
هەر ئەو پیاوانە ماون بیانپێکم،
لە یوسف قۆزتروو
لە قوباد عاشقترن

دوورترین گوندیشدا

لەدوورترین گوندیشدا، کە دەنووین
هەر تەنیا چاوێکمان دەخەوێ،
چاوێکمان گوێ دەگرێ
هەر تەنیا گوێیەکمان ڕادەکشێ،
گوێیەکمان پاسەوان
هەر کونە لووتێکمان، ڕەیحانەی چاولێکنان دەنێتە بەر پشتی
ئەوەی دی، گابەردو ڕێگاکان بۆن دەکا
کە دەنووین،

هەر تەنیا دەستێکمان پرخەی دێ، ئەوەی دی
تفەنگەو بە پێوە دەوەستێ
هەر تەنیا لاقێکمان دەبۆرژێ، ئەوەی تر
بەدەوری گوندەوە تێلبەندی کەمینە
لە عاسیترین گوندیشدا کە جووت دەبین،
چرا داناگیرسێنین
سەرمان کۆت ناکەین
کەوشەکانمان داناکەنیین
فیشەکدان لە خۆمان ناکەینەوە
دەستێکمان وەک دەستی نەوزاوای یەک شەوە،
لە سینگ و بەرۆکی بووک دایە
دەستێکیش وەک دەستی شۆڕەسوارێکی عەگیدە و
لە یاڵ و جڵەوی ئەسپایە

ئینجانەی ئاشتی

پێشمەرگەیەکی تەمەن ماش و برنجم
نە بەفر پێی چەک کرام و نە ژەهر
ئەی ژنی جوان،
دەست هەڵدەبڕم و چەکم کە
من دووربینەکەمت دەدەمێ، تۆ چاوەکانت
من مەتارەکەمت دەدەمێ، تۆ لێوەکانت
من نارنجۆک و تۆ مەمکەکانت
تۆ پەنجەی پەمەیی و من گوللە گڕدارەکانم

تۆ بۆنی هەناسەو، من بۆنی باروود
تۆ هاڕەی هەیاسەو، من هاڕژنی هاوەن
ئەی ژنی جوان
من باسی، هەڵکەندنی سەنگەرو پێکەنینی برین و
گریانی تفەنگت بۆ دەکەم
تۆش باسی، سەفەری پرچ و یاخیبوونی مەمک و
سروودەکانی ئاوێنەم بۆ بکە
وەرە ئەی ژنە خەپانەکە با لەبن ئاسمانی ئاشتی و جوانییا
تێکبئاڵێین
تۆ سینگم دا چێنە بە گوڵ و
من ڕەحمت پڕ دەکەم لە کۆتر

صەلیبێکی سوور

-١-

من تیژترین شمشێرم و
تۆ تەسکترین برین
تۆ بەهەشتێکی بەفەڕی
من شەیتانێکی میهرەبان

-٢-

دەستی چەپم لە پرچی زێڕینی تۆدا گیربووە،
دڵڕەقانە ڕای دەکێشێت
دەستی ڕاستم لە قژی ڕەشی هاوسەرەکەمدا
گیربووە،

شێتانە ڕای دەکێشێت
من لەنێوان کۆتی زەردو کۆتی ڕەشدا
صەلیبێکی سوورم

-٣-

ڕووت مەبەوە، با شەو سپی نەبێتەوەو
مەلێ بە هەڵە بانگ نەدات
لەشی سپیت بەردەڕەشێکی پیرۆزە

-٤-

وڵات کچێکی ڕووتە، هەمیشە لەسەر
گازەرەی پشت ڕاکشاوە
تۆش وڵاتێکی بەپێوەی
بوومەلەرزەو لەرەی مەمکت،
یەکسانن!

-٥-

تۆ درێژترین
سپیترین
ڕووباری
لە ڕووباردا سەدان ماسی مەلە دەکەن
لە تۆشدا، تەنیا
من
ئەوان گەرای خێر دادەنێن
من گەرای گوناە!!

-٦-

تۆ جوانترین
کەسکترین درەختی

درەخت بە گەڵاوە دڵگیرە
تۆ، بە ڕووتی
ئەو لەژێر دابارینی کوڵووی بەفرا
ڕووت دەبێتەوە
تۆش لە ژێر ڕێژنەی پەنگری ماچدا

-٧-

مەمکت بڵندترین چیایە
بەسەر لووتکەی چیادا بەفر دەبارێ
بەسەر گۆی مەمکی تۆش،
گەزۆ
بەفر لەنێو دەمی هەتاودا،
دە ت و ێ تە وە
گەزۆش لەنێو دەمی مندا!

-٨-

من تاڵترین پەنجەم
تۆ شیرینترین هەنگوین
ناوێرم تامت بکەم، نەبادا
ژنەکەم ببێ بە زەنگەسوورە و منداڵەکانم بە هەنگ و
بە ڕووحمانەوە بدەن

-٩-

بە لەشتەوە جێ ماچی دەمی من
جێ ماچی دەمی ئەو،
لە جێ پێی ئەو پشیلە بزۆزانە دەچن
بەسەر کۆنکرێتێکی تەڕدا
ڕەت دەبن!

-١٠-

ئەو پرتەقاڵانەی لە ژێر سێبەریاندا
گۆرانیمان دەچڕی،
وەک دەنگی ئێمە
وەک ڕەنگی ئێمە
وەک خوێنی ئێمە،
سەوز بوون
دەڵێن ئێستاکە،
وەک خۆرنشین
وەک سیمای مردن
وەک هەڵوەرین
زەرد داگەڕاون
نازانم نە لەداخی دابڕانی ئێمەیە
نە لە ترسی ڕنین!؟

-١١-

تۆ ئازاترین کارمامزی و
من ترسنۆکترین ڕاوکەر
هێندێ جار تۆ سەر لە دوو من دەنێی
هێندێ جار من

-١٢-

من تیژترین شمشێرم و
تۆ تەسکترین برین
تۆ بەهەشتێکی بەدفەڕی
من شەیتانێکی میهرەبان!

سترانی سەراب

خودایە کتێبە پیرۆزەکەت دابخەو سەرە شکۆدارەکەت
هەڵبڕەو
تەماشاکە:
من و نازداری هاوسەرم
من و جگەر گۆشەکانم
من و ژنە قاچاغەکەم و عیشقە زۆڵەکەمان
تەماشاکە هەر هەشتمان بە ڕووتی هاتووینەتە سەر چۆک
چاوە کوێرەکانمان بڕیوەتە، تاڤگە بەخوڕەکانی نوورت
دەستە بڕاوەکانمان درێژ کردووە
درێژ درێژ
تادەگاتە سێبەری داوێنی بەللورت
خۆ ئێمە نەمانگوت،
مێش و برین بۆ ئێمەو گوڵ و هەنگ بۆ ئەوان

خۆ ئێمە نەمانگوت،
مەزرا خوێناوییەکانی مین بۆ ئێمەو کووپە لیرەکانی ئارامی
بۆ ئەوان
ئێمە کەی گوتمان،
شەقامە ڕۆشنەکانی شار بۆ ئەوان و توولە ڕێ سەختەکانی
کۆچ
بۆ ئێمە
ئێمە کەی گوتمان،
پشکۆ گەشەکانی نیشتمان بۆ ئەوان و لەرزو تای
ئۆردووگا تەزیوەکانی
مەنفاش بۆ ئێمە!
خودایە چاویلکە نوورانییەکەت دابنێ و دیدە جوانەکانت
هەڵبڕەو
تەماشاکە:
هەر ئێمەین بەرماڵمان شەلاڵی نوێژوو
دوو دەسمان گیرۆدەی دوعا، تا دەمی سپێدە
هەر ئێمەین لە کۆڕی زیکردا،
بریقەی شمشێرمان خوێناوی و ئاوازی زریزەی دەفیشمان
شەهیدە
خودایە سەیرکە
هەر تەنیا بریسکەی نێو چاوی ئێمەیە،
گومبەزوو منارەی کردۆتە چراخان
خودایە سەیرکە
هەر نزاو هاواری فرمێسکی ئێمەیە
مەرجانی بەخشیوە بە دەریاو
جریوەی ئەستێرەش، بە ئاسمان!

وەڕس بووین
وەڕس بووین
خودایە وەڕس بووین!
گەر ئاسکە سرکەکانی ئاشتیمان پێ ڕەوا نابینی
گەر شڵپەی ڕووبارە قژ سەوزەکانی ئازادیمان پێ ڕەوا نابینی
گەر پەپوولە دەنگ خۆشەکانی جوانیمان پێ ڕەوا نابینی
ئیدی سەمای ئەم سەفەری سیزیفە هەتا کەی
ئیدی سەدای ئەم سترانی سەرابە هەتا کەی؟!
خودایە
وەک ساتە وەختی هەڵوەرینی برژانگی گەڵایەک،
مەودای نێوان ئێمەو خەرەندە سوورەکانی جەهەننەم
کورت بکەرەوە
خودایە
وەک کژە وەختی چرۆکردنی گۆی مەمکێک،
مەودای نێوانی ئێمەو شەرابەن تەهوورەکانی بەهەشت
کورت بکەرەوە
خودایە ئەم سترانی سەرابە هەتاکەی!
خودایە ئەم سەفەری سیزیفە هەتاکەی؟!

نووسینەکانی سەرشانم

-١-

مەمک کانیلەی منداڵی و
سێوی هەرزەیی و
گۆچانی پیرییە
«ئەمە قسەی دایکمە»

-٢-

لە دەستم هاتبا نیشتمانم
بە قەد خڕۆکەیەک چووک دەکردەوەو
هەڵم دەدایە ناو خوێنم
«ئەمە قسەی سەرکردەیەکی شەهیدە»

-٣-

هەموو پیاو ماقووڵ و ڕابەرو
فەیلەسووف و سەرکردەیەک،
سەرشۆڕی فەرمانەکانی منن!
«ئەمە قسەی سەرتاشێکی زۆر بڵێیە»

-٤-

لە ناو گیانی هەموو فریشتەیەکدا، سۆزانییەک دەژی
لە ناو گیانی هەموو سۆزانییەکیشدا، فریشتەیەک!
«ئەمە فەرموودەی
پێغەرمبەرێکی ئەنفال کراوە»

-٥-

خۆشەویستی، دڕەندەترین مرۆڤ
دەکا
بە پەپوولە!
«ئەمە قسەی دڵۆپێک شەونمە»

-٦-

ژنانی هەموو دنیا سینگییان لە لۆکە و
دڵیان لە گاشە بەردە
«ئەمە قسەی ژنەکەمە»

-٧-

نیشتمانەکەم ئازادبی یێ ژێردەستا
من هەر ڕەنجدەرێکی کرێ گرتەم
لەم کوختەوە بۆ ئەو خیوەت
لەم کۆلیتەوە بۆ ئەو کەلاوە
نەتەوەکەم کفنی لەبەر دابێ یا بەیداخ

من هەر ئەو عاشقە چەوساوەم،
لەنێوان دەمی من و دەمی دڵدارەکەمدا
حەوت جەنگەڵی سێدارە
حەوت جەنگەڵی ئاگر
حەوت جەنگەڵی شاخ!!
«ئەمە شیعری شاعیرێکی چەپڕەوە»

-٨-

ژن و مێردایەتی،
زیندانی کردنی ئارەزوومەندانەی دوو مرۆڤە،
لە زیندانێک،
نە پەنجەرەی تێدایە
نە دەرگا!!
«ئەمە قسەی **ژن** و مێردێکی ڕاستگۆیە»
قسەی یەکەم؛ قسەی دایکە بەدینەکەم نییە
دایکم دەڵێ مەمک عەورەتی شەیتانە!
قسەی دووەم: قسەی ئەو سەرکردە نێرەمووکانەیە
کە نیشتمانەکەیان بەبرینداری بەجێهێشت!
قسەی سێیەم: کچە شاعیرێکی بێ بنە!
قسەی چوارەم: قسەی سارتەرە یێ هی ژنەکەیەتی
قسەی پێنجەم: قسەی خۆشەویستەکەمە
قسەی شەشەم: ڕەفتاری ژنەکەمە
قسەی حەوتەم: گۆرانی عەرەبانچییەکی شێخەڵایە لە
نازم حیکمەتی دزیوە!
قسەی هەشتەم: نهێنییەکی خۆمە هەموو شەوێ بۆ
ئەستێرانی دەدەرکێنم!!

حەبیبەش گەیشتە سوێد

لە ئوتێلێکی تاراندا سەرخۆشێک، چوارینەیەکی خەیامی
بۆ خوێندەوەو
پێکێ شەرابی پێ نۆشی
بەڵام شاملوو نەبوو!
لە ئۆکرانیا، لە وێستگەیەکی قەتاردا، لادێ نشینێک
لێوەکانی کرد بە سەندویجێکی چەورو قووتی دا
بەڵام یەسنین نەبوو!
لە قەراخەکانی یۆناندا کەشتییەوانێک، لەسەر ئاگرێکی هێمندا
مەمکە خرپنەکانی سوور کردەوە،
بەڵام ڕیستۆس نەبوو
ئاراگۆن چاوە شینەکان ئیلڵزای بە خێل و قیچەکانی
حەبیبە نەگۆڕییەوە
ئێستاکە حەبیبە، لە شەقامە سفورەکانی سوێد دا
تەنیایە
پەنجە لووسەکانی لە پەنجە تووکنەکانی نالی دەگێڕێ

خەو بە چنگێ خۆڵی خاک و خۆڵەوە دەبینێ
حەبیبە ئێستا لە وێندەر،
پاکەتێ جگەرەی کێنت و
قاپێ شەرابی ڤۆدگایە
ئەفسووس
ئەفسووس
هەر شەوە لە نێو پێخەفێکی دووکەڵاویدا،
ستیانە سوورەکەی جێ دەهێڵێ
لە چرکە دۆزەخییەکانی ئۆرجازمیشدا
بە نینۆک لەسەر شان و پشتی کوڕە
سەرخۆشەکانی نیوە شەودا،
تابلۆیەکی تەڵخی کەلاوەکانی بابان و
وێنەیەکی ڕەشی عومەری خاوەر دەکێشێ
ئەفسووس ئەفسووس
ئێستێکە حەبیبە لەبەردەم مەیخانەیەکی سوێد دا،
ژنە سواڵکەرێکی کوێرەو
بۆ گەنجە ساردو سڕەکانی ئەوێ،
دەست پان دەکاتەوە
سینگ پان دەکاتەوە
قوز پان دەکاتەوە!

ئاو شكان

لە شووشەی مەی دەچێت لووس و گەردن بڵند
تۆ پڕاوپڕ لە عیشق
ئەو لێوان لێو لە شەراب
تۆ لە بەدمەستەکان دەچیت
ئەوان لە دابڕانا، گەردەنی شووشەکان دەشکێنن
تۆش پەرداخی دڵی من!
من لە مەینۆشەکان ناچم؛
ئەوان لە جیێژوانێ، شووشەکان بەتاڵ دەکەن و
گیانیان پڕ دەکەن
من لە جووتبووندا،
ڕۆحی خۆم بەتاڵ دەکەم و
ڕۆحی تۆ پڕ دەکەم

مالئاوا
سێوە حەڵاڵەکانی بەهەشت
مالئاوا

ها بەم گوێزانە ژەنگاوییە، ڕدێنە دێزەکەت بتراشە
وەختی ل ێ کترازانە!
نا بەم پەلەپەلە ڕوومەتە چرچەکانم بریندار دەکەم
هات وەک کەڵە نێرگزێک تەرزە دەمی پڕ کردبێت لە خوێن،
پشتی چەماندمەوە
پێکی شەوانەی پڕ کردم لە خەونی فەل و لە
لەتە لیمۆی لەبیر چوونەوە

پەنجەکانی ڕاوی تۆقاندم، تا بێچووە سوێسکەکانی
ئاسوودەییم
بۆ دەستەمۆ نەکرێ
ئەژنۆ کریستاڵییەکانی شکاندم،
تا لەو دیوی پەرژینی باخچەکانی عیشق، ژەهری
دڕکەزییەکانی تەنیایی
تەڕم کات
هات چڕنووکی لە کاکۆڵم گیر کردو تا بەردەم تەڵە
تەقیوەکە
ڕایکێ
شام
«قەپاڵێک لەم مشکە تۆپیوە حەڵاڵ کە»
– نا ئاخر دەترسم لە حزرووتی برشێمەوە!
ماسییە بێ گوناهەکانی لە نێو حەوزە شووشەکدا شەهیدکرد
قاپێک و کەوچکێک و پیاڵەیەکی لە مدبەقەکەدا
ج و دا کردەوە!
قەڵەمە ڕەصاصەکانی من و قەڵەمە ماجیکەکانی کوڕەکەمی،
ج ی ا کردەوە!
تەسبێحە قەزوانەکانی من و ملوانکە زێڕینەکانی ژنەکەمی،
ج ی ێ کردەوە
هاتە بن گوێم و پێی گوتم؛ وەختی ل ێ کت را ز ا ن ە!
لێم تووڕە بوو گوتی؛ بەم بیجامە خەتخەتەوە لە کەرێکی
زێبرا دەچی
نا توخوا لەمە زیاتر ئیهانەم مەکە
چاویلکەکەم کەوتە سەر پێڵاوە ئاسنەکانی و ش ک ا
یەک تاکە گۆرەویم دۆزییەوە

لەبیرم چوو زنجیری پانتۆڵەکەم دابخەم!
بەر لەوەی سەتەلایتەکە بکوژێنیێتەوە، زۆپاکەی خامۆش کرد
کەناڵی؛ ١- کچێک خەون بە جووتێ پێڵاوی
سوورەوە دەبینێ
٢- لە کەناڵێکی موشەففەردا ناڵەی ئاگرینی **ژن** و پیاوێک
٣- پڵینگێک سەری لە دوو کارمامزێک ناوە
٤- هەواڵ:
= کۆبوونەوەکانی کۆیە و شەقڵاوە بە چی گەیی؟
= توندڕەوەکانی جەزایر دەست لە کۆرپەش ناپارێزن!
= دڵی یەڵتسن بە کەڵکی سەرۆکایەتی نایەت
= جل و بەرگە گران بەهاکانی دایانا مەزات دەکرێ
هات عولبەی ماکیاجی ژنەکەم و تاقمە تراشەکەی منی
ج و دا کردەوە
فانیلە سپییەکانی من و ستیانە ڕەشەکەی ژنەکەمی
ج و دا کردەوە!
گڕی لە کتێبخانەکەم بەردا، جگە لە فەرموودەکانی شەڕ
هەموو مەصحەفەکانی کۆڵن ولسن و
ئایاتەکانی کازانتزاکی و
حەدیسەکانی نەوال سەعداوی،
کرد بە خۆڵەمێش
لە ژووری نووستنەکەمدا، وێنە ڕەنگینەکانی منی داگرت و
وێنەی پیاوێکی ڕەش و سپی
هەڵواسی!
ڤارتۆهات
فرمێسکە سەوزەکانی من و ئینجانە سوورەکانی شیعری
ل ێ ک دی ب ڕ ی

ڤارتۆهات
مۆمێکی کوێرو گۆچانێکی کەڕی، پێ بەخشیم!
ڤارتۆهات
ڕێی گۆڕستانی نیشان دام، کە
مردووەکان بەگەنجی پیر دەبن!!

باخچەیەک

شوو دەکات

ئەم باخە
لەبن پێی کتێبێکی پیرۆزە وەهەڵقوڵیوە
ئەم باخە
ماچی نێوان دەمی فریشتەیەک و غولامێک بوو،
لەگەڵ گرمەی هەورە تریشقەیەکدا
کشا و
نیشتە سەر، لقێکی زەوی
ئەم باخە
جل و بەرگی ناوەوەی پەلکە زێرینەیەک بوو،
لە پەلەپەلی خۆشتنی،
لەسەر تاتی، قەراخ ڕووبارێک
بەجێما!
لە هەموو باخچە تایبەتییەکان و
لە هەموو باخچە گشتییەکان و

لە ئینجانەی هەموو مەشتەلەکان، سەوز تر
باخچەیەک شوو دەکات
پەپوولەکان، ڕاچڵەکین
چۆڵەکەکان، خزینە نێو قەفەس
هەنگەکان، ڕێی شانەکانیان، بزر کرد!
باخچەیەک شوو دەکات
شوو دەکات بەوەرزێک،
مانگەکانی، پایزو
هەفتەکانی، زوقم و
هەینییەکانی، شەستە بارانی کفر!
شوو دەکات بە شەوێک
ساتەکانی، تەنیایی و
دەقیقەکانی، ترس و
چریکەکانی، بێ ئومێد!
شوو دەکات بەگەمێک ،
برسی!
بە ئاوێک، تێنوو
بەگرێک، تەزیو!!
ئەم باخە
یاری بە پرچی شنە دەکات و
گۆرانی بۆ چۆڵەکە دەڵێ و
ئاو ئاو دەدات!
شەوانێک، لەگەڵ ئەو باخچە چاو ڕەشەدا
پیاسەم کردووە
کە بەرەو ماڵ بوومەتەوە، لێوم
تەڕتر بووە لە باران

هەناسەم لێوان لێو بووە لە گوڵ!
ئاخ نەمتوانی ئەم باخچەیە،
بگوێزمەوە کێڵگەی سینگم!
لەنێوانی من و ئەو باخەدا
شەتاوێک جگەر گۆشە!
نەمتوانی لەناوەندی ئەم باخەدا،
بۆ هەمیشە
«سەروو»ێکی سەوز بم
لەنێوانی من و ئەو باخچەیەدا
خوێنی ڕژاوی ژنێک!
باخچەیەک شوو دەکات
من تەنیا هەر جارێک لەگەڵ ئەو باخەدا
تەوقەم کردووە
باسکم بوو بە ڕووبارێک هەنگوین و
پەنجەم بە پێنج کەڵە نێرگز
من تەنیا هەر شەوێک لەنێو ئەم باخەدا نوستبووم
قژم خەڵتانی شەونم و
ڕۆحم لە شەستەی عەتر مەست
بەلای هەر باخچەیەکدا ڕەت دەبم،
گوڵەکان بۆنی کاکۆڵم دەکەن
پەپوولەکان تکای شەماڵێک ڕەنگم لێ دەکەن
ڕەنگی ئەو مۆمانەی،
بەماچ هەڵکران و
لەنێو شەمعدانی ماچێ، کوژانەوە
باخچەیەک خنجیلانە شوو دەکات
لە مەرکانەکانی چاویدا، تەنیا گوڵی نایلۆن بەخێو دەکات
پەپوولە مۆمیاو

لەنێو قەدی کتێبەکانیدا
عیشق وشک دەکاتەوە
باخچەیەک مێرد دەکات
مێرد بە ڕەشەبای دەکات
بە خۆڵ اوی ڕەنگ دەڕێژێ
زللە لە بزەی گوڵ دەدات لەنێوان ئەم باغە
و ئەم با ڕەشەدا
چەپکێ گەڵای بریندار
چەپکێ گوڵی شەهید
ئەی باخ
ئەی نا ئاسایی ترین باخ
ئەی ڕەگ لە گوڵ و
قەد لە گوڵ و
لق لە گوڵ و
گەڵا لە گوڵ
گوڵ لە گوڵ
کە کات کوور دەبێتەوەو
شەو، ددانەکانی دەکەون،
بە شەراب غوسڵ لە عیشق دەردەکەم و
سەر لەباخ دەدەم!
باخ کۆرپەیەکی ساوایە،
لە نێو کاریکۆتی خەون و
لە ژێر پەشمەی عەتردا
خەوتووە
ئەی باخ
ئەی سەیرترین باخ
ئەی باخترین باخ!!!

بۆ
هاوڕێی شاعیر
جەمال غەمبار

بای بای
نیشتمانە بۆگەنەکەم
بای بای

بەڵام جەسارەت ناکەی، نێو قەدی سوورە ماسییەک بگریت
و
ئاهەنگی دانسێک ساز بکەی
بەڵام جەسارەت ناکەی، بە دەسگیرانە شەرمنەکەت بڵێی؛
لەرەی مەمکت بەهێزترین بوومەلەرزەیە!
بەڵام جەسارەت، ناکەی لەبەردەم ئاوێنەیەکدا
ڕووت ببیتەوەو
تەعاروف لەگەڵ جەستە غەریبەکەی خۆتا بکەی!

بەڵام جەسارەت ناکەی بە دڵۆپە شەونمێک بڵێی؛
مەرحەبا ئەی فرمێسکی تەهارەت
سانایە لە چاو قوچانێکدا، گەڕەکێک سەرەوبن بکەی!
سانایە لە کونفەیەکوونێکدا، باغچەیەک قەتلوعام بکەیت
سانایە بە بینێک خوڕەی ڕووبارێک کزر کەی
سانایە بە فوێک گەڵای دارستانێک هەڵوەرێنی!
نا هاوڕێکەم تۆ نەتوستووە،
بەنێو باغچەیەکی خەواڵوودا تێپەڕیت و
سڵاو لە چریکەی چۆلەکەیەکی باڵش ک ا و
بکەیت
نەتویستووە،
سەر لە خەستەخانەیەکی نەخۆش بدەیت و
قاپێک خوێن بە پیشیلەیەکی بریندار،
ببەخشیت!!
تۆ نەتویستووە،
دەستی پەپوولەیەکی کوێر بگریت و بە سەلامەتی،
بە شەقامێکی هار و هاجدا،
بیپەڕێنیتەوە!
نا تۆ هەرگیز نەتویستووە، بە پەڕەسێلکەیەکی ئیفلیج
بڵێی؛
فەرموو لە گۆشەیەکی کتێبخانەکەمدا،
لانەیەکی هەمیشەیی چێبکە!
پێت شەرم بوو هاوڕێکەم، ڕێگە پەمەییەکانی گەمە
نیشانی ئەو منداڵە ڕەنگ زەردانە بدەی،
هەموو ساوایەتییان
لە هاتوچۆی گۆڕستانەکاندا، بەسەر برد!

وەرە با پێکەوە
لە گۆشەی قاوەخانەیەکی تاریکدا، سیگارێک پێبکەین و
دەست بخەینە ژێر چەناگە؛
تا لەنێو ئاوێنە فرمێسکی سەگێکی هەڵوەدادا
گوندێکی خ ا پ وو ر
ببینین!
وەرە باپێکەوە
سەربردەی سووتانی ئەو کچە قەیرانە بخوێنینەوە،
کە شەوان لەنێو پێخەفی تەنیاییدا
ئەنگوستیان دەکەن بە چەقۆی لەزەت و
داوێنی خۆیان پێ قیمە دەکەن!
با پێکەوە
شتێک لەمەڕ خۆکوشتنی ئەو گەنجە سمێڵ ڕەشانە بزانین
لەسەر چرپایەکی سڕی ئاسنین،
بە چرپەی چەند دڵۆپێک ئاوی حەیات فەرموویان
«مەرگمان لە ئەستۆی ئێوە دایە
ئەی ژنە شۆخ و شەنگەکانی پەموو»
نا هەرگیز تۆ ناتەوێ، لە مزگەوتێکی بۆن خنکدا
فاتیحایەک،
بۆ چوار شەهیدی خانەوادەیەک بخوێنیت
پاشانیش سەعاتێک، لە بیستانێکی کەوشدا
بەشوێن پێڵاوە بزر بووەکەت بگەڕێیتو
نەیدۆزیتەوە!
تۆ ناتەوێ دەمەو عەسرێک
پیاسەیەکی شێخەڵا بکەیت و لە عەرەبانچییەکانی ئاوارە
بپرسیت؛

ئەرێ جاران چ کارە بووی برادەر!؟
بە زەردەخەنەیەکی هەڵا هەڵاوە وەرامت بداتەوە بڵێ:
من کەمانچە ژەن بووم!!
= =
سڵاوێکی خوداتان لێ بێت ئەی ماینە قژ خاوەکانی ئیغرا
دەتانزانی تاعوون لە ئان و ساتی شێت بوونایە،
کەچی لە هەڵفڕاندنی کوورژانتانا
دوودڵ نەبوون
سڵاوی خوداتان لێ بێت، ئەی ئەو کانیلە سازگارانەی
لەوە دڵنیابوون کە مردن «أقرب اليكم من حبل الوريد»
کەچی لەپشکووتنی گۆی مەمکەکانتانا
پەشیمان نەبوونەوە!
سڵاوی خوداتان لێ بێت، ئەی ئەو ژنە ڕوو سوورانەی
لەسەردەمی زیندە بەچاڵ کردنی مێیینەدا،
بیرتان لە تەڵاقدانی مێردە خائینەکانتان
کردەوە!
سڵاوی خودا
سڵاوی پێغەمبەران
سڵاوی شیعرتان لێ بێ، ئەی ئەو تامانە ئابڕوومەندانەی
بە ئیحترامەوە،
بە گەردەلوولی بێ شەرەفتان گوت؛
بوەستە تکایە بوەستە
لە ڕۆخ ئەو ڕووبارە بەهەشتییانەی سەر ڕێگەتا،
شکۆفە
بەتای لیباسەوە خۆی بەسمێڵ دەکات!
بەیانی هەفتە حەمامی ئەو ماکۆترە پێ بەتووکانەن،

دوای ژەهرە بارین، شوویان بەجربوەی ئەستێرە کرد
بوەستە تکایە بوەستە
ئەمڕۆ یەکەم پێشەنگەی کالیبتۆسە لک پەڕیوەکانی
ئینجانەی شۆستەن
ئەمڕۆ چلەی کەمال سابیری ڕەزاسووکە
ئەو پەپوولەی لە نێو پیاڵەیەک عەرەقی فەلدێ،
غەرق بوو
بوەستە
هێشتا مەلا سامان لە پرسەی شەهید دایەو
لە خوێندنەوەی دوا ئایەتی نەبۆتەوە!
سانایە بە فوێک گەڵای سانایە لە کونفەیەکوونێکدا
سانایە لە چاوچووقانێکدا
سانایە بە قومێک
بەڵام جەسارەت ناکەی نێو قەدی
بەڵام جەسارەت ناکەی بەدەسگیرانە شەرمنە
بەڵام جەسارەت ناکەی بە دڵۆپە
بەڵام جەسارەت ناکەی لەبەردەم ئاوێنەیەکدا
ڕووت ببیتەوەو
نا هاوڕێ شەڕەنگێزەکەم
بەڵام جەسارەت ناکەی، بە تفەنگە پیاو کوژەکەت بڵێی؛
خودا حافیز
ئیدی من، سەفەر بۆ کیشوەرەکانی عیشق و
ئوکیانووسەکانی گوڵ دەکەم!!
= =
پێم شەرمە ئەی ژنە دووگیانەکەم بەکۆچ
پێم شەرمە

نیوە شەوێکی تریش لە شیرین خەودا ڕاتچڵەکێنم و
پێت بڵێم؛
ترووسکەی مەمکەکانت کۆکەرەوەو بیخەرە،
توورەگەیەکی تاریکەوە
دیسان شەڕ،
لەنێو پووش و پەڵاشی ڕۆحمدا خۆی ڕووت دەکاتەوە
دیسان شەڕ،
شووڕەی ماڵەکەمانی بڕی و لەو دیو پەنجەرەکانەوە
تەماشای عەورەتمان دەکات
پێم شەرمە کچە عازەبەکانم
ئەی ئەو کیژانەی لە تریفەی جوانیدا خنکاون و
تەبەشتان لێواو لێوە لە شەرم
پێم شەرمە بڵێم؛
عولبەی ماکیاجە ڕەنگینەکانتان توڕدەنەوە ئاودەستی
مزگەوتەکان
بە زریکەیەک ئاوێنە ساواکانی بەردەستان بکەنەوە زیخ
ببنەوە بە هاوسەری دووپشکە هەرزەکارەکانی ژێر دەوار!
مەلەی بێنوێژیتان لەوێ ئەدا کەنەوە،
لەوێ لە نێو ڕووبارە تەزیوەکانی دوو چۆمان
پێم شەرمە کوڕە تاقانەکەم،
ئەی ئەو کوڕەی گەرووت ئاوسە بە ئاوازو
چاوەکانت دوو دارستانن لە نۆتە
جەسارەت ناکەم پێت بڵێم؛
پەنجە چکۆڵەکانت لەسەر پێتی سایزەرەکە جێ بهێڵەو
خۆت بدە دەست قەدەری ئەم کەشتی کۆچەوە
تا منیش بەر لە تەقینەوەی گڕکان

به لە خنکانی لێک دابڕان،
دەست لە پرچی شەپۆلێ گیرکەم و بقیژێنم؛
ساڤۆ
ساڤۆ گیان
وریابە قاچاخچییەکانی کەنار، صۆلۆی سترانەکانت نەدزن
وریابە ماسی و نەهەنگەکانی ئیجە،
چاوە ڕەشەکانت هەڵنەکۆڵن
جەسارەت ناکەم ساڤۆ گیان بەشەڕە بەهەیبەتە بڵێم،
ئەی شەڕی مەزن تکایە
تنۆکێک ئاشتی
تنۆکێک شەرم
تنۆکێک ساڤۆ!
= =
کەس نەما
کەس، کەس!!
درەختە ترسنۆکەکان، بە ڕەگەوە سەفەریان کردو
چۆڵەکەکانیش، لە حەوزێکی لیخنی ماسیدا
لە جریوە کەوتن
کانیلە خائینەکان هەڵفڕین و کەو و سوێسکە عاشقەکانیش
لەبن تەراشە وشک و برینگەکاندا،
شەهید بوون
کەس نەما کەس، کەس!!
کوا شێرزادی گوڵی ڕەش، لەڕۆژێکی بەفرانبارا
کە بەفر لە ژێر کەوشەکانماندا گرمەی دەهات
بە قەمصەڵەیەکی ڕەش و ملپێچێکی ڕەنگاوڕەنگەوە
تووشم بێت و پێم بڵێ؛

قوباد گیان باژنەکانمان یەگدی بناسن
با نیوەڕۆیەک لە دەوری کفتەیەکی صابوون کەراندا
خڕ ببینەوە
کەس نەما کەس، کەس
کوا دەمەی ئێوارەیەکی پایز
کزەی هەناسەیەکی بێ گەرد، گەلا گەلا
گەمەی مندالآنە بەپرچە زێڕینەکەی دڵسۆز حەمە بکات
و
بە پاسەوانێکی بەر دەرگەی ئاسایش بڵێین؛
لە نێو گەردەلوولە ڕەشەکانی شەڕیشدا،
کۆتری عیشق دەچێنین و
لەبەر پەنجەرەی دڵیشمانا، ماچ بەخێو دەکەین!
کەس نەما
کەس، کەس
شەونمیش لە قژە ماش و برنجەکەی من تۆراو
دووا سەبەتە ماچەکانی بەسەر سینگی پیاوێکی تردا،
سەرەو نخوون کردەوە
دەترسم «غەمبار» ئەوەندە بە دوای شەرابی «سەراب»ا
غار بکات،
تا بەسەر کەمینی بەستەڵەکی دەکەوێ و
بەوە ڕانەگات، دەنگە لە گۆ کەوتووەکەی
لەبەر گڕی قەسیدەیەکی «مەحوی»یا،
گەرم بکاتەوە!
دەترسم «دەشتی» دوا چەمۆڵەی بێزاری خۆی
لە قەڵای بریندار بکات و بە قاوەخانەکەی مەچکۆش بڵێ؛
چایەکانت گەر پڕاوپڕیش لە شەکر، هەر ژەهرن

کەس نەما
کەس، کەس
دەترسم «هەڵمەت» لە ساتە وەختێکی هەڵچوونا ،
ڕەشماڵە ئازیزەکەی بپێچێتەوەو
پرچی هەموو ئەحلامەکانی ئەم شارە گڕبدات
لەدووا هەنگاوی ئاوابوونیشا ،
ئاورێکی شێتانەمان لێ بداتەوە بڵێ؛
بای بای نیشتمانە بۆگەنەکەم
بای بای!!!

مێژوو

گەل مێژووی خۆی بە شۆڕش دەنووسێتەوە
شاعیر بەخەون
ڕووبار بە گوڵ
شەونم بە فرمێسک
پەروانە بە ئاگر
زیندان بە جەللاد
کەر بە زەڕین
قەحپە بە گان

ترازان

شەوان لەسەر سینگی ژنەکانمان،
بە هەموو شۆخ و شەنگەکانی دونیا دەگەین
تەنیا

قابیل

مێژوو لاڵە، مێژوو کەڕە، مێژوو کوێرە
هابیل برای قابیل نەبووە!
مێژوو سەربردەکانی خۆی،
بە درۆ دەگێڕێتەوە!!

ڕونک

فرمێسکی مرۆڤ، بۆ مەرگ و
ل ێ ک دابڕانی
ئازیزە
فرمێسکی دەریا ، بۆ ژیان و
لە ئامێز گرتنی
ماسییە!

دابڕان

کە پێکدەگەین،
گریان زمان زیندانی دەکات
کە داشدە بڕ
ێین،
جەنازەی چەند وشەیەکمان پێ دەداتەوە!

تەرم

گەر تەرمەکان نەدەنەوە،
مزگەوتەکان
باڕەکان
کتێبخانەکان مان دەگرن
گەر تەرمەکان نەدەنەوە،
مەیت شۆرەکان
گۆڕهەڵکەنەکان
قورعانخوێنەکان لە برسان دەمرن!

قەنارە

نەرمترین و ناسکترین و بەهێزترین کەلەپچە
ئەو کەلەپچانەن،
کە ژنان لە مووی خۆیان دەیچنن
ڕووناکترین و دڵگیرترین و پیرۆزترین زیندان،
ئەو زیندانە تەنگانەن
کە قاوشەکانی ئەڤین و
کلاوڕۆژنەکانی چاو و
دەروازەکانی دەم و
سێدارەکانی کەزی و
جەلادەکانی مەمکن!

منیش

ئێوە لە شیعرەکانی من و منیش لە ڕەزای قورسی ئێوەو
هەمووشمان لە نیشتمانی بێ نان و ماچ،
بێزارین
ئەم ئێوارەیە دوا تەوقە لەگەڵ یەکدی دەکەین و
ماڵئاوا
کەچی لەسەر سنووری سەرما بردووەکانا
لەنێو بەلەمە بێ سەروو شوێنەکانا

لە پەککەوتووخانەو مووتاشخانەو مەیخانەو مێخانە سیاحی یەکانی
ئەرووپادا
پێکدەگەینەوە،
لەوێدا شێتانە، بۆ شیعرە شیرینەکانی من و
بۆ ئێسک سووکی ئێوەو
بۆ کوردستانە ئازیزەکەمان
و
بۆ ئاوارەبوونی خۆمان،
دەکڕووزێیینەوە!!

شەپڵاو

دنیا پێڵاوێکی ڕەش و سپییە
کەچی لای تۆ،
شەپقەیەکی ڕەنگاوڕنگە!

ڕەنگ

ڕەنگ زەردێک لەبەردەم گلۆپێکی سووردا
چاوە سەوزەکانی بڕیوەتە قولەڕەشێک
کە بەدڵێکی سپییەوە چاوەڕێی،
تێکەڵبوونی ڕەنگەکانە!

حیزب

من لە حیزبە گەورەکان و ئێوەش لەحیزبە بچکۆڵەکان،
بێزارن
تۆ سێ کۆبوونەوە ئامادە نابیت
من سێ مانگ ئابوونە نادەم
من و تۆ دەیان جار ئیستیقالە تەقدیم دەکەین
کەچی کە شەڕ لەنێوان ڕەنگەکانا هەڵدەگیرسێ،
من و تۆ لە خەتی پێشەوەی شەڕگەدا
عەوداڵی خوێنی یەکترین!
عەوداڵی سەری یەکترین
عەوداڵی شەرەفی یەکترین!!!

ماچ

ماچ
کلیلێکی سەوزە
هەموو دەرگا داخراوەکانی ڕۆح و جەستە،
دەخاتە سەر گازەرەی پشت!

ماچ

دەم ئینجانەی ماچە
نەک
ئەشکەوتی وشە!

ماچ

ماچ
تەوقەکردنی دوو کۆترە
بە دەنووک!

ماچ

لە نێوانی دوو لێودا،
ماچ
پردێکە لە پەلکەزێڕینە

ماچ

ماچ
ئازاد کردنی کەوە
لە ئەمنە سوورەکانی
قەفەسدا

ماچ

ماچ
دووربینی عیشقە
باخچە شاراوەکانی دڵ
دەبینێت!

ماچ

ماچ
تاساندنی وشەیە،
لەزیندانە تاریکەکانی
دەمدا

ماچ

ماچ
نووسینی پەپوولەیە
لەسەر لێوی تفەنگ!

ماچ

ماچ
مۆر کردنی گۆنای ئاشتییە
لەنێو دوو شووشە
عەتردا

ماچ

ماچ
تۆ پێکێ شەرابت لێ ڕشتم
من، گڵاسێک ماچ
لەنێوان دوو پەرداخ دا
مێوێک
هێشووەکی ترێ
هێشووەکی ماچ!

ماچ

ماچ
بەسەر ڕوومەتی یارەوە،
دوو باخچەیە
بەسەر شانی ئەژدەهاکیشەوە،
دوو مار!

ماچ

گۆڕینەوەی حەزە ئەسیرەکانی
دوو لەشە،
لەسەر سنووری
دوو لێودا

ماچ

لە دەمەوە بۆ دەم
ماچ
چرپەیەکی پڕ لە ژیلەمۆی نهێنییە

باوک

بەر لەوەی گوللە لە باوک بێت
کۆمەڵە سەمایەکم خوێندەوە، پەپوولە نووسیبووی
کۆمەڵە سترانێکم بینی، کۆتر کێشابووی
کۆمەڵە عەترێکم ماچ کرد، باغ چڕی بووی
بەر لەوەی سانسۆر لەباوک بێت
باران کۆمەڵە گوڵێکی چاپ کرد
ئازادی کۆمەڵە سروودێک
مەمک کۆمەڵە شیعرێک!

کۆچ

وەک ئەو کیسە نایلۆنانەی،
ڕەشەبا
لەدڕکەزی، دەری شاری ئاڵاندوون،
دڵمان
لە تەلبەندی سنوورە سوورەکان گیر دەبێ
ئەوەی لە ڕۆح و جەستەشماندا ئاو دیو دەبێ،
تەنیا
کەوشەکانمانن!!

شەڕ

شەڕ بوو بەو بەرماڵەی، هەموو سبحەینەیەک
دایکم،
نوێژی لەسەر دادەبەستێ و
دوعا بۆ تفەنگە بریندارەکان دەکات!
شەڕ بوو بە شەکرو ڕژایە، پیاڵە سپییەکانی
چایخانەی مەچکۆ
و
گازینۆی شەعب!
شەڕ لەبەر مێزی توالێتی ژوورەکەمدا

ڕووت بۆتەوەو،
مووە ڕەشەکانی پووزی هەڵدەکێشێ
شەڕ بوو بە پۆستە بەرێکی خوێناوی و نامە سوورەکانی
مەرگی
گەیاندە،
خەستەخانەکانی مناڵ بوون!!

کۆت

ئەم کۆڵانەیە دەرناچێ
باهەڵفڕین
ئاسمان کۆڵانەی تیا نییە

چاو

لەنێوانی ماچ و گوللەدا
واوێک
هەیە
کوێرەکان نایبینن!!

پەموو

بەفر بە تاڵوکە دێتە خوار
وا دەزانێ زەمین دڵی لە لۆکەیە
کە خۆری قژت هەڵدێ،
خۆی بە کەزییە گەرمەکانییەوە
هەڵدەواسێ
تا خێراتر سەرکەوێتەوە!

ژن

درەختێکم لە دۆزەخەوە هەڵاتووم
ڕامتەکێنە ئەی
ژن
با گەڵا ژەهراوییەکانی ڕوحم،
هەڵوە
رێ ن!

کالان

سەنگەرەکەم بە قەتماغەی بیرەوەرییەکانم
پڕ دەکەمەوە
تفەنگەکەم بەلکی دار زیتوونێکەوە هەڵدەواسم
دێم لەنێوانی مەمکەکانی تۆدا،
سەنگەرێکی نوێ لێدەدەم
خەنجەرەکەم،
بە کالانی تۆ دەبەخشم!!!

حەز

خۆزگە تۆ لەدەمێک زێترت دەبوو
منیش لە دەمێک زێتر
خۆزگە تۆ لە دوو مەم زێترت دەبوو
منیش لەدوو دەست زێتر
خۆزگە تۆ تاکە **ژن** دەبوویت و
من سەدان پیاو!

بەرد

شەڕ،
نەخشێکی ئەزەلی سەر بەردە و
ماچ
نەقشێکی ئەبەدی سەر دەریایە!

شۆڕش

ئەی ژنە زیندانییەکانی ڕۆژهەڵات،
شۆڕش لە پشکۆی دەممایە
ڕێمدەن تا بەماچێک،
هەموو کۆتەکانی لەشتان
هەموو کۆتەکانی دەروونتان
هەموو کۆتەکانی عەقڵتان،
ت ێ ک
ب ش
ک ێ
ن م!

پەت

من دوو جار ئەژنۆم لەرزیوە
جارێک لەبەردەم سێدارەیەکی پۆشتەو
جارێک لەبەردەم،
ژنێکی ڕووتدا!

دیوار

ژنە شۆخەکانی وڵاتەکەم
لێم ببوورن،
گەر لەنێوان من و ئێوەدا
هەزاران دیواری بەرلین هەبێ،
من هەر بە ڕووتی دەتانبینم
بە ڕووتی!!

مین

شەڕ هێشتا گازی لە ڕوومەتی شەقامەکان دەگرت،
کە من و تۆ بە ماچ
منی سەر ڕێگا ، گوڵاڵە سوورەکانمان هەڵدەگرتەوە!
کە شەڕیش لەبەردەم داینگەیەکدا ، تەرمی بەجێما
تەنیا ئەو باخچەیە بە سەوزی مایەوە
کە بە جریوەی ماچەکانمان،
پەرژینمان کردبوو!!

پشکۆ

لە شەوێکی قژ سپیداو بەنێو خەتی تەلیفۆنا
سەد پشکۆ ماچم پێگەیی
نیوەییم کرد بە ئاگردانێکی سوورو خۆم لەبەر گەرم کردەوە
نیوەکەی تر بە قەفەزو
دەمم تیایدا زیندانی کرد!!

هەنگ

کەناری ڕابەری سترانەو
هەنگیش سەرکردەی ماچ
من گوڵ بوومایە،
ڕەدووی هەنگ دەکەوتم!!

تەم

ئایا کەشتی نووح شەیتانی تێدابوو!؟
تۆفان
تۆ وەرامان بدەرەوە!

شەیتان

بەم ڕووتییەوە چەند جوانین
تۆ هەڵەکانی داک حەوا دووبارە
دەکەیتەوە،
من لاساری شەیتان!

ئاوێنە

کە لەبەردەم ئاوێنەیەکا ڕووت بووینەوە،
پێت گوم؛
لەشت چ ئێوارەیەکی تاریکە
لەشی منیش چ سبحەینەیەکی ڕووناک
منیش گوتم؛
پرچت چ شەوێکی ئەنگوستە چاوە
پرچی منیش، چ بەیانییەکی زیوین!

دزیی

مانگ ژنێکی لەچک بەسەر بوو
نیوە شەوێک، دوای ژوانی خۆر
لە حەوزەکەدا مەلەی کرد
جل و بەرگی تووڕدایە نێو،
سەبەتەیەک لە تریفە
ڕەفتەیەکی پەمەیی
فستانێکی سەوز
ئەتێکێکی ڕەش
ستیانێکی مۆر
کە لە حەوزەکەدا هاتە دەر

گوڵێک ڕەفتەکەی دزی بوو
فستانەکەی لەبەر سنەوبەرێ دابوو
ئەتەگەکەی ڕەیحان چاوی پێ ڕشتبوو
بنەخۆخێک ستیانەکەی،
لەمەمکی خۆی توند کردبوو!!
لەو شەوەوە، مانگ بەڕووتی
دێت و دەچێ!

سەرەتا

لەیەکەم ژوانی ئادەم و حەوادا،
سێ ماچ
لە لێویانەوە کەوتە
خ
وا
ر
یەکێکیان ئاسمان هەڵێکێشاو
بوو بە خۆر
یەکێکیان زەوی زەوتی کردو
بوو بە دەریا
سێهەمیشیان، لەنێوانی زەوی و ئاسماندا
بوو بە خوداوەند!!

بۆ
هونەرمەندی هاوڕێم
نامیق عەلی قادر

سێدارەکانی بەهەشت

بەرایی

ڕوح سێبەری لەشە، لەشی ئازاد سێبەری ئازادی لێ دەبێتەوە،
لەشی داگیرکراوو
زەلیلیش، ڕۆحی چەوساوەو زەلیلی لێ پاشەکەوت دەبێ تا
شارستانیەتی دوو ڕوو
دەست بنێتە بینەقاقای هاوارو داخوازییە ڕەواکان جەستە، مرۆڤ
چاوی بە ڕۆحێکی
نوورانی و ئاسوودە ناکەوێ

کۆتایی و سەرەتا

کە لە خوێندنەوەی ئەم چامەیە بوویتەوە و پێت وابوو کە لە گەڵێدا
دەگونجێی
ئەوا تۆش چەکوشێک لە چەکوشەکانی شۆڕشی جەستە دەست بدەیەو
تێبکۆشە تا
ئەو قفڵە ئاسنینانە تێکبشکێنی کە لە دەرگاکانی جەستە دراون

-١-

کە تۆ لە ئامێز دەگرم ئەی بزربدیار،
خیانەت لەگەڵ ئەودا دەکەم
کە ئەو لە ئامێز دەگرم ئەی دیاربیزر،
خیانەت لەگەڵ تۆدا دەکەم!
کە لەنێوان هەردووکیشتانا دەوەستم

خیانەت لەگەڵ خۆما دەکەم!!
نەفرەت
نەفرەت
نەفرەت
نەفرەت لە تەمەنی پڕ عیشق و خیانەت
نەفرەت ئەی هەنگوینی تاڵ نەفرەت
نەفرەت ئەی ژەهری شیرین نەفرەت!

-٢-

لە دووڕیانی بەهەشت و دۆزەخدا، لە بن شەستەبارانی
گوڵ و پشکۆدا
بە پێوە دەوەستم
تاژی چاوم لەو کچە کارمامزانە بەردەدەم،
بە ڕووتی بۆ دۆزەخ ڕێچکە دەبەستن
بە ڕووتی بۆ بەهەشت ڕێچکە دەبەستن
ئەو کچە شۆخانەی،
پێشی من ژیان و نەمدیتن
لەگەڵ من ژیان و نەمدیتن
دوای من ژیان و نەمدیتن!
شوێن مەمکی شۆخترینیان دەکەوم،
گرنگ نییە
بۆ گەرمیانەکانی بەهەشت دەچێ
یا کوێستانەکانی دۆزەخ!

-٣-

چوومەوە ئەی ئافرەت پاشی تۆ چوومەوە
چەکمەی یاساوڵەکانی بەر قاپی بەهەشتم لێستەوە
کریستاڵی دڵم، لەسەر بەردە ڕەشەکانی سەر سینگی
بیلال، هەلا هەلا کرد

جومگە گوناهبارەکانی جەستەم لێکدی ترازاندو گوتم:
فرمێسکەکانم، ڕەوە ژووشکێکی خوێناوین
دووکەڵی بەرد قانگیان دەدات
نووشتەی پەشیمان بوونەوەی میدۆزایان بەسەر شانەوەو
لە کونی چاومەوە دەردەپەڕن
گوتم لە نوێ دامرێژەوە،
دڵم لەو برە تۆزە داڕێژەوە، کە لەسەر باڵی
ئەسپە شەهیدەکانی بەدر
تێکەڵ بە ئارەقەو خوێن بوون
دامرێژە، چاوم لەو تۆزە خۆڵە داڕێژە،
کە لە بیابانی هەناسەی پیاو چاکانەوە هەڵدەکات و
لەسەر زریزەی دەفی دەروێشە بێئاگاکان،
دەنیشێتەوە!
خوێنم لەو تنۆکە فرمێسکانە هەڵێنجەوە،
کە بنلۆب بۆ ئۆدیسیۆس و
گلگامێش بۆ گیا،
ڕشتیان
دەنگم لەو داوە باریکانە داڕێژەوە، کە لە زارکی ئەشکەوتە
پیرۆزەکاندا،
بوون بە تەونی ئەو جاڵجاڵۆکە خوداییانەی،
مردنیان تا مردن، دەست غەڵەت دا
فریشتەکان،
لە بۆکروزی دەمارەکانم لە خەو ڕابوون
بە دزییەوە،
لە دزی دەرگاکانەوە خیوەتگای مەمکە سپییەکانی خۆیان
نیشان دام
ئافرەت
ئافرەت

ئافرەت
ئەی زەنگوڵەی ئاوارەبوونی پیاو
ئەی نووری نەفرەت
تالآوی ترێی هەڵکانی تۆبە هەڵی دەدەم
من سوورە ماسییەکانی دەریا بێ بنەکانی بەهەشت بووم،
قوللابی برژانگی چاوە نەگریسەکانی تۆ،
هەڵی دامە گۆمە لیخنەکانی دۆزەخ و کردمی بە قرژاڵ!
من کۆترێکی سپی کڵێساو مزگەوتە سیاحییەکانی
بەهەشت بووم،
تاپڕی کفری حەزە شێتەکانی تۆ سەریان لەدوونام،
تا لە کەلاوەی قەلآ تەپیوەکانی زەوی بۆگەن دا
بووم بە کوندەبۆ!
برینی هەموو نێرینەکانی گۆی زەوی، لە چڕنووکی نەوسە
چاو برسییەکانی تۆن
گاشە بەردی دیواری هەموو حەپسخانەکانی زەمین،
لە تاوێری ڕەوەزی سەرپێچییەکانی تۆن
بێنە
بێنە
بێنە
بێنە میوە دزراوەکانی بەهەشتم بدەرەوە
بهێڵە گوێ لە گۆرانییە ئەنفال کراوەکانی بەهەشت بگرم
دەی کلیلە سیحراوییەکانی بەهەشتم لە مست بنێوە!
هەڵەی تۆ نەبوایە ئەی ئافرەت، ئەم هێلکە تاعوونەی
زەوی
نەدەترەکی!
شەڕی جیهانگیری یەکەم
شەڕی جیهانگیری دووەم
شەڕی جیهانگیری دەیەم

سەدەم هەزارەم،
نەدەبوو
قەلەڕەش لەسەر خانە
ڕماوەکانی ڕۆحم اندا
نەدەقڕی
ئافرەت
ئافرەت
ئافرەت
ئەی زەنگوڵەی ئاوارەبوونی پیاو
ئەی نووری نەفرەت
ئەی خولقێنەری ئەو ئەستێرە کوژاوەی،
کارگەی ڕشانەوەی زێترە لە شانەی هەنگوین
چرای تاریکی زێترە لە شەوەزەنگی ڕووناکی
مێرگی گوللەی زێترە لە باروودخانەی گوڵ
جەنگەڵی نارنجۆکی زێترە لە مەرکانەی مەمک
مەزرای کوللەی زێترە لە باڵندەی گەنم!!
لەنێو چاوانی تۆیە،
پادشای ڕۆژهەڵات، لەشکرێکی ژەهراوی سواری
تیرێکی ئاگرین دەکات و
ڕووەو ڕۆژئاوای دەهاوێ
پادشای ڕۆژئاوا، لەشکرێکی ئاگرین سواری
تیرێکی ژەهراوی دەکات و
ڕووەو ڕۆژهەڵاتی دەهاوێ
نێزەی برینەکان، بەسەر شەکرەباوییەکانی ئێمەدا
بەردەبنەوە
نەیزەکی تەرمەکان، بەسەر لانەکە خەوتووەکانی ئێمەدا
بەردەبنەوە
چلوورەی مۆخە خوێناوییەکان، بەسەر گلێنەی

ئاگردانەکانی ئێمەدا
بەردەبنەوە
لەسەر سفرەی ئێمەدا، کەللە پەڕیوەکان پێکدەگەن
لەبەر ئاوێنەی ئێمەدا، دڵە تەڕیوەکان پێکدەگەن
لە ناوچاوانی تۆیە،
پادشاکان دوای هەموو سەرکەوتنێک، دوای هەموو بن
کەوتنێک،
شمشێرەکانی نێو قەدیان تووڕ دەدەن و
شمشێرەکانی نێو لینگیان هەڵدەکێشن
لەناو ڕەحمی ژنە ئابڕوومەندەکانی نێو قەسر
لەنێو ڕەحمی کچە سۆزانییەکانی نێو قەبر،
ئاوی لەشکرێکی تر دەڕێژن و فریای خۆشەویستی ناکەون!
ئافرەت
ئافرەت
ئافرەت
ئەی زەنگوڵەی ئاوارەبوونی پیاو
ئەی نووری نەفرەت
ئەو لێوانەت دوو لێوی سترانبێژێکی پەریزادەی بەهەشت
بوون،
لە ئاهەنگی لە دەستدانی کچێنی و سەرمەست دا،
دزینت
ئەو قەڵشتانەی لەشت جێ ماچی ئەو غیلمانە قۆزانە بوون،
شەوان خۆت لەبەر دەکردن
ئەو مەمکانەت دوو میوەی درەختێکی پیرۆز بوون،
سێبەریان
لە کتێبە موقەددەسەکانی خودا دەکرد،
تۆ لە غەفلەتێکدا ڕفاندنت
ئافرەت

ئافرەت
ئافرەت
مەمکت گومبەزی کتێبە پیرۆزەکانی بەهەشتن، ڕاوت
دەنێم
دەمت تەمبووری گۆرانییە ڕووت و قووتەکانی بەهەشتن،
ڕاوت دەنێم
قەڵشتەکانی لەشت، خەزنەی کلیلە زێڕینەکانی بەهەشتن،
ڕاوت دەنێم
لە قرتاندنی گەمارۆی بازنەیەک نابمەوە، دەکەومە نێو
عەڵقەی بازنەیەکی تروە
لەنێو ئەو بازنە تێلدڕانەدا – با – وردە ئاسنەو –زنە
– کێم
لەنێو ئەو بازنە تێلدڕانەدا، نەورەسەکان ڕەنگیان لە
قیرِی،
دەریا مەیبیوەکان گیر دەبێ و دەبن بە درەختی دڕندە
درەختەکان، دەنووکیان لە ماسولکە جیرەکانی کەلاکی خاک،
دەترازێ و لە ئاسمانی بلەرزەکدا و دەبن بە باڵندەی بەرد
لەنێو ئەو بازنە تێلدڕانەدا ،
ڕەوە سەگە ئێکس پایەر بووەکان، بە گوڵە ئاگرینەکانی
هزرو
زەنگە پەمەییەکانی دەروونم
دەوەڕن!
لەنێو ئەو جغزە تەنگژانەدا،
پۆلە بازی ژیار کە دەنووکیان، زەرگی ئەفسانەیی و
پەڕو باڵیان، کتێبی ئاسمانین؛
چڕنووکیان لە برِبڕەی کەروێشکە سەماکەرەکانی جەستەم
گیر کردووەو
چاوی غەریزەکانم کوێر دەکەم!

ئافرەت
ئافرەت
ئافرەت
ئەی کۆتری شەڕەنگێز
ئەی چرای بەدبەختی پیاو
چوومەوە، پاشی تۆ چوومەوە
پێم گوتن من نەبووم، بە خودای من نەبووم
مەلێکم بۆ بێنن لەنێو چاوانی منەوە ژێی ئاوازێکی پسابێ
دارێکم بۆ بێنن بە تەوری نەوسی من، لقێکی شکابێتەوە!
سێوێکی وە
ربیێ!
پەیکەرێکم بۆ بێنن تاڵێکی قژی بە هەناسەمەوە هاتبێ
پێم گوتن من نەبووم بە خودای من نەبووم
حەوا بوو
نەفامانە دڵی خودای شکاند
ئەو بوو گەوجانە فریشتەکانی لە خۆ تۆراند
–٤–
خودا لەو ڕۆژەدا لە هەڵەکانی ئادەم خۆش بوو
خودا لەورِۆژەدا لە هەڵەکانی حەوا خۆش بوو!
دەرگای بەهەشتیان بۆ خستینەوە سەر پشت
دارسێوەکان بە تارای سوورەوە بەپیرمانەوە هاتن
فریشتەکان، بەهەناسەی برژانگیان، ڕۆحیان لە گەردو
گوناهی زەوی داتەکاندین
لە ڕووبارەکانی شەرابەن تەهووڕا بە ڕووتی مەلەمان کرد!
بە پەشتەماڵی پێغەمبەرەکان خۆمان وشک کردەوە
٢٢–٦–٩٨٠
جەستە هەڵیوو و ڕۆح کوژایەوە
٢٢–٦–٩٨٠

جەستە بوو بە مەشخەڵ و ڕۆح بە ڕەژوو
٢٢-٦-٩٨٠
جەستە بوو بە دۆزەخ و ڕۆح بە مشکی
لە ڕۆژ ژمێری سینگی مندا
٢٢-٦-٩٨٠
گرینگترە لە؛
٢٣-٤-٦١٦
٢٣-٤-٨٢٧
٢٦-٣-٨٢٧
١٦-٤-٨٧٨
٨-٣-٩٠٨
٣-٤-٩٤٥
بەناوبانگترە لە؛
٣-١-٩٤٨
ئەو ڕۆژە ڕۆژی گەڕانەوەی ڕووەتی جەستە بوو
ئەو ڕۆژە ڕۆژی پشکووتنی ئیتراکیسا بوو
ڕۆژی قرتاندنی بازنە داخراوەکانی حەزە لیکنەکان بوو
ڕۆژی داباریني شەونمە سپییەکانی لەش و
هەڵوەرینی گوڵە ڕەشەکانی دین بوو!
ئەی ئەو ژنەی هەموو دوندە ئاگرینەکانی لەشت بە من
بەخشی
ئەی ئەو ژنەی هەموو دۆڵە پاڵاوەکانی لەشت بە من
بەخشی
ئەی ئەو ژنەی هەموو میوە گەییوەکانی لەشت بە من بەخشی
ئەی ئەو ژنەی هەموو دەرگای داخراوەکانی لەشت بۆ من
کردەوە
تۆ نیشتمانمی!!

قاقای دووکەڵ

کە شەیتانەکان لە شەڕی دۆڕاوی خوداکان گەڕانەوە،
چڕنووکیان لەخوێنی ئێمە گیر کرد
گوتیان بڕۆن لەودیوی سەڕابەکانەوە، تەرمێک کەوتووە
نە تەرمی ئاوە
نە تەرمی خۆڵە
نە تەرمی ئاگر!
ئەو ساتە ئێمە وەک بێچووە مشک، شوێن مەمکی
دایکە کوێرەکانمان دەکەوتین
ئەو دەمە ئێمە وەک بێچووە پڵینگ، لە پشت هەنگاوی
باوکە کەڕەکانمانەوە
گەمەی شێتانەمان دەکرد

گوتیان بڕۆن لەبەر پێی قاقای دووکەڵدا، تەرمێک
کەوتووە
نە تەرمی ڕۆحە
نە تەرمی تیشکە
نە تەرمی پەری!
ئێستاکە ئێمە وەک جووجەڵەی سەقەت، شوێن گەنمی
ژەهراوی
دەکەوین
هەنووکە ئێمە وەک بێچووە گورگ، لە پشت ڕێوییە
سیحربازەکانەوە،
شەڕی کەرانەی خۆمان دەکەین!
پەنجەی سزامان لێ ڕامەوەشێنن ئەی کتێبەکانی بڵندایی
خۆ ئێمە نەیزەکی ڕژاوەی ئێوە نین، تا نەهێڵن
«لەزەت لە گوناهەکانی خۆمان وەرگرین»
سندم لە لاقە لاوازەکانمان گرێ مەدەن، ئەی سوڵتانەکانی
سەر زەمین
لە ڕاکردنی ئێمە بۆ دەترسن
نە باخچەی ژنە ڕووتەکانتان پێدەزانین،
نە گۆزەکانی مەی!
هەڵیش بێین، لەنێوان گۆڕی دوو بەندیخانەدا
لەنێوان دەرگای دوو گۆڕستاندا
دەماندۆزنەوە!!
ئێمە شوێن سروودەکانی نیتشە کەوتین،
کەچی نیشتە مردو
خواش بە زیندوویی مایەوە!!؟

چەرخ

تاهەنووکە تەسبیحێک، چەرخێک، قەڵەمێکم
لەسەر دەشپوڵی تەکسییەک
لەسەر مێزی مەیخانەیەک
لەسەر سینگی کتێبێک، جێ نەهێشتووە
کەچی ڕۆژ نییە دڵم،
لەنێو دڵی کچێ
لەنێو دەمی کچێ
لەنێو لەپی کچێ، جێنەمێنێ!!

پەناهەندە

پەیڤینی نێوان
پشیلەو مرۆڤ
پرۆڤ و مشیلە

قوبادی جەلی زادە شەوباش
تەماشاکە
سپای سپی چ زوو،
دوندی شاخەکانی گرتوو و
گەمارۆی شارەکانی دا و

سەری بەدارستانەکان شۆڕ کردەوە!؟
لە باخچە خنجیلانەکەتدا، کوا پنتێک ڕەشایی
تا دڵە لەگۆ چووەکەمی تیادا،
تاوێ هەڵکورمێ
لەو هەڵمە ئاگرینە چەپکێکم بدەرێ
کە مینای عەینەک و مینای پەنجەرەکانی
تەڵخ کردووی
ڕێم دە تا میاوە میاوی بە شەختە بووم،
لەبەر ئاوێنەی ئەو پشکۆیانە هەڵبخەم
کە لە چاوی ئاگردانێ،
بە ساقۆی خۆڵەمێشی و پووزەوانەی ئاڵەوە
خەو دەیانباتەوە
قوبادی جەلی زادە ...
پێنج شەوە لەبەر پژمینی چۆلەکە،
درەختێک خەوی لێ نەکەوتووە!
مانگ تریفەی ئاخنیوەتە کونە گوێی
تا چیتر،
کۆکە کۆکی هەراسان، هەراسانی نەکەن
دارتێلە لاق ش کاوەکان
بۆ چرای گۆچانێک دەگەڕێن، بیانباتەوە شەقامەکانی
ڕووناکی
قوبادی جەلی زادە شەوباش
کونجێکی ژێر زەمینە شێدارەکەتم بدەیە، تا تێیدا
سەر خەوێ بشکێنم
خەوی سەر سیسەمی ئاوریشمینیش،
بۆ تۆ

بۆ منداڵە تەزیوەکانم، کارتۆنێکی شەق و پەقم پێ ببەخشە
سنووقە پۆشتەکانی هەڵبژاردنیش،
بۆ تۆ
لە جامووڵکەیەکی ژەنگندا بۆ من،
دوو ملاکی شیری وشک
گوانی تەڕی هەموو مەڕە خرپنەکانی هەولێریش
بۆ تۆ
ڕێم دە با دوور لەتیرە بارانی باران و تفی بەفر
لەپاڵ ژنە چڵنەکەمدا بنووم
ژنە بۆن خۆشەکانی شەقامی ئۆرزدی و
حەمامی نمرەش،
بۆ تۆ
تەماشاکە قوباد،
چ دکتاتۆرێکی دڵڕەشە بەفر
ژورناڵی هەموو ڕەنگەکانی داخست و
فلچەی هەموو هونەرمەندانی سپی کرد!
دەستی بۆ شەرەفی،
گوڵەباخە چارشێو بەسەرەکان درێژ کردو
ڕووت ڕووتی کردنەوە قژڕووت
قۆڵڕووت
سینگ ڕووت
قاچ ڕووت!
سەیرکە چۆن بەدەستێک
داوێنی خۆیان داپۆشیوەو
بە دەستێک مەمکە تورتەکانیان
بەتای ئەتەگێکی کورتی سپییەوە

لەنێو ڕەهێڵەی شەرمدا، هەڵدەلەرزن!
تەماشاکە بەفر چۆن بە تەنیاییمان دەوەڕێ!
چلۆن،
زیندانەکانی پڕ کردووە لە ڕێکخستنەکانی پەلکەزێڕینە و
لە لایەنگرانی ڕەنگاڵەو
لە هەوادارانی پەپوولە!
من نە حزبێکم هەیە داڵدەم بدات و
نە دیوەخانێک گەرمم کاتەوە و
نە سەندیکایەک ئێسکە گۆشتێکم بداتێ
قوبادی جەلی زادەی برام
شەوباش

هەڵمی
تێک ش کان ی
ژنێ ک

کتێبێک کە لەگەڵ قەبردا دابەزی،
پێی گوتی:
کە هەتاو لە دەرگەی ماڵەکەتی دا، لێی مەکەرەوە
هەتاو نێرە!
کە گۆرانی لە درزی ڕۆحتەوە ژوور کەوت، بەردەبارانی
کە
گۆرانی نێرە!
کە ڕەنگ بەسەر باڵی پەپوولەیەکەوە، خەونەکانی تژی کردی
غەرقی کە لە دووکەڵ

ڕەنگ نێرە!
کتێبێک کە «ئەلف»ی شمشێرو «یێ»ی خوێن بوو،
پێی گوتی؛
لە ماڵەکەتدا،
صەدایەک نابیستی، گڕتر بێت لە دەنگی تەنیاییت
کەوشێک نادۆزیتەوە، دوو نمرە لە پاپووچە چووکەکانت
گەورەتر!
تا دەمریت،
دیوانێک ناناسیت، خۆی لە کتێبخانەکەتدا بدزێتەوەو
شەو لەپلاتا بخەوێ!
کراسێک نابینیت،
بۆن عەرەقی پیاوێکی گرتبێت لە شەڕ گەڕابێتەوە!
کتێبێک کە لەگەڵ کفردا هاتە خوار پێی گوتم:
ڕێ مەدە پشیلەش دزە کا و بێتە ژوور
دوو لێوی پشیلە قرمزی و زمانی لێستنەوەی گڕی سوور!
سبەینان گوێ نەگریت لە قووقەی کەڵەشێر
ئەو دەنگە فریادی زەندیقە بۆ باخێک،
ڕووسوورە لە گوڵی ئیباحەت
ڕێم دە چۆڵەکەش بە لقی حەزتەوە هەڵکورمێ
نەبادا دەنووکی لە شاتووی مەمکت دا و
داوێنت تەڕ بکات لە خوێنی قەباحەت
چەند تەنیام
تەنافی جلی من، هەر تەنیا ستیان و ئەتەگێک
تەماشای تەنافی دراوسێش،
لە قورسیی سترێجی ئافرەت و بیجامەی پیاو دا
خەریکە دەپچڕێ! چەند تەنیام

من میناى پەنجەرەم ساف و ڕوون
تەماشاى پەنجەرەى دراوسێش،
لە گڕى جووت بوون و لە هەڵمى ڕامووسان
چ تەڵخە
کتێبێک کە لەگەڵ حزبێک هاتە ژوور،
هەر هەموو مێردەکەى لێ دزیم
کەس نەبوو پێى بڵێ؛
با شەوێک بۆ **ژن** و شەوێک بۆ دوژمن
شەوێک بۆ ئەوین و شەوێک بۆ کەمین
نەموێرا پێى بڵێم هەمووى نا
لێوێکى بۆ ماچ و لێوێکى بۆ ئاگر
لاقێکى بۆ مین و لاقێکى بۆ سەما
چاوێکى بۆ من و چاوێکى بۆ ڕێى جەنگ
دەستێکى بۆ مەمک و دەستێکى بۆ تفەنگ
کتێبێک کە لەگەڵ زیندانێ دابەزێ پێى گوتن؛
«ئێمە شەڕمان خۆشتر دەوێ لە **ژن**!»
تێپەڕین پیاوەکان بێرەدا تێپەڕین
لە ژێر دوو باڵى دووعاو
بەنێو تەم و مژى حەسرەت و
لە ساتەوەختى کرژبوونى گۆى مەمکدا
تێ پەڕین
شانیان موتوربە کرابوو لە ئاسن
چاویان خەڵتانى ڕەونەقى شەڕ
دڵیان خزمەى دەهات لە فیشەک!
ئەى جەستە پڕاوپڕ لە گوڵى کچێنى
هەزار جار لەبەردەم ئاوێنە دەوەستیت،

پیاوێک لەدواوە نابینیب
دووباڵى بخاتە کەمەرت و گەردنى تەنیاییت ماچ بکات!
سەرینێک تا دەدڕێ، هەر تەنیا پرچى تۆ دەناسێ
ڕادیۆیەک تا دەنوێ، چاوى تۆ تەڕ دەکر بە ئاواز
تەپڵەکێک تا دەمرێ، خاڵییە لە پەنجەى پیاو و فلتەریجگەرە
فنجانێک تا دەشکێ، ناچێتە سەر لێوى گۆشتنى قوبادێک
ڕەففەیەک تا دەڕمێ، بێ بەشە لە شەوقى گلاس و سێبەرى شەرابێک
گۆى مەمک تا دەمى هەڵوەرین،
ناگاتە «مەم»ێکى عاشق و
دەمێکى ئاگرین!!

حاجییەکان بێرەدا ڕەت دەبن

بسم الله الرحمن الرحيم
يسئلونک عن الانفال قل الانفال لله والرسول

له عەرعەرەوە قسە دەکەم
له عەرعەرەوە
له سێبەری بەردەڕەشی موقەددەسەوە

«بواد غير ذی زرع عند بيتک المحرم»
له عەرعەرەوە
له گۆڕێکی نابیناى عەرعەرەوە
سڵاو باليسان
فریشتەکان، بەهەشتیان لە نەمامەکانی تۆدا چاند
ئاویان لە کانیاوە چاو قرژاڵەکانی تۆوە
ڕاکێشا
بە کلچووکی ژنە شۆخەکانی تۆ چاویان ڕشت و
باڵندەکانی بەهەشت، لە چۆڵەکە ڕوح سووکەکانی تۆوە
فێرە فڕین بوون
له عەرعەرەوە قسە دەکەم
له عەرعەرەوە
سڵاو باليسان
تۆ لەوێ شنە برژانگت شانە دەکات و
من لێرە، وردە زیخ کاکۆڵم هەڵدەکرووزێنێ
تۆ لەوێ نێو دەمت پڕیەتی لە گوڵ
من لێرە برینم پڕیەتی لە گڕ
له عەرعەرەوە قسە دەکەم
له بیابانی ئافاتەوە
لەکێوی بەژن بڵندی عەرەفاتەوە
سڵاو باليسان
باليسان قرية جميلة تجري من تحتها الانهار
في راحتيها ينفجر اللون و تتساقط الانوار
علي كتفيها يورق الحب وتغرد الاشجار
وفي محراب مسجدها تركع الحمائم وتسجد الامطار
له عەرعەرەوە قسە دەکەم

له ژێر زەمینێکی بێ پەنجەرەوە
له برینێکی بێ تخووبەوە
له گۆڕستانێکی بێ گۆڕەوە
عەرعەر
کوژانەوەی سەدو هەشتاو دوو هەزار مۆمە
له دەم ئێوارەیەکی نەورۆزدا
وشک کردنەوەی سەدوو هەشتاو دوو هەزار
پەپوولەیە،
لەنێو «کتێبێکی پیرۆزا»
عەرعەر
له چاوە شینەکانی یەمامەدا،
سەدو هەشتاو دوو هەزار فرمێسکی قەتیسماوی
سوورە
عەرعەر
له تەوێڵی شەرمەزاری مێژوودا
سەدو هەشتاو دوو هەزار هێلینی پەڕەسێلکە
خاپوورە
له عەرعەرەوە قسە دەکەم
له باخچە هەڵواسراوەکانی ئەنفالەوە
ئەنفال:
سەدو هەشتاو دوو هەزار مێش
سەدو هەشتاو دوو هەزار برین
ئەنفال:
سەدو هەشتاو دوو هەزار کوللە
سەدو هەشتا دوو هەزار گوڵەگەنم
ئەنفال:

سەدو هەشتاو دوو هەزار شمشێر
سەدو هەشتاو دوو هەزار گەردن
ئەنفال:
سەدو هەشتاو دوو هەزار حجارە من سجیل
سەدو هەشتاو دوو هەزار
گوڵووکە هەناری هەڵوەریوی دیل
ئەنفال:
سەدو هەشتاو دوو هەزار «جمر من حدید»
سەدو هەشتاو دوو هەزار ڕۆندکی شەونمی شەهید
له عەرعەرەوە قسە دەکەم
له عەرعەرەوە
حاجییەکان بێرەدا ڕەت دەبن
باخەڵیان پڕ له گوێز
مەتارەیان پڕ له شنە
حاجییەکان بێرەدا دەگەڕێنەوە
نێو دەمیان پڕ له قەسپ و
مەتارەیان پڕ له زەمزەم
کۆرپەیەک لەژێر لمەوە پێی گوتن؛
من لەنێوان دوو شەنگەبیدا جۆلانەیەکم هەبوو
له تریقەی تریفە
چۆلەکەیەک لەژێر لمەوە پێی گوتن؛
من درەختێکم هەبوو کە گۆرانیم بۆ دەگوت،
گەڵا گەڵا چەپڵەی بۆ دەکوتام
درەختێک لەژێر لمەوە پێی گوتن؛
من کانیلەیەکم هەبوو پێنج فەرزە تیایدا،
دەستنوێژم هەڵدەگرت

له ژێر لمەوە سەگێک بە حاجییەکانی گوت؛
من شوان و ڕانە مەڕێکم هەبوو، نە خەبەرێک هەیەو
هەیەو نە ئەسەر
حاجییەکان بێرەدا دەگەڕێنەوە
کەشیدەیان پڕ لەحەسرەت
مەتارەیان پڕ لە تەنیایی
مەڕێکی شەهید پێی گوتن؛
من شەنگە بێرییەکم هەبوو، پەنجەکانی
دە ڕووباری شەکر بوون
لە ژێر لمەوە کۆترێک پێی وتن
من وارێکم هەبوو، دووای هەموو جووت بوونێک
خۆم تیایا بسمیل دەکرد
ژنێک لەژێر لمەوە:
«اذ قالت رب ابن لي عندك بيتا في الجنة
ونجني من فرعون وعملة ونجني من القوم
الظلمين»
دەنگێک لە ژێر لمەوە، دەنگی «عبد الباسط» بوو،
هاواری سوورەتە زامارەکانی قورئان بوو،
داوێنی حاجییە شپرزەکانی گرت و،
پێی گوتن؛
بەر لەوەی ئایەتەکانم بسووتێنن
بەر لەوەی ڕەفیقەکانی ئەبوو جەهل
حەرفە پیرۆزەکانم لە خوێن سوور کەن،
من لە مزگەوتێکی چیاییدا
سەرم نابوو بەسەر ڕانی پەپوولەیێ و
گوڵێک باوەشێنی دەکردم و

کەناریەک دەیخوێندم
گۆڕستانێک لەژێر لمەوە پێی گوتن،
من گوندێکم هەبوو تاریک و ڕوونێک
بەر لەوەی کەڵەشێر، مزگەوت لەخەو ڕاپەڕێنێ
چاویان بەست و
قۆڵیان بەست و
خستیانە پشتی ماشێنێ!
حاجییەکان بێرەدا ڕەت دەبن
بەنێو گۆڕستانێکی بێ گۆڕو
بەنێو ئۆکیانووسێک قیژە!
بەنێو ئاسمانێکی کشاوا

باخەڵیان پڕ لە سادەیی و مەتارەیان پڕ لە لە بەرائەت
مەلای گەورە پێی گوتن:
بەر لەوەی بڕۆن، بۆ پەنجەکانی بەردەڕەش،
ها ئەمە تەزبێحێک
لە سەدو هەشتاو دوو هەزار دەنکە زەیتوون
حەبیب(*) خان پێی گوتن:
پێش ئەوەی بڕۆن، بۆ گەردنی عائشە،
هانی گەردانەیەک
لە سەدو هەشتاو دوو هەزار نقێمی گلێنە
لە عەرعەرەوە قسە دەکەم لە عەرعەرەوە
تا چاو بڕ دەکات، شوێن پێ پیرۆزەکانی پێغەمبەر
تا چاو بڕ دەکات،
شوێن گاگۆڵەی گوندی هەتیو و لایلایەی کانیلەی دەست بەسەر

تا چاو بڕ دەکات،
باخی عەدالەتی عومەرو مەصحەفە سەوزەکانی عوسمان
تا چاو بڕ دەکات،
کولەباڵەی هەڵکرووزاوی لاوک و پووزەوانەی سووتماکی حەیران
تا چاو بڕ دەکات،
شەستە بارانی تەقواو نێرگزەجاڕی باوەڕ
تا چاو بڕ دەکات،
کەللە سەری مالکی کوڕی نوەیرەو لاشەی دوو لقی
عومەری خاوەر
لە عەرعەرەوە قسە دەکەم
لە عەرعەرەوە
بستێک لە ئەشکەوتی حەرائەوە دوور
گوێم لە شەققەی شاباڵەکانی جبریلە
پۆل پۆل مەخلووقاتی عەجیب،
بەلکە خورمای «اقرأ»ەوە، دێنە دەر!
دەستێکیان شمشێرو
دەستێکیان نوور
«خالد» دەبینم دوای قەتلوعامی «بەنی قورەیزە»
بە کلێتەکەی من، عەرەقی تەوێڵی دەسڕێ و
شمشێری پاک دەکاتەوە
ڕەوە سوارێ لە کوردستانەوە دەگەن،
ئەسپە ڕەشەکانیان لە کێلی گۆڕە نادیارەکەم
دەبەستنەوە
لە پشتەوەی هەر سوارێکی ڕەشتاڵە
خەجێکی یەخسیری قەرەداخ
شۆڕە ژنێکی شەتدکدراوی شارەزوور

خوێنی منیش، تنۆک تنۆک و
سەر لەبەر،
دا
چ
ۆڕ
ایە
گەرووی ئەو کوولەکە تەڕەی،
کە بیلالی حەبەش شەلاڵی کردبوو
لە
«اللە
اکبر»
لە عەرعەرەوە قسە دەکەم
لە عەرعەر!!!

ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال **عەرعەر** ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال
ئەنفال ئەنفال ئەنفال ئەنفال

دەست

دەستێک لەسەر مێزەکەمە
دەست نییە!
گوڵێکی سپییە، بە پێنج پەڕەی تەڕەوە
کۆترێکی سپییە، بە پێنج دەنووکی سوورەوە
ڕووبارێکی سپییە، بە پێنج جۆگەلەی شیرەوە
دەستێک لەسەر مێزەکەمە
دوور
دوور
وەک مەودای نێوان،

کارمامزێکی تێنوو و شڵپە شڵپی سەرابێک
وەک مەودای نێوان،
گۆرانییەکی بریندار و گوێچکەیەکی کەڕ
نزیک
نزیک
وەک نزیکی نێوان دوو مەمک لە سینەیەکدا
وەک نزیک نێوان دوو پێڵوو لە دیدەیەکدا
ئەی دەست
ئەی دەستی سێیەمم
خۆشم دەوێی

ف - زامدار

لە لەحزەیەکداو لە ڕاستە شەقامێکی گشتیدا
منداڵێکیان فڕاند
ماشێنێکیان دزی
پۆلیسێکیان چەک کردو
ژنێکیان سەربڕی
کەچی من دەسگیرانە پەپوولەکەم،
ساڵگارێکە
ئەم وڵاتە پان و پۆڕە دەپشکنین
پەسیوێکمان دەست ناکەوێ
تاقە ماچێکی تیا بکەین!

ئاوێنەیەکی

ش ک او

لە چوار پارچەییدا لەشی تۆو دڵی وڵاتەکەم
چوون یەکن
تا بتوانم چوار پارچەکانی کچێنیت خڕ بکەمەوە،
موحتاجی شۆڕشم
شۆڕشێک تیایدا،
خۆم ڕابەرو
خۆم پێشمەرگەو
خۆم شەهید!!

عەتر

بەهاران هەور،
گەواڵە ژنێکی تەنگاوە
کراسە خۆڵەمێشییەکەی تا سەر چۆکان هەڵدەکات و
بەنێو کێڵگەیەکی میندا، ڕادەکا
لەپڕ مینێک لەبن پێ خرپنەکانیدا
دەتەقێتەوە!
لەترسا هەور،
تنۆک

تنۆک
عەتر دەکا بە ئێمەو
چۆڕ
چۆڕیش،
میز دەکا بەخۆیا!!

سمێڵ

ئەو بوو
وەنەوشەکانی ماچی سووتان
ژنە شۆخەکانی هێنایە سەر ڕۆخی مانگ و
هەڵیدێران
ئەو بوو
خوێنڕێژتر لە هیتلەر
ناشیرینتر لە سمێڵە بڵحەکانی ستالین!
ئەو بوو
خەونە سەوزەکانی «بێکەس»ی ژاکاند

«عەلی مەردان»ی پەژێوان کردەوە
لە گوتن
ئارمسترۆنگ بوو،
بوختانێکی بە مانگ کردو بە شاعیرانی گوت؛
مانگ چرایەکی خامۆشە
مشتێک خۆڵەمێشە!!

کیسەڵ

خۆزگە تۆفان
کەشتییەکەی نووحت دەخنکان
ئەوساکە نووح، یان دەبوو
بە نەهەنگ،
یا بە ماسییەکی زل،
یا بە تیمساح!
ئەوساکە ئێمەش یان دەبووین
بە بۆق،

یا بە کیسەڵ،
یا بە قرژاڵێکی زەبەڵلاح!
ژنانیش یان دەبوون
بە شەپۆلێکی سپی،
یا بە گوڵی دەریا ،
یا بە ڕەوەزە مەرجان!!

تەنیا ژن

خۆزگە تەنیا ژن، ژن باخەوان دەبوون
دڵنیام،
پەرژینیان لە سۆز هەڵدەچنی
زیکزیکەیان فێری موزیکا دەکرد!
بە چۆلەکەکانیان دەگوت؛
تا لە حەمام دەگەڕێنەوە،
چاوێکتان بەو پەپوولانەوە بێت
خۆزگە **ژن**، تەنیا **ژن** باخەوان دەبوون

کە لە درەختێک توورە دەبوون،
بە فرمێسک
گەڵاکانیان تەڕ دەکرد
کە لاساری بکردایە، گوڵێک،
بە مەمک هەڕەشەیان لێ دەکرد
ئەوساکە هەنگ نەیدەزانی،
شیلەی گوڵ هەڵمژێ
یا
شیلەی مەمک!

گورگ

خۆزگە
لە شەوێکی بەفرانباردا،
ژنان دەبوون بە گەلە گورگ و
من بە ڕانە مەڕ
ڕانە مەڕێکی بێ سەگ
ڕانە مەڕێکی بێ شوان!!

ڕەشەبا

-١-

هەموو پۆلیسەکانی ئەم شارە
بەدوای ڕەشەبایێ کەوتوون
گۆیە دەڵێن،
لە تووی مەلیک،
تەنوورەی ژنێکی
هەڵداوەتەوە!

-٢-

- با- لەو دیوی پەنجەرەی
حەمامێکی ژناندا
بەزامداری، دەسگیر کرا!

خۆر

خۆر،
هەموو گەردی بەیانییەک
ژنێکی بێ نوێژەو
لە دەریاچەکەی دوکاندا، خۆی دەشوات
بە چۆڕاوگەی بسکی،
نم
نم
قەرسیلە سەوزەکانی شارەزوور تەڕ دەکات

بەشانەیەکی دار، قژە زێڕینەکەی دادەهێنێ،
تا ،
تاڵ،
تاڵ،
ئەگریجەکانی دەوەرن
لێرە،
بەو دڵۆپە مرواریییانە دەڵێن
شەونم
بەو تاڵە زێڕینانەش دەڵێن
گوڵەگەنم

شەو

شەو، مێردێکی ئەزەلیی خۆرە
خۆریش، ژنێکی ئەبەدی
شەو!
هەموو بوولێلێک
تا
دەمی کازیوە،
لە شانشینی پشتی چیاکاندا
جووت دەبن
لە دەمی ئەوانەوە،

ملیارەها ماچ لە شەققەی باڵ دەدەن
ئەوان،
ملیارەها جگەرگۆشە، دەبەخشن بەئاسمان
لێرە،
بەو ڕێژنە ماچانە دەڵێن
باران !
بەو جگەر گۆشانەش دەڵێن
ئەستێرە !!

گوڵاڵە سوورە

گوڵاڵەکە خۆر
گوڵاڵە سوورە ئاوس دەبێ بە پۆلێ ئەستێرە،
گوڵاڵە سوورە گوڵاڵە سوورە چیا پڕ دەبن لەبەفر
گوڵاڵە سوورە گوڵاڵە سوورە گوڵاڵە سوورە ئەو هەفتەی بێ
نوێژیش دەبێ،
گوڵاڵە سوورە گوڵاڵە سوورە گوڵاڵە سوورە پێدەشت پڕ
دەبن لە: گوڵاڵە سوورە

گوڵاڵە سوورە گوڵاڵە سوورە گوڵاڵە سوورە گوڵاڵە سوورە
گوڵاڵە سوورە گوڵاڵە سوورە گوڵاڵە سوورە گوڵاڵە سوورە
گوڵاڵە سوورە گوڵاڵە سوورە گوڵاڵە سوورە گوڵاڵە سوورە
گوڵاڵە سوورە گوڵاڵە سوورە گوڵاڵە سوورە گوڵاڵەس
گوڵاڵە سوورە گوڵاڵە سوورە گوڵاڵە سوورە گوڵاڵەس

خیانەت

ئەستێرەیەک،
بە چرپە بە هاوڕێکانی گوت؛
با
مانگ بخەینە خوارەوە !
مانگ، = بۆ داگیرکردنی ئاسمان =
کەوا سووری بەر لەشکری مرۆڤە !
مانگ ئەبوو ریغالێکی ترە !!!

بۆ
شەوانی مەستی
هاوڕێکان

عادل امام

هەموو پەرداغە سەماکەرەکانی ئەم مێزە،
وەک باڵی ئاشتی سپین
وەک چاوی بەفر سپین
وەک دڵی عادل ئیمام
سپین وەک مەندیلی مەلای مەزبوورە
پێڵاوی هەموو سەرخۆشەکانی ئەم زیکرە،
ڕەشن وەکو جینۆساید
ڕەشن وەکو ڕشانەوە
وەک عەلی حسن المجید
ڕەشن وەک،
ترسنۆکیی باخەڵ و جەبەرووتی فاتوورە !!

بەرد

ئەمن سێ بەرد ڕادەمووسم
بەردە ڕەش و
قارەمانە و
بەردی کۆڵێ[1]ی دڵ بەکەسەر
بۆ سێ مرۆڤ کڕنووش دەبەم
پەیامبەر و
تێکۆشەر و
هەستیارێکی دەربەدەر !

(١) بەردی کۆڵێ: بەردێکی زل بووە بە چیای باواجییەوە کە حاجی قادر بۆ دوا جار کۆیەی جێهێشتووە، تاوێک پشتی داوە بەو بەردە و بەچاوی پڕ لە فرمێسکەوە ماڵئاوایی لە زێدی پڕ شکۆی باب و باپیرانی کردووە.

سیخوڕ

مانگ،
بەتاقی ئاسمانەوە،
سیخوڕێکی چاو تیژی
زەوییە!
بۆیە ئەستێرەکان هەموو شەوێک،
سینگی دەدەنە بەر
دەستڕێژی نەیزەک!

درەختە
مەستەکان

وەک ژنەکانی شار،
درەختە شۆخەکانی سەرچنار
دەمناسن
شەوان کە لەگەڵ شاگوڵێکا
دەگەمە وێ،
دارەکان یەک یەک
خۆیان لە چەمەکە دەدزنەوە و دێنە لام
درەخت هەیە بە سترێجەوە دێ
هەیە بەلەچکەوە
هەیە بەدەم سەماوە
هەیە بەتەنوورەیەکی کورتەوە
درەخت هەیە بەڕووتی
من لەبەر دەمیانا گوڵەکەم ماچ دەکەم
ئەوان یەکتر دەلێسنەوە

(پێش ئەوەی بگەمەوێ
درەختەکان دەمیان نەبوو)

کە پێکێ عەرەق هەڵدەدەم،
درەختەکان دادێنەوە و
دەست دەخەنە ناو چەمەکە و
مشتیان پڕ دەکەن لە عەرەق

(بەر لەوەی من بخۆمەوە
دارەکان عەرەقخۆر نەبوون)
کەدەست بۆ سینگی گوڵ دەبەم،
درەختەکان،
هێشوو
هێشوو،
مەمک دەگرن!

(بەر لەوەی من مەمک بگرم
درەختەکان مەمکیان نەبوو)
کە گوڵ گۆرانیم بۆ دەڵێ،
گەڵاکان دەبن بە کۆڕس و
لقەکان شمشاڵ دەژەنن
(بەر لەوەی گوڵ
عەتری گۆرانی بپژێنێ،
درەختەکان گوێیان نەبوو)
کە ماشێنەکی پڕ لە چەکداریش - لە پڕ-
بە (چەق چەقا) ڕەت دەبێ،
من و گوڵ
بەجادە پێچاو پێچەکەی قلیاسانا
ڕووەو ماڵ کێل دەبینەوە
درەختەکانیش وردە وردە،

دەخزێنە ئامێزی چەمەوە
پاژنەیان لە خاک دەترازێنن و
دێنە سەر نووکی پێ
تا ،
لە نێو لایتی ماشێن و گڵۆپەکانی شاردا ون دەبین،
بەدەستە کەسکەکانیان،
ماڵئاواییمان
لێ دەکەن!

بۆ ئەو
ئازیزانەی
پیرەر لێکی دابڕین

کاتم نییە
بۆ
پیری

پیرەر،
ئەی شەلاڵ لە بێ ئومێدی سوور
پیرەر،
ئەی خوێناویترین تەلبەندی سنوور
پیرەر،
ئەی سەختتر لە شوورەی چین
پیرەر،

ئەی هەشتەمین عەجائبی سەر زەمین
پیرەر،
ئەی ڕۆمانی ڕۆندک و خین
پیرەر،
ئەی چەقۆی دوولەتکەری جگەری
یەک عیشق و ئەڤین
من کەللە سەری ڕۆحێکم،
چاوێکم لەم دیوی دیوارەوە و
چاوێکم لەو دیو!
من خوێنی شا شریانی لەشێکم،
خڕۆکەیەکم لەم دیوی دەمارەوە و
خڕۆکەیەکم لەو دیو!
من سینەی خرپنی کچێکم
مەمکێکم لەودیو قەفەسی سینگ و
مەمکێکم لەو دیو!
پیرەر،
ئەی تەوری لێ ک داب ڕا ن ی دوو لق،
لە قەدی درەختێکا
پیرەر،
ئەی پردی لێ کت رازانی دوو سوورەت،
لە تاکە ئایەتێکدا
پیرەر،
ئەی فەرزەندەی حەرامزادەی شەڕ
ئەی شمشێری هەمیشە لە خوێن تەڕ
لەم دیو لەودیوی دیواری پۆلادا،
بەگەنجی پیر دەبین
پیرەر! ؟

پیرەر: گوندێکە سەر بەشاری کۆیە هەنووکە بووە بە هێڵی تەماسی هەردوو ئیدارەکە سلێمانی – هەولێر

وڵاتی ڕەژوو

شەوێکی درەنگ بوو ژنەکەم سەری لێ خوار کردمەوە،
ساواکەمانی بەباوەشەوە
نووستبوو باوێشکی دەهاتێ: تەلەفزیۆنیش تەواو، ئەمن دەچمە سەربانی دەرگای
حەوشێ زنجیردە ئاوی سەر باخچەکە بگرەوە گڵۆپەکان
بکوژێنەوە ترمزێک ئاو
بەسەرخە، چاوەڕێتم، شمشێرەکەت لەبیر نەچێ
منداڵەکان نووستوون،
ئەمن نانووم چاوەڕێتم، شمشێرەکەت لەبیر نەچێ هەموو
هەتا خۆی هاویشتە تەخت و چیغەکە، گوێم لە تەپەتەپی
پێیەکانی بوو، پاشان
کپی و خامۆشی سەرتاپا ماڵەکەمانی داگیر کرد لە گۆڕستان
دەچوو بەڵام
گۆڕستانێکی ڕووناک

تەنیا سێ شت لە جووڵە نەکەوتن: میلی سەعات، هەناسەم،
قەڵەمەکەم
ئەو شەوە شەوی لە دایک بوونی سەرەتاکانی وڵاتی ڕەژوو بوو
پێم سەیرە
لەو چاوە شەختانەم،
ئەو هەموو فرمێسکە گەرمانە
لەکوێوە هەڵدەقوڵن!
پێم سەیرە
لە ناخی ئەم گیانە دۆزەخەم،
ئەو هەموو هەناسە زوقمانە
لە کوێوە هەڵدەکەن!؟
ئەو لایەم هاوسەر و ئەم لایەم تفەنگە
ئەم لایەم بەهەشت و ئەو لایەم دۆزەخە
سەرکەوتمە ئەو (پاسە) ماندووەی گشت عەسکەرێک
دەمخاتە ناو دەمی ئاگریی و لەبەردەم ((مەچکۆ))دا،
زمانە لینجەکەی درێژ دەکات تا منی خووساوەی ئارەقە
بەباڵی ناسکی شنەوە،
بێمە
خ
وار
لەسەر ئەو کورسییە
ش ک ێ وو سەقەت و پیرانەی مەچکۆدا،
زۆر شێتی ئێسک سووک
زۆر ژیری ڕەزا گران،
زۆر زڕە شاعیری لووت بەرز
چیرۆکی بێوەژن

زۆر شیعری قسە خۆش،
نا تەبا دانیشتوون
وێ کیژێک سەرکەوت، خوا کردی تەنیشتم بەتاڵ بوو
لە کوڵمی ناسکی ئەوەوە، مێشێکی دەربەدەر
هەڵفڕییە سەر کەپووم
لەگەڵ خۆی بۆن ماچ و بۆن پێست و بۆن ژوانی بۆ هێنام
من لەجێی ئەو مێشە بوومایە، باڵی خۆم گڕ دەدا و
تا مردن دەمی خۆم دەنایە ئەو کانی هەنگوینە
دەزانم دوو سەعات پێش ئێستە ئەو کیژە نازدارە
سەرگەرمی مەلە بوو
ئەو لەشە لە تەمی سابوون و شامپۆدا
بەعاستەم دەردەکەوت
دوو سەعات پێش ئێستە،
ئەو گیانە کەفاوییەی دەدایە بەر تۆفی کوفارە و
پەیکەری پەمەیی، ئەو تەمەی ڕاو دەنا
سەعاتێک پێش ئێستە،
پەشتەماڵ، تەڕاتی ڕوومەت و گەردەن و
بن کەوش و
مەمکۆڵە و
بن زگ و
هەڵمژی
سەعاتێک پێش ئێستە
لەبەردەم ئاوێنە ئەتەگ و ستیان و لیباس و
نیو سەعات پێش ئێستە
شووشە بۆن
ماکیاجێک لە ڕەنگی گوارەی

له ڕەنگی بلووزەکەی
له ڕەنگی گۆرییەکەی
له ڕەنگی جانتاکەی
له ڕەنگی کەوشەکەی
ئێستاکه لەتەک من پەرداخ و پۆشتەیه
ئەو کیژه نازانێ؛ سەد هێندەش لەشی خۆی داپۆشێ
چاوی من بەڕووتی دەیبینێ
بەڕووتی
دەڕوات و دەوەستێ
چەند کەسێک سوار دەبن
چەند کەسێک دێنه خوار
من لەهەر وێستگەیەک پرسیارێ جێدێڵم
دوو پەنجەی زەردو
نی وه
جگ ەره
ییێکی دایساو
دەمێکی دیل و دوو گۆرانی ئازاد
تفەنگێکی ساغ و
شانێکی ش
کا و
تەمەنێکی بێ باخەڵ و ژنێکی پووڵ پەرست
کۆمەڵە شیعرێک و ڕەخنەی سۆزانییەک
پۆستاڵێک
سەری لەپێ کردووم
بوتڵێک،
تا نێو قەدی پیسایی

له دوا وێستگەشدا
گۆرێک،
کێلێکی پیری کێلێکی ساوایی
(کاکه دابەزین هەیه)
ئەم وشەی دابەزینه بەلای زۆربەی یا هەر هەموو نەفەرەکان،
شتێکی ئاسایی بێت
ڕۆژێ دەیان جار دووباره و سەدباره بیێتەوه بێ ئەوەی ئەسەرێکی
ئەوتۆ جێبهێڵێ
کەچی لەکنه من وەقعێکی تایبەت و زەنگێکی تایبەتی هەیه
پەلم دەگرێ و
بۆ سەر له ئێوارەی شەوی ئاگر بارانەکەم دەباتەوه، ئەو ئێوارەیەی
که عەریفەکەمان
بەزەردەخەنەیەکەوه پێی گوتین:
سبەینێ دابەزین هەیه! عەسکەره ڕەشتاڵەکه لچه وشک و
ئەستوورەکانی کونه
گوێ لماوییەکانم و چرپاندی:
ئۆف شەوێکی دیکەش له پاڵیدا ڕاکشابام
خوای دەکرد ئەستێرەی زێڕینی سەر شانی ئەفسەران،
دەبوون به ناڵچه
نیشتمان، گەل، گەردوون
هەموو گەردوون،
ئاو و
ئاو
ده
چوو
دووعای دەکرد بەشکەم خودا

دڵی سپی ژنە نوێژ کەرەکەی نەرم کات
لە حەشارگەیەکا چاو بنووقێنێ،
هەتا ئەم دەگەڕێتەوە
ژوورە تاریکەکەی
ژوورە یەک نەفەریەکەی
ژوورە تەرەشوعەکەی، بەکرێ بدات
نەبادا سیقەتۆرەکان لە برسان ڕۆح بدەن!
ژن چ ژن
– وەک ئەو باسی بۆ دەکردم –
پێ و بەلەک خڕ و خۆڵ
سینگێکی تێرو پڕ وەک بەرخی دابەستی
لێوێکی گۆشتنی ماچاوی، تەڕو بڕ وەک ڕووبار
لووس و لێک وەک شووشە
گەرم و گوڕ وەک چاوی ئاگردان
کەڵەگەت وەک بەژنی دار خورما
تەرم بوو تەقییەوە
زریانی کێم بردی
لە هەگبەی بیرەوەری تاڵ و تفتدا
پۆستاڵێکی خوێناوی و یەدەگێک
پێم سەیرە
لە ناخی ئەم گیانە دۆزەخەم
ئەم هەموو هەناسە زوقمانە
لە کوێوە هەڵدەکەن
پێم سەیرە
لە چاوە تەزیو و شەختانەم
ئەو هەموو فرمێسکە گەرمانە

لە کوێوە هەڵدەقوڵێن!
زۆر شتم پێ خۆش بوو
پێم خۆش بوو هەرکە شەو زراوی ڕژا،
بن هەنگڵم بکەم بە ئەشکەوتی شەهوەتی
بێوەژنە جحێڵە بێ ئالیکەکان
پێم خۆش بوو
جیقنەی وشکەوەبووی پۆلە کۆتری گومبەتەکان،
لە گەرمکی داوێنی فریشتە سەماکەرەکان
بخووسێنم
برینی دەم ئەشکەلکی مێژووی سەر ئاو و لمی،
پیاوەتیمی پێ قەپات کەم
پێم خۆش بوو چاوتیژترین هەڵۆ دەستەمۆ کەم
کەڵە کێوییە پەڕاگەندەکانی خەنێن،
باڵندە هێلکە و هێلێن بەجێ هێشتووەکانی ئەوین
بگێڕمەوە وڵاتی:
بەفری پەمەیی و
جەنگەڵی خۆڵەمێش و ڕەزی ڕەژوو
زۆر شتم پێ خۆش بوو
پێم خۆش بوو،
کوولووی بەفر لە چاڵی ژیلەمۆی پەنگردا هەڵگرم
سرووشت لغاوکەم!
پێم خۆش بوو هەرکە شەڕ چاوی ڕژا،
گوڵ و مەمک
لە فریزی چرۆی ڕەشی زمانی مەورەتی مندا
لیک برێژن
شەهوەتم لێڕابوو، مندالە ورتکەی تۆفانی قوڕ

بەهەشت بەدەریان کردم
پێم لغاو ناکرێ دەمهەوێ لە هەمێزی بگرم
باسکەکانم کورتن ناگەنە یەکتری
لە کێڵ دەچن، ناڵەی مەرگێکی کت و پڕیان
لێ هەڵدەستێ
تەرم بوو تەقییەوە
قۆرتی ناوکم نهێنی بێ بنی مریەم و
خەناوکەی گەوهەری خوێنی بێ نوێژیی
گەردنی داک حەوا و پەرییە پیاو بازەکانی بەهەشت،
دەدرکێنێ!
تەرم بوو تەقییەوە
پشکۆ لەژێر لێزمەی میزی شەیتاندا
بوو بە
ڕەژوو!
نێرینەی ڕەژوو
مێینەی ڕەژوو
لەوە ناچێ قورتار بم
ئاو کەفێ هەڵدەدا، کەفی ریبۆقی زەردەخەنەی خوێن
ڕووباری دووکەڵ، لێواری مشکییە جاڕی هەتاو!
ئەم نەخشە نەخشی ئەجندانە
کەستانم خۆش ناوێ
سەرتان کەستەکی بن ڕێژنە بارانی خوێن و
گاشە بەردە
زمانتان سیسەمی ڕووت بوونەوەی ناو گەڵ فرۆشە
خەوتوون، هەمووتان خەوتوون
تەنیا،

خەت خۆشەکان، ڕۆژنامەنووسەکان، گۆڕهەڵکەنەکان
– جگەر گۆشەیەکم لێ وەژوورکەوت –
– بابە سبەینێ دۆندرمەم لەبۆ دەکڕی؟
(تەرم بوو تەقییەوە!!)
– بابە دەبدەبەم لەبۆ دەکڕی؟
(کوڕم وازبێنە دەنووسم)
– بابە پایسکلم لەبۆ دەکڕی؟
(وەرامم نەدایەوە)
دیسان خۆی کرد بە ژوورێ:
– بابە تفەنگ چۆن پەیدا بوو؟
+ ڕۆژێک چوومە بەردەرگەی داگیرکەری نیشتمانەکەم و
پێم گوت:
من کۆترێکی سپی سپیت پێشکەش دەکەم،
تۆش نیشتمانە سەوزەکەم

دەستی پاسەوانێکی دڵڕەش
سەری کۆتری جودا کردەوە لە کەلەش!

پریشکێک خوێن، پەڕییە سەر شانی ڕاستم و
بوو بە تفەنگ

پێم خۆش بوو هەرکە شەڕ زراوی ڕژێ،
تەرم و نی وە تەرم و
پار
چە تەرمی،
سەربازە **ژن** بازەکان، دۆست بازەکان، دەسگیران بازەکان

هەتیو بازەکان
ماکەر بازەکان،
لە عەردی حەرامی کسۆک ئاژندا، بەسەمای
مەمکی دەرۆزەکەرەکان بەخەبەر بێنم
تەرم بوو تەقییەوە
(باپیرەم بە کۆمەکۆم زریزەی هەست و نەست و خەیاڵ و
ئەندێشەی لێ هەڵ وە
شاندمەوە: کورم هێندە مەنووسە و مەخوونەوە، ملت شل دەبێ،
چاوەکانت کز
دەبن سەد هێندەی دیکەش بنوسیت، هەر ئەوانەن کە خودا لە
قورئانێ باسی
کردوون خودای تەبارەک وە تەعالا شت نییە قسەی لێ نەکردبێ
هەرچی تۆ و
خەڵکی دیکە دەیانلێن، دووبارە کردنەوەی کەلامی خودان،
خودا هیچ
شتێکی نەبواردووە)
باپیرە ئەم شیعرەم بۆ وڵاتەکەمە
تۆزێ ڕاما چاوە چکۆڵەکانی لێک نا
مژێکی قووڵی لە جگەرەکەی دا
باوەشێک دووکەڵی جگەرە و جگەری
لە دەم و لێوە چرچەکانییەوە دەرپەڕاندە دەرێ و
دەستێکی بەڕدێنە چرو پرەکەی داهێناو
گوتی:
کورێژگەکەم من ڕدێنم بژوێنی شیعرە، ها ئەمە تالێکی وریابە
بەئەسپایی بیژەنە نەبادا بپچڕێ؛

(جاران وڵات بێ چیا بوو، وەک مینای مێزی بەر دەمت
کاکی بە کاکی و سەحرا بوو پادشایەکی نێرەمووک،
شەوی پەردە
چەقۆی نایە جووت مەمکی بووک!
مەمکی خرپن، لە قوللەی بەرزی قەڵاوە
تورِ
در
ایە
کەندو لەندو شیوی بێ بن
کەچی پێش وەی ڕۆژ بێتەوە، جووتە مەمک،
بوون بە دوو شاخی سەرکەشی باڵا بەرز

خۆریان لە قەڵا شاردەوە
ئاگردانی پادشایان پڕاو پڕ کرد،
لە چلوورە و بەستەڵەکی ترس و لەرز
لەو ڕۆژەوە هەموو شەوانی زاوایی، هەر کە زاوا
دەست بۆ مەمکی زراو ڕژای بووکێ دەبا؛
لەو دوو شاخە بلندەوە زریانێک باڵی لێک دەدا
خەونی میران دەژاکێنێ
تەختی پاشایان تێک دەدا!

تەرم بوو تەقییەوە
لە کونی بچووکی سەنگەرەکەمەوە،
لاشەی هاوڕێیەکم لێ دیارە
مێشێک هەڵدەفڕێ
مێشێک هەڵدەنیشێ

کرمێک گەشتی سەرەتا
کرمێک گەشتی کۆتایی

لە کونی بچووکی سەنگەرەکەمەوە،
لاشەی هاوڕێکەمم لێ ون دەبێ
دەستێکی ڕەش، بۆ نێو شارە مێروولانی ڕادەکێشێ
لە شەباقەی برینی خۆمەوە،
تەرمی خۆمم لێ دیارە
سەگێک بە ماتەمات،
گورگێک بە لوورە لوور!
بەسەر چەنچەی ماشێنێکی سوور و سپییەوە،
تابووتێک
بەگەردنی کێلێکی خۆڵەمێشییەوە،
گەردانە فرمێسکی، بێوەژنێکی جحێڵ و چەند منداڵێ

لە کونی بچووکی سەنگەرەکەمەوە،
تەقینەوەی خوونە
دنیا خ را
ب وونە!

تەرم بوو تەقییەوە
پنتێک مۆخ وەک جیقنەی ڕەنگ زەردی
باڵندەی هێ ل لانە تێکدراو،
نیشتە سەر کلاوی سەربازی هاومەرگم
خەریک بوو ببێتە قەلەڕەش،
هەواڵی مردنی کانییەکی بێ گوناه

بداتە ئاسمانی بێ پەڵەی دایکێکی هەڵقرچاو،
ژنێکی بیابان،
منداڵی بەر خۆری برسیەتی ئۆردووگا و
خیابان
دندووک و دوو چاو و جووتێک پێی لێ ڕسکا
چەند جارێ قیغاندی
قیغاندی
قیغاندی
نەیتوانی هەڵفڕێ، لەپڕ بوو بە چنگێ خەڵووز و
لە دووندی ((خوودە)) هەڵ
دێ
رێ!!

پێم سەیرە لەو چاوە شەختانەم
ئەو هەموو فرمێسکە گەرمانە
لە کوێوە هەڵەقوڵن!
پێم سەیرە،
لە ناخی ئەم گیانە دۆزەخەم
ئەو هەموو هەناسە زوقمانە
لەکوێوە هەڵدەکەن؟
تەرم بوو تەقییەوە
((برسیم بوو دەستم برد بۆ سەموونێک دەتگوت کوچکە
بەردە (بە قووەت
لە کلاوەی چۆکی خۆم ئاگردا بوو بەدوو پارچە لە پارچەی
یەکەم دا،
دەنکە گەنمێکی ساغی ناو هەویری بەرد، برووسکەی یاساغی

سەربازێکی
هەڵاتووی خوێندەوە؛)
جاران
سەری دەربەدەرم دەنایە سەر،
قۆنداغێکی گڕنی گڕنی تفەنگێکی ژەنگاوییەوە
پەنجەی زبرم دەخستە ناو،
دەست و پەنجەی فیشەکی ئاگردارەوە مووی سمێڵم، گەمەی
لەگەڵ مووی سەر سینگی
کژێ کەسک و کژێ زەردی
خاکدا دەکرد
کەپووم پڕ دەبوو لە بۆنی ترس
بۆن هەناسەی گریزی چەک
بۆنی ژەهری دڵەڕاوکێ
بۆن خۆڵەمێشی تەنیایی

خەوم بە، تەقینەوە و تابووتەوە دەبینی
بە نوشستی و
ئیستا،
سەری بێ کەسەرم دەنێمە سەر
قۆڵ و باسکی نەرم و نۆڵی، ژنێکی لووس و لێکەوە
پەنجەی ڕەشم دەنێمە ناو،
دەست و پەنجەی چەرمکی دەنووک سوورەوە
مووی سمێڵم، تێکەڵ بەزەمەندی قژو
بەچیمەنی بن هەنگڵ و
بەپەڵە گیای ئابەنووسی سەر سوول دەکەم
دەمم پڕ دەبێ لە تامی ماکیاج

تامی هەنگوینی ڕامووسان
تامی ناڵەناڵی جووتبوون
خەون بە، ژوورێکی ئارامتر و
بەنوێنێکی نەرمترو
بە ژنێکی گەرمترەوە دەبینم

لە پارچە سەمموونی دووەمدا، دەنکێ جۆ
یاخی لە چۆلەکە، یاخی لە بەرداش، یاخی لە ئاگر
ئەستوورکی تەنووری هەناوی ژنە قفڵدراوەکەمی دامێ؛
تەرمی دراوسێکەشمان هاتەوە

نازانم تەرم بوو یا مشتێک خۆڵ
ژنەکەی حەوت شەو و حەوت ڕۆژان پرچی ڕنییەوە
شینی بەپێوە بۆ گێڕا
سەری بۆ لە قوڕ نا
حەفت حەفتەی نەبرد،
دەست و پێ و پەرچەمی لە خەنە گرتەوە
جلکە ڕەشەکانی سووتاند
سووراو لێوە گۆشتنەکانی ماچ کردەوە
سووری لەبەرکرد:
کراسی سوور
ئەتەکی سوور
دەرپێی سوور
بەوەفا بوو؛ تا ئێستاش مێردی نەکردۆتەوە
بەڵام
هەر شەوە لە باوەشی زەلامێکدا ڕووت دەبێتەوە!

هاوڕێکانی مێردی
خاوەن کۆگاکان
کوڕە قۆزەکانی گەڕەک
غاز فرۆش
پۆلیسی موکافەحە
شوفێری تاکسی
پارێزەرەکەی
قارئ المقیاس
مەسئولی مونەززەمە
خوا پێم نەگرێ، دەڵێن تا
شووبراکەشی!!

بۆم لغاو ناکرێ
کورتن باسکەکانم ناگەنەوە یەکتری
من جاران هەر پێنج شەش هەستی خۆم خۆش دەویست
دەستی جارانم،
هێشووە ترێی دەندووک قەلانی لە لکی مێو دەکردەوە
مەمکدانی لە مەمکی تورتی کیژۆڵان دەترازاند
تەوقەی لەگەڵ زەردەخەنەی ژنان دەکرد
کارمامزی پەنجەکانم، لە چیمەنی شاراوەی بەر سکی ئەودا
دەلەوەڕاند

لووتی جارانم،
بۆنی قژو هەناسەی دڵبەران
بۆن ئارەقەی بن هەنگڵی ئەسپە **ژن** و بۆن پێستی
منداڵی ساوا

بۆنی نانی گەرم و گوڕو بۆنی دوای ڕێژنەی
یەکەم بارانی پایزان

چاوی جارانم،
لەنجەولاری کچی گەڕەک
پەپوولە و گوڵ
هەڵهاتنی دیدەی هەتاو
لەرەی مەمکی شۆخ و شەنگی ناو ڕەشبەڵەک
گەڵمەی ڕانی بن تەنوورەی هەڵقلێشاو

گوێی جارانم،
شەققەی باڵی کۆتری مێ
خوڕە خوڕی ڕووباری سەر بە گروازە
گریانی وەخت و بێ وەختی، مۆمی پەنجەکانی ماملێ
قاقای گەرمی شەو درەنگی کچە جیران
ناڵە ناڵی خەمە تاڵەکانی نالی
ئاخ و ئۆفی درۆزنانەی ژنە سۆزانی سەر سەرین

دەمی جارانم،
(کچە گەورەکەم وەژوور کەوت، بەدەستە باریک و
ئەسمەرەکانی،
دەستە باشییەکی هەڵگرتبوو لە ناوەڕاستیدا پیاڵەیەک چا هەڵمی
پێچاوپێچی لێوە بلند دەبوو بابە ئەو چایە من تێم کردووە ئەگەر
تاڵ
بوو گازم کە تا ملاکێک شەکری دیکەت بۆ بێنم)
تەرم بوو تەقیییەوە

من ئێستا هەر پێنج شەش هەستی خۆم دوژمنە

دەستی ئێستەم،
مەمکی تەزیوی نارنجۆک
کەزی ڕەشماری چەکمەڕەق
مل و گەردنی خوێناوی تفەنگێکی ڕەزا قورس
قۆڵ و باسکی سوور هەڵگەڕاوی ئاڕ بی جی

لووتی ئێستەم،
بۆنی پەرچەمی باروودو هەناسەدانەوەی هاوەن
بۆن گۆڕەوی هەشت نۆ نەفەر
بۆن پیسایی هەشت نۆ نەفەر
بۆن کەلاکی کوژراوێکی دوێنێی ئەوان
پێرێی ئێمە

گوێچکەی ئێستەم،
لوورە لووری گیاندارێکی بێ ناونیشان
قرمژنی زۆر لەپڕتاوی تۆپێکی دوور
تەقینەوەی لوغمێکی کوێر
خورپەی ڕاکێشانی تفەنگ
ورتە ورتی ئەفسەرێکی ڕەنگ پەڕیوی دوو ئەستێرە!
قرتە قرتی پڕ کردنەوەی گەرووی مەخزەن

دیدەی ئێستەم،
گەردەلوولی گڕو دووکەڵ
مێش و برین

گوڵاڵە سوورەی هەڵقرچاو
بێریە و پۆستاڵی بەجێماو
ساچمەی تۆپی تیژ و گەرم
نامەی گەچراو، سەموونی کەڕکاوی
مێرووستان
دووپشک و شەیتانۆکە
پاکەتی بەتاڵ
چەرخی بێ غاز
ژنی ڕووت
جزدانی پڕاوپڕ لە وێنەی منداڵی ساوا
قەوانی بچووک، بەقەد بەژنی دەسگیرانم

دەمی ئێستەم،
(دەستم بۆ پیاڵە چاکە درێژ کرد، سارد ببۆوە، ویستم بەیەک
قوم
هەڵی دەم مێشێکی لەنێودا خنکابوو)
مێشی سەر برینی هاوڕێکانم
مێشی سەر ڕوومەتی کچەکە
مێشی ناو چایەکە!
مێشێکیش ئێستاکە، یان بەچاوم دادەنووسێ

یان لەسەر لاپەڕەکاندا، پیسایی دەکات
ڕقی لە نووسینی شیعرە؛
لە نازداری ژنم دەچێ!!؟

تەرم بوو تەقییەوە

(نیوە سەرێک لە دەرگەی کورتە بنەی سەنگەرەوە خۆی کوتایە
کونی ژووریٚ
زەندەقمان چوو بەرۆکی هەموومانی ڕاتەکاند چاوی پڕ کردین لە تف
دەمی
پڕ کردین لە ژەهری ترس و لەرز)
نیشتمان بوو بە چی؟!!
بە کۆرپەیی،
دەمم نابە مەمکی دایکە دڵ پڕ لە تاسەکەم و
فت!
بەکوڕێنی،
دڵم دا بە دڵی دۆتمامە کەساسەکەم و
فت!
بەزاوایی،
لەشم دا بەلەشی ژنە بێ هەیاسەکەم و
فت!
بەگەورەییش،
سەرم دا بەعیشقی نیشتمانە کەس نەناسەکەم و
فت!
دواجار بەیاخەی چڵکن و لماوی هەموومانەوە،
بوو بە میدالیای
ڕەژوو!
بۆم لغاو ناکرێ
جەنگەڵی دوو لەپم خستە بەر قوتیلەی چاوانی
سۆسۆسترس
کەزانی جریوەی چۆلەکەی گراوم ون دەکات،
گلێنەی ڕژایە ناو لەپم

لەوساوە دوو باڵم ڕووباری دارکاژەو دەسووتێ
دڵنیام خنکاوە، قرژاڵ و مارماسی لە قۆرتی چاوانیا
گەرایان داناوە
بەڵام چۆن دڵم بێ،
شووشەیی گوڵاوی هەواڵی مەرگی ئەو
لە ماه و ڕەوەزی سەرسینگی عاشقان
بشکێنم!
ئاخر چۆن دڵم بێ،
دڕکەزی لە ئەژنۆی حەداڵ و
شەتڵی خوێ،
لە سۆمای سوار چاکان، بچێنم!؟
(ئەوەتا شوانێک مێگەلێک برینی داوەتەبەر ئاهی گۆچانی
هەناسە و
شمشاڵێک لە هێسکی زراڤی دووباڵی، خستۆتە سەر لێوی دۆزەخی
هەناوی
و بەهۆرەی گڕکانی خوێنی دەی ژەنێ لە حەشمەتی هەرچی ڕووبارە
زیکر
دەکات هەرچی ماسی خەولێکەوتووی دەریایانە ڕادەچەنێ)
درۆیە کێ دەڵێ خنکاوە
کێ دەڵێ ئەژدەهای حەوت سەری لە بەژنی ئاڵاوە؟
لە کێوی ئاگرد و بەفردا، هەر گوڵێک ماوە بیچنێ
پەلک و پۆی پەرچەمی شەختەیە و
قامەتی زراڤی شەونمی پشکۆیە
درۆیە هەر دیتت هاتەوە، بەچەپکی زەنبەقان هاتەوە
ئۆلیڤیا دێتەوە، بەسواری شەپۆلی زەنبەقان
دێتەوە

بۆم لغاو ناکرێ
بایەکی سپی بوو ڕای دەکرد
چاوەکانی نووری خودابوون
سەفەرە
سەفەری شەبەنگی خوون
خۆم هەڵدەدەمە سەر پشتی،
قاچەکانی لە زەلکاوی برینەکانم ختم بوون
هەناسەی بوو بە دارستانی چلوورە و لە ترۆپکی
پرمە پرمی زامەکانم نەپەڕیەوە
سەفەرە
سەفەری شەبەنگی خوون

بەسێبەری درەختێکی ئەودیوی گەردوون، خۆم بە قژی
ئەستێرەیەکی گەڕیدەی ئەرخەوانی شۆڕکردەوە
هەر کە لە بۆنی نمەی سایەیان نزیک بوومەوە،
کرمی پشکۆیان لەژێر پێیان جێهێشتوو
بۆی دەرچوون!
سەفەرە
سەفەری شەبەنگی خوون
لەنێو پەراسووی ماراندا، بۆ سەوزە گیای
ڕۆحی ونبووی خۆم دەگەڕێم
ئەی ئەسپی خودایی، لە کۆر **ژن** نەکەویت
دڵی ئەو کانیلە کزرانە لەخۆت نەکەی
لە تاڤگەی ڕۆندکی حیلەت دەخۆنەوە
ئەی سیمرخی گڕتێبەربوو، ئەو کاکێشانە سەر سەختە

دووبەدەرکە
لە گەردوونێکی تر
لە بۆموونێکی تر بگەڕێ!

بۆم لغاو ناکرێ
گەلێکم پێ خۆش بوو هەرکە شەڕ زراوی ڕژێ،
تەرم و
نی وە تەرم و
پارچە تەرمی،
سەربازە **ژن** بازەکان
دۆستبازەکان
هەتیوبازەکان
ئاژەڵبازەکان
لە عەردی حەرامی کسۆک ئاژەندا،
بەسەمای لەرەی مەمکی دەرۆزەکەرەکان، بەخەبەر بهێنم

پێم سەیرە، نە بەمنداڵی
نە بەکامڵی،
قەت بیرم لە ناو گەڵی مردن نەکردۆتەوە

بەیانیان؛ سەرتاپا ئەم شارە بێ بڵندایییەم لێ دەبێتە

مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمکمەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمکمەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک

مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک مەمک
هەر هەموویان دەلێسمەوە
لەم مەمکەوە بۆ ئەو مەمک
لەو مەمکەوە بۆ ئەو مەمک
لە نێوان گەورەترین دوو مەمکدا،
هەناسە سوار دەبم و پاڵ دەکەوم نیوەڕۆیان؛
سەر لەبەری پێو بەلەکی مێینەکانی
ئەم شارە عوزر شۆرەم،
لێ دەبێتە دارستانێکی سپیندار
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک

بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک بەلەک
باوەش بەهەموویاندا دەکەم
لەم قەدەوە بۆ ئەو قەد
لەو قەدەوە بۆ ئەو قەد
لە نێوان دوو بەلەکی پەمەییدا، جۆلانەی خاوبوونەوە
بۆ ماسوولکە کرژەکانی هەرزەکاریم هەڵدەخەم
ئێواران؛
هەموو دەرگا و پەنجەرەیەکی
ئەم شارە بێ بنەم،
لێ دەبێتە دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم

دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەمدەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم

دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم دەم
دەم دەم دەم دەمدەم دەم دەم دەم دەم دەم
هەر هەموویان ڕادەمووسم
لەم دەمەوە بۆ ئەو دەم
لەو دەمەوە بۆ ئەم دەم

لە نێوان دوو لێوی ژیلەمۆبیدا،
دەبم بە دڵۆپە زەرداوێکی لینج و
دەهەڵمێم!
کێ لەدایک دەبێ، با ببێ
کێ دەمرێ با بمرێ
پێم نەما، من ئیدی گەواڵەی خەنین و
هەتاوی گریانم پێنەما
بن کەوشی ئەو ژنە نەفامە، دەکەمە ئەشکەوتی ئەبەدی
تیایدا،
بەشەڕ دێین و ئاشت دەبینەوە
ڕووت دەبینەوە و زاووزێ دەکەین
لەوێدا لەو ئەشکەوتە بێ کرم و
بێ مێش و
بێ خۆڵەمێشەدا
پێ چە
پارچەی، مینای ڕۆحی
هەڵاە
ەلامپ
پێک ئەگەنەوە!

لەوێدا ئاگرێکی تازە دەدۆزمەوە،
هەموو ئاگرەکانی تر بکا بەشەختە و
بەر لەوەی کسانسۆس لە حیلە بدات،
بیرەوژوێنێ!

لەگەڵ ئەو ئاگرە بێ کرم و
بێ مێش و
بێ خەڵووزەدا،
بەشەڕ دێین و
چاک دەبینەوە و
ڕووت دەبینەوە و
زاووزێ دەکەین!

قەت بیرم لە نێو گەڵی مردن نەکردۆتەوە
نە بەکامڵی
نە بەگەنجی
نە بەمنداڵی
شەو دەیان جار ڕادەپەڕم
سۆزانییەک بە مەمک لە دەرگا دەدات
سواڵکەرێک بە گریان
جەردەیەک بەتفەنگ!

(ئەمڕۆ بەیانی ژنەکەم پێی گوتم "دوێنێ شەویش لەخەودا هەر
هاوار
هاوارت بوو هەمان قسەکانی جارانت دووبارە دەکردەوە تەماشام

کردی
لەسەر پشت ڕاکشاوی دیار بوو خەمێکی قووڵ چۆکی لەسەر سینگت
دادابوو هەر هەمان هاتوو هاواری جاران")

هێندێکمان کوژراین
هێندێکمان سەقەت بووین
هێندێکمان هەڵاتین
تەنیا ،
مەتارە خنکاوەکان
فیشەکە چرووکەکان
سەموونە کەڕکاوییەکان
مانەوە!

تەرم بوو تەقییەوە
(عەسکەرە ڕەشتاڵەکە بەر لەوەی زریانی کێم بیبات، شەوێکیان
پێی گوتم"
کاکە انت ماسامع عن حسین مردان قاری عنه شی؟ پاشان گوتی"
حسین دوا
پارچە شیعری لەسەر سینگی سستەرە شۆخ و شەنگەکەی ژوور
سەری تۆمار
کردوو ئەوسا خوداحافیزی لە دنیای **ژن** کرد، بەئومێدی ئەوەی
جارێکی تر لە
دنیایەکی دیکەدا بە بەهەشتێکی پڕ لە **ژن** شاد بێتەوە تا
هەنووکە ئەو
سستەرە عاشقە مەمکی خۆی بۆ کەس نەکردۆتەوە نەبادا
قەسیدەکە بەسەر

لک و پۆپی ڕۆژنامەکانەوە هەڵنیشێ کەچی پەنجە سحراوییەکانی من
شەوێک
لە شەوان یەکەیەکە دوگمەی ئەو مەمکە خڕپنانەی کردەوە و
دەستی بەسەر
گەوهەری ئەو قەسیدە نهێنییە داگرت و گەرم گەرم گرتمە
باوەش
فەرموو بیخوێنەوە:)

نەخشەی وڵاتێکی سەرفرازیان، دایە دەستی سواڵکەرێک
چونکە کولێرەی تیا نەبوو، پ چ ڕ
پچ ڕی کرد دڕانی!
نەخشەی وڵاتێکی پڕ لە نانیان، دایە دەستی زیندانییەک
چونکە ئازادی تیا نەبوو، کردی بەچوکلێتە نامە و
لە گۆشەیەکدا سووتانی!

نەخشەی وڵاتێکی سەرفرازو پڕ لە نانیان
خستە ناو دەستی منداڵێ
چونکە شاری نوقڵ و یاری تێدا نەبوو،
کردی بە کۆڵلارەیەک و بە گەردەلوولا فڕانی!

نەخشەی وڵاتێکی سەرفرازو پڕ لە نوقڵ و پڕ لە نانیان
خستە دیوانی شاعیرێ
چونکە ژنی شەنگ و شۆخی تیا نەبوو،
گرمۆڵەی کرد لە دوو دەسیا و دایە بەر تۆفی گریانی!!
دڵنیام مۆرانەی هەموو شەڕەکان؛
شەڕی نێوان شەیتان و خوا

شەڕی نێوان هەنگوین و ژەهر

مۆرانەی هەموو شەڕەکان

شەڕی سارد
شەڕی گەرم
شەڕی ڕەش
شەڕی سپی
مۆرانەی هەموو شەڕەکان
شەڕی نێوان،
عارەبی برا و کورد
تورکی برا و کورد
فارسی برا و کورد
ئیسلامی برا و کورد ڕۆژهەڵاتی برا و کورد
مەسیحی برا و کورد ڕۆژئاوای برا و کورد
جوولەکەی برا و کورد جەهالەتی برا و کورد
کوردی برا و کورد
دڵنیام،
مۆرانەی هەموو شەڕەکان دەچنەوە ناو قەپێلکی
فەن ا
ب
وو
ن
تەنیا شەڕێک وەک شەڕی ئەبەدی
نێوان
دوو کەڵە کێوی نەمر

دوور لە ئاوەدانی، دوور لە هەستەکانی ئادەم
بەردەوام قرمژنی بێ دەنگی لێ هەڵدەستێ
بەردەوام خوێنی بێ ڕەنگی لەبەر دەڕوا
بێ سەرەتا
بێ سەرەنجام
ئەسپێکە لە حیلەی بێهوودەیی شەلال
گالێسکەی زەمەنی تۆپیو، بۆ شوێنێکی بێ شوێن
بۆ ساتێکی بێ سات، ڕادەکێشێ
ئای کە سەختە
وای جگەر بڕە
شەڕی قەتلوعامی نێوان
من و خۆم!!
ئەمە، تەرمی شەڕە
تەرمی ددانە هەمیشەیییەکانی شەڕ

شەڕ کۆچی دوایی کرد، تا
تفەنگە جگەر گۆشەکانیشی بۆی نەگریان
چەند ئاوەدانییەکی چۆڵ و
چەند گۆڕستانێکی ئاوەدان و
چەند کچێکی بێوەژن و

چەند مردووێکی زیندووی بەجێهێشت

شەڕ
کۆچی دوایی کرد؛ دوای ئەوەی ڕۆحی سپیمانی
وەک مینایەکی وردو خاش،

له نێو خلّتانی باروود و دووکەڵی خوێندا
بۆیە کرد!

شەڕ کۆچی دوایی کرد
بۆ مندالّە لەدایک نەبووەکان، له نێو قاسەیەکی پۆلاّییندا
پۆلێ کۆتری بەجێهێشت!
شەڕ کۆچی دوایی، کرد تا ،
قەله ڕەشەکانیش بۆی نەگریان!

نا ،
ئەمه تەرمی شەڕ نییه!!
ئەمه تەرمی ددانه شیرییەکانی شەڕە
نەک ددانه
((کەلّەشێر دەستنوێژی هەڵگرت، شەقامەکان له خەو ڕابوون
قەلّەمەکەم
باوێشکی داو دەستەکانی کرده ملم "قوباد درەنگه با
بخەوین
دەرکەی حەوشەکەم زنجیردا ، ئاوی باخچەکەم گرتەوه ،
گلّۆپەکانم
داگیرساند ترمزێ ئاوی ساردم هەڵگرت پێچکه به پێچکه ڕەوو
سەربان
هەڵکشام به ڕووتی شمشێرەکەم بەدەستمەوه گرت که گەیشتمه
ناو
تەخت و چیخەکه ، ساواکەمان بەخەبەرو
ژنەکەشم
نووستبوو!!

شش
ه
ڕڕڕ
== **ڕ**
===
ششەڕڕ

ششەڕ ________________________________

ههه

ههه

هههه

هههههه

هههه

شەڕ ههههههههههههههههههه

ش ه ڕ -

&&&

ەە ەە

ەە ەە

ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە

ەە ەە ەەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە

ەە ەە ەە ەە ەە ەە شـ

ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە ەە

جرجەکانی کامۆ

(میرەکانی دۆزەخ)

ڕووبارە شکاوەکان ئەوەندە بە تاڵووکە گلۆر دەبنەوە،
پیێڕاناگەن ئاوڕێک لەو درەختانە بدەنەوە، کە لە
بیابانەکانی
خویَ دا، شەونمیان لە دەمیدا وشک بووە
چراکانی دیدەمان ئەوەندە کز دەسووتێن، ڕیَ بەدەر
ناکەن؛
تا مانشیێتی سەر منداڵدانی ژنە نەزۆکەکانمانی،
پیَ بخوێنینەوە و

گوێیەکی وەهامان بەدەستەوە نییە، بتوانین بەسانایی
لە سرووودی جندۆکە شۆڕشگێڕەکان بگەین

کوانێ ئەو لووتەی لە لووتی ئەو سەگە پۆلیسییانە بچێت،
لە ڕەوەزی نهێنیدا، کەروێشکی تریاک ڕاو بکەن
کوانێ ئەو زمانەی، مێرووی کونە کەپووی شەهیدە
بۆگەنیوەکان
لە وشە شینگێڕەکانی حاڵی بن
ساڵگارێک لەبەر قاپی قەبرە ئاوەدانەکەم دانیشتم و کەس،
کتێبە ڕەش و سپیی نێو هەردوو دەستە بڕاوەکانمی
نەخوێندەوە
وەڕس بووم
لەبن لکە پەمەییەکانی درەختی خێردا، عەیامێک پاڵ
کەوتم
تا جیقنەی قەلەڕەشەکان،
دێڕە هەڵکەنراوەکانی سەرشانمیان، ڕەش کردەوە
لە چاوەڕوانی ئەسپە ئاگرینەکانی دۆزەخ وەڕس بووم
شێتانە لووتکە سپییەکانی گیانم، دایە بەر ڕەشە بەفری
گوناە

لەوێندەر کەس نەکرا بەکۆیلەی دێوە ئاسنینەکانی
شەیتان و
کەس نەکرا بە پادشای
مەمک!
تەنیا،
بووین بە هاوڕێی ڕەشەبا و بە هاوسەری بەرد
تەنیا،
دڵدارێمان لەگەڵ تفەنگ کردو شەڕمان بەجوانی فرۆشت
تەنیا،

بەقسەی گورگمان کردو گوێمان لە ئامۆژگارییەکانی
پەڕەسێلکە ڕانەگرت
دەیان جار،
کۆترە باریکە، لەسەر
دارتێـــــــــــــــــــــــــــــــــــــلی
شەڕەکانمان هەڵنیشتن و
تەقە هههههههههههههههههههههههههههههههههههههه
ههه
تەق هههههههههههههههههههههههههههههههههههههههمان
لێ کردن!!

سەدان جار پەپوولە،
لەپەنجەرەی باروودخانەکانی داین و دەرگەمان لێ
نەکردەوە!!
بێ ئومێد بووم،
لە فرمێسکە ڕەنگینەکانی شەونم، ناچار ڕژانە سەر
دڕکەزی و
بۆم نەخرایە نێو شووشە گوڵاوەکانی خوێنم

بێ هومێد بووم،
لەو ئافرەتە چەنە بازەی نەمتوانی، نەرمەی گوێدرێژەکانی
لە جامخانەی زێڕینگەرانەوە،
پەلکێش کەمە
شلّپە شلّپی شەللالە شیرینەکانی شیعر

بێ ئومێد بووم،

لەو کچە لادێ نشینانەی، داوێنیان بەفری یەک شەوە بوو
کەچی خێوەتی برسیەتی ئۆردووگا و بریقەی موغازە
ڕەنگینەکانی شار
دۆخێنی کردن بە بێژینگ

بێ ئومێد بووم،
لەم ماشێنە ئاگر هەڵگرانەی، نیوەڕۆیان بەشوێن دز و
جەردە سەرابییەکاندا دەگەڕێن و شەوانەش
لە توونێلی سەما قەدەغە کراوەکاندا، مەست دەبن

بێ هومێد بووم،
لە شمشێری بەسامی ئەو پیاو چاکانەی، دەرەقەتی
لەشکری
کفر نەهاتن و
سەری فەرموودەکانی خۆیان پێ پ ە ڕ اند!!
لە دووا بەلەم بێ ئومێد بووم،
دوا بەلەم خەونی سەرفرازی بوو. کەچی خاکی نەفرەتمان
جێنەهێشت و بۆ عیشقستانە بێ قەراخەکانی پیرۆزی
پێی ————————————————
نەپەڕییەوە!

ئەی نیشتمان،

باڵی ئێمە و باڵی چۆلەکەکان و باڵی درەختەکان،
شاباڵی یەک هەڵۆن
ئەی نیشتمان

چاوی کۆرپەکانی ئێمە و چاوی کانیلەکانی تۆ و چاوی هەنگەکان
ڕەشکێنەی یەک دایکن
ئەی نیشتمان،
برینی ئێمە و برینی کۆترەکان و برینی ڕەوەزەکان،
جێ چڕنووکی یەک دڕندەن

– جاران دەمانگوت –
ئەی نیشتمان،
خوێنی ئێمە و خوێنی ڕووبارەکان و خوێنی پەپوولەکان،
خوێنی یەک جەستەن

ئاسمان بە ئەستێرە ڕازاوەتەوە
زەوی بە کانی
تۆش بە برین ئەی نیشتمان!

جارجارە ئەستێرەیێ دە
ڕژ
ێ
کانییەک کوێر دەبێتەوە
کەچی برین هەمیشە زاووزێ دەکا ئەی نیشتمان

لە ڕۆژە ئاسوودەکاندا، ئەی **ژن**
ئەی میوەی ڕەنگا و ڕەنگی هەموو وەرزەکانی پیاو؛
دەست دەکەینە ملی شووشە و
دەخۆینەوە و
کیفی ساختە لە ڕۆح و جەستەمانا ، دادەماڵین و

گۆرانی دەڵێین؛
((لەسەر مژینی مەمکی درەختێکی بەهەشت، بەهەشت بەدەر کرام،
دەخوازم ئەمجارە لەڕێی مژینی مەمکەکانی تۆوە بگەڕێمەوە بەهەشت))

ها پیاوە درۆزنەکان
ژنە فیشاڵ کەرەکان
ها ژنە بەحەیاکان
پیاوە قورس و گرانەکان؛

من مەمکم لە هەتاو خۆشتر دەوێ عەیبە!؟
من مەمکم لە باران خۆشتر دەوێ عەیبە!؟
من مەمکم لە گوڵ خۆشتر دەوێ عەیبە!؟

من مەمکم لە نان خۆشتر دەوێ عەیبە!؟
من مەمکم لە نیشتمان خۆشتر دەوێ عەیبە!؟
– نابەو دەرەجەیەش نا!!!!–

بەقسەی هەتاوم نەکرد، دەنا لەمێژە پێم دەڵێ؛
مەمک لە هەتاو ڕووناکترە
بەقسەی هەتاوم نەکرد، دەنا لەمێژە پێم دەڵێ؛
مەمک لە هەور بەخشندەترە
بەقسەی گوڵم نەکرد، دەنا لەمێژە پێم دەڵێ؛
مەمک لە گوڵ ناسکترە
بەقسەی نانم نەکرد دەنا لەمێژە پێم دەڵێ؛
مەمک لە نان بەتامترە

بەقسەی شەهیدم نەکرد، دەنا لەمێژە پێم دەڵێ؛
مەمک لە خاک ئازیز ترە
– نابێ تامی مەکە!!!!–
بەقسەی مەمکم نەکرد دەنا لەمێژە پێم دەڵێ؛
دارستان بەچۆلەکە ڕازاوەتەوە
چیا بە بەفر
تۆش بەخیانەت ئەی **ژن**
جارجارە چۆلەکەیەک دەت
وێ تەوە
گوڵە بەفرێک ڕۆح دەدا
کەچی خیانەت هەمیشە زاووزێ دەکات ئەی **ژن**

گوێگرە بەڕێزەکان،
گەر ئێوەش وەک من، لە تەلەفوونی ناوەخت و
لە دەرگا کوتانی ناوەخت و
لە میوانی ناوەخت و
لە مەرگی ناوەخت، وەڕسن
گەر ئێوەش وەک من، لە گەڕەکە چڵکنەکان و
لە دراوسێ دڵڕەشەکان و
لە ژنە لەچکبەرەکان و
لە دوکانی حیزبە نەزۆکەکان، وەڕسن

گەر ئێوەش وەک من، لە نیشتمانێک وەڕسن
لەسەر پشتی
– گا –ی گومان و
ماسی باروود مەلە دەکات،

گەر ئێوەش وەک من تووشی یەئس هاتوون
با
نا
با بچین بەپەنجەی جگەر گۆشەکانمان، کارخانەکانی
تفەنگ و
کۆگاکانی باروود قفڵ دەین

وا نەبوون حیزبەکان وا نەبوون
شانەکانی حیزب، نەجاشیان تیا بوو
نە جاسووسیان تیا بوو
نە ئینتهازی
گەر حەزمان لە مانگرتن بوایە، پرسمان بە شەقامەکان دەکرد

وا نەبوون هێزەکان وا نەبوون
هێزەکەمان نە مەرگەوەری تیا بوو نە ئەبووریغال نە یەهوودا
گەر حەزمان لە شەهید بوون بووایە، پرسمان بە قوربانی دەکرد
وا نەبوون مزگەوتەکان وا نەبوون
مزگەوتەکان نە موسەیلەمەیان تیا بوو نە مجێورەکان
میحرابیان
بە باروود دەچنی
گەر حەزمان لە نوێژ کردن بوایە، پرسمان بە کلۆی بەفر دەکرد
وا نەبوون باخچەکان وا نەبوون
باخچەکان نە پاسەوانیان هەبوو، نە چەپەریان هەبوو نە دڕکەزی

گەر حەزمان لە بۆنی گوڵ بوایە،
پرسمان بە پەپوولە دەکرد

وا نەبوون باڕەکان وا نەبوون
لە باڕە سەرخۆشەکاندا، دەستمان لەسەر سینگ بوو
بۆ شووشە
کەس دڵی پەرداخی نەدەشکاند
گەر حەزمان لە گڕ گرتن بوایە، پرسمان بە قەتاری مامڵێ دەکرد
ئەی نیشتمانی بێ نیشتمان
وا لەسەر لەشی لووست خەریکە دەخلیسکێم
ئەی لووستر لە ماسی و
سرکتر لە مامزو
خزتر لە شەختە،
لە هەڵسانەوەمدا دەست لەکوێت گیر بکەم
ئەی پرچ لە هەتاو
بەژن لە سەڕاب و
مەمک لە تۆپەڵە پشک؟!
هۆ هەورە چڵکنەکان، هەورە چڵکنەکانی ژەهر هەموومان بە ڕووتی
خۆمان و
خۆمان و ژنەکانمان خۆمان و کۆرپەکانمان خۆمان و سەگەکانمان
خۆمان و
ڕشک و ئەسپێکانمان خۆمان و کتێبە جاهیلەکانمان خۆمان و
ساوێلکەییمان،
لە گۆڕەپانەکانی شاردا، لە ئۆردووگاکانا، لە گوندە چۆڵ و
هۆڵەکاندا لە
گۆڕستانە قەڵەباڵغەکاندا، دەممان، لەشمان، ڕۆحمان" بۆ ڕێژنە
بارانێکی تر
کردۆتەوە بارانێکی ڕەحمەت، بارانێک خۆش نەکاتەوە،

بارانێکی ئەبەدی
هۆ ماشێنە ڕەنگینەکانی ئەنفال هەموومان بە پرێسکە و
بزگوڕەوە، بە
دەفتەر نفووسە ساختەکانەوە، لە گەراجێکی گەورەدا کە
ناوی کوردستانە،
چاوەڕێ.........ین
چاوەڕێی سەفەر و سیاحەتێکی ترین لە گەراجێکی گەورەدا
کە ناوی کوردستانە
چاوەڕێین
لە نێوان شەڕە قۆچی دوو کەڵە کێویدا
چاوەڕێین
لە نێوان مارکسێکی چاوشین و پێغەمبەرێکی چاو ڕەشدا
چاوەڕێین

هۆ ماشێنە ڕەنگینەکانی ئەنفال
هەڵمان گرن بۆلای ژنەکانی ترمان بۆ لای گۆڕەکانی ترمان
گەشتێک
بۆ تیاترۆخانەکانی موسڵ و مەلهاکانی ئەبوو غرێب بۆ لووتکە
بڵندەکانی
حفر الباطن بۆ باخچە هەڵواسراوەکانی عەرعەر گەشتێک خۆش
نەکاتەوە
گەشتێکی ئەبەدی

باڵ
ئەی هەڵۆ بەرزە فڕەکان، نەوڕەسەکان، پەپوولەکان
تەنانەت ئەی مێروولە باڵ نەفرەتییەکان

باڵ
سەفەر
ئەی ئۆکیانووسە بێ بنەکان، دەریاکان، ڕووبارەکان،
جۆگەلەکان
تەنانەت ئەی کانییە کەم سەفەرەکان
سەفەر
ڕەگ
ئەی دار بەڕووە باڵا بەرزەکان، گوێزەکان، زەیتوونەکان،
گوڵە باخەکان

تەنانەت ئەی نازنازە ناسک ڕەگەکان ڕەگ
نان
ئەی کێڵگە بێ تخووبەکان، شکارتەکان، ڕەوسەکان
ئەنگوتکەکان
تەنانەت ئەو دەنکە جۆیانەی لە دوای کۆچ کردنی
داسەکانەوە
جێ دەمێنن،
نان
ماچ
ئەی ملیۆنەها ژنی پێست سپی، پێست پەمەیی، پێست ڕەش
پێست زەرد،
تەنانەت ئەی ژنە لە ژنایەتی کەوتووەکان
ماچ

درەختێکی شەڕەنگێز
نەچرۆی چۆلەکە

دەردەکەین،
نە دەنووکی
گەلایەک
لە سەرمان
دەخوێنی!

مەمکێکی ژەهراوین حەز بە کوێربوون و سەقەت بوون و
خنکاندنی کۆرپەکانی خۆمان دەکەین

تۆفانی ئەم نیشتمانە کرێتە،
هەموو دەریاکانی باڵ و
هەموو ڕووبارەکانی سەفەر و
هەموو هەورەکانی ڕەگ و
هەموو کانیلەکانی نان و
هەموو کارێزەکانی ماچی
لـــــــــێ وووششک
کردمەوە
تەنیا ،
بـــــــــیابانەکانی چاومی
بەتەڕی هێشتەوە،
تەنیا!!

ئێوارەیەک لە کۆڕنیشا

زەردە ناوت نازڕێنێ
بەس سەر داخە
سینگیان بوخچەی نهێنی یە،
کۆترەکانی ئەم قەراخە
*
شەرم مەکە لەو چنارە،
زۆری دیوە
بە بارتەقای گەڵاو پۆپی
ماچ بە باڵای کەڵەگەتی،
هەڵزنیوە!
*
چۆن
نازانی،

لەم کۆڕنیشە نا کەسەرە
ماچ بلیتی هاتنە ژوورە
ماچ بلیتی چوونە دەرە!

*

دوور مەکەوە
خۆ نەمگوتووە، بە ماچێکم بەسەرکەوە
خۆنەمگوتووە،
بە پەنگری کوانووی سینگت،
پەنجەکانم گەرم کەوە!!

*

نا گیانەکەم
تووڕە مەبە،
لێوەکانت مەخە سەریەک
با بەس دیجلە پێمان بڵێ؛
ئەم دوو دڵە ناگەن بەیەک!

دیوانێکی جوانە مەرگ

۱۹۸۳

کە دەهاتی
کارە شیعرم لەبەر پێتا دەکوژتەوە
وشەکانم قردێلە بوون،
بە چەپکە تیشکی قژتەوە

*

لە مۆمدانی شەوی تاری دڵەکەتدا
دەیان گڕی شیعرم خۆش کرد
سەبارەت بەو چاوە ڕەشەت،
دەیان چاوی زەردو شینم
فەرامۆش کرد

*

هەرچی فرمێسکی شیعر بوو
بۆ سینگی تینووی تۆم هەڵڕشت

لە ئارەقە و خۆشاوی خوێن
پێکەوەم نا
دیوانێکی لەبارو قشت
هەزار ناو سەری تێ ژەنیم
هەر گوتم؛ نا
تا نۆبەرەی شیعرەکانم،
بەنازناوی تۆوە ناو نا
*
دیوانەکەم، لە کتێبخانەی چەقی شار
وەک بەیازی تاقی حوجرەی مزگەوتەکان،
لە سووچێکا توورِ درابوو
تۆز چاوەکانی ڕشتبوو!
لاشەیێ بوو کزو بێ ڕەنگ
وەک دوا گەڵای پایزێکی
مەیلە و درەنگ!!
*
هەڵتوورکام بەدیاریەوە
فرمێسک قەتیس لە چاوا
وەک جوتیاری ڕەنج بەخەسار
لە ڕاست خەرمانی سووتاوا!!

سۆزانی

کۆمەڵێ هەنگ،
ڕیزیان بۆ بەستووە!!
ئەم گوڵەباخە
لە قەحپەیەکی حەشەری دەچێت!!

بۆن

نەبۆنی مۆسیقا
نەبۆنی کتێب
نەبۆنی بەفر
تەنیا
بۆنی **ژن**
بۆنی **ژن**
بۆنی **ژن**
بۆنێک،
گەرمتر لە بۆنی شیعر و
سێکسی تر لە بۆنی خاک
بۆنێک،
نەدەکرێتەوە نێو شووشەوە
نەلەگەڵ بارانا دەبارێ!!

لەبن سنەوبەرەکانی دەباشاندا

بەدزییەوە
لەنێو دارستانەکەی دەباشاندا
پێکدەگەین.

سەعات حەفتە
درەختێک بێ ئەوەی تەکلیفی لێ بکەین؛
سێبەرمان بۆ دەکات.
نەبادا نینۆکی زەردەپەڕ
گەردنی ئەم ژوانە ناسکەمان
لێ بڕووشێنێ

ورده ورده دارستان گەمارۆمان دەدات.
نەوەک پێشمەرگەیەکی ئەو گردە،
کەشفتان بکات و
تەقەیەکی بووکانەمان بەسەردا بهاوێ و
ماچەکانمان زراو ڕژابن!!

سەعات نۆیە
سەر سینگمان پڕ دەکەین
لە ڕەژووی حەز
عیشق دەکەینەوەو
ماچ دەبرژێنین.
سەگێک بەکلکە لەقە موجامەلەمان دەکات.
چەند تەکسییەک دەورو خولمان دەدەن
دارستانەکەیان خنکاندووە لە تۆز
سنەوبەرە پیرەکان.. ئحە ئحە.. دەکۆکن
سییەکانیان لە نائومێدی، دەژی
شنەیەک،
کە نازانم لە کام شووشە عەترەوە هەڵدەکات،
جادەکە بەگوڵ دەڕشێنێ.
بەچەپکە ڕەیحانەیەک، قژی ئێمەو
گۆی مەمکی لق و
برژانگی گەڵاکان، پاک دەکاتەوە.

ئەو شوفێرانە:
بەرۆژ بە بۆنی بەنزین مەستن و
شەوان بە بۆنی عەرەق و

هەنووکەش بە بۆنی بخوور
بخووری ماچە ئیماندارەکانی ئێمە.

سەعات دەیە
سەرتاپای لەش ئاگر
ماچ لە شیش دەدەین و
مەمک دەبرژێنین.
درەختە قەیرەکان بەزەردەخەنەییەکەوە، پشتمان تێ دەکەن،
سنەوبەرە ساواکانیش کە هێشتا مەمکیان نەکردووە،
بەدزییەوە سەیر دەکەن و دەتریقێنەوە.
لە شەرمان،
ڕوومەتیان سوور هەڵدەگەڕێ و باوەش دەکەن بەیەکدا.

سەعات یانزەیە
پێش ئەوەی بڕۆین، بۆ ژەمی بەیانی چۆلەکەکان
دوو دانە قۆخ جێدێڵین:
دوو دانە هەڵووژە
برێ توێکڵە هەرمێ
برێ توێکڵە مەمک
مشتێ گەنمە ماچی ڕژاو

سەعات پێنجی بەیانییە
سنەوبەرە عاشقەکە بەچۆلەکەکانی وت:
دوێ شەو ژنێک باوەشی کرد بەنێو قەدما
ژنێک،
دەنگ: پەلکە زێرینە
هەناسە: عەتر

ژنێک،
چاو: دوو ڕووباری میهر
قۆڵ: دوو ڕووباری شیر
بنکەوش: دوو بنج گیای ڕەش.
سنەوبەرەکە بەکۆترە باریکەکانی وت:
دوێ شەو ژنێک باوەشی کرد بەنێو قەدی پیاوێک
پیاوێک،
قژ: مانگەشەو
دەنگ: ناڵەی کلارنێت
پیاوێک،
لە شاعیر دەچوو نەک لە حاکم
لە عاشق دەچوو نەک لە پۆلیس

پەپوولەیەک بەهەنگێکی وت:
دوێ شەو ژنێک باوەشی کردبوو بە عیشقا
ژنێک،
پەنجەکانی؛ دەلکە پەموو
ناو لەپ؛ بازنەیەک نەستەلە
ژنێک،
ستیان: پڕ لە شاتوو
دەرپێی: پڕ لە نوور

سەعات هەشتی سەر لە بەیانییە
بوورن دوێ شەو بیرم چوو پێتان بڵێم:
بەر لەوەی ماڵئاوایی لە دارستانەکە بکەین
یەک یەک سنەوبەرەکانمان بینی، خۆیان ڕووت کردبۆوەو
لە ئان و ساتی ئۆرگازما بوون!!

مەمک

بەردەوام مەمکت،
تک..
تک..
دەڕژێتە نێو دەمم.
کەچی؛
نە مەمکت بچووک دەبێتەوە
نە دەمم تێر دەبێت!!

مەمک

مەمکت،
دوو کەروێشکی خرپی برسین و
پەنجەکانم،
دەدانە گێزەرێکی تەڕ!!

مەمک

مەمکت کێڵگەیێ مین و
پەنجەکانم،
دەستەیەک پێشمەرگە!!

مەمک

لە خەباتی ژێر زەمینی جەستەدا،
مەمک
ڕۆڵەیەکی کەم وێنە بوو..
کەچی کە دیدە کەشفی کرد
بەشایەتی مەمکدانا،
هەڵیان واسی!!

مەمک

کامتان ئەزیزترن،
تۆ یان نیشتمان؟
ئەو کێوێکی پێ بەخشیم بۆ ڕابوون
تۆش دۆڵێکت پێ بەخشیم
بۆ ڕاکشان!!

***

کامتان ئەزیزترن،
تۆ یا دایکم؟
ئەو بەمەمک گەورەی کردم و
تۆش بەمەمکت منالّت کردمەوە!

مەمک

مەمکت،
دوو نارنجۆکە لە دووگ
هەمیشە،
هەڕەشە لە پەنجەکانم دەکەن!

مەمک

ئەگەر ستیان
باڵی مەمکی نەکردایە،
هەموو بەیانییەک
لەگەڵ پۆلێ کۆترا هەڵدەفڕی و
ئێوارانیش
دەگەڕایەوە هێلانەی
سینە!

مەمک

مەمک،
ئەوەندەی دەنووک دا لە پەنجەم
تا خستیانە ستیانەوە.
ستیان
بەندیخانەی مەمکە!

مەمک

ستیانەکەت مەکەرەوە،
با مەمکت
نەبێ بە جووتێ کۆترو
خۆیان نەکێشن
بە مینای پەنجەرەکان!

مەمک

کەوتمە کەمینی مەمکەوە،
هەر دە پەنجەم
شەهید!!

شەیقەی خۆر

خۆر،
دزێکی هەرزەکارە.
تەنیاش ڕەنگ ئەزێ!
بەیانییان، بەدیواری کۆشکەکاندا هەڵدەگەڕێ و
بەهانکە هانک، دەگاتە سەربان.
ڕەنگی ئەو ئەتەگ و ستیان و لیباسانە دەدزێ،
کە بەسەر تەنافەوەن.
ڕەنگی بالیف و
ڕەنگی چەرچەف و

ڕەنگی پەرچەم و
ڕەنگی موستیلە و
ڕەنگی قۆڵ و گەردنی ئەو کچە عازەبانە دەدزێ،
درەنگ لەخەو ڕادەبن.

خۆر،
دزێکی مەعلانە..
بێ ئەوەی شووشەی پەنجەرەکان بشکێنێ،
شەپقەی پڕ دەکات لە ڕەنگی پەردە و
لە ڕەنگی قەنەفە و لە ڕەنگی فەرش و
لە ڕەنگی بەرماڵ و
لە ڕەنگی تابلۆ!
عەبایەکی زیوین دەدا بەسەریاو
لە بازاڕی قوماشی ژنانەدا،
ڕەنگ لە قاسەی بازرگانەکان دەدزێ!
لە پەرژینی باخەکان دەپەڕێتەوەو
پەلاماری ملوانکەی درەخت دەدا.
جانتا لە دەستی پەپوولە دەرفێنێ و
گیرفانی گوڵ دەبڕێ!!

خۆر،
دزێکی زگماکە..
دزیی لە هەموو ڕەنگەکان دەکات،
جگە لە ڕەنگی ڕەش
جگە لە ڕەنگی سپی.
ڕەش؛ بۆ چاوی (یار) بەجێدەهێڵێ و
سپییش؛ بۆ پرچی (من)!!

گۆچانی خۆر

هەموو گەردی بەیانییەک،
منداڵێکی (هەوارە بەرزە)
دەچێتە تۆقەڵەی گۆیژە..
تا،
دەستی شەرمنی خۆر بگرێت و
بەشەقام و کۆڵانەکانی شاردا،
بیگێڕێت!

هەموو ئێوارەیەکیش،
پیرەمێردێکی (قلیاسان)
لەژێر درەختێکی کەسیرەدا،
چاوەڕێی تێپەڕبوونی خۆرە..
تا،
دەست بەگۆچانە زێڕینەکەیەوە
بگرێت و
لەگەڵیدا،
بەکۆمە کۆم ئاوابێت!!

پەڕەمووچی خۆر

خۆر،
خۆی شێوەکارێکی پێست سپییە..
کەچی؛
کە دەگاتە هەر کێڵگەیەک،
ڕەنگی سەوز هەڵدەڕێژێ و
دەگاتە هەر جووتیارێکیش،
پۆرترێتێکی ڕەش ڕەشی
بۆ دەکێشێت!!

کەپری خۆر

ماڵی خۆر لەودیوی چیایە..
کە مەغریبیان دەگاتەوە جێ،
کراسە سپییەکەی دادەکەنێ و
بەڕووتی،
لەسەر فێنکایەتی کەپرێک
پاڵ دەکەوێ.
کەپرێک لە ڕەیحانە ڕەشە.
خۆر بەڕووتی،
لە قولەڕەشێکی ئەفریقایی دەچێ.

هەر کە خەویش دەیباتەوە،
ئەستێرەکان لە سەدان هەزار قوڵەوە
دەبن بەحەسحەس و
ئێشکی لێ دەگرن.
مانگیش وەک ئەفسەرێکی خەفەر
بەلایتێکی زیوین و
بەدەم تەیکردنی ئاسمانەوە
یەک یەک،
نوقتەکانی پاسەوانی دەپشکنێ!

هەڵەبجە

چۆلەکەکانی هـ ە ڵ ە ب ج ە،
بەسەری سپی
بەچاوی شووشە
بەباڵی پلاستیکی
بەسیپەلاکی کونکونەوە،
لە هێلکە دەبن

هەڵەبجە

چۆلەکەکانی هـ ە ڵ ە ب ج ە،
بن باڵیان پڕ لە ڕاوکەرو
هەناسەیان پڕ لە قەفەس.
ئەوان، ناچنەوە سەر دارستان و
لەگەڵ کەروێشکەی گوڵەگەنمدا،
هەڵنافڕن!

هەڵەبجە

کۆترە شینکەکانی ﻫ ە ڵ ە ب ج ە،
لەنێوان،
مەمکە گومبەزییەکانی عەمبەر خاتوون و
سینگە هەڵقرچاوەکەی عومەری خاوەردا،
گۆڕستانێکن لە دەنووک!
ئەوان،
لە خانەی پەککەوتووەکان و
لە قاوشی خەستەخانەکاندا،
مردار دەبنەوە!

هەڵەبجە

ما کەروێشکەکانی ﻫ ە ڵ ە ب ج ە،
نەچوونەتەوە سەر بەرماڵ...
لە ڕۆژی ژەهرەوە،
نەزیف!!

هەڵەبجە

پشیلە چاوکزەکان،
تووتکە تۆقیوەکانی ه ه ڵ ه ب ج ه،
بەڤالیۆم دەخەون!!

هەڵەبجە

سمۆرەکانی ه ه ڵ ه ب ج ه،
بەعەرەبانەی کە
م
ئەن دام
بەگۆچان،
بەدارشەق،
دەچنە بەرخوێندن!!

هەڵەبجە

هـ ێ ر ۆ ش ی م ا

دەڵێ:

هـ ە ڵ ە ب ج ە

زامارترین خوشکی منە!

هەڵەبجە

بچووکترین

جوانترین

تەنیاترین

کچی ژەهرە!!

پایز...

جوانترین ژن ی ڕووتە! !

(خەتای من نییە،

ئەو گردانەش لە مەمک دەچن!)

(ش. ک)

پایز

کە پایزە،

درەختە موحافیزەکان ڕووت دەکاتەوە

لە گەڵا ،

شەرم دایان دەگرێ و تەریق دەبنەوە.

دوو لقی نزا هەڵدەبڕن و تکا لە هەور دەکەن،

– هەرچی زووە–

کراسێکیان پێ ببەخشێت،

لە بەفر!

پایز

پایز، درەختی ڕووتی خۆش دەوێ.
من، ژنی ڕووت.
ئەو، هەر تەنیا لە وەرزێکا.
من، لەهەر چوار وەرزی ساڵا!

پایز

خەفەتە...
کە ژنان گوێیان لە ترپەی پایز دەبێ،
قۆڵی ڕووت و
سینگی ڕووت و
پووزی ڕووتیان، دادەپۆشن.
بەڵام درەختەکان ناهێڵن تەنیا بین؛
یەکە
یەکە
خۆیان ڕووت دەکەنەوە
تەنانەت دەرپێکانیشیان توور دەدەن!

پایز

لە پشتی پەنجەرەکانەوە، تەماشای باغ دەکەم،
سەرووێک چاوی سەوزی بڕیوەتە،
قۆڵی ڕووت و
مەمکی ڕووت و
زگی ڕووت و
سمتی ڕووتی درەختەکان و
بەدزییەوە،
دەسپ... ڕ دەکات!!

پایز

ئەو باڵندە نێرینانەی ،
لە وەختی ڕووتبوونەوەی درەختەکانا
کۆچ دەکەن،
ڕەوە پیاوێکن
نێرەمووک!!

پایز

درەنگە شەوی پایزان،
دار سێوێک و
بنە خۆخێک،
دەم دەخەنە دەمی یەکدی و
تێر تێر مەمکی یەکدی دەگوشن.
ئەم باخە، لە قسمی داخلی کچان دەچێ.
ئەم دوو درەختەش،
لە دوو کچی سوحاقی!!

پایز

پشیلەیەکی زۆڵ،
لەبەرپێی دار هەنارێکی ڕووت پاڵ کەوتووەو
بەدوو چاوە ڕەپەکانی ،
تەماشای ناو لەشی دەکات!!

پایز

لە گۆشەیەکدا –با–
پەلکە ڕژاوەکانی باغ خڕ دەکاتەوە.
با... دەڵێ: ئەم گەڵا وەریوانە،
کراس و
ئەتەگ و
ستیان و
دەرپێی درەختن!!

پایز

پایز، منداڵێکی لاسارە...
بەقەدی هەر درەختێکدا هەڵگەڕێت،
ڕوومەتی زامار دەکات و
پرچی دەڕنێتەوە.

پایز

بەهاران باغ،
لە کچێک دەچێ حیجاب پۆش
پڕاو پڕ لە شیعری چۆلەکە.
پایزان باغ،
لە شۆڕە ژنێک دەچێ،
ڕووت
ڕووت.
پڕاو پڕ لە جریوەی قوباد!

پایز

بەهار،
دەستەیەک ڕەنگی تۆخ،
دەگاتە بەر بەژنی شاخ.
هاوین،
ڕەنگەکان کاڵ دەکاتەوە.
پایز،
دایان دەماڵێ
زستان،
بەرگێکی نوێ بۆ باغ دەدوورێ،
لە کفن دەچێ!!

پایز

کە تەم
دەڕژێتە باخچەیەکی هەڵوەریوەوە،
باغ، لە حەمامێکی پڕ لە هەڵم دەچێت و
درەختیش، لە پۆلێ ژنی ڕووت!!

شەهید
بەتەنیا پیاسە دەكات

٢٠٠٥

باخچەکەمان

زەیتوون

بەئەدەبترین درەختی باخچەکەمان،
زەیتوونە
کەچی کە چراکان چاو دەچووقێنن،
بەدەستێک مەمکی پرتەقاڵ دەگوشێ و
بەدەستێک،
قۆڵی هەڵووژە!!

هەنگ

زیکزیکەیەک دەزیکێنێ
درەختەکان،
پەنجە دەخەنە نێو کونی
گوێیانەوە.
هەنگێک هەڵدەفڕێ...
گوڵخونچەکان،
یەکە یەکە
سنگی بۆ ڕووت دەکەنەوە!

پەپوولە

پەپوولەیەک،
سپی
سپی
دەستی چەپی پڕ دەکات لە خوێ و
بەسەر لقێکی مێوەکەماندا،
دەنیشێتەوە.
بەدەم وردە تریقەوە،
دەنک

دەنک،
بەرسیلە دەکرۆژێ.
لەژێرەوەش، لەنێو جۆڵلانەیەکی شیعردا،
من و
سەگی کوڕەکەم و
فنجانی قاوەکە،
دەممان پڕ دەبێ لە ئاشتی!

نازناز

لەئێوارەوە نازناز، ڕەنگ ڕادەخات و
شنە بەخۆی دادەدات و دەخەوێ.
کەچی کچە شۆخەکانی شەوبۆ،
زەردەپەڕ، لە خەویان ڕاست دەکاتەوەو
لەشیان بەتریفە دەشۆن.
تا ڕۆژیش دەبێتەوە،
سەبەتەیەکی گوڵ گوڵی، دەخەنە سەر سەر و
درەخت بەدرەخت،
لک بەلک و
پەلک بەپەلک،
شووشە عەتر دەبەشنەوە.

سۆندە

لەناوەڕاستی چیمەنەکەماندا، سۆندەیەک
شین شین.
گەرم گەرم، وەک گرانەتا
وشک وشک، وەک خوێ
ئەو وەک ئێمە ناتوانێ،
بەخەیاڵ
لەگەڵ درەختێکی ڕووتدا، جووت ببێ،
هەتا قورگی،
پڕ بێتەوە لە چۆڕاوگەو
سینگی گوڵەکانیش،
بەشەهوەت بڕشێنێت!

سەروو

هەر وەختێ بچیتە نێو باغ
درەختەکان خەوالّوو.
وەک سەرخۆش، قۆلّیان
بەسەر شانی یەکتریدا، شۆڕ
تەنیا سەروو...
سەروو وەک پۆلیسێکی
بەردەمی دادگا
هەردەم،
ئامادەباش!!

لاولاو

چەند گولّە لاولاوێک،
توند
توند
پووزی لوسی چنارێکیان،
گرتۆتە ئامێز.
تا ساتەکانی هەلّوەرین،
بۆنی پێوە دەکەن،
ڕوومەتی پێ گەرم دەکەنەوە،
ڕایدەمووسن.

شەونم

نە باران باریوە،
نە باخچە ئاوڕشێن.
کەچی، تاڵ تاڵی چیمەن، تەڕ!
پێ دەچێ سبەینان،
کۆترەکان لەوێندەر
دەستنوێژیان هەڵگرن.
درەختەکانیش پاش «ئەڤین کردن»
پێدەچێ هەر لەوێ،
میز بکەن و
هەر لەوێش،
غوسڵ لەخۆیان دەربکەن!

شەنگەبی

شەنگەبییەکە
«لە پەنجەرەی ژوورەکەی دام»
پێ پەتی،
ڕووت.
دەیویست بەدەستێک
مەمکەکانی داپۆشێت و
بەدەستێک ناو لەشی.
بە شپرزەییەوە پێی گوتم:
ئەم بەرەبەیانە خۆم دەشت،

سۆلەکەم لەبەر پێمابوو جلوبەرگم بەتەنافی،
گوڵە باخە سوورەکەوە،
هەڵخستبوو.
کەچی سەگەکە، سۆلەکەی
لێ فڕاندم و
با – ش،
ئەتەگ و مەمک بەند و
دەرپێکەم!

پەنجەی خانم

مانگ، بەر لەوەی بچێتەوە ماڵ
دێ لەسەر ڕۆخی حەوزەکەمانا،
هەڵدەکورمێ.
هەردوو قاچی شۆڕ دەکاتەوە ناو ئاو،
بەپەنجەی خانم،
دەم و چاوی دەڕشێنێ و
پرچی شانە دەکات.
بەڵام پشیلەیەکی زۆڵ، لەپشتەوە

پاڵێکی پێوە دەنێ و
هەڵی دەداتە حەوزەکە.
مانگ خڵتانی ئاو دەبێت و
باخیش،
خڵتانی تریفە.

چۆلەکە

لە باخچەکەماندا دوو چۆلەکە هەن،
داکانە.
بەیانیان بەر لە خۆرکەوتن،
سووک
سووک، هەڵەفڕن.
دەڵێن لە باخچەیەکی تردا،
دوو چۆلەکەی بابانە، چاوەڕێ.
ئێواران درەنگ درەنگ، دەگەڕێنەوە.

شەکەت
شەکەت
دەنووکیان گۆ ناکات لەبەر مژین
گەردنیان سوور هەڵگەڕاو ، لە گەرمایی ماچ.
پەڕووباڵ ژاکاو لە عارەقی سەما .
زۆر جار لەوێ،
سەعات و گوارەکانیان، لەبیر دەچێ.
بیریان دەچێ، دوگمەی کراسەکانیان دابخەن.
بیریان دەچێ، زنجیری تەنوورەکانیان هەڵکێشن.
ئەوان لە دوورەوە، جانتاکانیان هەڵدەدەنە،
ناو هێلانەو
بەبێ جریوە، ڕادەکشێن.
لەسەر سک ڕادەکشێن.
بەپێڵاوەوە ڕادەکشێن.

مێو

ترسنۆکترین درەختی باخچەکەمان،
مێوە
هێشتا پایز،
لە شاخ شۆڕ نەبۆتەوە
کەچی هەر چوار پەلی، لەداری کەپرەکە
ئالاندووەو دەلەرزێ!
دانە دانەش،
گوارە ئاڵتوونییەکانی
دە
وە
رن!

چلەی باخەوان

پێش ئەوەی باخچەوان کۆچ بکات،
پێمەڕەکەی
لە قوڕنەیەکی باخچەکەمانا
هەڵپەسارد.
پێمەڕە، دڵتەنگ.
وەک تفەنگێک، شۆڕشگێڕەکەی
شەهید.
وەک ئەسپێک، شۆڕە سوارەکەی

گلاو.
لە چلەی ماتەمینی باخەوانیشدا،
پێمەڕە،
دەستی خستەوە نێو دەستی درەخت.
پێ بەپێ،
سینگی باخی، پێمەڕە، کردەوە
سیبیەکانی تژی کردن،
لە بۆنی گوڵ و
لە بەرامەی گڵ.
کە ماندووش بوو، وەک باخەوانی کۆچ کردوو،
لەبن سێبەری شەنگەبی هەڵترووشکا،
چایەکی شیرینی خواردەوەو
سیگارێکی پێچایەوە.

شەڕێک

شیرینتر لە ئاشتی

بەفر لە شاخی ئەزمڕەوە
دا
بە
زی
یەکەیەکە،
پەلی گرتین بۆ «کۆنە» کەو لە کیسەی خۆی،
کەوشی زستانی و
گۆرەوی بەن و
پاڵتۆی خوری و
ملپێچی نەرمی بۆ کڕین

بەفر ئەو هەموو سەرمایە
لە کوێوە دەهێنێ؟
کە ماڵی ئەوەتا بەنیشت
ماڵی خۆر!

بەفر

بەباوەشێک پشکۆوە
خزایە خەڵوەتگەی پیری
بەنووری کل،
چاوی پیرەژن و
دیدەی پیرەمێردانی ڕشت
بەبۆنی خورماو ڕۆن، پێستە چرچەکانی
مەساج کردن

بەفر

ئەو هەموو گەرمایییە لە کوێوە دەهێنێ
کە چنگێ دەکەینە پەرداغی مەیەوە،
خوێنبەرمان پڕ دەکا لە پشکۆ
خۆ ئاسمان،
نە دەمی گڕکانی تێدایە و
نە چاوی ئاگردان

پرسگەکانی زانکۆ نەیانتوانی
جانتای بەفر بپشکنن
ئەو بە پەڕەشووت هاتە خوار
دەستی خوێنکارە خوێنگەرمەکانی گرت و
بردنی بۆ شاخ

بەفر سەیرترین باڵندەیە
ئەو بەتەنیا لە وەرزێکداو
بەتەنیاش سەرەو خوار
هەڵەفڕێ
کە نیشتەوەش،
چاوەکانی دەبەخشێ بەزەوی و
باڵە بچووکەکانیشی
بە درەخت!

ئەو هەموو ڕەنگانە لەکوێوە دەهێنی!؟
بەفر ئەودەمەی دادەکات،
سپییە
سپی و بەس
کەچی وەختێ دە ت
وێ ت
ەوە؛
دەیان ڕەنگ
پێم سەیرە، خۆ
نە چیمەن سمایل
لەتاقی ئاسمانەوە
نە ڕۆستەم ئاغالە!

جاران بەفری شاخ،
هەر شوێن پێی کەو و
کەڵەکێوی و
شوێن پێی پێشمەرگەی پێوە بوو
کەچی ئێستا،
جێ پێی **ژن** و
جێ پێی عیشق و
جێ پێی ماچ

بەفر ئەو هەموو جوانییە
لەکوێوە دەهێنێ؟
کە ئاسمان
نە باخچەی تێدایە و
نە پۆلێ ژنی ڕووت

شەڕە بەفرە
هێندێ کلۆ لە کەلێنی پووتی شۆخێکەوە شۆڕدەبنەوە، لەوێ
لەبەر ئاگردانی پەنجەدا پەرچەمە تەڕەکانیان وشک
دەکەنەوە
هێندێ کلۆش، لە گەردنەوە دەچۆڕێنە سەر سینە، لەوێ
دوو بێچووە کەروێشکی سپی لە پرخەی خەو هەڵدەستێنن
هێندێ کلۆش، بەر لەوەی بگەنە سەر عەردی، دەکەونە
بەر دەسڕێژی تریقەی گەرمی کچان و
دە
ت
وێ
ن
ە
وە

بەفر ئەو هەموو ترسنۆکییە
لەکوێوە دەهێنێ؟
کە چاوی بەئاگر دەکەوێ
میز دەکا بەخۆیا
خۆ ئاسمان،
نە خائینی تێدایە و
نە ڕێوی

بەفر سپی ترە لە بەفر
بەڵام وەختێ هەتاو، بەپەنجە زێڕینەکانی
ڕووت و قووتی دەکاتەوە؛
ئەو دەمە بەفر،
کیژۆڵەکی ڕەشتاڵەی
پووز خڕو خۆڵی
چاو کەسکە!

زەوی و بەفر، **ژن** و مێردێکی ناشەرعین
کە دائەکات،
زەوی ڕووت ڕووت
لەسەر گازەرە ڕائەکشێت
کاتێ بەفر، دەگاتە لووتکەی ڕەحەت بوون،
ڕەحمی پڕ دەکا لە ڕووبار
ئەوان ساڵانە بەتەنیا
هەر منداڵێک دەخەنەوە
ناوی ئەو کۆرپە چاوڕەشەش دەنێن؛
بەهار
هێندێ جاریش، کوڕێکی لاساریان دەبێ
ئێمە ناومان ناوە؛
لافاو

شەڕە بەفری کچانە
پەنجە پەڕیو
پێ تەزیو
نەرمەی گوێ،
وەک دەنووکی خوێن
کەچی سینە هەر قوڵپ دەدا
مەمک هەر،
هەڵمی لێ هەڵدەستێ!

بە منداڵی بەفر،
بارانێکی ساوای نێو لینگ تەڕە
بەهەرزەیی،
تەرزەیەکی لاسارەو
زرمە لە جامی پەنجەرە،
هەڵەستێنێ
بە پیریش،
خاڵۆیەکی سەرو ڕیش سپییە
کە دێتە خوار،
لقی ناسکی درەختێ، دەکاتە گۆچان!

بەفر
حەزی لە ڕووتییە
بۆیە بەر لەوەی بێتە خوار،
کراسەکەی ئەدا بەهونەرمەندێک و
ئەتەگەکەی بەڕەشەبایەک و
ستیانەکەی، بەهەنار فرۆشێک و
دەرپێیکەی، بەتوحفە کرێک!

بەفر بەپێی پەتی
بەنێو دارستانی چڕو
یاڵو لاپاڵو ڕەوەزو
چەم و زەمەندا،
ڕادەکات
کەچی، نە ساتمەیێ دەکات و
نە زریکەیەکی لێ هەڵئەسێ و
نە دڵۆپێک خوێنی لێ دەڕژێ!

بەفر ئەو هەموو نەبەردییە
لەکوێوە دەهێنێ،
خۆ نە یەکێک
لە دوانزە سوارەکەی مەریوان بووە،
نە لە ڕیزەکانی کۆمەڵەشدا
شۆڕشگێڕێکی جەربەزە!!

که بەفر کەوت، ڕەق ڕەق
بەلوعەکەیان دەیبەستێت
کەچی ژنە خرپنەکە،
که دەست بەسەریا دەهێنێ
دەرلەحزە
بەلوعە فیچقە دەکات و
دەرلەحزە
خاود ه ب ێ تە و ه

لەبن پێی بەفردا
ئەو هەموو کانییە لەکوێوە هەڵەقوڵن
خۆ ئاسمان،
نە خاتوو هاجەری تێدایە و
نە حەزرەتی سمایل.

بەفر سەری سپی کردین وەک بەفر
دڵی کردین بە کووپەی شەراب
هەناسەی کردین بە تریفە.
جارجارەش بەفر، دەمانخات بەپشتا
دەستمان دەشکێت.
لاقمان لە جێ دەچێت.
کەچی زویر نابین لە بەفر،
بەفر دڵی وەک دڵی پەپوولەو
عەقڵی وەک عەقڵی
منداڵی ساوا.

بەفر کۆترێکی سپی سەرمابردەڵەیە
لە ڕنووی کوێستانەکان هەڵدەهێت و
لەبەر پەنجەرەی ژوورەکەمدا،
هەڵدەکورمێ
کەچی چەندی لێی دەپاڕێینەوە،
نە دێتە ژوور
نە ساقۆیێ دەکاتە بەری
نە دەهێتە بەر ئاگردان!

بەفر ئەو هەموو سپیاتییە
لەکوێوە دەهێنێ!؟
خۆ ئاسمان،
نە تارای بەلقیسەو
نە کێڵگەی پەموو

بەفر، کە مەمکی دەداتە بەر هەتاو
تک تک عەرەق دەکاتەوە
بۆیە جار بەجار بەکزە،
بن کەوشی باوەشێن دەکات!

وەک دوو چاوی،
حافزێکی بەر قاپی مزگەوتی گەورە؛
چاوی بەفر، سپی سپی
نە ڕەشکێنەی تێدایەو
نە ڕووناکی
کەچی نە جارێک،
بۆ لمی بیابان ڕێ هەڵە دەکات و
نە جارێکیش، بەسەر شانی دارخورمایەکدا
دەبارێ!

بەفر ئەو هەموو بەڵەدییە
لە کوێوە دەهێنێ،
خۆ نە شوونهەڵگرێ
پێشی دەکەوێ بۆ پیرەمەگرون و
نە کزەبایەک،
دەستە تەزیوەکانی دەگرێ
بۆ سلێمانی!

درەختەکان،
لەسەر بەرماڵێکی سپیدا
نوێژ دەکەن؛
کە پۆلێ ڕیشۆڵە بە دەنووک،
لە ئاسمانەوە دایانگرت و
بەسەر چیمەنی باخچەکەماندا،
ڕایان خست!

گوڵ کە چاوی بەهەتاو دەکەوێ،
وەک کیژۆڵەیەکی ناسکی چارشێو بەسەر
شەرم شەرم پێدەکەنێ
کەچی بەفر،
وەک منداڵێکی لیکاوی زراو ڕژاو
دەست دەکا
بەگریان!!

بەفر
لە ماڵی پێشمەرگە دێرینەکاندا،
دادەبەزێ
ماڵ، سارد تر لە کەلەپچە
لە چۆڵەکەی بەر باران، تەڕ تر
«ئێوە لە شاخ
قژ ڕەش
چاو ڕەش
سمێڵ ڕەش
کەچی ئێستە لە ڕیشی من،
سپی تر!
ئێوە لە شاخ
ڕۆحتان
دڵتان، خوێنتان
لێوان لێوبوو لە ژیلەمۆ
کەچی ئێستە، لە پەنجەی پێم،
تەزیو تر!»

بەفر جارجار
لەترسی هەناسەی گەرم و
پشکۆی مەمک و
ئاگردانی بن کەوشی یار،
دەست لە جلەو
«بژ»ی ئەزمڕ بەرنادات و
لەسەر پشتی سەختی گۆیژە
نایەتە شار!

شەڕە بەفری کچانی زانکۆیە...
تاکە شەڕێک، ئازیزتر لە ئاشتی و
سپی تر لە کۆتر.
شەڕێکە بەتەنیا هەر بەفر،
ماڵەکەی تێک
دەچ
ێ و
هەر بەفر خوێنی تیا
دەڕ
ژ
ێ!.
کە بەفریش بەدەستی ژنەوە
شەهید
بوو،
خاک دەبێ بە باخچەی ئەڤین و
شاعیریش، بە ڕووباری عەتر.

بەفر لە دوندی گۆیژەوە
هاتە
خ
وار
هەگبەی پڕ پڕ بوو لە دیاری
کەولێک، بۆ پەیکەری کاوە
دەستەوانەیەک، بۆ دوو دەستەکە.
بۆیمباخێکیش، بۆ
پەیکەری «ئارام»
بەڵام ئارام نەگەڕابۆوە لە سەفەر؟!
سەرنج:
کۆنە: بازاڕی کۆنە، لەنگە، تاناکۆڕە
کاوە، دوو دەستەکە، ئارام: سێ پەیکەری سێ گۆڕەپانی نێو
شاری سلێمانین کە هەنووکە کاوە و دوو دەستەکە ماون بەڵام پەیکەرەکەی
شەهید ئارام ئێوە خۆش؟!–

پیاوێک
بەبلووری چرایەکدا
میز دەکات

تفەنگ دابەش دەکەن
باروود، سیپەلاکی کۆترەکان پڕ دەکات
لە بۆنی مردن
کەچی من هێشتا پڕپڕم
لە بۆنی بن باڵی کچێک

تفەنگ دابەش دەکەن
گەرەکمە ببم بە قەترەیەک شەونم و
بەنێو دەمی
بچووکترین بووکە شووشەدا،
داچۆڕێم
گەرەکمە ببم بە، پنتێک ڕەنگی پەمەیی و
بەنیگای ڕەنگینترین پەپوولەوە،
بنووسێم
گەرەکمە لەنێوان دوو مەمکی
خنجیلەترین مێروولەدا،
ببم بەساواترین ساوا
گەرەکمە ببم بە خەزێمێکی زێڕین و
بەقۆرتی ناوکی
شۆخ و شەنگترین ژندا،
شۆڕ ببمەوە

تفەنگ دابەش دەکەن
دیسان خەستەخانەکان دەبووریێنەوە
لە بۆنی برین
دیسان مزگەوت و کلێساکان، بەسەر تەرمی
«باڕ»ێکەوە،
بەکوڵ دەگرین
دیسان شۆستەکان پڕ دەبنەوە،
لە تەرمی بووکە شووشە
دیسان جانتای منداڵەکان
پڕ دەبنەوە،
لە کتێبی تۆقین
دیسان مەکتەب سپی دەچنەوە،
لە وردە شووشەی پەنجەرە
دیسان گۆڕستان ڕەش دەچنەوە،
لە سەردوولکەی بێوەژن

تفەنگ دابەش دەکەن
کەچی من تەماشای درەختێک دەکەم،
لە گوێچکەی ڕاستیدا گەڵایەک دەوەرێ و
لە گوێچکەی چەپیدا گەڵایەک
ئەو دارە ژنێکە، پێش جووت بوون،
گوارەکەی داکەنێ و
بیخاتە سەر مێزی توالێت
بۆیە وردە وردە منیش،
قۆپچەکانی کراسەکەم
دەترازێنم!
تفەنگ دابەش دەکەن

نەموێرا بە دابەشکەری تفەنگ بڵێم؛
هێشتا مشتێک ئاسوودەییم،
بۆ کۆترە نیگەرانەکان
ڕۆ نەکردووە!
هەنگێک هێشتا
لە دۆزان کردنی کەمانچەکەی
تەواو نەبووە
نەموێرا بڵێم، «ئازاد شەوقی» هێشتا
فڵچە ڕەنگینەکەی
بەرنەبۆتەوە سەر زەوی
هێشتا لە برینێکی قەوزە گرتووی
«کەمال سابیر» دا
فوارەیەک عەرەقی فەل!!

تفەنگ دابەش دەکەن
ناچار بەکەروێشکە خرپنەکانم گوت:
تکایە بێن بەکێڵگەیەک مێن
ناچار بە پشیلەیەکی دووگیانم گوت:
تکایە ئەم نارنجۆکە نەگریسانە،
بەقەدتەوە ببەستە
ناچار بە پەپوولەیەکی زەیستانم گوت:
تکایە ئەم توورەکە پڕ لە فیشەکە،
بدە بەکۆڵتا
ناچار بەمێروولەیەکی بێوەژنم گوت:
تکایە ئەم فەردە خۆڵەم،
بۆ بگەیەنە سەربان!

شەڕ سیپەلاکی پەپوولەکانی پڕ کرد
لە بخووری مردن
کەچی هەمیشە من، ڕۆحم پڕپڕە
لە عەتری بن باڵی ژنێک!!

× ئازاد شەوقی: هونەرمەندی شێوەکاری کۆچکردوو
× کەمال سابیر: هونەرمەندی شانۆکاری کۆچکردوو

ب ا
را
نی
زێڕ

پایز،
لە جامخانەی زێڕینگەرانەوە
هەڵدەکات
نێو قەدی دارستانەکان،
ڕادەوەشێنێ
دنیا دەکات،
بەیەک پارچە ئاڵتوون!

پایز،
چۆلەکەیەکی گەردەن زەردە
لەناو دەستی ئاڵتوونچییانەوە،
هەڵەفرێت
دوو گەڵا لە ئەنگوستی شەنگەبی
دەکاتەوەو
دەیکاتە پەنجە لووسەکانی
ڕووبار
دوو گەڵا لە گوێ سوورەکانی چنار
دەکاتەوەو
دەیکاتە گوێ گەرم و گوڕەکانی
کانی!

پایز،
بەنێو دارستانەکاندا،
ڕەت دەبێت
بە دەنووکێکی تەزیو،
ملوانکەی لقەکان دەپسێنێ و
بەرپێی درەختەکان،
پڕ دەکات لە لیرە!

پایز،
دەستبڵاوترین
زێڕینگەرە.

پایز،
دەستی دوو پەڵە هەوری گەنج دەگرێت و
بەسەر دارستانێکی ڕووتا،
دەیانگێڕێت
درەختێک،
مێرد دەکات بەباران و
درەختێک؛ بە بەفر!

سوپاس پایز
تۆ نەبوویتایە،
کەس بەڕووتی
قۆڵ و باسک و
سینگ و مەمک و
ڕان و سمت و
نێو گەڵی دارو دەوەنی
نەدەبینی
سوپاس پایز

پایز،
بووکی نێو پەردەیە...
یەکەم زاوا، - با - یە.
دووەم. باران.
سێیەم، بەفر
یەکەم جگەر گۆشەی،
چرۆیە.
دووەم، گوڵ و
سێیەم، ترێ.
نا..............
پایز،
یەکەم **ژن** و
دوا ژنی منە!!

ڕێژنەیەک

دەنکە هەناری ڕووت

بۆ: تریفە دۆسکی و هۆشەنگ شێخ محەمەد

شەرم

ژووژکێک، بەنێو دارستانێکی ڕووتا
ڕەت دەبێ
دارستان لە ئاپۆرەیەک ژنی ڕووت دەچێ
ژووژک،
ڕوومەتی سوور هەڵدەگەڕێ و
عەرەق دەکاتەوەو
سەر دادەخات

لەوانەیە

پێنج دەقیقەیەک دەبێ، مانگ
خۆی لە پەنای پەڵە هەورێک،
حەشار داوە
تۆ دەڵێی:
ڕەنگە ماکیاج تازە بکاتەوە
ئەو دەڵێ:
پێ دەچێ خۆی بگۆڕێت
من دەڵێم:
لەوانەیە میز بکات!

سێی

لەو دیو پەنجەرەی حەمامی قەسیدەیەکتا،
خۆم گرت
شەڕ بوو
شەڕی کەف و ئاو
کەف بەرگی دەکردە بەر لەشت و
ئاویش لەبەرتا،
دایئەدڕی!!

هەنار

هەوا پەنجەکانی تەزی بوو، کە دار هەنارێک پێی گوتم؛
سەرمامە سەرما!
منیش پێم گوت: ها ساقۆکەم
گوتی: تەسکە!
ها پێڵاو و گۆرەوییەکەم
گوتی: تەسکە!
ها دەستەوانە خورییەکەم
گوتی: تەسکە!
بەیانی کە لەخەو هەستام،

ساقۆیەکی لەبەردابوو،
لە بەفر
دەسکێشێک،
لە کزە
پێڵاوێک،
لە شەختە!

صابوون

ئەو بنە هەنجیرە دەمێکە،
خۆی ڕووت کردۆتەوە
چاوەڕێی ڕێژنەیەک بارانە،
تا خۆی لەبەردا بشوات
لە دەستی ڕاستیا، گەڵایەکی پان
لە لیفکەیەک دەچێ زبر زبر
لە دەستی چەپیدا، گەڵایەکی چووک
لە بنیسکە صابوونێک دەچێ،
لینج لینج!

ئەزمر

ئەو دوو گردە خڕە،
دوو مەمکی ئەو کێوە بڵندەن
جارجارە بەفر دەکەن بە ستیان و
جارجارەش،
تەم!

پشکۆ

هەور سکی
بە درەختە سەرمابردووەکان،
دەسووتێت
کەچی لەباتی
بە گەڵا گەرمیان کاتەوە،
بە بەفر دایان دەپۆشێت!

نۆمیۆ

سنەوبەرێکی دەباشان لێمی پرسی:
کوا ئەو ژنەی ڕۆحی ئاو ئەداین
بەعیشق
گەڵا گەڵا ، تەڕی ئەکردین بەشەونم؟
منیش گوتم:
ئێستاکە ئەو، مەمکی لە ئینجانەی
شەختە و
پووزی نوقمی بەستەڵەکە
درەخت گوتی:
تۆ لقێکی بۆ درێژکە لە هەناسە و
منیش دەستێک لە هەڵم

هاوسەر

باران و بەفر هاوسەرن
زنە دەڵێ؛ من کچە بچکۆلەکەی بەفرم
ڕووبار دەڵێ: من کوڕە گەورەکەی باران
گوڵیش دەڵێ: منیش
جگەرگۆشە بۆنخۆشەکەی هەردووکیان

دیده

خودا،
هەموو هێشووە ترێ ڕەشەکانی
ڕەزی،
لە چاوی تۆدا گووشیون!

دەوەن

لەدوورەوە ئەو گردە،
لە مەمک دەچێ
دەوەنەکەی تەپڵە سەریشی،
لە گۆ

توانەوە

بەدەم هەورە تریشقەوە،
خونچە قاقا پێدەکەنێ
کەچی بەفر لەترسا،
زراوی دەڕژێ و
چۆڕچۆڕیش
میز دەکا بە خۆیا!

با

- با -،
فەیلەسوفێکی ئیباحییە...
مەمکی هەموو باغچەیەک دەکوشێ و
لێوی هەموو گوڵێ ماچ دەکات و
بەنێو لینگی هەموو درەختێکا،
ڕەت دەبێ!

ئێواره

خۆر پێی ئەستەمە ئاوا بێت...
ئاخر ژنێک
ژنێک خۆی ڕووت دەکاتەوە!!

کەڕ

هاوینە شەو، مانگ،
هێدی هێدی
بەکۆڵانە تەنگژەکانی ئاسمانێ،
پیاسە دەکات
سەر لە هەموو تەخت و چیغ و
کەپرو
کوللەیەک
خوار دەکاتەوە
سەدان ژنی ڕووت دەبینێ

سەدان مێردی ڕووت
سەدان عیشقی ڕووت
کە ڕۆژ دەبێتەوە خۆریش،
هەمان شوێن پێی مانگ
هەڵەگرێت
سەر لە هەموو تەخت و چیغ و
کەپرو
کوللەیەک، خوار دەکاتەوە
بەڵام کوللەی چۆڵ
چیغی چۆڵ
کەپری چۆڵ
ناچار بە دووربین،
دەڕوانێتە ئەو ژنە ڕووتانەی
کە لە قەراغ دەریا دوورەکانا،
مەمکیان لە لم گرتووە
خۆر، لە چرکەکانی ئاوابوون و
خاو بوونەوەدا،
ئاوێک دەڕێژێ نارنجی!

لە دوورەوە

بەقەدپاڵی ئەو شاخەوە،
شتێک سپی دەچێتەوە
نازانم،
نە کۆمەڵێ مەڕە،
نە مێگەلێ بەرد!؟

خاک

من و تۆ، **ژن** و مێردین
لە هەموو وەرزەکانا ڕووت دەبینەوە
لە هەموو وەرزەکانا، جووت دەبین
لە هەموو وەرزەکانا، منالّ دەخەینەوە
درەخت و خاک **ژن** و مێردن
بەڵام تەنیا،
لە پاییزا ڕووت دەبنەوە
تەنیا لە زستانێ، جووت دەبن
تەنیا لە بەهارێ، منالّ دەخەنەوە

ئێمە ناوی کچەکەمان دەنێین
زین
ناوی کوڕەکانیشمان،
مەم
کەچی ئەوان،
ناوی کچەکانیان دەنێن گوڵ و
ناوی کوڕەکانیشیان،
گەڵا!

شەهید
بەتەنیا
پیاسە دەکات

زێوان[١]،
تا ئەودیو دەروازەی گۆڕستان
شەهید ڕاو ئەنێ
ئەو دەڵێ؛ شەهید
کێلەکان، بەخوێن پیس دەکات
مردووەکان دەتۆقێنێ!
ئەو دەڵێ؛ برینی شەهید
دەریاچەی گوفەکە و
نیشتمانی مێش!!

(١) پاسەوانی گۆڕستان

شەهید،
بەپێ پەتی
بە سەرو و ڕیشی چڵکن و
بە لەشی ئەنجن ئەنجن و
بە کفنی کون کونەوە،
بەسەر شۆستەکانا ڕەت دەبێ و
لەتر دەدا!

شەهید
لە ڕاستە شەقامێکی شاردا
پیاسە دەکات
تەنیا
تەنیا
تەنیا!
تەنیا خۆی و خەفەت
تەنیا خۆی و خەسارەت
تەنیا خۆی و خوێن.

ش ە ه ی د،
پیر بووە
پیر
پیر
پیرێک، پیرتر لە پیری
پیرێک؛ بێ گۆچان
بێ خەون
بێ خەڵوەتگە

ش
ه
ه
ی
د،
پیاسە دەکات
منداڵێک، چەپکە گوڵێکی ناداتێ
ڕێژنەیەک، برینەکانی تەڕ ناکات
ژنێک، مەمکی بۆ ڕووت ناکاتەوە

ش
ه
هی
د،
لەسەر تەختەی قوتابخانەدا،
فەرامۆش!
لە مانشێتی ڕۆژنامەدا،
فەرامۆش!!
لە خوتبەی جومعەدا،
فەرامۆش!!!

شەهید، باوەش دەکا بە دارتەڵێکی ئاگرین و
دەڕوانتە بازاڕی ژنان
پۆلێ مەمک لە شەققەی باڵ دەدەن
«تەنیا بۆ کەوانەی پەلاپیتکە،
خودا
ئەو پەنجە باریکانەی
بەمن بەخشی بوو!
تەنیا بۆ گوشینی دڵی نارنجۆک،
خودا
ئەو ناو لەپە زبرانەی
بەمن بەخشی بوو
تەنیا بۆ سوور کردنی سەنگەرو قەبر،
خودا
ئەو چۆڕاوگە خوێنەی
بەمن بەخشی بوو!»

شەهید
سواری پاس دەبێت
دەستە چرچەکانی لە ستوونێکی تەزیو گیر دەکات و
بەپێوە دەوەستێ!
لەڕ، وەک تەنیایی
کز، وەک چاوی تاریکی
لەرزۆک، وەک ئەژنۆی بوومەلەرزە!

شه
هی
د ،
بەسەر کۆشی ژنێکدا ،
لار دەبێتەوە
شوفێر، قاقا
سەکن، قاقا
کورسیەکان، قاقا!
شەهید سوور هەڵدەگەڕێ
شەهید ، عەرەق دەکاتەوە
شەهید ، تەریق دەبێتەوە!

شەهید
لەگەڕەکی شەهیدانا ،
دائەبەزێ
تەپ تەپ
تەپتەپتەپ
تە پ
ت ە
تا فرمێسکی شل دەبن
تا هاواری شل دەبن
تا برینی شل دەبن،
لەدەرگا دەدا
تەپتەپتەپ
تەپ تەپ
تە
پ

ته

ماڵ چۆڵ!

چۆڵ!

چۆڵ!

چۆڵ، وەک ئاگردانێکی بێ پشکۆ

چۆڵ، وەک گۆزەیەکی بێ شەراب

چۆڵ، وەک مزگەوتێکی بێ خودا

جاڵجاڵۆکەیەک پێی دەڵێ:

ژنەکەت، شووی کردۆتەوە بە خائنێک!

کچەکەت، ڕەدوو کەوتووە!

کوڕەکەت،

لەبەردەم سینەمایەکی مەشبووها ،

«تۆ» ئەفرۆشێ

تۆ کولەکە!!

«دەلۆیلۆدەڵۆیلۆدەلۆیلۆ

ئەرێ گوڵێ

گوڵ ئەسمەرێ،

بەژن بڵندێ چاو سەقەرێ:

ئەمن چەندی حەکیم و لوقمانم

هاتوونە سەرێ؛

دەڵێن بریندارە و بریندارى گوڵێیەو

پێی نابەین زەفەرێ

دەڵۆیلۆدەڵۆیلۆ»

شەهید
لەترسی هوی های منداڵی گەڕەک
لەترسی بەرد باران
لەترسی حەیا چوون،
خۆی داوێتە کەلاوەیێ
پۆستەرە ڕەنگینەکانی، گڕ دەدا
بەهەردوو دەست دەکێشێ بەتەوقی سەریا
بەسەر دەفتەری سەروەریدا،
بەکوڵ ئەگری!

شەهید
تا شەهید دەبێ،
بەکفنی سوورەوە، پیاسە دەکات
کفنێک،
شڵپەی دێ لە تەنیایی
شڵپەی دێ لە پەشیمانی
شڵپەی دێ لە نائومێدی!

وەرزی ژن

وەرزی شەستەبارانی

گوڵ

ساڵ وەرزێکی هەیە بۆ ڕووت بوونەوە
خۆزگە ژنانیش، وەرزێکیان دەبوو!

شایە

هەر ژن نا
تەنانەت ماسییەکانیش،
کیسەڵەکانیش،
بۆقەکانیش،
خۆشیاندەوێم!
کە لەسەر کەناری ڕووبارێکدا، پاڵ دەکەوم،
پۆل پۆل ماسی،
لەسەر سینگم دێنە سەر کلک و
سەما دەکەن
بەر لەوەی بگەڕێنەوە ڕووبار،
سینگم پڕ دەکەن لە سەدەف و
شۆرتم پڕ دەکەن لە مەرجان!

هەر **ژن** نا
کە لەسەر کەناری ڕووبارێکدا، پاڵ دەکەوم،
ڕەوەڕەوە کیسەڵ،
کوڵەجە ڕێ ڕێکانیان دادەکەنن و
لەسەر گوڵمەی ڕانەکانمدا،
بە ڕووتی هەڵدەپەڕن
بەر لەوەی بگەڕێنەوە ڕووبار،
خۆیان بە چارشێوی شیعر دادەپۆشن و
کوڵەجەکانیشیان،
دەدەن بە من!

هەر **ژن** نا
کە لەسەر کەناری ڕووبارێکدا پاڵ دەکەوم،
پۆل پۆل بۆق،
دێنە نێو هەردوو لەپی دەستمەوە
لە دەستی چەپمدا،
جگەرە دەکێشن و
لە دەستی ڕاستمدا،
شەراب
بەر لەوەی بە مەستی بگەڕێنەوە ڕووبار،
دەستێکم پڕ دەکەن لە گەرای گۆرانی و
دەستێکم،
لە قەوزەی ئەڤین!

پڕاوپڕم لە عیشق
پڕاوپڕم لە **ژن**
وەک دانە خۆخێکی گەییو، پڕاوپڕ لە لیکاوی هەنگوین
پڕاوپڕم لە **ژن**
وەک گرمەگرمی گەواڵەیەکی سک پڕ، پڕاوپڕ لە سەبەتەی
گوڵ،
پڕاوپڕم لە **ژن**
وەک کووپەڵەیەک شەرابی خەست، پڕاوپڕ لە هێشووە ترێی
سەرخۆشی،
پڕاوپڕم لە **ژن**
سوێند بەساتەوەختی هەڵگرتنەوەی مێن، بەر لە بارەباری
کارژۆڵە و
بەر لە گاگۆڵەی شمشاڵ
پڕاوپڕم لە **ژن**
سوێند بە سەمای هەڵفڕینی هەنگ، ئەودەمەی ماڵی گوڵ،
لە باخچە شیرینەکانەوە،
دەگوازێتەوە ماڵی دەم
پڕاوپڕم لە **ژن**
سوێند بە دەنکەسوورەکانی هەنار، کە دەمە و ئێواران
بەسەر شانی لقێکی ئارامەوە دەخەوێ
هەنارێک،
نە پایز دڵی دێ خەبەری کاتەوەو
نە قوباد!
پڕاوپڕم لە **ژن**
سوێند بە قیژەقیژی پشیلەیەکی ڕەشمە،
هەراسان بە بڵێسەکانی جووت بوون،

والعاديات صبحا
فالموريات قدحا
والتين والزيتون،
پڕاوپڕم لە **ژن**
لە هەموو قەسیدەیەکما، ناونیشان هی ژنە
دەسپێک هی **ژن** و کۆتای هی من
نوختە هی **ژن** و فاریزە هی من
لە هەموو قەسیدەیەکما، دێڕێک من دایدەڕێژم و
دێڕێک **ژن** دەیچنێ
لە هەموو دێڕێکما، وشەیەک **ژن** گوڵبارانی دەکات و
وشەیەک من
لە هەموو وشەیەکمدا،
پیتێک من ڕەنگی دەکەم و
پیتێک **ژن**
پڕاوپڕم لە **ژن**
پڕاوپڕم لە عیشق
وەک مەتارەی پێشمەرگەیەکی شەهید،
پڕاوپڕ لە چۆڕاوگەی خەبات،
پڕاوپڕم لە **ژن**
وەک برینی سەر دڵی ژنە شۆڕشگێڕێکی شەهید،
پڕاوپڕ لە چەپکە گوڵی زەردەخەنە،
پڕاوپڕم لە **ژن**
من لە ڕۆحما ماچ سەوز دەبێ، نەک ڕیش
من لەشم عیشق دەکاتەوە نەک عەرەق
من لەنێو سیبیەکانی ڕۆحمدا،
عەتر هەناسە دەدات، نەک شەڕ

من لەنێو پەنجەکانی شیعرمدا،
چرای نوقڵ دادەگیرسێت،
نەک فیشەک
پڕاوپڕم لە **ژن**
پڕاوپڕم لە عیشق
بەیانیان **ژن**، بەرێژنەیەک ماچ،
لە خەوم ڕاست دەکاتەوە
بە پەنجەی **ژن**، لەشم چەور دەبێ بە ختووکە
سبەینان بەهەناسەی گەرم و گوڕی **ژن**،
پرچم وشک دەکەمەوە
ژن، گوێیەکانم پڕ دەکات،
لە چریکە چریکی «خالقی»
ژن ئیستیکانە شیرەکەم، بۆ شیرین دەکات
ژن سەمموونی گەرمم بۆ تژی دەکات،
لە قەیماغی ئومێد
ژن بۆیمباغم بۆ گرێ دەدات
ژن جانتاکەم بۆ پڕ دەکات لە دوسیەی عیشق و
دەمداتە دەست قەدەر
ژن ڕۆبی دادوەریم دەکاتە بەر
ژن مەصحەفێک دەخاتە سەر مێزەکەم و
مەحکەمە پڕ دەکات
لە بخووری ئیمان
ژن تەرازووی عەدالەتم بۆ ڕادەگرێ
شەوانەش **ژن**،
پێکی شەرابم بۆ پڕ دەکات لە سووتان
شەوانەش **ژن**،

ماڵە سپییەکەم بۆ شەلاڵ دەکات،
لە خەونی سەوز و
لە تیشکی سوورو
لە ماچی پەمەیی!
پڕاوپڕم لە **ژن**
لە جەستە ئاگرینەکەمدا، دڵ هی ژنە
تاڵێکی پرچم هی من و تاڵێکی هی **ژن**
گوێیەکم هی **ژن** و گوێیەکم هی من
چاوێکم هی خۆم و چاوێکم هی **ژن**
لێوێکم هی **ژن** و لێوێکم هی من
باڵێکم هی من و باڵێکم هی **ژن**
قاچێکم هی من و قاچێکم هی **ژن**
خودایە ژنم لێ زیندانی نەکەی دەنا نیوەی سەرم
دەڕووتێتەوە
دەنا گوێیەکم کەڕ دەبێ
دەنا چاوێکم کوێر دەبێ
دەنا لێوێکم دەوەرێ
دەنا باڵێکم دەپەڕێ
دەنا شەل دەبم بە دارشەق ڕێدەکەم!!
خودایە ژنم لێ زیندانی نەکەی
خودایە ژنم لێ نەشاریتەوە
«ربنا ولا تحملنا مالا طاقة لنا بە»

مەرگ

کەچی جانتایەک ڕێک دەخا بۆ سەفەر،
دەشزانێ من هەرگیز نایکەمە شانم
تراکسودێک بەعەتر دەڕشێنێ،
دەشزانێ من هەرگیز نایکەمە بەرم
کیسەیەک کولیچە،
دەشزانێ دانەکانم دەوەرن و نایانقرتێنم!
پەشتەماڵێک،
دەزانێ هەرگیز خۆمی پێ ناسڕمەوە
تاقمە تراشێک،
دەزانێ من هەرگیز ڕدێنی پێ ناتراشم

قەڵەمێک
عەینەکێک و
کاغەزێک،
دەشزانێ تازە من،
شیعرێکی تازە نانووسم
ڕادیۆیەک
دەشزانێ جارێکی تر،
گوێ لەناڵەی
«حەمە ڕەئووف» ناگرمەوە
ژنەکەم دڵم دەداتەوە
فاصۆلیا دەکاتە ئاوەوە، دەشزانێ
نیوەڕۆیەکی تر،
لەسەر خوانێکدا، کۆنابینەوە
چەرچەفی سەر سیسەمەکە ڕێک دەخات،
دەشزانێ جارێکی تر،
لە باوەشیدا جووت نابین!

لە ئێوارەوە «تیرۆر» ، دەستی چۆتە باغچەکەمان
ئاوی حەوزەکە، لە خوێنی گوڵ سوور بووە
گوێم لە کرتەکرتی بڕبڕەی پشتی زەیتوونە
بۆنی لرخەلرخی پشیلەیەک دەکەم،
لەسەرە مەرگا!

ژنەکەم خۆی دەخەڵەتێنێ
دەشزانێ لە
ناکاو
دەرگاکان لە ڕێسمە دەچن
پەنجەرەکان هاڕە دەکەن!
دنیا سەرنخوون
ناندینمان پڕ دەبێ لە خوون!!

نێرەمووک

کە چووینە ژوورەوە دوو بووین،
من و
ژنێک
ئەوەندە یەکترمان ماچ کرد
ئەوەندە یەکدیمان هەڵمژی
ئەوەندە جووت بووین،
کە هاتینە دەر
یەک کەس بووین
نیوەی، حەواو
نیوەی،
ئادەم!!

لیباسی گوڵ

ئاو

لەئێوارەوە تاریکیی، سەر لەدووی ژن دەنێ
ژنان خۆیان دەکوتنەوە ماڵ
دەرگا شیش دەدەن
پەردە دادەدەنەوە
گڵۆپ دادەگیرسێنن
بەڵام تاریکی، لە کەلێنی پەردەکانەوە
دەڕوانێتە **ژن**
ئەو دەمەی خۆیان دەگۆڕن
ئەو دەمەی ڕووت ڕووت دەبنەوە

ئەو دەمەی لە باوەشی مێردەکانیانا ،
گڕ دەگرن
ئەو دەمەی لە حەمامێکی داخراودا
لەشیان،
نوقمی کەفی صابوون و هەناسەی هەڵمە
سبەینان زووش،
لەو دیوی هەر پەنجەرەیەک،
چەند دڵۆپێک تەڕایی
گیا دەڵێ: ئەو دڵۆپە کزرانە
فرمێسکی بەجێماوی شەونمن
ژنیش دەڵێ: ئەو تنۆکە لینجانە،
نم نمەی «شەهوەتی»ی
ڕەحەت بوونی شەون!!

کزەی ئاڵتوون

چەند شەرمنە ئەو گوندە
لە شۆڕەژنێکی قەندەهاری
شەرمنتر!
ئەوەتا خۆی داوەتە پەنای شاخ و
بە لەچکی گوێز و
بە مانتۆی هەنجیرو
بە مەقنەی خۆخ،
ئازای لەشی داپۆشیوە
تا کزەبا گەڵاکان نەکا بە ئاڵتوون،
تا پایز نێو قەدی درەختەکان ڕانەتەکێنێ،
نە لێوە گۆشتنەکانی دەردەکەون،
نە مەمکە قیتەکانی!

تەرزە

ئەمشەو پەرییەکان گەمان دەکەن،
گەمەی ملوانکە
پس
یَ ند
ن
چیمەن سپی دەچێتەوە لە موروو
دانە دانەش،
خۆیان دەکێشن بە مینای پەنجەرە و
بە گڵۆپی سەر دارتێل و
بە قابلەمەی پاقلە فرۆش

گرد

ئەو گردە،
لەو پێدەشتە پان و بەرینەدا،
تەنیایە
شەوان کە ترس و تاریکی ئابلۆوقەی دەدەن،
دێتە سەر چیچکان
ڕانەکانی توند دەکات بەسینگی خۆیەوەو
چەناگەی دەخاتە سەر ئەژنۆ
ئەو گردە،
ڕەنگە هەرمێیەک بێت لەسەر سینییەکی سەوز

ڕەنگە تاکە مەمکێک بێت،
بەسینگ و بەرۆکی کچێکەوە
هاورێییانی ئەو گردە، لە جادەی بنار پەڕیونەتەوەو
سەریان بەسەر ڕانی شاخ کردووە
ئەو گردە ڕەنگە پێشمەرگەیەک بێت و
لە گۆڕەپانی شەڕدا،
بەزاماری بەجێ مابێت!!

پیرەمەگروون

سالاّن پیرەمەگروون،
کراسێکی ئاودامانی سپی سپی
لەبەردابوو
گوارە سپی
خەزێم سپی
گەردانە سپی
کەچی ئێستە، میکرۆژۆپێکی کورت کورتی
لەبەردایە

قۆڵ ڕووت
سینگ ڕووت
پووز ڕووت
جارجارەش، بەتای شۆڕتێکی سپییەوە،
لەسەر پشت ڕادەکشێ و
مەمکی دەداتە بەر هەتاو
سالاّن پیرەمەگروون،
لە ژنێکی بەژن بڵندی هەورامی دەچوو
کەچی ئێستە،
لە کیژێکی ئەوروپایی سەر بلاژ!

ب

ا

را

ن

جاروبار دەریا ،
دێتە کەناری خۆی و
جلکە چڵکنەکانی دەشوات
بەدوو دەستە شینکەکانی و
بەسەر تەنافێکی باریکی تیشکدا ،
هەڵیان دەخات

- با -یێکی عاشق،
بەرگە موغرییەکانی دەریا ، تێرتێر بۆن دەکات و
بە سینگە تەزیوەکەی خۆیەوە ،
دەیانگوشێت.
هەور ،
جلوبەرگە هەڵخراوەکانی دەریان
باران،
ئەو تنۆکە عەترانەن
کە لە ستیان و ئەتەگ و سترێژی دەریاوە
دەتکێنە خوار!!

گوێزی ڕووناکی

خۆر لە مدبەقەکەوە دێتە ژوور
لەترسان تاریکی، شۆڕ دەبێتەوە سردابەکەو
لەپشت مافووری لوول کراو و
باولی تەنەکەو
کۆنە زۆپای ڕزیودا،
خۆی حەشار دەدات
لە مدبەقەکەوە دێتە ژوور
دەمێک لەگەڵ ژنەکەمدا، پیاڵە دەشوات و
دەمێکیش، بەدەم خرمە خرمی بازنەوە
هەڵدەپەڕێت

سبەینان خۆر،
کاسەکانمان پڕ دەکات، لە گوێزی ڕووناکی
فنجانەکانمان تژی دەکات، لە بریقەی هەنگوین
لە زەردەخەنەی قەیماغ،
سەموونەکانمان چەور دەکات و
دەستی منداڵەکانمان دەگرێ بۆ مەکتەب
نیوەڕۆیان خۆر، ماسولکەکانی خاو دەبنەوە
دەم و قوڕگی وشک دەبن و عەرەق دەکاتەوە
دەستی زیوینی بۆ دەسکە سەللاجەکە درێژ دەکات
گەرەکیەتی،
چاوە ماندووەکانی بە سەهۆڵ بشوات و
بتلێک ئاوی تەزیو، هەڵقولێنێ!
ئێوارانیش خۆر،
کە گوێی لە میاوەمیاوی تاریکی دەبێ،
کە وەک کتکێکی ڕەش، لەپشت دەببەی پڕ لە ترشیات و
کارتۆنی پڕ لە کتێب و
کووپەی پڕ لە شەرابەوە، دێتە دەرێ و
بە قادرمەی سەردابەکەدا سەردەکەوێ؛
خۆر، وەک باڵندەیەکی زراو ڕژاو،
خێراتر لە خێرایی تیشک،
لە شەققەی باڵ دەداو هەڵدێت!!

وەرزی کوتاڵ

پێش ئەوەی بەهار،
دەستەوانەی سەوز بکاتەوە پەنجەی دار،
دەچمەوە نێو جەنگەڵستانێکی ڕووت
ناو لەپ و پشتی درەخت ماچ دەکەم و
ئەنگوستە زیوینەکانی
دەکرۆژم
بەر لەوەی بەهار،
جلوبەرگی ئامادەکراوی خۆی ببەخشێتەوە،
بە پەلی دەوەن و لکی دار،
دەچمەوە نێو جەنگەڵستانێکی ڕووت
لەپشتڕاوە،
باوەش دەکەم بەنێو قەدی درەختێک و
پشتەملی دەلێسمەوە

نەرمەی گوێکانی دەگەزم و
بۆنی مووە ڕەشەکانی بن باڵی دەکەم
بەدوو پەنجە گۆ قاوەییبەکانی دەگوشم و
مەمکەکانی ڕادەتەکێنم
پێش ئەوەی بەهار،
درەختە ڕووتەکانم لێ بشارێتەوە
وەک ژنە یەخسیرەکانی قەندەهار؛
دەچمەوە نێو جەنگەڵستانێکی ڕووت
بەڕوونترین درەخت دەڵێم:
بەر لەوەرزی داباڕینی لەچک،
بەر لە هەڵقوڵینی مانتۆ،
بەر لە سەوزبوونی ڕدێن،
با بەپێوە تێک بئاڵێین
بەپێوە ڕاکشێین
بەپێوە لەزەت بڕێژین!

قەڵەو

مانگ قەڵەوە، یەجگار قەڵەو
قورس
قورس،
بەنێو کۆڵانە تاریکەکانی ئاسماندا،
ڕەت دەبێ
مانگ هێدی هێدی پیاسە دەکات
کەچی بنکەوشی عەرەق دەکاتەوەو
هەناسە سوار
کە تووشی پۆڵێ ئەستێرەی بەژن زراڤ دەبێت،

تەریق دەبێتەوە
نازانێ چۆن هەردوو مەمکە زلەکانی،
لەسینەدا خڕکاتەوە!
مانگ هەرچەند، شۆڕەژنێکی عەلمانییە
بەڵام جارجار،
لەچکێکی تەنک لە هەور دەخوازێتەوە
مانگ وەک ژنە قەڵەوەکانی ڕۆژهەڵات،
نە بۆدرە بەکاردەهێنێت و
نە کۆرسێی!
ڕانە ئەستوورەکانی لێک دەخشێن و
دەتووزێنەوە
سمتی مانگ،
دوو بوخچەی پڕ لە لۆکەن!!

چوار ژوور

هۆڵ

ڕەنگێکی گەرم،
لەنێو تابلۆیەکی «وەهبی ڕەسووڵ»ەوە
کە بەدیواری هۆڵەکەوە هەڵمواسیوە،
بە تابلۆیەکی «سالار مەجید»ی گوت:
لە دووکەڵی جگەرەو
لە ڕەش و سپی و
لە بۆنی گۆرەوی میوانی ناوەخت، بێزارم
با چێوەکانمان هەلا هەلاکەین و هەڵێین
با بچینەوە بن باڵی،
فلچەی هونەرمەندو
ماڵی تیوبەکانی ڕەنگ

ژووری میوان

گوڵێک کە فەرشچنێکی کاشانی،
لە ناوەندی فەرشێکی پەمەییدا
یەخسیری کردبوو،
لاقەکانی توند گرتم و پێی گوتم:
زیندان چەند ڕەنگاوڕەنگیش بێت،
تاریکترە لە سمێڵی تەیلەسان و
لە هەڵوەرینی زەعفەران، زەردتر
مەردبە و زنجیرەکانی مەچەک و
کۆتەکانی گەردنم بشکێنە
تا،
هەڵبفڕمەوە باغ و
هەردەمە،
دەمی هەنگێک پڕ بکەمەوە لە هەنگوین و
هەر ساتەش،
سییەکانی شووشەیەک، پڕ بکەمەوە لە عەتر

متبەق

سوورە ماسییەک لەنێو حەوزە شووشەکەوە،
بە ژنەکەمی گوت:
بەس ئەو تەباخە داگیرسێنە،
سەرم کاس بوو لە قیژەقیژی ڕۆن و
سییەکانم تژی بوون،
لە بۆ کروزی قەرنابیت
ڕێم دە با بەسەر پشتی بلّقێکەوە،
بگەڕێمەوە ڕووبار
تا لەوێ،
بووکە شووشەکانی شەپۆڵ بگرمەوە باوەش و
لە دەرگای ماڵی هەموو کیسەڵێک بدەم
تا لەوێ،
دەمی هەموو بۆقە چاو ڕەشەکان ڕاموسم و
لەگەڵ قرژاڵێکی بێوەژنیشدا
زەماوەند بکەم!

ژووری نووستن

بە هەموویانم گوت، ئازادن دەتوانن بچنە دەرێ
شانەکان گوتیان، لێرە دەنووین، بەڵام
دوای ئاڵۆزکانی قژتان، هەڵمانستێن
شووشە عەترەکان گوتیان،
ناڕۆین تەنیا شەبقەکانمان دادەکەنین
بە پانکە دەست درێژەکەم گوت،
بڕۆ لەگەڵ بادی شەماڵدا، سەفەر بکە
بە کتێبەکەی پشت سەرم گوت، کە
«هارون ئەلڕەشید» بوو
بڕۆ لە جۆللانەی چیمەنەکەدا، زوبەیدە

بە گۆزەیێ شەرابەوە چاوەڕێ
پێم گوت: بە چەپکە نێرگزی ناو پەرداخەکەم گوت،
تکایە چاوە بۆن خۆشەکانتان دابخەن
نەزەر حەرامە!
گوتیان نا، با بەهەشت بۆ گوڵەکانی تر بێت
بە گوێفیلی نێو ئینجانەکەم گوت،
ڕێگەی باخ ئاوەڵایە، تکایە چیتر گوێ مەگرە گوتی نا،
من بەدەم جریوەجریوی ماچەکانتانەوە،
گەشە دەکەم
شانەکان گوتیان،
دوای ئاڵۆزکانی قژتان هەڵمانستێن
شووشەکان گوتیان،
نارۆین تەنیا شەپقەکانمان دادەکەنین!

ڕۆژی عیشق

بەر لە شەشی سێ،
نە گوڵ هەبوو
نە پەپوولە هەبوو
نە عیشق!

ئەو لە شەشی سێ،
لە دەستی ئاسمان کەوتە خوار
ئەو
نە باران بوو
نە ئەستێرە بوو
نە گەزۆ
ئەو کەروێشکێکی خرپن بوو

ئەو لە شەشی سێ،
لەژێر ئەرزەوە هەڵقوڵی
نە کانی بوو
نە کەڵەڕێواس بوو
نە پیفۆک
ئەو پەپوولەیەکی چاوڕەش بوو
ئەو سبەینان کەروێشکە و
نیوەڕۆیان پەپوولە و
ئێوارانیش،
بەسەر لقێکی خەونەوە
کۆتر

من و ئەو
نە باغێکمان هەیە بۆ ژوان و
نە ڕووبارێک بۆ مەلەو
نە باڵێک بۆ هەڵفڕین
من و ئەو
وڵاتێکمان هەیە بچووک
بچووک بەقەد ناولەپی ئەو
خاکی ئێمە، خۆشترین و
گەورەترین و
ئازادترین، نیشتمانە
خاکێک، لێوان لێو لە ماچ
لێوان لێو لە سووتان
لێوان لێو لە ڕووتبوونەوە
وڵاتێک،
نە زیندانی تێدایەو
نە کێڵگەی چەقۆو
نە چاودێرا!
خاکی ئێمە، مۆبایلە
خاکێک، گەورە بەقەد کەون
بچووک بەقەد ناولەپی ئەو!

لە دەرگەم دا،
یەکەم وتی: نایکەمەوە
دووەم وتی: لێرە نییە
سێیەم وتی: مەیێرە ژوور!
ئەو لەنێو ژوورەکەی خۆیدا،
بوو بە چۆلەکە
من لەبەردەم ماڵەکەیاندا،
بووم بە درەخت!

لەو دەمەوە،
بەدوای چۆلەکەیەکی یەخسیردا،
من،
درەختێکی هەڵفڕیوم!

بەر لە شەشی سێ،
نە جوانی هەبوو
نە شیعر هەبوو
نە عیشق!!
بەر لە شەشی سێ
نە دۆزەخ هەبوو
نە بەهەشت!

ه ه ل ه
ب جه
ه ه ل ه ب ج ه ه ه ل ه ب جه
ه ل ه ب ج ه ه ه ل ه ب جه
ه ه ل ه
ب جه
ل ه
به
ه ه ل ه
ب جه

هه ل
هه
لب ه
ب ه
ج
ب ل ه ه
ج ج
ه ه ه

ب
ج
ه
ه ه له
بج ه
ه ه ل ه ب ج ه ه ه ل ه ب ج ه
ه ه ل ه ب ج ه ه ه ل ه ب ج ه
ه ه ل ه
ب ج ه
ه ه ل ه
ب ج ه
ه ه ل ه
ه ه ل ه

تەنیا ،
گوڵەبەڕۆژە دەتوانێت،
چاو ببڕێتە چاوی خۆرو
نەیترووکێنێ!
گوڵەبەڕۆژەیەک گوتی:
خۆر،
کە بەسەر هەڵەبجەدا ڕەت دەبێ،
قیناع دەکاتە سەر!؟

ه ە ل ە
ب جە
ه ە ل ە ب ج ە ه ە ل ە ب ج ە
ه ە ل ە ب ج ە ه ە ل ە ب ج ە
ه ە ل ە
بجە
ه ە ل ە
ب جە
ه ە ل ە
ب جە
ه ە ل ە

لە – پۆلە کۆتری گومبەزی
مزگەوتێکی هەڵەبجەوە
بۆ – کۆترانی سەلیبی سوور
ئاگادار بن
ئاگادار بن
بەبێ قیناع،
پێ نەنێنە خاکی سنوور!

ە ە ل ە
ب جە
هە ل ە ب ج ە ە ە ل ە ب ج ە
ە ە ل ە ب ج ە ە ە ل ە ب ج ە
ە ە ل ە
ب جە
ە ە ل ە
ب جە
ە ە ل ە
ە ە ل ە

کەس سەری نە سوڕما
کەس پێکی لەدەست نەکەوتە خوارێ
کەس سەفی نوێژی تێک نەدا
کەس زەنگی کڵێسانی ڕانەوەشاند
کەس باڵی فرمێسک و حەسرەتی لێک نەدا
کەس جەرگی پشک پشک نەبوو
کەس خوێنی وشک وشک نەبوو
کەس لێوی کەسەری بۆ نەکرۆشت
ئەو شارە بەتەنێ،
هەڵەبجە بەتەنێ.
شەربەتی ژەهری نۆشت!!

هههەە
ەەلـل
لللب
بببجج
ججەە
ەەە
ە ە
ە ەەە ە
ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل لـل ل ل ل ل ل ل لل ل ل ل ل ل لل ل ل ل ل ل ل لـل ل ل ل ل ل ل ل
ە ەە ە
ب ب
ج ج
جـج ەە ە
هـــە
لـــە
بـــ
ـجـــە

ه ه
ە ە
ل ل
ب ب
ج ج
ە
ە

ڕەشتر

ئەو شەوە ڕدێنی «ئەبوو جەهل» ،
لە گەسگدانی چڕۆی هونەرو
گوڵی ژیار،
بێ هۆش بوو
ئەو شەوە شمشێری «موسەیلەمە» ،
لە پەڕاندنی ملی شووشە و
لە شکاندنی دڵی پەرداخ،
سەرخۆش بوو

بەنێو زەمەندی ڕدێنی بێهۆشدا
بەسەر لاشەی شمشێری ژەنگنی
سەرخۆشدا،
خۆی گەیاندە وەتاغەکەم
گرێی پرچە قەترانییەکەی کردەوە
چی لەبەردابوو، گڕی دا
ڕووت بۆوە
ڕووت
ڕووت
وەک چەسپی دوو قل،
لە گۆشەیەکدا جووت بووین
جووت
جووت
بەئازادی سەمای کردوو
گۆرانی چڕی
بەئازادی گۆرانی گوت و
گریا

ڕۆژ بۆوە
شمشێر کەوتەوە مل پەڕاندن
ڕدێن کەوتەوە گەسکدان
پرچی یاخی بووی،
زیندانی کردەوە
گشت ئازای بەدەنێی،
لە مەقنەیەکی ڕەش و
مانتۆیەکی ڕەشتردا،
حەشارداو
دەرپەڕی..............
لە حەشاماتی شەقامێکی ڕەشتردا ڕەش بۆوە

هەنووکەش
لە گۆشەیەکی پەراسوومدا
تف لە شمشێری نێرەمووک دەکات و
دەگریا
گڕ لە ڕدێنی کۆسە بەردەدات و
سەما دەکات
«ئەفسانە خانم»
فریشتەیەک بوو لە دۆزەخ!
ئەو،
دارکاژێکی گەڵا ژاکاوی
خیابانی «وەلی عەهد» بوو!!

د ر ز ێ ک ی
شەرمن

خودایە
ئەو چاوە ڕەشانەم بدەیە،
شەو بۆ ئەوان
ترێی ڕەشمیری بۆ ئەوان
خودایە
ئەو دەمە گۆشتنەم بدەیە،
کانی بۆ ئەوان
ئاگردان بۆ ئەوان

خودایە
ئەو مەمکە تورتەم بدەیە،
شاخ بۆ ئەوان
هەنار بۆ ئەوان
خودایە
ئەو گۆیە ئاڵەم بدەیە،
خوێن بۆ ئەوان
گێلاس بۆ ئەوان
خودایە
ئەو بەژنە وردیلەم بدەیە
چنار بۆ ئەوان
سپیدار بۆ ئەوان
خودایە
بۆنی ئەو بن باڵەم بدەیە،،
باغ بۆ ئەوان
عەتر بۆ ئەوان
لەنێوان دوو ڕانی ئاگریندا
خودایە،
ئەو درزە شەرمنەم بدەیە
چەم بۆ ئەوان
چیمەن بۆ ئەوان!

لەش

ڕووت بەرەوە
تا خوا ئەمشەو
قەڵەمە سوورەکەی دانێ و
هێڵی ڕاست و چەپ نەکێشێت،
بەسەر عومری هیچ کەسێکا!
ڕووت بەرەوە
تا ئەمشەو خوا،
بچێتە بەر ئاوێنەیێ و

بە ئەسپایی بەخۆی بڵێ؛
«تەماشاکەن
چ هونەرمەندێکی مەزنم»
ڕووت بەرەوە
من ڕووتی دەمباتە بەهەشت!

هەڵدێران

تۆپی زەوی،
گەورەترین و گەرمترین و لووسترین مەمکە
هەموو پیاوەکان هەڵدێران
بەتەنیا من
دەست و پەنجەم لە گۆیەکەی
گیر کردووە!

سەروەت سەوز

بەفری هەموو لووتکە چیاکان،
دەتوێنەوە
ئەو بەفرە بەفرینە نەبێ،
کە بەسەر سەروو ڕدێنی
سەروەت سەوزدا
باریون

گەڵای هەموو دارو دەوەنێ
دەوەرن
ئەو گەڵا سەوزانە نەبن
لە پەڕەمووچە سپییەکەی
سەروەت سەوزدا،
شین دەبن!
هەموو مینە دڵڕەقەکان
دەتەقنەوە
تەنیا ئەو مینانە نەبن
لەژێر دە پەنجەی سەوزدا،
دەبن بەپۆلێ کۆتری
سپی
سپی و
هەڵدەفڕن

سەروەتی گشت زەنگینی شار
دەبێ بەخۆڵ
تەنیا ئەو سەروەتە نەبێت،
سەروەت سەوز،
لە چوارچێوەی تابلۆیەکا کۆی کردەوەو
ناوی لێنا؛
سەروەتی گەل

ئەڤین کردن

-١-

داربەڕوویێک،
بە پێنج پەنجەی ڕەگ
مەمکی گردێکی گوشیوە
لقی دار، ڕەپ بووە لە خۆشییا
گۆی گرد، گرژبۆتەوە لە تاوا

-٢-

دەزوولەیەک تیشک لە کلاوڕۆژنەوە،
دێتە ژوور
ڕەحمی ژوور پڕ دەبێ،
لە بریقەبریقی گەرمایی
پڕ دەبێ لە گەرای نوور

-٣-

زەوی مەمکی ڕووت دەکات و
لەسەر پشت، ڕادەکشێت
دەرپێکەی،
فڕێ دەداتە
بۆشایی
داوێنی هەوا، تژی دەبێ لە شێ
هەور ئاوی دەهێنەتەوە

-٤-

ڕووبارێک
درێژ
درێژ
دەڕژێتە گۆمێک،
قو
و
ڵ
قو
و
ڵ

ڕووبار تەڕتەڕ دەبێ،
لە پڕووشەی موچڕکە
گۆم، نقوم نقوم دەبێ،
لە کەفی لەزەت.

-٥-

من مۆمێکم
سەرکەشتر لە ئەسپ و
گرژتر لە تووڕەیی
تۆ توونێلێکیت
تاریکتر لە دابڕان و
تەسکتر لە خەفەت
مۆم، دیدەی شەڵاڵ دەبێ لە باران
توونێڵ، لێواولێو دەبێ لە ژیلەمۆ

گریانی هەنار

ژنێک،
خۆشی دەوێم
ژنێک،
بەژن؛ درێژتر لە بەژنی فیراق و
کورتر لە بەژنی زەردەخەنە
ژنێک،
چاو؛ ڕەشتر لە شکست و
قژ؛ خاوتر لە ڕووبار

ژنێک،
چاوەڕێی من دەکات
منێک،
دەچمەوە سەر ڕەچەڵەکی پەپوولە،
کەچی دەبێ
بەتیفاقی شەڕەوە، ڕێکەوم.

ژنێک،
خۆشی دەوێم
ژنێک،
دەم؛ گەرمتر، لە ئاگردانی گوڵ و
دەنگ؛ بەجۆشتر لە مۆسیقای ئاگر
ژنێک،
قۆڵ؛ لووستر لە ئومێد و
پەنجە؛ ناسکتر لە خەون

ژنێک،
چاوەڕێی من دەکات
منێک
لەناو لەپی بیابان تینووتر،
کەچی دەبێ
بەڕێژنەیەک بارانەوە بچم

ژنێک،
چاوەڕێم دەکات
مەمک؛ گەورەتر لە سێوی ئادەم و
بچووکتر لە چنگی لەزەت
ژنێک،
هەناسە؛ بۆن خۆشتر لە سەفەرو
پێکەنین؛ ئاڵتر لە گریانی هەنار

ژنێک،
چاوەڕێی من دەکات
منێک
سەر بە بنەماڵەی شمشێر،
کەچی دەبێ
بەدەسکە گوڵەوە ڕێکەوم

ژنێک،
بەچەپکێ عیشقەوە چاوەڕێ
منیش بەدیار،
سەرەوژێر بوونی زەمینەوە
ئینتزار!!

ڕ

ژا

ن

بەفر لەپشتڕاوە
شۆڕەبی دەگرێتە ئامێز...
هەتا،
تک
تک
ڕەحەت نەبێ،
دەست لەنێو قەدی بەرنادات

گۆرانی

ڕووبارێک شەراب

ئەخۆمەوە
هەتا سەحەر مەی دەنۆشم
ئەخۆمەوە
ڕۆحم پڕ دەکەم لە پشکۆ
گڕ ئەپۆشم
ئەخۆمەوە
شێتانە پێکم هەڵدەدەم،
لە دەست ئەدەم عەقل و ژیری
ئەمشەو مەی دەکەم بە گۆچان
دەچم بۆ خەڵوەتگەی پیری

لەچاوی تۆ دەخۆمەوە
ئەی ئەستێرەی دوورە دەستم
ئەی سەرابترین سەرابم
ئەخۆمەوە
وەرەو گوێ بگرە لە هاژەم،
ئەمشەو ڕووبارێک شەرابم
ئەخۆمەوە
فرمێسکم سوورە وەک لێوت
پێکم سپی وەک کاکۆڵم
ئەخۆمەوە
ئەمشەو تۆ حەبیبەی من و
منیش نالی خاکوخۆڵم
ئەخۆمەوە
تۆ شاگوڵێکی لێو تەڕو
منیش گەڵایەکی زەردم
ئەخۆمەوە
باخەوان چۆن ڕێگا دەدا
ببیە هاوسەرو هاودەردم؟

کوژانەوە

دوو ملیۆن شەباقەی خوون
دوو ملیۆن گڕکانی گەردوون
دوو ملیۆن هاواری چەتوون؛
لەبەردەمی چەقۆی مەرزێ،
بوون بە دوو ملیۆن
جۆگە
لەی
سکچوون!

١٩٩١- مەرزێ حاجی ئۆمەران

سنوور

ستۆپ!
ستۆپ!!
ستۆپ!!!
ئێرە تەلبەندی سنوورە
وەستاین
وەستاین
وەستاین
تا نێو ڕەحمی ژنەکانمان،
بوو بە کارگەیی چلوورە!

١٩٩١- مەرزێ

نەخۆش

ئەو سەرە ماش و برنجەی تەندوور بوو
ئەو دەست و پەنجانەی، ئازاریان دەشێلا،
دوو دەستی ئەسمەری، ژنێکی ڕەنگ زەردی
ڕوو سوور بوو
هاتنە ژوور
هێمنی ئەو حوجرە سپییەیان
دایە بەر،
شەقی ڕەش
تفی زوور!

«کۆچی د وووووووووووووو ر
کۆچی
د
و
و
و
و
ر»
پێخەف و
دەرمان و
هاوژینی،
هەناسەی پەنجەیان درێژ دەکرد
بۆ سەمای کاکۆلی برینی
حوجرەیەک؛ کز، زەبوون
ئافرەتێک؛ دوو چاوی گۆمی خوون
دەرمانی ژوور سەریش،
لە تۆزی خەفەتی ئینتزار
ختم بوون!

هەواڵ

پێشمەرگەیەک، دوگمەی سینگی
دەسگیرانەکەی داخست و
دوگمەی ڕاکاڵی کردەوە:
« جومگەی کۆڵەگەو کاریتان
دەترازێن
لەنێو ماشێنی ڕوو زەردا
منداڵ و **ژن**
کارو بزن،
دەبارێن!!»
کۆیە – ١٩٨٨

پێڕست

جوانیی پەیڤ نەخشاندنی وێناو تێکۆشانی مانا – ئەکرەمی میهرداد **7**
قـەڵەمـێکی ڕدێن سـپی **19**
تەمتومان **149**
هەمیشە ڕوو لە خودا هەمیشە مەست **255**
شەهید بەتەنیا پیاسە دەکات **581**